

1462.

4
mc.

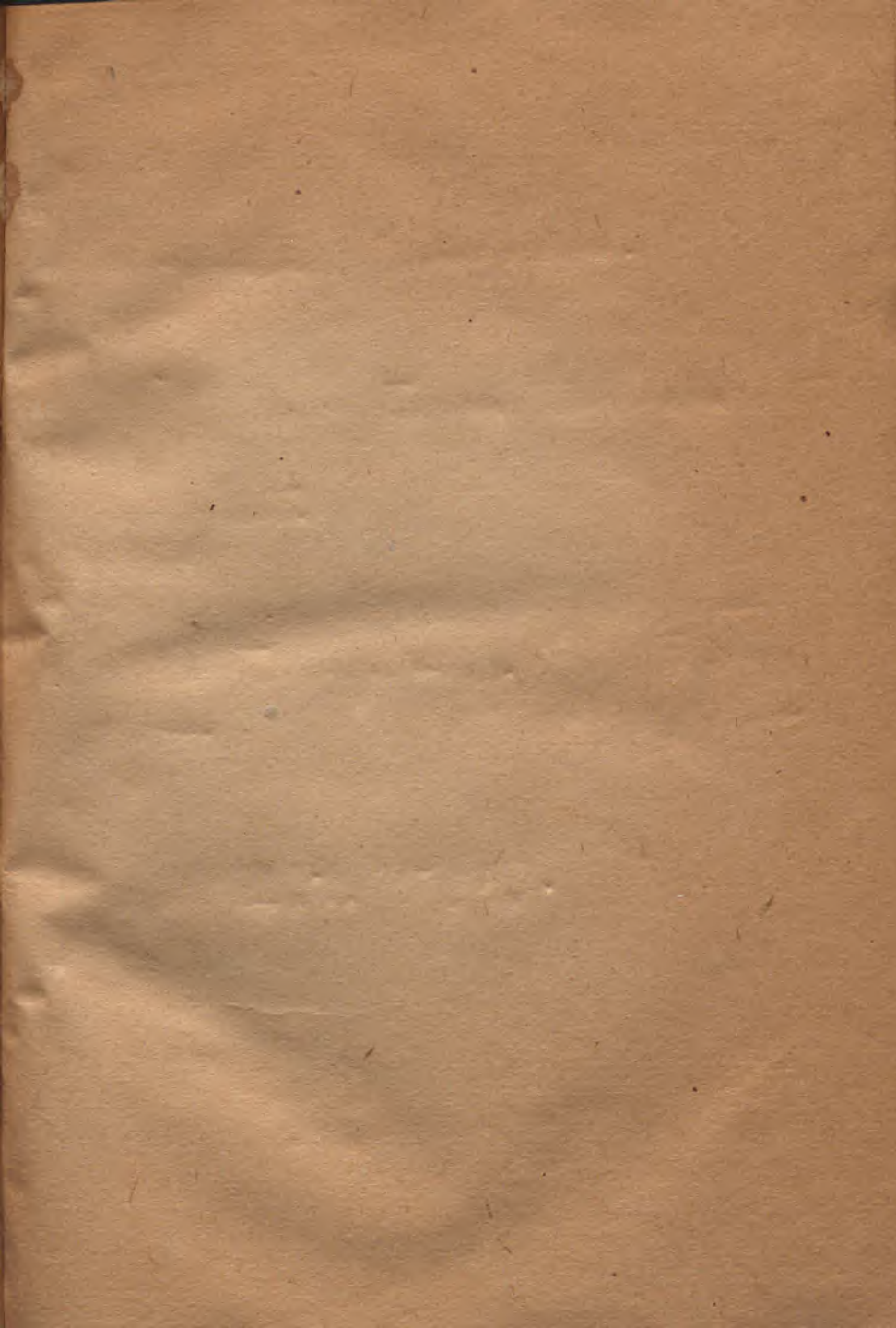
1349

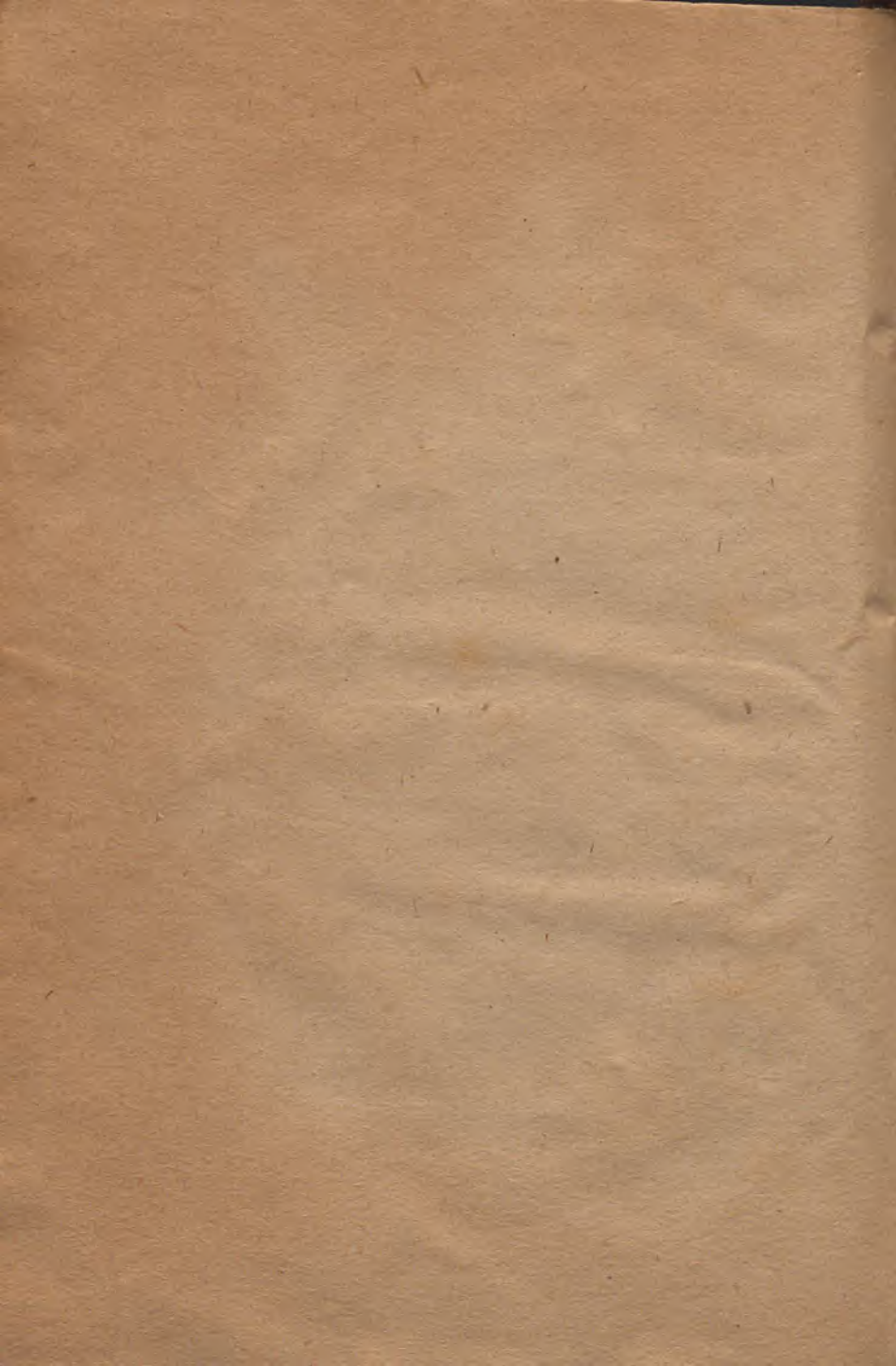
Johannes Damascenus

Liber gestorum Barlaam et
yosaphat.

[Eotharburg. Hens. Eggesteyn]

Hain 5913.

1
nobilium atq; senatorum omnia deponens vite
seculi onera monachi fieret. Rex autem ut hec
audiuit ira maxima repletus atq; furore succ
census edictum illico posuit omnes christianum eos
artari ut negaret fidem christi. Unde novas quod
dem contra ipsos christianos spes tormentorum
excogitabat et studiose perquirebat et novas
morum modos inuenerat. Inuenerat eis et litteras per vni
uersas sibi subiectas provincias delegabat prin
cipibus atq; duabus penas aduersus pios et
ecclesias iniustas decernentes. Preciosus vero ad
uersus monastici ordinis propositos fures atro
cissimum contra eos et inestimabile excitauit bel
lum. Tunc multi fidelium mente commouebantur
tunc alij vero tormenta sustinere non valentes
execrabili illius obediunt precepto. Monasti
ci autem ordinis duces ac principes palam quidem
atq; in facie regis in pietate redarguentes per
martirium temporalis vite finem sortiebantur et
eternam acquirebant beatitudinem. Alij vero in
solitudinibus et montibus abscondebantur. Quod
quia tormenta metu erent sed dispensatione quadam
diuina hoc agebant

Huiusmodi ergo obscuritate vidiam oc
cupante et fidelibus quidem vndique re
pulsis impietatis vero ministris omnia tenentibus
cruciatibus et odoribus sacrificiorum etiam ipso aere
re iam inquinato quidam regis archisatrapa

dignitate q̄ animi cōstancia magnitudinē
 atq; fortitudie et oib; alijs qb; pulchritudo
 corporis et fortitudo significari potest ab
 alijs omib; differrebat ut audiuit ipsum
 illud p̄ceptū valescēs vane hūc gl̄ie de s
 orsum trahenti atq; delictis temporalib; monas
 chozū p̄positis seipm̄ commisit moniciū de
 terra p̄rens ibiq; ieiunij et vigilijs ac di
 uinorū eloq̄orū meditationi intent⁹ sensus
 suos vigilanter emūdabat et aia; ab omi
 niteran; passibili affectu impassibilitatis lu
 mine illustrabat. Rex aut̄ hūc valde dili
 gebat et in honore maximo habebat. Qui
 postq̄ audiuit de eo talia doluit quidē aīo
 qm̄ amicu; p̄diderat contrarij quos vero
 amplius exarsit in iram. Misit itaq; ubiq;
 ad ei⁹ inquisitionē et omēz lapidū ac mon
 ciū cōcaua et spelūcas ut inueniretur p̄qui
 ri fecit. P̄ aliquātū vero tempis hī qui
 ad inquisitionē illi⁹ directi fuerāt ut senser
 unt eū in desertis habitatoz; habere p̄stru
 tantes inuenerūt eum. Quē cōprehenden
 tes regis tribunali exhibuerūt. Vidēs aut̄
 rex sit in paup̄e et asp̄rimo vestitu illum
 videlicet qui splendidis aliqñ vestimētis in
 duebatur et multis affluebat delicijs nunc
 vero maceratū dura anachoreticos cōuersa
 tione et hermitice vite patens optū vestita
 tis tristitia s̄ et ira replebatur et ex abob;

sermonē miscens ait ad eū . Osculte ac mē
 tis pdite cui⁹ rei grā mutasti honorē in cō:
 tumeliā et splendētem gliaz in hūc ignoio:
 sum ac vilem aspectum . Primus in regno
 meo et mee archistratigos potencie ludum
 puerorū temetip⁹ constituisti nō solū nro
 amicitie atq; fiducie oblit⁹ sed et cōtra ipam
 insurrexisti naturā et neq; patorū filiorū
 misertus dōicias et omiez vite gliaz vzo
 nichilo reputasti et tantā inhonorat
 elite pposuisti glie . Ut quid hoc fecisti . Et
 quid hinc lucraberis q̄ oibus dñs videlicet
 et hoibus illū qui dicitur ihesus ptulisti du
 rāq; etiā istā et supsticiosam cōuersationem
 delectationibz atq; iocunditatibz dulcissime
 vite hui⁹ . Ille audies ille homo dei hylas
 riter simul ac plane respondit . Si racionē
 a me audire vis o rex inimicos tuos de meo
 dio ptozi tui eice et tūc respondebo tibi de
 quibuscūq; n̄rogare volueris . illis namq;
 p̄ntibz null⁹ a me tibi fino reddetur . Pre
 ter racionem vero torque occide fac q; vis
 michi mūd⁹ crucifixus est . et ego mūdo ait
 doctoz me⁹ . Regem aut dicente . Et qui
 sūt inimici isti quos d̄ medio pellere me iu
 bes . Ait vir sanct⁹ ira et cōcupia hec em̄ ab
 inimio quidē coopatoria nature ab auctore
 in ducta sūt . et nūc silit̄er habēt ea que nō
 sedm carnē conūsantur . sed secundū spiritū

In vobis aut qui toti estis carnes et nichil
habetis spiritus contraria facta sunt et quae minime
eorum et hostium sunt agunt. Nam concupiscentia in
vobis operatur quidem voluptatem et incitat ira
vero destruit. Abscedant igitur ista a vobis
a te asseant vero ad audientiam dicendo
atque iudicium prudentiam et equitatem. Si enim ira
et concupiscentia de medio tuleris et per his pau-
dencium et equitatem adduxeris omnia veraciter
sunt. *Abue rex ait. Ecce animum tuum*
postulas omni modo de concilio concupiscentia et ira
in medium vero adducere prudentiam et equita-
tem faciam. Dic ergo michi secure. Unde
tibi tantum eras factus est. utque in vana spe con-
sistunt propones his quae in manibus habentur et
oculis videntur. Respondens autem hermita
dixit. Si mecum quies o rex unde michi factus
est. Temporalia quidem despiciere totumque
meipsum eternorum spei dedisse audi. In diebus
antiquis cum valde iuuenis esset audiui ver-
bum quoddam bonum et salutare et me fortiter hu-
ius virtus rapuit et quasi cuiusdam diuini se-
minis huius memoria in meo plantata est
corde inseparabiliter quae semper conseruatur a deo
ut radicata sit et exorta et quae cernis fructum
in me attulerit. Visum est inquit a sapien-
tibus ea quidem quae sunt despiciere quasi non sint quae
vero non sunt quasi sint apprehendere et con-
tinere. Qui ergo non gustat eorum quae sunt

3

Dulcedinē nō poterit eorū que non sūt ad
discere naturā . Ignorās autē quō ista despi
ciet . Existenciā quidē vocavit sermo etna
et nō mutabilia non existenciā vero pntem
vitā et delicias atq; fallacē pspiritatē quibz
rex male heu cor tuū addictū est . Ego etiā
hijs aliqñ detinēbar s; verbi p̄us exsupas
aim meū in d̄sinē r incitat mentem meā ad
id q̄ meliū est eligendū . ~~...~~ peccati
resistens legi mentis mee ~~...~~
fēreis cōpedibz vincies me ~~...~~ p̄ncipiū
captivū tenebat . Quā autē cōplacuit bonita
ti ac benignitati saluatoris nostri dei ut libe
raret me de seua illa captivitate cōfortavit
mentē meam ut cōmiceret legem peccati et
apparuit oculos meos ut discernerez bonū
a malo . Tūc iam consideravi et vidi et ecce
oīa p̄ncipiā vanitas est et afflictio spūs sicut
et salomon sapiētissim⁹ dicit in suis s̄mon
ibus . Tūc sublatū est de corde meo velamē
peccati et q̄ excoꝝporali crassitudine super
posita erat aīe mee ingredo terra dissipata ē
et cognovi ad q̄ fact⁹ sum et qz optet me
ad auctozē incū ascendere p̄ ipi⁹ opationē
mūdatorū . Unde omīa derelinquēs secue
sim eū et grās ago ei per ihesū xp̄m dñm
n̄m qui eruit me de latu miserie et de luto
fecis . i . de potestate seuissimi extimatoris
p̄ncipis tenebrarū seculi hui⁹ et ostendit

michi viā cōpendiosam et facilem p̄ quā po-
tero in hac seculi atq; fragili corpe angelicā
ducere cōsulationē. Quā apprehendere cu-
piens strictā et arduā adamauī p̄gere viam
condēnando p̄ncipium vanitatis et instabilem
ip̄sum istorū ac reflexum. Et nescio aliq̄
aliud bonū vocare p̄ter illud q̄ vere bonū
est a quo miserrime tu o rex abruptus es et
dissūsus. Vide te deseruim⁹ et a tuo con-
silio. Quāquam? eo q̄ incertam et euā-
ntem p̄cipiā i p̄ditionē et ad equale des-
ducere nos i reges piculum. Nam q̄ diu
mūdānā exercitū miliciā nichil eorū q̄ de-
rebat nos p̄termisim⁹ sicut et ip̄s nob̄ testis
monū p̄hibes nec in erdie alicui⁹ aut negli-
gencie aliq̄n crimē incurrim⁹. Qui vero
et ip̄m oim bonorū p̄ncipale bonū a nob̄
amputare cōtendis. i. pietatē et deū deserere
p̄ dāpnis oibus est p̄ferendū et p̄pter hoc
honores et munera nob̄ rep̄mittis. Quō
boni noticiā te habere vllā recte dicere pos-
sim cum ex equo p̄sus cōparas ip̄a adinu-
icem pietatē dico in deū et amicitia hūanā
et gl̄iā velud aq̄ defluentē. Quō ergo tibi
in hac cōmunicare possum⁹ et nō magis
econtrario amicitia et honorē et affectū fili-
orū et si quid aliud erat negabim⁹. Vide
im⁹ eim o rex ingrātū te esse deo. qui et ip̄m
tibi esse et respirare p̄buit q̄ est xpc ihesus.

4

dñs vniuersorū cocēlis et cōternus deo patri
Qui celos verbo et firmam stabilivit hoi eiqz
manibz pprijs formauit et hūc in mortali
tate donauit . regemqz cūctorū q̄ in t̄ra sunt
cōstituit et q̄si regalem sedē oībus pulchre
ozem paradisi ei subdidit . Qui inuidia
dyaboli decepe⁹ et voluptate heu p̄hdolos
illect⁹ misime ab vniūsis hūc corauit bo
nis . Nā oī p̄ri⁹ erat deo ~~fact⁹~~ fact⁹ est
misim⁹ lacrimis p̄pter su⁹ ~~in~~ ~~in~~
mō plangend⁹ . Sz qui nos tormauerat
creauerat benignis rursus aspiciens oculis
opus manū suarū cū de⁹ esset nō amittēs
q̄ erat ab inicio factus est p̄pter nos absqz
peccato q̄ sum⁹ nos . Et crucem sponte ac
mortem sustinēs hostem iam supradictū q̄
primū pentū n̄m decepat ~~deiecit et de illi⁹~~
amara fuitate nos redimēs in p̄stinā beni
gnissime restituit libertatē . Et vnde p̄pter
in obedienciam cecidaram⁹ illuc denuo sua
nos reduxit mīa poriori nos p̄stimo honcē
efficiens dignos . Tu aut̄ illū qui talia p̄
ter nos passus est . et talibz bonis nos iterū
dignos effecit ip̄e respuis et in illi⁹ crucem
offendis . Totus vero delicijs corpis dedica
tus et eximiandis subdit⁹ passiomibz . De
os appellas ignoie et cōfusions ydola et n̄
tantū teipm celestiu bonorū hereditate alie
nū efficis sz et oīs q̄ tuis p̄ceptis obaudiūt

5

mansiones quas pavit pater lumine diff
gentib; illum . hos ego pentes hos fratres
hos amicos et notos possedi . Ab illis ve
ro qui michi aliqui fuerunt amici et fratres
elongavi fugiēs et mansi in solitudine . Ex
spectās deū qui saluū me fecit a pessimi
tate spūs et tempestate . Ille ita facile et
luculent a dei hoie pūciatis rex quidem
cōmouebat ab ira et angustie sanctū
torquere volebat sed tardo
reuocabatur . Erofus magis ad ei
miser tui ipi⁹ meditat⁹ es pōitionē ad hāc
put arbitror a fortuna perductus . Quis
nāq; mentē simul et linguā tuā q̄ten⁹ fatuā
istā ac vanā fabulacionē garriendo effun
des . S; nisi in principio sermonis p̄mis
sem tibi q̄ de medio cōclij irā remoueret
nūc utiq; igni tuas carnes traderē . Quā vā
anticipās talib; me circūuenisti finonibus
suffero mō tuā p̄ticitatē q̄n et p̄pter priorē
erga te meā amicitia . Surge ergo et fuge
ex oculis meis ne ultra te videam et male te
pdam . Tunc egressus vir dei secessit in de
sertum cōtristat⁹ quidē q̄ martiriū nō fustis
nuit . Martiriū tamen cottidie in consciē
cia tollerabat pugnās adūsus principes et
potestates aduersus mūdi rectores tenebrar
um harū contra spūalia nequicie sicut ait
beatus ap̄tus . Illo igitur abeūte ampli⁹

rex iratus p̄secutionem vehemētiorē cōtra
monachorū u. editatur ordmē amplioriq;
honore ydolorum cultores ueneratur atq;
pontifices

um in tali ergo rex esset errore crus
deli et seductione nascitur ei filius
puleharrim⁹. Quis ex ipso florido
decore q̄ futurum de eo erat p̄figurabatur
Dabatur equaq; in terra ista aliquant
illimū ac speciosissimū pu
e. Caudio, itaq; rex maximo natiuitate
eius gauisus. Hūc quidē iosaphat uocauit.
Ipe autē ad templa ydolorum stultus
abiit insipientiorib; se dijs in molatur⁹ et
gratiarū actiones et ympronos et laudes red
ditur⁹ ignorās miser quis uere bonorū aue
tor sit oim cui spiritale optebat offere sacri
ficiū. Ille autē in aīatis et furdis causā
pueri sibi nati ascribens ubiq; trāsmisit ut
cōgregaretur multitudines ad istū pueri
natalicia. Tūc uidentes oēs cōfluere timorē
re regis offerētes secū q̄ sacrificio erāt ydole
nea sicut cuiq; possibile erat et mā⁹ illi⁹ in
ueniē poterat et regalē dignitate m docebat
Maxie uero ipse eos puocabat ad solēpni
tate thauros plimos et maxios ad ymolā
dum afferēs. Et sic celeberrimo festo pacē
eo eūctos honorificauit munerib; tā maio
res quā minores tam nobiles q̄ ignobiles

In ipsa vero solempnitate conuenerunt ad regem perfecti viri quasi quinquaginta quique circa astronomica caldeorum sapientia vacantes Et hos proprios accersitos ad se rex rogabat edicere singulos quid futurus esset puer qui sibi natus esset. Illi vero plurima perscrutantes dicebant illum magnus esse futurum in diuitiis et potentia et supgressurum omnes qui ante eum fuerunt reges. Unus autem de astrologis excellentior cunctis ait. Sicut ex diuinitate me docuerunt astrologum curus paleo conuincit rex pueri huius perfectus qui nunc natus est tibi non in tuo erit regno sed in alio meliori et in copabiliter emmenciori. Estimo vero illam quam persequeris christianorum religionem fore suscepturum nec puto quod sua spe ipse puerus Nec quidem astrologus dixit sicut olim basilius astrologia non vera pronunciant sed de per aduersarios ea que sunt veritatis significante ut omnes excusationem adimeret. Rex igitur ut audiuit talia grauiter hanc suscepit annunciationem tristitia mox illi leticiam interdidit

in ciuitate itaque seorsum palacium edificauit et in ea cameras splendoras artificiose atque opose construxit ibique puerum posuit ad habitandum. Postquam infancie compleuit etatem eum inaccessibile omnibus fore impauit pedagogos et mistros illi constituens iuuenis etate

et aspectu pulcherrimos p̄cipiēs illis ut nichil
al horū q̄ in hac vita tristitiā generāt manifi-
festū illi facerent. Nō mortem nō senectutem
nō infirmitatē nō paupertatē nec aliq̄
aliud q̄ eum contristaret et leticiā ei minu-
ere posset sed omnia iocunda et delectabilia
p̄poneret q̄tenus hys mens. p̄i^o iocundata
et delectata nichil alio d̄ futuris cogitare va-
leat. Precepit etiā ut nec modicū verbū
d̄ ip̄o sit ex ip̄o dogmatibz penit^o audiret
Ioc etenim magis oibus occultare et cupie-
bat astrologi metuēs p̄nūciationē. Siquē
vero mistrantiū ei infirmari cōtigisset hūc
mor̄ inde iubebat eicere alnū vero p̄ ip̄o flo-
ridum et sanū dabat ut nichil fedū vel enor-
me oculi viderent ill^o pueri. Rex ergo sic
ista disponebat et faciebat. Videns nanq̄
videbat et audiēs nō intelligebat. Au-
diens autē quosdā monachorū adhuc super-
esse quorū nec vestigiū remānisse putabat
furore replebatur et vehemētissime contra
ip̄os agitabatur. Precones itaqz p̄ uniuē-
sas ciuitates et regiones p̄cepit discurrere
clamātes ut null^o oio post tres dies illorū
monachorū inueniretur. Si autē aliqui in-
ueniretur p̄o definitos dies per ignem et
gladiū p̄dictōi idirentur. Ibi enim fuit
inquit qui suadent populo ut quasi deo in-
pendant crucifixo.

Inferrea quiddā tale accidit. Vnde senior fru-
 tulencioꝝ rex efficitur et contra monachos
 ardenciꝝ irascitur. Nam vir quidā erat de
 nobilioꝝ et qui inter pamos illiꝝ regni
 pollebat vita quidā mansuetꝝ fide pius et
 sue salutis sollicitꝝ sed latebat ppter timorē
 regis. Vnde quidā ppter familiaritatem
 atq; fiduciā q̄ apud regem habebat medita-
 bantur occidre illū et hoc facere om̄i solli-
 citudine satagebant. Cum aliquo ad remi-
 cionē rex egrederetur cum cōfatis sibi obse-
 quēcium multitudine vnꝝ erat venatorum.
 bonꝝ vir ille. Ambulante vero ip̄o singu-
 lariter ex diuma sicut arbitroꝝ dispensatōe
 contigit istum. Inuenit nāq; hoīem in loco
 quoda nemososū in iram plectum et male
 pedē a bestia habentem contritū. Qui vidēs
 eum p̄tereūtem rogabat ne p̄transiret illū
 sed miseretur eius in tā malo euentu et in-
 suā domū deferret simul et istud adiciens qd
 nō mutikr tibi et omnino i efficacit inquit
 inuērus sum ego. Ille aut vir inclitꝝ dicit
 ei. Ego quidē ppter boni naturā suscipiā
 te et curationē tibi quātū potero exhibebo
 S; qd est pficuū qd a te michi futurum esse
 dixisti. Naup aut ille et infirmꝝ ait. Ego
 homo sū medicꝝ verborū. Si enī alū in ver-
 bis aut colloquijs ledatur aliq̄s aut in tri-
 bylatione inueniatur cōgruis medelis ista

curabo ut nō amplius morbus succrescat
Igitur religiosus vir ille q̄ dictum fuerat
p̄ nichilo cōputauit. Illum vere p̄pter mā
datū dei cōducere in domū suam fecit et cō
petentē curā ei exhibuit. Supra vero me
morati in vidi illi ac malicioſi q̄ nup̄ con
cepant malignā nequitiā ad effectū p̄ducē
nōn differūt. Nā derogant p̄ro apud re
gem q̄ nō tm̄ illi⁹ amicitia obuiſcens nec
gunt deozū cultum et ad xpianozū fidē del
clinauit sed etiā mala adūsus ipi⁹ medita
tur regnū. Turbā p̄uertes atq; ſollicitans
et ſibi meſip̄i cūctos conciliās. Sed ſi vis
inquiūt cert⁹ fieri nichil nos fictū dicere vo
ca eū ſeozū et die temptando velle te dere
linquē p̄nam ſectā et gl̄iaz regim̄ et xpianū
fieri et monachicū ſumē habitū quē quone
dā p̄ſecut⁹ es quaſi nō bene ſit hoc a te faci
tum. Talia nequit adūsum virū machi
nātes nouerant ipi⁹ volūtatis mūdīſſimā
deliberationē. Quia ſi talia a rege audiret
illi quidē meli⁹ requiſit⁹ conſiliū eſſet datur
rus hoc eſt ut nō negligeret p̄ficere q̄ bene
cogitauerat et ex hac vera d̄ze illi p̄barētur
Rex aut̄ erga ſe viri amicitia quanta eſſet
nō ignorās incredibilia et falſaq; dicta fue
rant ſuſpicabatur nec tamē ſine exaiationē
fore relinquēda ſed p̄bare rem ac derogati
onē cogitabat. Vnde aduocās eum ſeozū

ait ei temptas. **N**ost o aice quanta mala ondi
 monachis et oibz xpianis. **N**uc vdo pnia
 duct⁹ sup hoc et despiciens pncia spe illi⁹ i
 mortalis regni qz predicat ad alia vitam fu
 turā cupio ptingere. **N**ā pns vitā morte
 utiqz apurabitur. **N**on alit vero hoc a me
 cōsequi posse arbitroz nisi xpian⁹ siam et
 abrenūciās glie regni mei et ceteris delecta
 tionibz et iocūditatibz hui⁹ vite hēmitas et
 monachos requirā vbiqz sint quos
 ne psecutus sum illisqz meipm admisceam
Ad hec quid dicis ipe et quale das consili
 um dic ipaz veritate. **M**oui em te sup om
 nes vācē et bonū hoiez esse. Ille vero ve
 hez audiunt nequaqz oculum dolum intelli
 gens cōpunct⁹ aīo et lacrimis pfusus sim
 pliciter respondit. **R**ex eternū viue. **C**ō
 filiū em bonū et salutaē respexisti qz et si dif
 ficile est ad inueniēdum celozū regnū atqz
 men hoc omni vūte est querendū. **N**ā qui
 qrit et inuenit illud. **D**electacō vero psenz
 ciū et si in pnti iocūda sit et delectz sed tamiē
 bonū est illam abicere. **N**ā in ipō suo esse
 nō est et qz lenificat septēpliciter rursus con
 tristat. **N**ā bona ei⁹ et tristicia vmbra sunt
 infirmioza et quasi vestigiū nauis p mare
 transeūtis aut auis p aere volantis mox dii
 sperēūt. **F**uturozū vero spes qz pdicat xpi
 ani firma est et stabilis tribulatōez tū habet

in mūdo . Sz vestra nūc iocūditas breuis
tēpōris ē vbi nichil aliud nisi solā penā iueni
et tormenta per seclā durāsa . Nā dulcedo
horū tēparalis dolores vero phemēs xpīa:
nozū aut labor tēpōralis est dulcedo vero
et sacietas eterna . Dirigatur ego regis bo
na volūtas . Nonū em̄ nimis bonū est cor
ruptibilia eternis cōmutare . Rex aut̄ ve
audiuit ista valde cōtristatus ē . Cōtinuit
tamē irā et nichil tūc viro locut⁹ est . Ille
aut̄ cum esset sapiēs et subūlis ingenij cogi
nouit grauit̄ suscepisse regem verba sua
et q̄ in dolo temptauerat eū . Reuersus au
tem i domū suā tribulabatur atq; quabatur
hesitans quali mō deliniret regem vt euadet
ret immēs sibi piculū . In sompnē itaq; to
tam noctē ducēs memoriā venit ei homo q̄
pedē lesū habuerat . Et huic ad se adducto
ait . Remiscoz qz dixeris te verborū medi
cum ac pcuratorē esse malozū . Ille vero in
quit . Etiā . Et si opus habes ostendā tibi
artem meā . Senator aut̄ cōtinuo enarra
uit ei q̄ ab inicio apud regem amicitia atq;
fiduciā obtinebat et paulo ante ppositū si
bi ab ipō rege fraudulentū colloquū et q̄
mō ipē quidē bona respondit rex vōo gra
uiter s̄ monē suscipiēs volens in mutacione
in ternā sibi irā ostendit . N̄ Dys auditis pau
per ille et infirmus parump deliberans in

semetipso ait. Notum tibi sit gloriofissime
 quoniam in ipso erga te habet rex suspitionem quasi
 velis eius apprehendere regnum et temptando
 te dixit ea que dixit. Surge ego et tonde co-
 maram tuam et euendo ista vestimenta splendida ci-
 licium indue humoq; diluculo accede ad regem
 Illo vero introante quid sibi vult habitus
 iste. Respondebis per hijs que hesternam die locu-
 tus es o recte adsum patet sequi te per viam
 qua desideras ambulare. Nam si deliciae sunt
 amabiles atque iocunde sed non contingat michi
 post te hijs profui. Virtutis enim via qua itu-
 rus es et si difficilis est et aspera tamen tecum
 existenti facilis michi erit et amabilis et pla-
 na. Sicut enim me socium habuisti precium bono-
 norum sic et tristitiam habebis ut et futurorum
 tecum sum princeps bonorum. Mobilis igitur
 ille vir infirmi verba suscipiens fecit iuxta quod
 ei locutus est. Quem videns rex et audiens super
 hoc vehementer obscupuit et erga se veram vi-
 ri intellexit amicitiam falsa vero contra illum
 dicta fumerat agnoscens ampliori honore
 et maiori fiducia penes se sublimauit eum
 aduersus monachos vero ira denuo nimium
 replebatur illozum ista esse dicens dogmata ut
 remoueat homines ab huius vite delectacionibus
 et quasi icerte sompniolorum spei abdicat

Iterum rex egressus ad venandū vidit
duos monachos p hēnū gradientes
q̄s teneri et ad se adduci p̄cepit furi
būdeq; respiciens et quasi ignis ex oculis su
is scintillas iaculās ait . Nōne audistis a
ēroni et seductores p̄cones meos apte cla
mantes ut null⁹ v̄c̄e sup̄st. Monis post tres
dies in ciuitate aut regione mee potestas
inueniretur alioq̄n igne crematur . Mo
nachi aut dixerūt . Ecce inquit quēadmo
dū iussisti egredimur de tuis ciuitatib; et re
gionib;. Longa aut nobis viā immēte per
gendi ad fratres nostros necessitate huius
cibū emere ut habeam⁹ expensā ne in via
fame deficerem⁹ . Rex aut ait eis . Monis
minas metuēs escarū mētimonijs nō adhib
bet studiū . Responderūt monachi . O rex
bene dixisti quī mortē timētis sollicitudinē
gerūt qualiter illā euadere possint . S; qui
sūt isti nisi qui corruptilib; dediti rebus
his inbiantes sūt qui nullū bonū sperant
tes illic inuenire radic⁹ in herent p̄tibus
et ideo timēt mortē . Nos aut qui ex mul
to iam tempore odiuim⁹ mundum et que
in mundo sūt et strictā et arduā p̄gim⁹ via
p̄pter xp̄m neq; mortē timem⁹ neq; p̄nciā
diligim⁹ sed futura t̄m desideram⁹ . Quā er
go a vob; mors illata nobis p̄pter testimo
niū sit eterne vite et melioris amabil nob;

magis est q̄ terribilis. Rex ergo argumen-
 tatione monachos volens cōprehendē ait
 Quid autē. Nōne paulo ante dixistis vos
 discedere idcirco qz ego iusserā. Et si mor-
 tem nō timetis q̄re fugā arripistis. Ecce
 et ista vane iactātes mentiti estis. Tūc rex
 sponderūt monachi. Nō a te minatā mor-
 tem timentes fugimus sed miseremur tui et
 ne habundantiori cōdempnatōe tibi causa
 efficiamur. Rogāvim⁹ discedere nō q̄ tuas
 vilo mō minas formidem⁹. Ad hec rex ira
 tus iussit illos igne cremari. Et confirmat
 ti sūt xp̄i famuli p̄ ignē martiri⁹ palmā ad
 epti. Tūc rex posuit edictū vt sicubi quis
 inueniretur monachorū sine interrogatōe
 necaretur. Et ita null⁹ relic⁹ est hui⁹ mōi
 ordis in regione illa nisi hy qui in monti-
 bus et ī spelūcis et in cauinis tre semetipos
 absconderāt. Nec quidē talr se habebant

Hilius autē regis de quo fmo abinirō
 dōe cepit in p̄parato sibi palacio in
 accessibilis existens ad etatem puenit adole-
 scencie. Omī ethiopū et psarū disciplina im-
 but⁹ nō min⁹ aia q̄ corpe fulgebat. Sapi-
 ens et prudēs et oibus bonis clarens que-
 stionesq; naturales doctorib; suis p̄pone-
 bat ita vt mirarentur ipi de velocitate inge-
 ni⁹ ei⁹ et intellectu stupere etiā rex et gratiā

ultus ei⁹ et aie constanciã . Madafa vero
dedit hys qui cum ipso erant ut nichil oino
rozũ que in hac vita tristitiã generãt notifi
carent ei neq; hoc q; mors pntes delectacioz
nes amputat . Vane em̄ micũbebat spei et
illud verbũ quasi in celũ sagittare conaba
tur . Sz qũ naturã hoim̄ mors latre po
test . Et quõ puer iste ignoraret eã qui oĩ
intellectu mentẽ exornatã possidebat . Pen
sabat vero in semetipso cur eũm accessibile
foze pat̄ adiudicauerat et omni volenti ad
eum ingredi nõ pmittebat in troire . Mo
uerat em̄ q; nõ sine patris sui impio itud
fiebat . Tamẽ verebatur mtrogare eũ nec
oino mtrogandũ arbitrãs . Cert⁹ q; nõ in
utilia pater ei aliquo mō pvideret sibi etiam
attendẽs q; si scdm̄ volũtatem p̄is res ager
tur et si mtrogaret nũq; ei pater veritatem
apiret . Vñ ab alijs et nõ a patre ista discẽ
excogitauit . Vñũ vero ex pedagogis ama
biliorẽ ceteris in p̄tem traxit quẽ mtroga
uit cur se pater infra muros reclusisset ad
iũgens q; si hoc veraciter mãifestũ michi fec
eris michi car⁹ eris p̄e oĩbus et testamen
tum plenũ amicitiẽ disponã tecũ . Peda
gogus itaq; cum esset et ipse sapiens et scĩz
pueri mtelligibile et p̄fectã prudẽtiã ne sibi
qũ; idem puẽ auctoz piculi fieret cuncta ei
inuicacim̄ referauit . Idẽ adũsus xp̄ianõ

in dictam a rege persecutōe; et p̄cipue cont̄
 heremitas . Et quō effugati sūt et elimina-
 ti de omī in circuitu regione illa qualia q̄
 in natiuitate eius astrologi p̄nūciauerūt
 Ne ego inquit audiēs illozū doctrinā hāc
 p̄ponas secte nr̄e nō multos tecū colloqui
 voluit s; bene sibi p̄batos et fideles circa te
 nos cōstituit m̄. Data nob̄ tribuēs ut nich-
 il tibi tristiū vite notificarem⁹. Nec vt au-
 diuit iuuenis nichil aliud apposuit loq̄. Te-
 rigit quippe illi⁹ cor sermo salutaris et pa-
 tris gratia intellectuales eius oculos apire
 cepit ad verū cōductura deū p̄t sequēs ser-
 mo declarabit frequēter vero pater eius ad
 videndū p̄uerū veniebat . Nam excellenti
 amore diligebat eū . Quadā aut̄ die intu-
 ita ei fili⁹ . Discere quippe cupio a te . o dñe
 rex . Vñ tristitia assidua et sollicitudo contu-
 nua corrodit aīaz meā . Pater vero vt hec
 audiuit concussa sūt mox omnia viscera eius
 et ait illi . Dic michi amātissime fili q̄ est q̄
 te detinet tristitia et cōtinuo ip̄az in gaudiū
 cōuertere festinabo . Qui dixit illi . Quid
 sibi vult q̄ infra muros istos et ptas cōdu-
 dens me in accessibilē p̄sus et incōtemplabi-
 lem cūctis cōstituiisti . Tūc pater ait . Mos
 lo fili vt videas aliquit q̄ possit cor tuum
 amaricare et tibi leticiā amputaē in delicijs
 eū iugib; et gaudio p̄heni et hylaritate

1
vivere te p omne scdm desidero. Aut autē pāi
fili? Unde scias dñe qm̄ illo mō non in
gaudio et leticia viuo sed in tribulatōe po
ci? et angustia multa intantū q̄ et ip̄e cibo
et potus in sipid? michi apparet et amarus
Videre em̄ desidero q̄ extra ptas ista sūt oīa
Si ergo vis ne doloribus deficiā iube quo
voluēo pcedere vt animis queā delectari cō:
templatōe rerū quas hacten? nō vidi. Con
tristat? est igitur rex. vt audiret talia ppen
debat et si denegaret ei q̄ petebat amplio:
ris ei tristitie et sollicitudis auctor existeret
Tūc ait illi. Et ego fili tuo desiderio satis
fariā. Electos igitur equos adduci cōtinuo
et obsequiū regale et pdoneū pcedere cum
impans quocūq; vellet pgerē p̄misit dili:
genter p̄cipiēs mīstris ei? vt nichil fedū in
occurfū ei venire omī cautela sathagerent s̄
om̄e bonū et iocundū ei demonstrari. Cho
rosq; plaudētes in canticis et omī genē mu:
sicorū eum antecedere et varia delectatōis
spectacula facerent vt hīs mens ei? vacaret
et iocūdaretur. Igitur sic frequētas p̄cessi
ones regis filius vidit die quodā clā mini
stris duos viros quorū vn? quidē lepus
rec? vero alter erat. Quos vidēs contrista
tus est aīo et dicit hīs qui secū erant. Qui
sūt isti et qualis horū fed? aspect? illi nō va
lentes q̄ ad aspectū illius venerat occultare

dixerūt. Passiones iste sūt hūane q̄ ex ma-
 teria corrupta et corpis mala cōplectione
 homibus solent accidere. Et ait adolescens
 Omnibꝫ hoibus ista nūq̄d cōtingere solent
 Dicūt illi. Nō oibus sed quibꝫ subutitur
 sanitas ex hūorū malozū habūdātia. Rur-
 sus ergo interrogat puē. Si nō hoibꝫ istō
 oibus contingere solet sed quibusdā ergo
 notī sūt quibꝫ apprehensura sūt ista mala an
 indefinite et īpense supueniūt. Responde-
 rūt illi. Et q̄s hoīm futura p̄uidere potest
 et diligenter cognoscē. hoc em̄ humanā na-
 turam supgreditur solisqꝫ hereditariū est
 d̄ps in mortalibꝫ. Et cessauit quidē filiꝫ re-
 gis interrogare. Super hoc vero q̄ viderat
 doluit corde et in mutata est spēs vltus eiꝫ
 p̄pter incōsuetudinē rei. Post multos vero
 dies rursus p̄grediēs reperit senē in veteratū
 dierū multozū rugosam habētem faciē dis-
 solutis brachijs et deorsū inclinatū et toto
 capite cano carentē dentibꝫ et balbuciendo
 loquētem. Stupefactꝫ igitur assumit eum
 et p̄p̄ adducēs interrogat discere cupiens
 visionis miraculū. Presentes autē dixerūt
 Iste iam plurimozū existit ānozū paulat-
 timqꝫ imminuta sibi v̄tute et egrotantibus
 membris ad hanc q̄ erinis puenit miserā
 Et quis est inquit huiꝫ finis. Illi autē dix-
 erūt ei. Nichil aliud q̄ mors istū suscipiet

Sed et oibus inquit hoibus istud iminet
an aliquibz tm̄ . Responderūt illi . Nisi
mors p̄ueniens hinc transferat hoiez ipossi-
bile est ānis succedentibz non ad istū veniē
status exp̄ienciā et ait puer . Igitur in q̄t
ānis sup̄uenit alicui et si p̄uenit mors imi-
net et nō est ars euadendi hanc q̄n ad hanc
p̄ueniatur misereā . Dicūt ei in octoginta
quidē v̄l centū ānis ad hāc senectutē deuenit
ūt hoies deinde moriūtur nec aliter fieri po-
test . Debitū nanqz naturale mors est ab in-
icio in dictū hoibus et in euitabilis huius
aduēt⁹ est . Nec omnia vt vidit et cogitauit
sapiens ille et prudēs iuuenis it̄ gemiscens
de p̄fundo cordis ait . Amara est vita ista
et omni dolore et amaritudine plena . Si
hec ita se habēt quō secur⁹ poterit esse aliq̄s
mortē incertā p̄stolādo cui⁹ aduētus nō tm̄
euitabilis sed et incert⁹ est dicitis . Et abiit
ista infra se seruās et incessanter cogitans et
frequēter habēs de morte memoriā et ob h̄
in doloribz et defectiōnibz iuuenis cōtinuā
habebat tristitiā . Dicebat em̄ in semetip̄o
Ergo ne aliq̄n me mors apprehendet . Et
quis erit memoriā mei faciens post mortem
tempora oia obliuioni tradēte . Et si mori-
ens in nichilū dissoluatur aut est aliqua vitā
et ali⁹ mūdus . Nec et hijs familia incessan-
ter cogitās pallid⁹ tabescebat . In presentia

aut patris quoniam contingebat venire illum ad eum
 fingebat hilaritatem et letitiam nolens ad noti-
 ciam patris sua meditata pervenire. Desidera-
 bat autem incomprehensibili quodam desiderio et
 estuabat invenire aliquem qui posset sibi con-
 certificare et sermonem bonum auribus eius infun-
 dere. Sepe vero memoratum pedagogum rur-
 sus interrogabat si alicubi cognosceret virum
 aliquem qui posset ei auxiliari ad id quod deside-
 rabat et mentem illius confirmare. Male in co-
 gitacionibus fatigatum et non valentem repellere
 harum sollicitudinem. Ille autem praedictorum de-
 nuo recordatus dicebat. Dixi tibi iam pridem
 quomodo pater tuus sapientes et heremitas illos
 semper de talibus philosophantes alios quidem in-
 temit alios vero cum ira persecutus est et non
 cognosco modo quemquam talem in hac regione re-
 mansisse. Multa igitur super hiis tristitia il-
 le repletus et in animo male sauciatus et assimula-
 batur viro qui magnam thesaurum perdurat et
 ad eius inquisitionem totam mentem suam converterat
 huic in agone assiduo et sollicitudine vive-
 bat et omnia delectabilia et iocunda mundi erant
 in oculis eius quasi in quameta quaedam et ab-
 horratio. Sic ergo habente se iuvene et desi-
 derante secundum animam bonum invenire vidit eum qui
 cuncta cernit oculis nec desperavit qui vult omnes
 salvos fieri et ad agnitionem veritatis venire
 Sed solitam suam benignitatem et in hoc ostendit

notam fecit ei viam quā oportebat eum ambulare modo tali

In illo tempore fuit quidā monachus diuinā sapiens vita et sermonē ornat⁹ qui ad summam totius pfectionē monastice pfectionis puenerat. Vnde vero venerit et ex quo genere fuerit nō habeo mō dicere. In deserto aut quodā fre sennaar sibi cellā fecerat et sacerdotij decorabatur gratia. Isariaam hunc seni nomē erat. Hic ergo reuelatōe diuinitus sibi facta cognouit ea quā circa iosaphat agebātur. Qui egressus de heremo ad seculū descendit et mutato habitu suo vestimentisq; secularib; indut⁹ ascendit nauem ad ptes indie pfectur⁹ et negociatorē se eē simulās applicuit ad ciuitatē in qua regis filij palaciū habebat. Ibiq; multis dieb; cōmorat⁹ diligentē inq̄rebat de eo et d̄ hijs qui ministrabant ei. Vt aut didicit supradictum pedagogū in reliquos plus ei familiarē esse accedens ad eū seorsū ait illi. Cognoscere te volo dñe mi quā negociator ego sū et de remota valde huc veni regione. Et est michi lapis p̄ciosus cui filis aliqui inueniri non possit et nulli vsq; mō hūc manifestau. Tibi vero iā manifestū facio sapiētem te atq; prudētē te cōsiderās vnū rogās ut introduces me ad filiū regis et tradam

14
illum ei. Oibus enim bonis incomparabiliter
excellit. Valet quippe et cecis corde lumen
conferre sapientie surdorum aures aperire mutis
vocem reddere et sanitatem infirmantibus ex-
hibere stultis sapientiam dare demones effuga-
re et totum quod bonum est et amabile largiter se
possideri tribuere. Dicit ad eum pedagogus
Video te homines stabilis et puerce prudentie
Verba tua in mentem te gloriari insinuat la-
pides enim eximios et preciosos margaritas
nunc tibi possum enarrare quod viderim. Na-
bentes vero tales quales dixisti virtutes neque
vidi neque audiui tamen ostende michi ipsum
Et si est secundum verbum tuum mox inferam
hunc ad regis filium et honores quod maximos
et munera suscipies ab ipso. Prout quod tamen certis-
sime veraci oculorum visione impossibile est nisi
domino meo regi de re non manifesta hec eximia
nunciare. Harlaam vero ait. Benedixisti
neque vidisse alium neque audisse te tales virtu-
tes et operationes. Nam sermo qui a me prius
tus est non de re qualicumque est sed de mirabi-
li quadam magnifica. Quam vero petisti videtur
istum audi verba mea lapis iste preciosus cum
proferatis operationibus et virtutibus adhuc et ista
habet virtutem. Non valet enim contemplari for-
tuitu quam sanam non habet oculorum visionem et in-
tegram castam etiam corpore et nullomodo inquinatum.
Si enim aliquid ista duo non bene habet

temerarie inspiciet lapidē istum p̄ciosum et
ip̄as iam q̄p̄ habet visibilē v̄tutē et mentem
p̄det . Ego vero cū expertus nō sim artis me
dicinalis cōfidero tuos oculos sanos nō eē
et v̄eoz ne et hui⁹ q̄p̄ habes visionis p̄uatio
nē in curzas et ego tibi tantū mali auctor ex
istā filiū aut regis audiū vitā ducere pudic
cā oculos vero pulcherrimos et sanos et cla
re videntes habere . Qua p̄ illi ostende
re thaurū istum cōfessus sū . Tu ergo nō ne
gligenter de hoc disponas neq; re tali dñm
tuum priues . ille aut̄ dixit ad eum . Si sic
ista se habēt noli michi lapidē ostendē . In
peccatis etem̄ multis vitā mea sorduit neq;
visionē oculosū in colomē sicut dixisti ha
beo . S; ego tuis fidē adhibēdo s̄mombus
notificare ista dño meo regi nō pigritabor
Dixit ista et ingressus diligenter oīa filio
regis anūctiavit . Ille aut̄ vt̄ audiuit sui
verba pedagogi gaudio quodā et leticiam
sp̄uali sensit cor suū aspiratū et aīa illi⁹ di
uinit⁹ illustrata est iussit itaq; statū intrody
cī virum

gitur postq̄p̄ introiuit . Harlaam salutauit
eum . Tūc p̄cepit eū sedere et pedagogum
abscedere . Quo discedente dixit iosaphas
seni . Ostende michi lapidē p̄ciosum de quo
quedā magnifica et mirabilia te dicē meus

enarrauit pedagogus. Tunc barlaam sic fari
 cepit ad illum iniustum est. o rex falso ac teme-
 rarie aliud me dicitur tue excellenti glorie. Cuius
 ta etenim que tibi de me manifestata sunt vera ex-
 istunt et indubitabilia. Sed nisi prius experi-
 mentum tue prudentie capiam incognitum est tibi
 hoc misterium manifestare. At enim dominus meus
 Erige qui seminat seminae. Et dum seminat
 alia quidem ceciderunt secundum viam et venerunt vo-
 luerunt et comedunt illa. Alia vero cecide-
 runt in petrosa ubi non erat terra multa et con-
 festim exorta sunt eo quod non habent profundam
 terram. Sole vero exorto estuauerunt et quia
 non habuerunt radicem aruerunt. Alia vero ce-
 ciderunt inter spinas et surgentes spine suffo-
 cauerunt ea. Alia ceciderunt in terram bonam
 et dederunt fructum centuplum. Si ergo terram
 in corde tuo inuenero fructuiferam et bonam
 non tardabo diuinum ibi seminare semen et
 magnum misterium tibi reuelare. Si vero pe-
 trosa et spinosa est et via conculeabilis omni
 volenti melius est nequaquam hoc salutarem in illa
 spargere semen et in direptione ipsum ponere
 voluerunt et bestiis ante quos omnino non picere
 margaritas mundatum accepi. Sed confido de
 te meliora et viciniora salutis quae et lapidem
 videbis petrosam et radio luminis eius lux et
 ipse meberis efficit et fructum afferes centesimum
 Propter te enim sustinui laborem et longam

pagram viā ut ostendā tibi q̄ nūq̄ vidisti
et doceā te q̄ nō audisti . Dixit autē ad eum
iosaphat Ego quidē venerāde senex deside:
rio quodā et amore incōprehensibili quero
sermonē audire nouū aliq̄ et bonū qz ig:
nis intrinsec⁹ in corde meo exardescit fortit̄
vzēs me et incitās ad discendas qualdā ne
cessarias q̄stiones . Nō em̄ actem⁹ hoīz re
perit qui de hijs me potuerit instruere . Sz
si inuenēo sapientē aliquē et audiero ab eo
verbū salutis nequaq̄ voluerib⁹ put estio
siue bestijs istud dabo neqz petrosa aut spi
nosa fra sicut dixisti apperebo sed gratāter
accipiam et sapienter seruabo . Tu vero si
q̄d tale nosti nō abscondas a me sed indi:
ca michi . Nō qm̄ audiui te de fra longin
qua venisse sensit aīa mea et bone spei fact⁹
est qz p te iā qz diu desiderauī allequar . Et
idcirco mox mgredi feci te ad me libentqz
suscepi quasi aliquē de familiarib⁹ et coeta:
neis meis si tamē nō d̄ mea spe fallar . Tūc
barlaam ait hoc bene fecisti dignūqz fuit re
gali magnificenciē qm̄ nō apperētū intendi
sti puitatī sed recūditē fact⁹ es spei

Iam quidā rex fuit magn⁹ et gl̄ios⁹
et factū est pcedente illo in curru de
aurato cū regali obseq̄o obuiaffe illi duos
viros attritis et sordidis indutos vestibus

attenuatos macie et pallidas facies habentes
 Rex aut illico cognouit eos maceratōe cor-
 poris et exēcicij sudoribz carnē cōsumptā ha-
 bentes . Ut ergo vidit illos deflēs cōfesti
 de curru et in frām pcedens adorauit et sur-
 gens amplexat⁹ est eos et affectuose oscula-
 tus . magnates vero illius ac pces valde in-
 dignati sūt arbitrates eū fecisse indigna res-
 gali glia nō tamē ausu in faciē illi⁹ repre-
 hendere germano fratri ei⁹ suggererūt vt ei
 loqueretur ne excellēcie dyadematis tan-
 tam in ferret cōtumeliā . Qui cū fratri ista
 dicit et regis inutilē vt sibi videbatur humi-
 liationē reprehenderet et rex responsū dedit
 q̄ tamē ille nō intellexit . Cōsuetudo aut
 erat illi regi qm̄ sm̄az mortis cōtra aliqz dici
 tabat pconē ante ianuā illi⁹ cum tuba huius
 offon deputata mittere cui⁹ voce cognosce-
 bant om̄s mortis reū illū existere . Vespē
 igitur veniēte misit rex buccinā mōtis tubi
 cinare an̄ ianuā dom⁹ fr̄is sui . Ut ergo aus-
 diuit ille tubā mortis de sua salute desperas-
 uit et tota nocte sua disposuit . Sūmo vō
 diluculo nigris ac lugubribz indutus vestibz
 cum vxore et filijs pgit ad fores pala-
 cii flens et lugens . Quē rex ad se ingredi
 fecit et vidēs eū ita lugentē ait illi . o stulte
 et insipiēs si tu sic timuisti pconē germa-
 ni fr̄is tui adūsus quē tr̄ipm nichil deliquisse

cognoscis quō michi reprehensionē intuli
Nūq̄ in hūilitate salutauī et osculatus sum
p̄cones dei mei sonorabili⁹ tuba in mortē
significātes et frībilem dñi occurſū cui mul
ta et magna meip̄m peccasse cōsci⁹ sum. Ec
ce deniq; tuā arguēs inſipientiā isto vſus ſū
mō. Nūc vero et illorū qui te ad meā sub
miserūt reprehensionē ſtulticiā argure cura
bo. Et ita inſtruēs fratrem ſuū. Om̄i remiſiſſe
P̄cepit aut̄ fieri de lignis arcellas iij. Et
duas quidem auro vndiq; cooptas oſſaq;
mortuorū putenciā mittēs in eis aureis ob
firmavit ſeris. Alias vero duas pice et bi
tumiē liniēs repleuit lapidib; p̄cioſis et in
eſtimabilib; margaritiſ et oīm vngento
rum odozibus funiculisq; alicinis aſtrixit
Deinde accerſiri fecit reprehenſores hūos ma
gnates videlicet illos ac p̄cēs et poſuit ante
eos ip̄as quatuor arcellas vt eſtimarent quō
toq̄dem iſte q̄to vero ille p̄cio ſunt digne
Illi itaq; duas q̄dem deauratas qz p̄cū ma
gni ſūt iudicauerūt. Expedit em̄ inquit
in ip̄is dyadebita repom̄. Que vero illi
pice et bitumiē fuerāt vili quodā et exili p̄
cio dignas dixerūt. Rex aut̄ dixit ad illos
Sciēbā et ego talia vos eſſe dicturos. Ex
teriorib; em̄ oculis exteriora cernitis. Et ta
mē nō ita optet facē ſi interi⁹ oculis mirum
ſecū recōdita expedit videre ſue honoram

seu contumeliā . Et mox p̄cepit ut apirentur
 arcelle deaurate . Reseratis igitur illis
 op̄? quidā fetor exalauit et fedissim⁹ vis⁹
 est aspect⁹ . At ergo rex . Ille tip⁹ est qui
 splendidis q̄dem et gl̄iosis induitur vesti-
 menti multa v̄o gl̄ia et potēcia sūt elati
 sed intrinsec⁹ mortuis ac fetentibus malig-
 nisq; opibus referti sūt . Deinde picatas
 bitumiat q; p̄cipiens dissolui et apiri cūc-
 tos qui adderāt letifficauerat eorū qui in-
 reposita erant splendore et odore . Tūc ait
 ad illos . Scitis quib; filia sūt ista humi-
 bus illis qui vilib; opti erāt vestimentis q̄
 tum vos exteriorē attendētis habitū contu-
 meliā putastis meā an̄ faciē illozū in t̄ram
 p̄cipiens . Ego vera intellectualib; oculis
 v̄ciā illozū et decorans cōsiderās aiaz
 gl̄ificat⁹ sum quidē horū tactu omiq; cor-
 rona et omūsa purpura regali p̄ciosiores
 illos existimaui . Illos igitur ita cōfundens
 docuit ne ērarent in hijs qui foris apperent
 sed in t̄na attenderent . Sedm̄ illū itaq; piū
 ac sapientē regē tu q; fecisti bona spe fisci-
 piens me q̄ te nō decipiet sicut ego estimo

ixit autē ad eū iosaphat . Ista quidē
 oīa bene et cōueniēter dixisti . Sed
 illud volo discere quis est dñs tu⁹ q̄ inimic⁹
 sermonis de semine illo dixisti asseruisse.

Rurſus ergo repetens ſermonem barlaam
dixit . Si meū vis dñm agnoſcere dñs eſt
iheſus xpc vngenie⁹ fili⁹ dei benedictus et
ſolus potes rex regē et dñs dñanciū . Qui
ſolus habet in mortalitatē et lucē inhabitat
in accēſſibile cum p̄re et ſpū ſancto glifican
dus . Nō em̄ ſum ego de illis qui multos
iſtos et in ordinatos deos muocat et in aja
ta hec et ſurda colūt ydola ſed vñ deū cog
noſco et cōſitroz in tribz pſonis gloriſicans
dum p̄re inquā et filio et ſpū ſancto in vna
vera natura et ſubſtācia in vna glia et regē
no indiuiſo . Ita ergo i tribus pſonis vn⁹
de⁹ ſine initio eſt et ſine fine eternus ſempit
nus increat⁹ incōuertibilis in corpe⁹ inuiſi
bilis i circūſcript⁹ in eſtiabit bon⁹ et iuſt⁹
ſol⁹ . Qui cūcta d nichilo cōſtitunt viſibiles
et inuiſibilia . Namū quidē inuiſibiles virtu
tes et ceſtes inuābiles quaſdā multitudi
nes et in corpabiles adminiſtratorios ſpūs
magnitudinis dei . Deinde viſibile mūdū
iſtum celum videlicet et terram et mare quē et
luce illuminās exornauit . Celū quidē ſole
et luna et ſtellis . Terrā vero varijs v̄gule
eis et diūſis aialibz mare iterum multiplici
natiuitiū genere . Nec oia ip̄e dixit et facta
fūt mandauit et creata fūt . Deinde forma
uit hoīez manibz ſuis puluere quidē fumēs
d̄ ſra ad formationē corpis aiaz v̄go rōnalē

et intellectuāle p̄p̄riā insufflatōz ei tri-
 buens. Que secūdm̄ ymaginem quidem
 et similitudinem dei creata fuisse scribitur
 Scdm̄ ymaginē quidē p̄pter intellectu et li-
 berū arbitriū scdm̄ similitudinē vero p̄pter
 v̄tutis pur̄ possibile est similitudinē. Hūc
 hoīez libero arbitrio et in mortalitate hono-
 rificās regem sup̄fram cōstituit fecit autē
 ex ip̄o fēaz adiutricē sibi s̄kez. Plantauit
 etiā paradisu voluptatis in oriente leticia et
 omni delectacōe plenum. Et posuit in illo
 hoīez q̄ formauerat oīm quidē ibi diuina
 rum arborū p̄cepit liber p̄cipari d̄ vna ve-
 ro sola ne penit̄ gustarent mādatum posu-
 it. Que lignū diuoscencie boni et mali vo-
 catur sic dicens. Quocunq; die gustaueri-
 tes ex ea morte moriemini. Vn̄ vero de p̄-
 dicitis angelicis v̄tutib; v̄m̄ exercitus p̄latus
 neq; in se ip̄o a creatore malicie naturalis
 habens vestigiū sed i bono fruct̄ libēa arbi-
 trii volūtate conuſus est de bono ad malū
 Et elat̄ sup̄bia rebellare voluit contra deū
 et dñm̄ suū p̄pter q̄ delect̄ est de ordie suo
 et dignitate et p̄ beata gl̄ia illa et angelica
 nūcupacione dyabol̄ vocatur et sathanas
 noiatur. Proiecit em̄ illū deus seu in dig-
 num sup̄na gl̄ia. Euulsa est autē cum eo et
 delecta multitudo magna ordis angelozum
 qui sub ip̄o erant. Qui mali effecti p̄pria

voluntate et bono derelicto apostasiam imi-
tates principis sui demones noiatii sunt ve-
lud eronei et deceptores. Abnegans ego
oim bonum dyabolus et malignam arripens
naturam mundiam suscepit aduersus homines enens
seipsum quidem de tali gloria expulsu illum vero ad
huiusmodi honorem sublimatum quo pariter eum
beata illa conuersatione. Serpente igitur in-
strumentum sue deceptionis arripies per ipsum
locutus est in fieri et suades ei comedere de phi-
bito ligno illo spe deificationis per ipsum dece-
pit et adam. Sic per hypolasto seducto et com-
medente de ligno inobedientie eximatus est
de paradiso deliciarum a creatore et per beata
vita illa et felici conuersatione in miseriam hanc
et erumpnosam heu michi vitam corruit et mo-
te demum condempnat est. Et sic virtute dyabolus
accipiens et victoria elatus multiplicatis
super fratrum hominibus omnes malicie viam eis indi-
dit. Amputare multam peccati enormitate
volens omnipotens deus diluuium induxit super
fratrum disperdiditque omnes animas viuam. Unum ve-
ro solum inueniens iustum in generatione illa hunc
cum uxore et filijs in archa quadam saluans
solum super fratrum constituit. Cum autem cepisset
iterum in multitudine genus hominum dilatari
et crescere oblitii sunt deum et in deteriore profici-
entes impietatem diuisique in reuerti sceleribus ac
execrabilibus corrupti impietatibus in omne

p̄sus êrozem disperſi ſūt . Alij nanq; cūc
 ta ſponte ſua ſerri putauerūt et ſine puidē
 cia regi quaſi nullo exiſtente dño . Alij for
 tunā putauerūt fato totū cōcedentes . Alij
 plures deos malos et vicioſos coluerūt vt
 haberent eos ſuozū viciozū et malarū acci
 onū auctozes . Quozū et formas figuran
 tes erexerūt ſtatuas ſurdaq; et i ſenſata ydo
 la . Et cōcludentes ea in templis adozauē
 rūt ſeruiētes creatuē poti⁹ q̄ creatori . Alij
 vero ſole et lune et ſtellis que poſuit de⁹ ad
 lucem p̄bendā t̄reno huic mūdo cum ſint in
 aiata et inſenſibilia puidencia creatoris illu
 minata et gubernata . Alij aut̄ igni et aq̄s
 et ceteris elemētis t̄re in aiatis et inſenſibilis
 bus ſuierūt et nō erubuerūt aiati et ratōna
 les talia colere . Alij beſtijs et reptilib; et
 pecudib; et q̄drupedib; cultū exhibebāt ir
 ratōnabiliores hijs q̄ colebant ſemetip̄os
 oſtendentes . Alij vero quozūdā hoīm tur
 piū et infirmozū ymagines ſecerūt et iſtos
 deos vocauerūt . Alios quidē eozū maſcu
 los quosdā aut̄ ſeias noīante quos idē in
 ip̄i expoſuerūt adulteros fuiſſe et homicidas
 iracūdos et inuidos et furibūdos p̄ricidas
 fraticidas fures et raptozes claudos et de
 biles veneficos et furioſos . Et horū quof
 dam quidē pp̄ria morte d̄ſictos quosdam
 vero fulmie ictos et in aiata trāſſozmatos

ad execrabiles et turpes usus exercendos. Vñ
assumens hoies exempla et occasiões adips
suis sine timore cõtaminabantur omi in mũ
diciã. Et tetra tegebat obscuritas genus no
strũ i illis tporibz et nõ erat qui itelligeret
non erat qui requireret deum

Abraham aut quidã in illa genarose
sol⁹ inuent⁹ est qui sensus aie habe
bat in columes qui contemplatoe creature
cognouit creatoẽ. Cõsiderando em celum
et tram mare solẽ et lunã et cetera amiratus
est cõgruentissimũ ornatum istũ. Videns
aut mũdũ et que in illo sũt oia nõ psemet
ipã facta fuisse et cõseruari existiauit neqz
rlenẽis fre neqz in aiatis pdolis causam ta
lis ornat⁹ attribuit sed verũ deum p ista cog
nouit et ipm esse auctoẽ oim et creatoẽ
intellexit. Suscipiẽs aut hunc gratanti et
recto iudicio de⁹ manifestauit ei semetipm
nõ secũdum substãtiam suã. Deũ em vide
re humane nature ipossibile est sed dispen
sãtis qbdam theophanijs sicut nouit ipẽ
et pfectior est sciẽtiam ponẽs in aia ei⁹ glo
rificauit et familiarem sibi famulum effecit
Qui et p successiones hys qui ex eo nati fu
erũt trãsmittens fidei pietatẽ eos verũ cog
noscere edocuit ppter qd et in multitudinẽ
innũabilẽ semen illi⁹ crescere domino bene

cōplacuit et pplm peculiare sibi noiauit et
 de fuitute eos egipciaca et potestate phois
 cuiusdam tyrāni signis et pdigijs tribilibz
 et p̄cipuis eduxit p moysen et aaron viros
 sanctos et gratia pphetie glouificatos . Per
 quos egipcios efflixit digne satis ob illozū
 maliciā et israhēitas sic em̄ pplus ille qui
 de abraham stirpe descenderat vocabatur
 p mare r̄ozū quasi p aridā trāsduxit di
 uinis aq̄s et q̄si mur⁹ a dextris et a sinistris
 existentibz . Philosophonē v̄eo et egipcios
 post vestigia ipozū ingressos ouerse aq̄ su
 bito p̄iderūt . Deinde miraculis eximjs
 et diuinis manifestaciōbz p ānos q̄ozagin
 ta deducens pplm in deserto et pane celesti
 alens legē dedit . In tabulis lapidejs diui
 nitus scriptā . Quā dedit in manu moysi su
 per montē tppū et sigamur futurozū habē
 tem ab pdolis quidē et oibus malis actibz
 hoies phibentē . Solū nanq; docet verū de
 um colere et bonis opibus m̄herē . Ta
 lia igitur pdigia opando introduxit eos in bo
 nam q̄ndam t̄ram q̄ olim p̄iarche illi abra
 ham pmiserat se daturū et semini ei⁹ . Non
 gum est aut enarraē q̄nta eis oūderit mag
 nalia et miracula glōsa et p̄cipua q̄rum nō
 est nūs per que om̄ia id studij fuerit vt ab
 omni execrabili pdolorū et seruitute et acti
 one hoim genus abstraheret et ad antiq̄uū

statū reduceret . Sed et adhuc spontanea
volūtate regnauit mors in hoibz tyrāide
dyaboli cōdemnacione in fermi oia trans
mittens . In talē ergo erūpnā et miseriam
cum deuenissim⁹ nō desperit nos ille qui d̄
nichilo creauerat neq; dimisit i finem p̄iro
opus manū suarū sed p̄ volūtate dei p̄zis
vngem⁹ fili⁹ et verbū dei qui est in sinu
p̄zis cōsubstācialis et coeternus et spiritū
sancto . Qui erat in principio apud deum
et de⁹ erat condescendit suis suis cōdescen
sione in effabili et in cōprehensibili et de⁹ ex
stans p̄fect⁹ de spū sancto et maria semper
v̄gine dei genitricē sine seie viri ac coniūctio
ne infra v̄ginis intacta viscera cōceptus sed
de spū sancto sicut et ante cōceptionē vnus
archāgelozū missus est ānūctians v̄gini exi
neā cōceptionē illā et ineffabile p̄tum . Si
ne semie em cōceptus est de spū sancto dei fi
lius et cōpingens sibi metip̄i in vtero v̄gi
nis aiatam carnē . Aia rōnali et intellectu
ali p̄cessit in vna p̄sona s̄ in duabz naturis
p̄fectus deus et p̄fectus homo . Incozrup
tam v̄ginitatē genitricis etiā post p̄tū custo
diens et in oibus nobis filiis passibilis fac
tus absq; peccato infirmitates n̄ras susce
pit et lāguores portauit . Nā qz p̄ peccatū
mors introiuit in mūdum optebat eum q̄
redemptur⁹ erat mūdum sine peccato esse

et nō mortl p peccatū addictū . Per trīgī:
ta ānos vero cū hoibz est cōuersat⁹ et bapti:
zatus est in iordanis flumie a iohāne viro
sancto et oibus pphetis excellētiore . In bap:
tizato vero ipō vox delata est celitus a deo
p̄re dicens . ¶ Sic est fili⁹ meus dilectus in
quo michi bene cōplacui spūs etiā sanctus
in spē colūbe descendit sup ipm . Et ex tūc
cepit signa facere magna et mirabilia mo:
tuos videlicz fuscitādo cecos illūinādo de:
mones effugando surdos et mutos et debi:
les curādo leprosos mūdano et n̄az in ve:
teratā naturā interi⁹ et exteri⁹ renouādo
Opibusqz erudiēdo et docendo v̄tutis viā
a corruptione quidē remouēdo et ad e nā
vero vitā pducendo . Vñ et discipulos ele:
git xij quos et aplos vocauit et oibus pre:
dicare celestē cōsolationē p̄cepit q̄ venēat
sup frām ostendere et nos hūiles et t̄nens
sua dispensatōe celestes pficē . Inuidia ves:
ro mirabilis illi⁹ et deo digne cōsolationis
et immūabilū miraculorū pontiffices et p̄ci:
pites iudeorū m̄ter quos cōsūlabatur con:
tra illū isamētes quibz p̄dicta miriffica sig:
na faciebat in mēores oim morte cum con:
dēpnauerūt . Vñ discipulorū ei⁹ ad tradi:
cionē sapientes tenuerit dñm et gentibz tra:
diderūt vitā videlicz oim qui hec oia spon:
tanea volūtate suscepit . Venit em̄ pp̄t nos

omnia pati ut nos in passionibus liberaret
Oulta vero in ipm excentes ad ultimū in
cruce suspenderūt . Et oia sustinuit natura
carnis q̄ ex nobis accepit . Duarū nāq; na
turarū erat diuine scilicet et hūane . Hūa
na quidē natura passa est diuina vero ī pas
sibilis extitit et in mortalis . Crucifixus
igitur carne dñs noster ihesus xpc sine
peccato . peccatū em̄ nō fecit nec inuenit est
dolus in ore eius . Propter peccatū em̄ si
cut p̄dixi mors introiuit in mūdum . Nā
ppter nos carne mortu⁹ est ut nos redimes
ret a mortis tirāide . Descendit in infer
num et hūc cōterens a seculo cōclusas illic
aias liberauit . Post⁹ in sepulchro tētia die
resurrexit supando mortū et nobis victoriā
donauit adūsus eā . Et in corruptibili car
ne resurgens in corruptōis largiter appa
ruit discipulis pacē donās illis et per ipos
oī hūano generi . Post dies autē q̄draginta
ta celos ascendit et ita sedet in dextera p̄ris
Inde venturus est iterū iudicare viuos et
mortuos et reddere vnicuiq; scdm̄ opa ei⁹
Post gliosam vero suā in celos ascensionē
misit pacitū spiritū super sanctos discipu
los suos in specie ignis et ceperunt variis
liguis loqui p̄ut spūs sanct⁹ dabat eis pro
nūciare . Exinde gratia illi⁹ dispersi sūt in
omnes gentes et p̄dicauerūt orthodoxam

fidem baptizantes eos in nomine patris et filii et
 spiritus sancti et docentes seruare omnia mandata
 data saluatoris . Illuminauerunt ergo gen-
 tes quae prius erant et superstitiosum errorem ydo-
 lozum destruxerunt . Non ferens igitur hostis
 Antiquus suam delectationem bella etiam nunc aduersus
 nos christi fideles excitat suadens stultos et im-
 sapientes adhuc sequi ydolatriam . Sed virtus
 eius infirmata est frangere illi defecerunt in
 fine christi . Ecce tibi meum dominum et deum
 saluatorem pro modica verba notificavi perfecti
 us vero cognoscitur es si gratiam illius susceperis
 in anima tua et seruus illi fueris factus .

Ergo audiuit verba ista regis fili-
 us lumen illustravit eius animam . Qui
 surgens de throno suo pro gaudio amplexa-
 tus est barlaam et ait ei . Forte iste est sicut
 ego existima reuerentissime hominum lapis ille
 preciosissimus quae in misterio conuenienter satis
 continens non omni volenti cernere ostendens sed
 quibus sani sunt animae sensus . Ecce enim ut haec
 verba suscepti auditu lumen dulcissimum in-
 gressum est in cor meum et graue illud tenebrae
 velamen multo tempore super positum menti
 mee statim sublatum est . Si ergo bene ista per-
 pendi nuntia michi . Si autem et melius aliquid
 illis quae dixisti cognoscas ne differas confessionem
 manifestare michi .

Burfus ergo barlaam. Respondit
Etia mi dñe rex hoc est magnum
mysteriū q̄ absconditū est a seculis
et generatōis nouissimis vero temporibus
manifestatū est generi hoim. Cui⁹ mani⁹
festatioēz olim p̄nūciauerūt multī p̄phete
et iusti spūs sancti gratia illuminati multis
farte multisqz mōis. Et oīs interiorē sa-
lutē a longe speculātes desiderābāt hāc p̄s-
entem videre et non vidererūt. sed nouissima
genero ista munēt suscipe saluatore. Igitur
qui crediderit et baptizat⁹ fuerit saluus
erit qui vero nō crediderit cōdempnabitur

osahpat vero ait. Oīa q̄ dixisti indubitanē
credo et quē ānūcias glorificabo deū tan-
tum enucleaci⁹ michi ista expone et quid
me opteat facere diligenter edoce nec nō
etiā baptistū q̄t sit q̄ fideles suscipiendum
duxisti cōsequēter in sinua

Barlaam vero respondit. Sācte hu-
ius et in maculate xpianorum fidei
radix et stabile fundamētum diuini baptis-
matis est gratia cūctarū a natiuitate pecca-
torū emūdatiōē faciens et p̄fectissimā ab-
solūtiōē submtrantiū malicie pollūtiōē
Sicut em saluator mādauit ut p̄ aq̄ regna-
remur et spiritum et in antiq̄ reuertamur

dignitatē p̄ oꝝ videlicet et ip̄i⁹ saluatoris
 inuocatoꝝ spiritu sancto aque supuemente
 baptizamus itaq; iuxta sermonē dñi i nos
 nime p̄is et filij et sp̄s sancti sicq; spirit⁹
 sancti gratia habeat in aia baptizati eā illus
 trando et ad dei ymaginē et similitudinē
 renouādo. Tūc oīa veterē neq; cie opa abi
 cientes cōpaginamur deo et iudiciū p̄oris cō
 uersatōis facim⁹ ut et coheredes sim⁹ ad in
 corruptōē regnatorū et etnam salutē cap
 iam⁹. Sine baptizate vero null⁹ bonā
 valet spem adipisci etiā si cūctis bonis pol
 leat opibz. Sic enī ad saluationē generis
 nostri homo factū dei verbū dixit. Amē di
 co vobis nisi renati fueritis ex aqua et spū
 sancto nō intrabitis in regnū celozū. Ideo
 an oīa rogo te q̄tenus in aia tua fide suscep
 ta accedas sine mora ad baptismū toto mē
 tis desiderio et nullo mō hoc agere differas
 Periculosa enī est dilatio eo q̄ incertus est
 mortis termin⁹.

Josaphat autē dixit ad eū. Et q̄ est bona spes
 illa q̄ dixisti sine baptizate nō adipiscen
 dam. Quid ve est illud q̄ regnū celozum
 appellas. Vñ etiā in carnati dei verba tu
 audisti. Quis autē est incert⁹ termin⁹ de quo
 sollicitudo multa cordi meo in fira et tristi
 cia et doloribz cōsumit carnes meas etiāq;

apozū assumi fortitudine cōmedit. Virū
inozientes in nichilum dissoluamur hoies
aut si nō alia q̄libet vita postq̄ hinc eritur
¶ Nec et hys filia discē vehementer cōcupisco

Barlaam vero tales hys responsiōes
dedit. bona quidem spes quā dixi
regni celozū. hec tamen lingue hūane passus
extat ineffabilis. Aut em̄ scriptura. Que
oculos nō vidit nec auris audiuit. et in cor
hois nō ascendit que p̄pauit de⁹ diligenti
bus se. An̄ vero digni effectu fuim⁹ depo
nere hunc carnis corruptitate et crassitudi
nē ac beatitudinē illā assequi tūc ip̄e q̄ hāc
nobis sp̄e tribuit docebit et notificabit bo
nozū illozū gl̄iam q̄ sensum supat om̄e; et
ineffabile lumē ac p̄petuā vitā et cū ange
lis conuersatōez. Si em̄ deo coniūgi digni
fuerim⁹ inq̄ntum hūane possibile est natuē
oīa cognoscem⁹ p̄ ip̄m q̄ modo ignoram⁹
¶ Hoc em̄ ego ex dimis⁹ in spiratarū scriptu
rarū instruct⁹ doctrina oīm maxime regnū
celozū factio p̄pinqus esse contēplatoī sanc
te et indiuidue t̄neatis et inaccessibili lumi
ne ei⁹ illustrari clariufq; et limpidi⁹ reuelat
ta facie gl̄iaz illi⁹ speculari. Si em̄ possibi
le esset gl̄iaz illā et lūcē et ineffabilia bona
illa exhibere v̄bo nichil esset mirabile. Sz
neq; esset magna et p̄cipua si nobis t̄neis

et corruptibilibus ac quæ istam et passibilem
 carnem gestantibus liceret cogitatione comprehen-
 dere aut verbo demonstrare. His ergo sic
 cognitis fide sola suscipere indubitanter nichil
 fictum habere et pro omnia bona festina ad in-
 mortale regnum pervenire ad quod cum perveneris ad-
 discas perfectores. De hoc vero quod interrogasti
 quomodo nos in carnati dei verba audivimus per
 sacra evangelia noveris nos hec omnia didicisse.
 Sic enim sanctus ille liber vocatur quoniam videtur
 quod in mortalitate et in corruptione vitam eter-
 nam et peccatorum remissionem et regnum ce-
 lozum nobis mortalibus et corruptilibus et
 terrenis evangelizat. Quæ conscripserunt illi qui
 viderunt et ministri finem fuerunt quos supra
 dixi quod discipulos et apostolos salvator noster
 ipse elegit et tradiderunt nobis inscripto pro
 gloriosam illi in celum ascensionem super terram
 videlicet ipsius consulationem doctrinamque et mi-
 racula quantum ex his scripture tradi sufficie-
 bat. Sic enim in fine sermonis precipue di-
 vinarum illorum evangelistarum dixit. Sunt inquit
 et alia multa que fecit ihesus que si scribantur
 pro singula nec ipsum arbitror mundum capere
 eos qui scribendi sunt libros. In isto ergo
 divinarum evangeliorum libro continetur in-
 carnationis demonstrationis miraculorumque ipsius
 historia spiritu dei scripta. Deinde et devene-
 randa ipsius passione que sustinuit propter nos

dñs sanctaq; terciã die facta resurrectõ et
in celos ascensione insup et de gl'iosa ac ter-
ribili ipi? scdo aduentu . Ventur? est etem
iteru filius dei in fram cu gl'ia ineffabili et
multitudine celestis exercit? iudicare gen?
nostrum et reddere unicuiq; scdm opa sua
¶ Noiez nanq; ab inicio de? de ira formans
sicut et antea dixi inspirant in eum spiracu-
lum vite q; aia ronalis et intelle?ualis ap-
pellatur . Qm vero in morte cõumpnati
sum? om̃s morimur et null? est hoim qui
huc calicem euadere possit . Est aut̃ mors
aie sepatio a corpe . Illud ergo corpus
de ira formatu sepatum ab aia in fram reu-
titur de qua sumptu est corruptu dissolui-
tur . Aia vero ambulat ubi creator p̃cipit
magis aut̃ sicut ipa sibi hospiciu sibi met
ipi p̃pauit cu adhuc esset in corpe . Nã
quẽadmodu quis cõuersabitur hic receptu-
rus est ibi . Deinde post plurimos anos ve-
niet xpc de? noscer in maiestate tribili et in-
enarrabili vt videlicet mūdum cui? timore
vtrutescelozu mouebūtur et cuncti exercitus
angelozu cu trombe stabunt in conspectu
eius . Tūc in voce archāgeli et tuba dei
surgent mortui et assistent illi? throno tri-
bili . Est aut̃ resurrectõ coniuctõ aie rurs?
et corpis . Ip̃m ergo corpe q; corrūpitur
et dissoluitur idipm resurget in corruptum

Et nullā incredulitatis tibi de h̄ subintre-
 h̄sitacō. Nō em̄ est ipossibile ei qui ab in-
 icio de fra formauit illud denuo cōuersum
 in fram de qua sūptum est scdm̄ eiusdē con-
 ditoris sententiā iterū resuscitare. Si em̄ cō-
 siderare volueris quanta de nichilo fecit de-
 sufficiēs erit tibi ista demōstratio. Et em̄ ter-
 rā accipiens fecit hoīez framq; p̄i^o nō erat
 Quō er̄ fra facta est homo. Quō michi
 ipa cui nō esset creata est. Quale aut̄ sub
 se fūdāmētum habet. Quō vero ex ipa ir-
 rationabiliū pdierūt innūabiliū genera
 totq; seminet atq; arborū spēs. Sed etiā nūc
 ppende n̄az generonē cui^o semē breue fun-
 ditur in vlnā suscipiētē illud. Vñ igitur
 tam̄a hui^o aiālis formatio. Si ergo qui d̄
 nichilo creauit hec om̄ia et adhuc creat im-
 possibile nō est de terra mortua et in pulue-
 rem redacta resuscitare corpa vt vn^o quisq;
 recipiat scdm̄ opa sua. Opatōis em̄ inq̄t
 p̄is temp^o est futurum vero retribucionis
 Quā vbi iusticia dei mōstraretur nisi resur-
 reccō futura esset. Oulei em̄ cū iusti essent
 plurimū in p̄nti seculo tribulati et vexati
 demū violenter necati sūt. Nōnulli vero
 cum fuissent impij et iniqui in delicijs et p̄-
 speritate p̄ntem vitam pegerūt. Deus aut̄
 qm̄ bon^o est et iustus statuit diē resurrecti-
 onis et iudicij ut resumat queq; aiā p̄p̄iū.

corpus . malus quidē q̄si hic bona recepit
illic p̄ hijs que hic deliq̄o torq̄bitur . Ho
nus v̄o hic p̄ peccatis suis afflicto illic bo
nozū heres efficietur . Audiet inquit dñs
hy qui in monumētis suis vocem filij dei et
p̄cedent q̄ bona fecerūt in resurrectionē vite
qui vero mala egerūt in resurrectionē iudicij
Cū et sedes ponentur et antiquo dierū qui
reator est oim̄ sedebit e: libri ap̄i sur oim̄
in aciones sermones cogitatōes descriptas
habētes et fluuius ignis curra et om̄ia
occulta reuelabūtur . Null⁹ ibi aduocat⁹
vel p̄suasor verborū aut falsa excusatio vel
dignitatū excellētia aut acceptio munerū
q̄ rectum p̄tere solet iudicij sed iust⁹ ille
et verus iudex lance iusticie oīa decernet et
actum et sermonē et cogitatōes . Et ibunt
qui bona fecerūt in vitā eternā cum angel⁹
letaturi et ineffabilia bona recepturi . Qui
vero mala fecerunt in dampnationem eter
nā q̄ gehenna dicitur et tenebre exteriores
et vermis qui nō dormit et stridor dencium
et alia plurima tormēta . Atrocissimū vero
oim̄ erit alienari a deo et p̄ici a dulcissimo
vultu eius et gl̄ia illa p̄uari in inarrabili et
ostentui corā om̄i creatura fieri et confundi
confusione finē nō habitura . Nā post oīa
tam illā terribilem sententiā oīa in canūtib̄
lia manebūt et in mutabilia neq̄ iustozum

splendida consuetudo plerumque sinem habitura
 neque peccatorum miseria atque cruciatuum pena
 terminum sortitura neque iudex post illum celsi-
 or neque pro opera bona satisfactio non tamen alte-
 rius regeneratio non alia quamlibet ars tunc sub-
 ueniet cruciandis pseuerante illis cruciatu
 Cum hec ita se habeant quales nos oportet
 esse in sanctis conuersationibus et pijs actibus ut
 effugeremur mereamur futuris nimas et stat
 a dextera filij dei ipsa est enim statio iustorum
 Peccatoribus vero a sinistris miserrima pars
 deputatur. Deinde iustos quidem benedictos
 patris uocando dominus in regnum sempiternum in-
 troductet. Peccatores vero cum ira et male-
 dictione eiciendo a facie sua mansueta qui-
 dem et quiesca in amarissimum piter et seuis-
 simu precipitabat tormetum eternum.

Quone iosaphat dixit ad eum. Magni-
 ficas quaedam atque mirabiles res mi-
 tibi dictis o homo multo timore piter et tre-
 more dignas. Si hec ita sunt et est rursus
 pro morte et in cinerem et puluerem dissolu-
 tio resurrectio atque generatio honorumque gloria
 et malorum pena rogo que est horum assertio. Et
 quo nunc quod nunc uidetur dicentes sic mani-
 feste sic constanter et indubitanter creditis
 Nam ea que iam facta sunt et si ipsi non
 uidistis attamen ab hyistorio scriptis audistis

Quo vero de futuris talia magna et immit-
sa predicantes firmam de ipsis habetis certitu-
dinem etc .

Et ait barlaam . Ex precibus hominum futu-
ratorum certitudinem . Qui enim ista pre-
dicauerunt in nullo a veritate deuiuerunt si-
gnis et prodigijs et varijs virtutibus que dixere-
unt adstruentes ipsi de futuris nauauerunt
sicut ergo hic nichil factum aut futurum do-
cuerunt sed omnia splendidiora sole fulserunt que
cumque fecerunt et dixerunt sic et ibi vera docue-
runt qui et ipse dominus noster et donator ihesus
christus verbo et opere confirmauit . Amen in-
quit dico vobis quam venit hora quam mortui
audient vocem filij dei et qui audierit uiuent
Et iterum venit hora in qua omnes qui in mor-
tuis sunt audient vocem filij dei et procedent
qui bona fecerunt in resurrectione vite qui ve-
ro mala egerunt in resurrectione iudicij . Et
iterum ait . De resurrectione mortuorum non les-
gistis quod dictum est a deo dicente . Ego sum
deus abraham deus ysaac et deus iacob . Non
est deus mortuorum sed uiuorum . Sicut enim col-
liguntur zifania et igni comburuntur sic erit
in consumatione huius seculi . Mittet filius dei
angelos suos et colligent omnia scandala . i. eos
qui faciunt iniquitatem et mittent eos in cami-
num ignis ibi erit fletus et stridor dencium

Tūc iusti fulgebūt sicut sol in regno p̄ris
 eorum . Hec dicens addidit . Qui habet
 aures audiendi audiat . Talibꝫ quidē s̄mo
 nibus et alijs plibꝫ corpm nostrorū resur
 rectorē dñs declaravit . Ope etiā s̄mones cō
 firmavit multos resuscitando mortuos . Nā
 circa finē sue in terra cōversatōis etiā q̄dri
 duanum iam putrefactū et fetentē lazarum
 quēdam amicū suū de monumēto vocans
 et quasi venientē excitatus viventē exhibuit .
 Cum hys autē et ip̄e dñs p̄micie per
 fecte et nō ulterius morti subiciēris resurrexerit
 omnis carne mortem gustando . Resurrexit
 autē tertia die et mortuorū p̄mogem̄ fac
 tus est . Surrexerūt etiā quidā alij ex mor
 tuis sed iterū mortui sūt et nō poterūt yma
 ginē vite future vere exhibere . Sol⁹ autē il
 le resurrectōis illi⁹ princeps factus est resur
 gens prim⁹ in mortali resurrectōe . Ista et
 qui ab inicio ip̄i viderūt et m̄stri fuerūt ser
 monis p̄dicauerūt . Ait enī beatus . Paulus
 cui⁹ vocatio nō ex hoibus sed de celo
 facta est . Motū vobis factio fratres euangeliū
 q̄ p̄dicavi vobis . Tradidi enī vobis
 q̄ et accepi q̄ x̄p̄e ih̄es⁹ mortu⁹ est p̄p̄i pec
 cata nostra sc̄dm̄ scripturas et q̄ sepultus ē
 et quia resurrexit sc̄dm̄ scripturas . Si autē
 x̄p̄us p̄dicatur q̄ resurrexit a mortuis quō
 dicūt quidā q̄ resurrectio mortuorū nō est

Si em̄ mortui nō resurgūt neq; xp̄us resur-
rexit . Si aut̄ xp̄us nō resurrexit vna est fi-
des nostra . Adhuc estis in peccatis vestris
Si in hac vita tm̄ sperātes sum⁹ in xp̄o mi-
serabiliores sum⁹ oībus hoībus . Nūc aut̄
xp̄c resurrexit a mortuis p̄mīcie dormiētū
Quāquidē p̄ hoīez mors et p̄ hoīez resurrec-
tō mortuozū . Et sicut in adam om̄s mori
ūtur sic in xp̄o om̄s viuificabūtur . Et p̄
pauca . Oportet em̄ inq̄t corruptibile hoc i-
duere in corruptōez et mortale hoc induere
imortalitatē . Quā vero icorruptibile h̄ in-
duerit incorruptōez et mortale hoc induēt
imortalitatē tūc cōplebitur sermo q̄ scrip̄t⁹
est . Absorpta est mors in victoria . Vbi est
mors aculeus tu⁹ . Destructur em̄ p̄fecte v̄-
tus mortis et dep̄ibit nichil ulterius actura
sed in mortalitas de reliquo et i corruptio
dabitur hoībz eīna . Er̄it p̄fecto ēit indubi-
tāter mortuozū resurrectō et h̄ fideliter cre-
dim⁹ . Nam et ḡb̄ iustozū et penas impi-
ozū nō dubitam⁹ in die tremēda aduen-
tus xp̄i futuras in qua celi igne soluetur et
elemēta ardentia liqueſcent sicut ait quidā
sanctorū . Nouos aut̄ celos et nouā terram
scdm̄ p̄missionē illi⁹ expectam⁹ . Nā quia
retributiones sūt bonozū et malozū opm̄
nichilq; ibi remanebit in disculsi sed et de
op̄ibus et cogitacōib; atq; sermōib; ratio

fit reddenda testatur dñs dicens . Quicūq;
 potū dederit vni de minimis istis calicē aque
 frigide un̄ in noīe discipuli nō p̄det merce-
 dem suam . Et iterū dicit . Cum venēt fili-
 us hoīs in maiestate sua et oīs angeli eū
 eo tūc sedebit sup sedem maiestatis sue et cō-
 gregabūtur ante eum oīs gentes et sepa-
 bit eos abinuicē sicut pastor segregat oves
 ab hedis . Et statuet oves quidē adextris
 suis hedis aut a sinistris . Tunc dicit rex
 hys qui adextris eius erūt . Venite benedic-
 ti p̄ris mei possidete patum vobis regnum
 a constitutōe mūdi . Esuriui em̄ et dedistis
 michi māducare . Sitiui et dedistis michi
 bibē . hospes erā et collegistis me . Nudus
 et coopuistis me . Infirm⁹ et visitastis me
 in carcere erā et venistis ad me . Cur hoc di-
 cit nisi qz misericordiā q̄ indigentib⁹ p̄be-
 ni⁹ in semetip̄o suscipit . Et alibi dicit . Oīs
 qui me confessus fuerit corā hoīb⁹ confite-
 bor et ego eū coram p̄re meo qui in celis ē
 Ecce ex hys oībus et alyis pl̄ibus mōstra-
 uit firmas esse et stables retributiones bo-
 norū opm̄ . Sz et adūsarijs tormētā resta-
 re p̄nūciauit p̄ p̄bolas mirabiles ac p̄re-
 cipiūas quas fons sapientie enarrauit aliun-
 de quidē diuītē quendā introducens pur-
 pura et bysso indutū et epulantē conuidis
 splendide tenacē vero et in mīorib⁹ contra

regnos exiit ita ut et quēdam pauperem
lazarū noie ante ianuā illi⁹ iacentem sper
neret et neq; ex ipis q̄ de mensa illi⁹ cadebāt
micis daret illi. mortuo igitur utroq; pau
per quidē ille et ulcerosus deptatus est m̄q̄t
in sinū abrahe iustozū requiē ita in sinuās
diues vero sepultus est in inferno in flāma
et tormentis . Ad quem et abraham dixit
Recepisti tu bona in vita tua lazari⁹ filii
mala . Nūc aut cōsolatur tu veni cruciari
Alibi vero cōpat celoꝝ regnū hōi regi q̄
fecit nupcias filio suo futurā leticiā at; splē
dorem ita insinuās hoībus nanq; hūilib; et
frena sapientib; de cōsuetis eis et cogni
tis dabat pabalas nō tñ nupcias et mēsas
futuras esse in illa eternitate demonstrabat
sed illoꝝ condescendens crassitudinē talib;
noīb; utebatur nota facere eis futura volēs
Oīs igitur m̄q̄t mutavit rex excelsa p̄di
catōe ut cōuenirēt ad nupcias et faciaren
tur ineffabilib; bonis illis. multi vero ex il
lis qui erant invitati negligentes nō vene
rūt sed subtrahentes semetip̄os . Alius qui
dem in villā abiit ali⁹ ad negotiacoꝝ suam
ali⁹ adducendā uxore et ita seip̄os p̄uave
rūt splendore sponsi illis vero volūtariē ali
enatis a delectabili iocūditate alij vocati sūt
et repleti sūt nupcie discubeneū . Ingres
sus aut rex ut videret discubentes vidit ibi

hoiez non vestitū veste nupciali . Et ait illi
 Amice quō huc intrasti nō hās vestē nup-
 cialē . At ille obmutuit . Tunc dixit rex
 ministris . Ligatis pedibz ei⁹ et manibz mi-
 tite eū in tenebras exteriores . Ibi erit flet⁹
 et stridor dencium . Illi ergo qui venire re-
 nuerēt et p̄sus inobediētes exiterunt sunt
 hij qui ad fidē xp̄i nolūt venire sed siue in
 ydolatria siue in aliqua heresi pseuerāt . Il-
 le vero qui vestem nō habebat nupcialē
 fidelis quidē est sed sordidis actibz intellec-
 tualem vestem polluit qua veste picitur de
 gaudio nupciarū . Et aliam pabolā huic
 cōsonātem addidit decem qual dā virgines
 figurās . Ex quibz erant quinqz quidē prudē-
 tes quinqz vero fatue . Que fatue acceptis
 lampadibz nō sumpserūt oleum secū . Sa-
 pientes vero sūpserūt oleū secum . Per ole-
 um bonorū opm possessionē significat me-
 dia aut̄ inquit nocte clamor factus est . Ec-
 ce sponsus venit exite obuiā ei . Per medi-
 am noctem intercūditudinē diei illi⁹ m̄nuat
 Tūc surrexerūt om̄s v̄gines ille et q̄ pate-
 rant exierūt obuiā sponso et intraverūt cū
 eo ad nupcias et clausa est ianua . Que ve-
 ro pate non erant quas cōuenienter fatuas
 appellauit exunctas lampades suas cernētis
 ierūt ad emendū oleū . Neūse vero clausa
 iam ianua clamabant dicentes . Dñe dñe

api nobis. Ille aut̄ respondēs dixit. Amē
dico vobis nō noui vos. Et hys ergo oī
bus manifestum est futurā esse retributōez
malozū actōnum nec nō et verbozū et ip̄a:
rum cogitacōez. Dixit em̄ saluator. Dico
vobis qz om̄e verbū ociosum q̄cunqz locu:
ti fuerit hoīes reddent de eo rationē in die
iudicij. Et iterū. Vñ vero inquit et capilli
capitis om̄s nūati sūt. Per capillos minu:
tissima q̄que cogitacionē et intencōnē de:
mōstrans. Consona vtro hys et beatus do:
cet paul⁹. Viu⁹ est inq̄t sermo dei et efficac⁹
et penetrabilior oī gladio ancipiti et p̄t̄m:
gens vsqz ad diuisionē aīe et corpis cōpa:
sum qz et medullarū et discretor cogitacō:
nē et intencōnē cordis et nō est vlla crea:
tura inuisibilis incōspectu ei⁹. Oīa aut̄ nu:
da et apta sunt oculis ei⁹ ad quē nobis ser:
mo. Nec et p̄phete ante multa tempa spi:
ritus sancti illuminati gratia manifestissime
annūciauerūt. Ait em̄ ysayas. Ego opa
illozū scio et reddā eis. Ecce cōgregare ve:
nio cūm gentes et linguas venient et vide:
būt gl̄iam meā et erit celum nouū et fra nō
ua que ego facio manē corā me. Et veniet
om̄is caro vt adoret incōspectu meo dicit
dñs. Et exhibūt et videbūt cadauera hoīm
qui p̄uaricati sūt in me. Nā v̄m̄is corū
nō morietur et ignis eozū nō exinguetur

Et erunt usque ad facietate visionis omni car
 m. Et iterum de die illa dicit. Et inuoluetur
 celum sicut liber et omnes stelle cadent sicut fo
 lia de vinea. Ecce enim dies domini venit plena
 furore et ira ut ponat orbem totum desertum et
 peccatores perdat ex eo. **N**am astra celi et ori
 on et omnis ornatu celi lumē suū nō dabūt
 Et obtenebrabitur dies orto iam sole et lus
 na nō dabit lumē suū. Et rursus dicit. **V**e
 qui trahitis iniquitatem in funiculis vanta
 tis et quasi vinculum plaustrum peccatorum ut qui
 dicitis malum bonum et bonum malum ponentes
 amarum in dulce et dulce in amarum. **V**e qui
 potentes estis ad bibendum vinum et viri for
 tes ad miscendam ebrietatem qui iustificatis
 ipsum per muneribus et iusticiam iusti auferitis
 ab eo. **Q**ui declinatis iudicium pauperum et
 diripitis substantiam egenorum ut sit vobis
 vidua in rapinam et orphanum in predam. **E**t
 quid facietis in die visitationis et ad cuius fu
 gietis auxilium et ibi derelinquetis gloriam vestram
 Et hys consonans alius propheta ait. **J**uxta est
 dies domini magna iuxta et velox nimis. **V**ox
 diei domini amara tribulabitur ibi fortis dies
 ire dies illa dies tribulationis et augustie dies
 calamitatis et miserie dies tenebrarum et cali
 ginis dies nebule et turbis dies tube et cla
 goris super ciuitates munitas et super ange
 los exercitus. **E**t tribulabo malignos et

ambulabūt vt cetera qz dño peccauerūt . Et
effundetur sanguis eorū sicut hum⁹ et cor-
pus eorū sicut stercora . Sz et argentū eor-
um et aurū eorū nō poterit liberare eos ī
die furoris dñi . In igne zeli eius deuorabi-
tur ois fra qz cōsumatōez cū festinatōe faci-
et cūctis habitantibz tram . Cū hys et da-
uid rex et ppheta clamat . De⁹ man fe e ve-
niet de⁹ noster et nō filebit ignis ī cōspec-
tu eius exardescet et in circuitu eius impel-
tis valida . Aduocauit celū de fulum et
tram discernē pplm suū . Et iterū . Surge
inqt deus et iudica tram qm cogitacō hois
confitebitur tibi et tu reddes vnicuiqz scdm
opa sua . Multa vero et alia hui⁹ mōi tam
psalmograph⁹ q̄ et oīs pphete dīmo edoci-
ti spū de futuro iudicio et retributōe p̄dica-
uerūt quozū sermones et saluator firmiter
stabiliens docuit nos credere resurrectionē
mortuozū et retributōez defūctozū vitāqz in-
mortalem futuri seculi .

Dps auditis iosaphat vehementer cō-
pūctus corde totisqz lacrimis p̄fu-
sus ait ad senē . Apte michi oīa nota feci-
si luculent⁹ posasti scribilē hanc atz mirabilē
narratōez . Hys ergo ī mimētibz nobis
q̄t optet me facē vt euadā p̄paratas peccatō-
ribz penas et mēar p̄frui gaudio iustozū

Sarlaam respondit . Scriptum est qd
 docente petro pplm qui et princeps
 vocat⁹ est aplozū cōpuncti sūt cor:
 de sicut et tu hodie . Et dicentibus illis qd
 faciem⁹ ait ad eos penitēciam agite et baptil
 zetur vnusq̄s qz v̄m in remissionē peccato:
 rum et accipietis spūs sancti donū . Vobis
 est em̄ pmissio et filijs v̄ris et omibus qui
 longe sūt quoscūqz aduocauerit dñs deus
 noster . Ecce igitur et in te effudit habūdē
 misericordiā suā et vocauit te cū ab eo lon:
 ge esses voluntate et alienis deseruiēs non
 dijs sed demonibz et simulachris surdis et
 insensibilibz . Propter qz an̄ oia accede ad
 eū qui vocauit te a quo accipies visibiliū
 et inuisibiliū verā noticiā . Si vero et pet
 vocatōez venire nolueris aut tardaueris ius
 to dei iudicio ex heredaberis . Sicut em̄ et
 ipe ap̄lus petr⁹ ad quēdā discipulozū dixi
 it . Ego aut̄ credo qz et obaudisti vocatōē
 et adhuc manifesti⁹ ob audies tolles crucē
 et sequeris vocantē te dñatorē deū qui vo:
 cat te de morte ad vitā et de tenebris ad lus
 cem . Nā dei ignorācia veracitē tenebre sūt
 et mors aīe . Et seruire ydolīs ad nature p
 ditōez omi michi videtur esse stolliditate de
 teri⁹ . Quos cui assimulabo et qualē yma
 ginē istorū fatuitatis tibi exhibebo . Sed
 tamē exemplum tibi p̄feram a quodā viro

sapientissimo michi dictū . Dicebat enim quia
sibes sunt ydolorū adoratores viro sagitta
rio . Qui cōprehendit vnā de minutissimis
auiculis philomenā hanc vocāt . Arripient
te eo cultellū vt occideret eā et cōmederet dat
ta est philomene vox articulata et ait ad sag
gittariū . Quid tibi o hō p̄ficiū est necis
mee . Nō enim de me tuū implere ventrem
poteris . Sed si me a vinculis liberaueris
tibi etiam mādata dabo que si custodieris ex
hys magnā p̄ totā vitā tuā utilitatē conseq̄
ris . Ille vero stupefact⁹ illi⁹ loq̄la p̄misit
q̄ si quid nouū audiret ab ip̄a mox eam a
vinculis liberaret . Cōuersa itaq̄ philome
na dicit hōi . Nūq̄ aliquid coneris appre
hendere eorū q̄ apprehendi nō possent et ne
doleas de re p̄dita q̄ recuperare nō potes et
verbū incredibile ne credideris aliunde hec
tria mandata custodi et tū tibi erit . Ad
miratus aut̄ vir p̄spiciā verborū intelligen
ciam soluēs eā a vinculo p̄ aerē misit auola
re liberā . Philomēa igitur volēs pbare si
recognouit vir dictorū sibi verborū v̄tutē
et lucrāt⁹ est aliq̄ ex ip̄is v̄tilitatē dicit ad
eum volitans in aere . Ve tibi homo quā
malū cōsiliū habuisti et qualē thsaurū ho
die p̄didisti . Est enim in viscēib⁹ meis mar
garita q̄ struccōis ouū sua v̄ciet magnitu
die . Ut hoc audiuit sagittarius cōturbat⁹ ē

valde . Penituit namq; cum quod euaserat
 philomena illa de manu sua et denuo tep-
 tans illam apprehendere dixit . Veni in dom-
 um meam et hominem humanitatem tibi ex-
 hibebo deinde honorifice te dimittam . Tunc
 ait philomena . Nunc cognoui certissime te
 fatum esse . Suscipiens namq; quod tibi dicta sunt
 a me punit et libenter audiens nullum ex eis
 proficuum assecutus es . Dixi tibi ne dolores
 te perire et irrecupabili mandavi tibi . Tem-
 ptares incomprehensibilia cape et temptasti me
 comprehendere cum non valeas itinere meo pergere
 Cum his etiam verbum incredibile ne credes
 tibi mandavi . Sed ecce credidisti in visceri-
 bus meis esse margaritam super gradientem
 furam venis mei et non valuisti intelligere
 quoniam ego tota non possum perungere ad magna-
 tudinem cuius structoris et quomodo margaritam tale
 capem in me . Sic ego stulti sunt et illi qui con-
 fidunt in ydolis . Operantur ea manibus suis
 et adorant quod fecerunt digiti eorum dicentes . Isti
 sunt qui plasmaverunt nos . Quomodo ego plas-
 matores suos ab ipsis plasmatos et factos
 existimant . Sed et seruantes in custodia ne a
 furibus rapiantur custodes vocant sine salu-
 tis . Et quante insipientie est non cognoscere
 quoniam qui non sufficiunt semetipsos adiuvare
 et custodire quomodo alij potuerunt hoc prestare
 Evacuant iberos suos statuas demomibus

et ymagines erigendo et amētes dicūt ip̄os
datores bonorū q̄ neq; possederūt nec ali;
quando sūt possessuri . Ideo scrip̄ū est . Si
miles illis fiāt q̄ faciūt ea . Qui mercede cō
ducentes aurifficē fecerūt opa manūū et p
cidentes adorauerūt ea . Deinde tollūt ea su
per humeros suos et ambulāt . Si aut̄ po
suerint ea in loco manēt in eo nec mouētur
L. ōntū . ūq; clamauerūt ad ea nō exaudiēt
nec a malis liberabūt eos . Ideo cōfusiō dicitur
nec cōfusione q̄ cōfidunt in sculptibilib; q̄
dicūt futilib; vos estis dy nostri . Immola
uerūt inq̄t demonijs et nō deo d̄s q̄s ig;
norabāt . Noui recentēq; venerūt qz gene
ratiō puerla est et nō est fides in eis . Ex hac
generōe ēgo mala et infideli vocauit te d̄ns
dicens tibi . Exi de medio eorū et separe
et in mūdū ne tangeris sed saluare de genes
racōe ista . Surge et vade quia non est tibi
requies in ea . Nā multiplices apud vos
sūt dii et in ordinarī atq; seditōsi et oīno di;
scordes . Apud nos vero nō sunt dii multī
et d̄ni multī sed vn̄ deus pater ex quo oīa
et nos in ip̄o . Et vn̄ d̄ns ih̄sus xp̄e per
q̄s oīa et nos p̄ ip̄m qui est ymago dei inui
sibilis p̄mogent̄ oīs creature et oīm secu
lorū qm̄ in ip̄o creata sūt omīa q̄ in celis
et q̄ in t̄ra visibilia et inuisibilia siue th̄o
ni siue d̄natōes siue p̄cipat̄ siue potestates

Oia per ipm et sine ipo factū est nichil. Et
 vnus spūs sanct⁹ in quo oia dñs et viuifi-
 cans de⁹ et deificans spūs bon⁹ spūs rect⁹
 spūs pacit⁹ spūs adoptionis harū trium
 psonarū vnaqz de⁹ pfectus est sed nō tres
 dii. Qualis pater talis fili⁹ talis spūs sanc-
 tus. In hys trib⁹ psonis vna natura vnū
 regnū vna virtus vna glia vna substantia
 diuisio tñ in psonis sed vnitatis in deitate
 Vnus in pater cui ppriū est ingentū esse
 vn⁹ vngent⁹ filius cui⁹ ppria est natiuitas
 vnus vero spūs sanct⁹ et ppria eius pcessio
 Sic em̄ nos de lumine pze lumē videntes
 filiū in lumē spū sancto sanctificamur. In
 tribus psonis vnā glorificantes deitate et
 ipse est ver⁹ et solus de⁹ in trinitate cogni⁹
 qm̄ ex ipo et per ipm et in ipo sunt omnia
 hui⁹ gratia et ego missus sū cognoscens de-
 te vt docerē te q̄ didici et seruaui vsqz ad car-
 nicē meā. Si ergo credideris et baptizat⁹
 fueris salu⁹ eris. Si vero nō credideris cō-
 dempnaberis. **M**ā ista q̄ cernis hodie et in
 quib⁹ exultas idest glia delicia et diuicia et
 ois vite seductō cito transeūt eiciūtqz te eti-
 am hinc nolentē et corp⁹ quidē cōcludentur
 puo monumēto solū derelictū omiqz desti-
 tutū amicorū et cognatorū affectu. Abici-
 entur vō delectacōes mūdi et multa fedi-
 tas et putreda corruptio pro pūti decore et

bono odore inducetur. Nā; vero tuā mīctē
in cōdempnatōez inferni vsq; ad vltimā diē
resurrectōis qñ rursus aīa suo sumpto cor
pore eicietur a facie dñi et tradetur igni ie
henne sine fine arsurā. Nec tibi contingēt
et multo hijs deterioza si remāseris in infī
delitate. Si vero vltro ne obaudieris ei q
te vocat ad salutē et accesseris ad eū deside
rio et gaudio et lumine illi⁹ signat⁹ fueris
et toto corde eū secutus fueris oīa iudic
m̄ et illi soli adherens q̄les habebis sta
bilitates et delectacōes audi. Si federis se
curus eris si dormieris iocūde soporat⁹ qui
scis et nō formidabit frozem supueniētē
neq; impet⁹ seuorū demonū intentatos sed
ambulabis cōfidēs sicut leo et viues cū leti
cia et mēnum exultabis. Nā sup capud
tuū exultacō et laus et leticia cōprehendet te
aufugiet dolor et tristitiā et gemitus. Tūc
erūpet q̄si mane lumē tuū et sanitas tua ei
cius oriētur. Et ante ibit faciē iusticia tua
et gloria dñi colliget te. Tūc inuocabis et
dñs exaudiet clamabis et dicet ecce assum
Ego em̄ sum qui delio iniquitates tuas et nō
mēozabor. Tu vōo memor esto et iudice
mur. Dic tu iniquitates tuas vt iustificeris
Si fuerit peccata tua ut coccinū q̄si nix de
albabūtur. Et si fuerit rubra q̄si v̄miclus
velut lana alba erūt. Os em̄ dñi locutū est

Dicit ad eum iofaphat. Omnia verba tua bona et admiranda fūt que credidi et credo. Oīez quidē p̄dolorū feruitutē ex corde odiēs etiā p̄uulq̄ tu inires ad me q̄ multus et dubitans erga hēse habuit semp̄ aī⁹ meus nūc vero p̄fecto odio odiui discens a te vanitatē illozū et inſipienciā illozū qui ſeruiūt eis. Deſidero autē verus dei ſeru⁹ fieri ſi tamē non repulerit me indignū p̄pter meas inīqtates. Sed confido q̄ dimittet michi omīa peccata quā benign⁹ et miſericors ē ſicut tu docēs. Nam ergo p̄atus ſum baptiſma ſuſcipe et oīa q̄cumq̄ dixeris michi cuſtodire. Quid vero oporteat me facē poſtq̄ baptizatus fuero et in hoc ſolū ſufficere ad ſalutē credere videlicet et baptizari an alia oportz aliqua ſubſequē manifesta.

Aūc ait ad eū barlaam. Audi qd te oportet facere p̄ bap̄m. Ab omī quidē peccato et ab omī vicio abſtinē. Edificare vero ſupra ſūdatum recte ſidei virtutum opatōez. Quā fides ſine opibus mortua eſt ſicut et opa ſine fide. Ait em̄ ap̄tus Spiritū ambulate et deſideria carnis nō p̄ficietis. Oam̄feſta autē ſūt opa carnis que ſūt adulteria fornicatō in mūdicia luxuria p̄dolorū ſui⁹ beneficia inimiciūe cōtencōes

emulatioes ire rixe dissensiones secte inuicem :
die homicidia auaricia maledictioes amor
voluptatum ebrietates comessatioes et hys
similia q̄ p̄dico vob̄ sicut p̄dixi qm̄ qui ta-
lia agunt regnū dei nō cōsequētur . Fructus
em̄ spūs est caritas gaudiū pax lōganimi-
tas bonitas benignitas mansuetudo fides
modestia cōtinentia sanctificatio aīe et cor-
poris hūilitas cordis et contritio elemosi-
na ī memor malī hūanitas vigilā diligēs
penitētia oīm p̄teritorū peccatorū crime
cōpunctōis luctus tā pro peccatis suis q̄
et p̄ peccatis p̄rimorū et hys similia q̄ ve-
lud quidā gradus et scale iūcte et subinde
aucte in celū aīaz subleuāt . Ecce ista man-
dam⁹ post baptismū fortiter tenere a cont-
rarijs vero abstinere . Si autē p̄ acceptā veri-
tatis cognitōez p̄iora p̄elus mortua appre-
hendēim⁹ opa et sicut canis ad vomitū re-
uerli fuerim⁹ continget nobis q̄ a dño dic-
tum est . Cum em̄ inq̄t spūs in mūd⁹ exie-
rit ab hoīe gratia videlicet baptismatis am-
bulat p̄ loca in aquosa q̄rens requiē et nō
inuenit . Nō ferens autē diuici⁹ sine domo
et sine tecto ērare dicit . Reuertar in domū
meā vnde exiui . Et veniens inuenit scopis
mūdātam et ornatā . i . vacuā et vacante seu
q̄ gratie nō suscepit opatōez nec seip̄a vru-
tum diuicijs ditauit . Tūc vadit et assumit

septem alios spūs nequiores se et ingressi
 habitant ibi . Et fiūt nouissima hoīs illi⁹
 peiora priorib⁹ . **N**ā baptisim⁹ oīm quidē
 p̄teritorū peccatorū cyrographa p̄fecte tra :
 dit pditōi et deinceps mur⁹ est nobis fir :
 mus et ante murale et arma forcia aduers⁹
 inimici prelōi . **N**ō aut̄ destruit liberū ar :
 bitriū neq; iterū baptisimū peccatorū habet
 indulgenciā neq; scōaz in piscinā descensionem .
Unū em̄ cōfitemur baptisimā et deo
 opus ē . omī custodia seruare semetip̄s
 ne rufum polluātur q̄n poti⁹ dñi m̄bata
 cōprehendāt . Dicens em̄ ad ap̄los . Eun :
 tes docete om̄s gentes baptizātes eos in no :
 mine p̄tris et filij et spūs sancti nō hic resti :
 tit sed addit docentes eos s̄uare oīa q̄cunq;
 mādaui vobis . **M**ādaui em̄ paupes quō :
 dē esse spū quos beatos esse dicit et regno
 celozū dignos appellat . Deinde lugē in p̄ :
 senti subdidit vitā ut futura cōsolatōe dig :
 ni efficiamur mitisq; esse et semp̄ esurientes
 et sicientes iusticiā mīordes et facile tribun :
 tes miseratōm habentes et cōpassionē mun :
 dos corde abstinentes ab omī pollucōe car :
 nis et spūs . **P**acificos contra p̄rimos et
 contra aīaz suā subicientes videlicet deterius
 meliozi et intripos p̄tinax bellū recto iudi :
 cō pacificātes . **S**ustinere etiā om̄z p̄se :
 cutōez et om̄z tribulatōez et obpbriū p̄pter

iusticiã pro noie ei⁹ nobis illatum ut eter-
num gaudiũ insplendida distribuõẽ adi-
pisci meamur. Sed et in eodem euangelio
p̄cipit dices. Sic luceat lux v̄ra coram ho-
mibus ut videat opa v̄ra bona vt gloriffi-
cent p̄rem v̄m qui in celis est. **N**ã lex mo-
ysi que quondã data fuit israhelitis ñ occi-
des dicit nõ mechaberis nõ furaberis nõ fal-
sũ testimoniũ dices. **C**rist⁹ v̄s ait. Quia
quis qui irascitur fratri suo sine causa re-
erit iudicio. Quicũq; dixerit fatue tuis erit
ichenne ignis. Et qz si offers mun⁹ tuũ ad
altare et ibi recordat⁹ fueris qz frater tu⁹ ha-
bet aliqt adũsum te relinque ibi mun⁹ tuũ
an altare et vade prius recõciliari fratri tuo.
Et qz omis qui viderit mulierẽ ad cõcupi-
scendã eam iã mechat⁹ est eam in corda suo
pollucõẽ aie et vicij cõsensum adulterium
vocans. Sed et lege piurũ p̄hibente xp̄us
nec oio iurare p̄ter est et non mandauit
Oculũ p̄ oculo dentẽ pro dente ibi hic aut̄
Quicunq; te percussit in dextrã maxillam
p̄be ei et alterã. Et ei qui vult tecũ iudicio
contendere et tunicã tuã tollere dimitte ei et
pallium. Et qeunq; te angariauerit mille
passus vade cum illo et duo. Qui perit a
te da ei. Et volentẽ mutuari a te ne aurãas
Audistis qz dicitũ est diliges primũ tuũ et
odio habebis inimicũ tuũ. Ego aut̄ dico

vobis . Diligite inimicos vros benefacite
 hys qui oderunt vos et orate p psequentibz
 et calumpniatibz vos ut sitis filij p̄ris v̄ri q̄
 in celis est qui solem suū oriri facit super
 bonos et malos et pluit super iustos et in-
 iustos . Nolite iudicare ut nō iudicemini
 Dimittite et dimittetur vobis . Nolite the-
 saurizare vobis thesaurū in tra vbi sinea de-
 molitur et vbi fueres effodiunt et furantur
 Vbi em̄ est thesaur⁹ tu⁹ ibi est et cor tuum
 Thesaurizate vobis thesauros in celo vbi
 neqz erugo neqz sinea demolitur et vbi fu-
 res non effodiūt nec furantur . Vbi em̄ est
 thesaur⁹ tu⁹ ibi est et cor tuū . Ne solliciti
 sitis aīe v̄re q̄t manducetis neqz corpi v̄ro
 quid induami . Scit em̄ pater vester celestis
 qm̄ hys oibus indigetis . Qui ergo aīa
 dedit et corpus dabit p̄sus et cibū et vestri-
 mentum . Qui volatilia celi nutrit et lilia
 agri tali exornat pulchritudine . Querite
 vero primū regnū dei et iusticiā eius et oīa
 ista adicienter vobis . Nolite sollicite esse
 de crastinō . Nā crastin⁹ dies sui ip̄i⁹ sollici-
 tus erit . Oīa quecūqz volitis ut faciant vo-
 bis hoīes sic et vos facite illis merate p an-
 gustū portā qz lata porta et spaciōsa via q̄
 ducit ad pdicōez qz et multi sunt qui intrāt
 p eam . Quā angusta porta et stricta via q̄
 ducit ad vitā et pauci sūt qui iueniūt eam

Non ois qui dicit michi dñe dñe intrabit
in regnū celozū s̄ qui facit volūtatē p̄is
mei qui in celis est . Qui diligit p̄em aut
matrē plus q̄ me nō est me dignus . Ecce
ista et hys similia mādauit saluator aplis
ut docerēt fideles . Et hec omia debemus cu
studire si desideram⁹ p̄fectionē consequi et
in corruptibilem coronā iusticie p̄mereri q̄
reddet dñs in illa die iust⁹ iudex oibus di
rentibus se .

Quod dicit ei iosaphat igitur q̄ntū ex hac
dogmatū subtilitate p̄p̄dere valeo
si hanc mūdā conūsatoē post baptisma
omī⁹ vl̄ duozū īgressione mādatozū isto
rum violare me cōrigēt ab oī mea corruā
intencione et omīs spes mea irrita fiet .

Respondit ei barlaam . Noli sic ista
p̄pendere . Nā p̄saluatōe generis
nostri homo factus de⁹ verbū sciens infir
mitatē multam atz miseriam nature nostre
Nec in hac p̄te dimisit nos sine medicina
languoz sed sicut sapientissim⁹ medic⁹ lu
bice nr̄e atz peccatē volūtatē commiscuit
antidotū penitētie p̄dicans ista in remissio
nē peccatozū . Post acceptā etenī coquirit
nē veritatis et sanctificatoēz p̄ aq̄ et spiritū
omīqz peccati facillē emūdatōēz si cōtigerit

in aliquos peccatorū casus nos corruē non
 est quidē p̄ bap̄tismū sc̄da regeneratio in aq̄
 p̄stine p̄ sp̄m̄ sanctificata q̄ p̄fecte renouat
 baptizatos . Hoc quippe donū sē datur s̄
 p̄ penitētiā laboriosam et lacrimarū habū ;
 vantiā erūpnas atq; sudores fit emūdatio et
 remissio culparū per viscera mie dei nostri
 Bap̄tism⁹ em̄ vocat⁹ est etiā fons lacrimarū
 rum sc̄dm̄ gratiā dñi s̄ labore et dolore in
 digens . Multosq; de pl̄ib; peccatis lib̄at
 nit eo q̄ peccatū nō valet dei sup̄are bap̄tism⁹
 nitatē si tamē occūramus penitētiā agere et
 lacrimis delictorū sordes abluere ne mors
 p̄ueniēs hinc sordidos eiciat . Non est em̄
 i inferno penitētiā vel cōfessio . Dū em̄ viu
 m⁹ sūdāmēto tñ recto fidei stabili p̄manen
 te et si aliq̄ trabium v̄l tectorū dissoluatū
 licet q̄ putrefactū est negligētiā penitētiā re
 nouare . Nā multitudinē miserationū dei
 nūare et magnitudinem mie illius metiri n̄
 possibile est . Peccata vero q̄ntacūq; sint
 atq; delicta mensure subiacent et nūabilia eē
 constat . Ergo mensure et nūo subiacencia
 peccata nostra in mensam̄ miāz et in nūabil
 les dei vincere neq̄unt miserationes . Qua
 p̄pter non debem⁹ in multitudine desperare
 peccatorū quorū remissio nobis adiacet be
 nignitate xp̄i qui p̄ peccatis nostris suū est
 fudit sanguinē . Vbiq; vero per scripturas

penitentie virtutem discim⁹ et maxime ex p^a
ceptis et pabolis dⁿⁱ nostri ihesu xpi. Ex
tunc enim ait. Cepit ihesus docere et dicere
Penitentiam agite appin⁹abit em regn^u ce-
loru. Sz et i pabola filiu quenda narrat q
accepit p^{ris} substanciā et abiit in regionem
longinquā ibiqz totā dissipauit viuēdo lux-
uriose. Deinde fame in regione illa facta
abiit et adhesit vni malignozū ciuium regi-
onis illius peccatis. Qui et misit illum
ut p^{at}ret porcos asp^{erimū} et abhomiabile
sic vocans peccatū. Multū em tribulatus
et ad extremā deueniens miserā instantū vt
nec de filiquis q^s porci māducabāt suum
posset implere ventre. Tandē aliūde suā
in se reuerfus sensit cōfusione lamentansqz
seipm dicebat. Quanti mercenarij in do-
mo p^{ris} mei habūdant p^{am}b ego aut hic
fame peo. Surgam et ibo ad p^{at}rem meum
et dicā illi. Pater peccaui in celū et coram
te et iam nō sum dignus vocari fili⁹ tuus
fac me sicut vnū de mercenarijs tuis. Et
surgens venit ad patrē suū. Cum aut ad-
huc longe esset vidit illū pater ipi⁹ et mis-
eratus est et accūrens cecidit sup collum ei⁹
et osculat⁹ est eū. Et in priorē restituens il-
lum honore solempnitatē letabūdā fecit
in eius inuencōe occidēs vitulū paschalem
Ecce pabolam hāc de peccatozib⁹ ad pⁱⁿas

reuerſentibꝫ nobis narrauit . Sed et paſto
rem quendā bonū qui centū oues habuit
et vna p̄dita dimiſit nonaginta nouē et ad
q̄rendam illam exiuit donec inuenit eā . Et
inuentā in humeris ſuis leuauit et alijs q̄
non érauerant cōiunxit vocantqꝫ amicos
et vicinos ad epulas in eius inuencōe . Sic
inq̄t ſaluatoꝝ gaudiū erit ſup vno peccato
re p̄niāꝝ agente q̄ ſuper nonaginta nouem
iuſtos qui nō indigent p̄niā . **P**rinceps et
iam ap̄toꝝ petrꝫ fidei petra circa ip̄m ſc̄m :
pus paſſionis xp̄i ad modicū derelictus di
ſpenſatiua q̄dam diſcretione ut agnoſceret
hūane fragilitatis puſillitatē et miſeriā
negatōis crimē incurrit . Deinde ſtatim dñi
v̄borū recordatꝫ exiuit foras et fleuit ama
re lacrimisqꝫ illis delectōis verecūdiam p̄te :
ſtatꝫ victoriā reportauit . **N**ā cum eſſet ar
te bellandi pitus et ſi cecidit nō tamen eſt
diſſolutꝫ neqꝫ ſemetip̄m desperauit ſed reſili
ens amariffimas de corde contribulato pro
duxit lacrimas ſtatimqꝫ hoſtis cernēs hoc q̄
flāma vehementiſſime facis ſuccenſus reuel :
ſit fugiēs longiꝫ et diriſſime euilans . **P**ri
nceps autē ap̄toꝝ petrꝫ inde fuit et poſtea ma
giſter orbis ordinaꝫ . Sic iam et p̄niē for
ma effectus eſt . Poſt reſurrectionē vero ſuā
xp̄us dicendo ei petre amas me ſnam nega
tionē u correxit ip̄o apoſtolo reſpondente

Etiam dñe tu scis qz amo te . Ex hys ergo
oibus et alijs plibus et nūm supantibus
exemplis discim⁹ virtutē lacrimarū et pñie
tū ut modus hui⁹ digne et rōnabiliter fiat
ex affectu ab hoīando peccatū et odiēdo atq;
cōdempnādo lacrimas etiā fundendo sicut
ait ppheta dauid . Ilaboravi in gemitu meo
lauabo p singulas noctes lectū meum lacri
mis meis stratū meum rigabo . Et ita pec
catorū emundatio fiet per sanguinē xpi in
magnitudine mie illius et multitudine mi
seracionū dei dicēis qz si fuerint peccata v̄a
sicut feniūm quasi mix dealbabūtur . Si
aut fuerint vt coccinū quasi lana alba erūt
Nec quidē ita sūt et ita credim⁹ . Oportet
itaq; ut post acceptā noticiā veritatis et re
generatōis et adoptōis filiorū dei dignitat
tem et misteriorū gustū diuinozū omī v̄u
te obseruare ne ruam⁹ . Nā cadere nō expe
dit certantī qm iam multī qui corruerūt re
surgere nō potuerūt . Alij vicijs qdem ia
nuam apientes et inseparabiliter eis adheren
tes vltim⁹ ad penitēciam venire nequerunt
Alij vero morte p̄uenti et non occurrentes
p pñia; seīpos a sordo peccati abluere cons
dempnati sūt . Propterea piculosum est in
qlicunq; vicio cadere si vero contigerit sta
tīm resilere oportet et rursus in bono stare
certantē . Et quocienscūq; illud accidit et

illud mox fiat .i. resurrexio et statio vsqz
ad mortem . Nam conu'timini ad me et
ego conu'tar ad vos dicit dñs deus

Ad hec iosaphat dixit . Quo ergo q's
custodiet seipm post baptisma mu-
dum ab oi peccato . Na si restat delinquent
e bz p'nia sed tamē in labore et dolore fletu
et planctu q̄ non facilia multis fore michi
videtur . Et ideo malle inuenire viam vt
custodire diligenter p'cepta dei vt nō deli-
narem ab eis ne post indulgenciā priorum
malozū ad irā puocare iterū dulcissimum
dominū deum

Uic barlaam ait vnde dixisti dñe mi-
rex . Na hoc et michi desiderabile ē
Sed laboriosum est et valde ipossibile iux-
ta ignem cōuersari aliquē et nō fumigari
Difficile est ergo et nimis arduū sc̄laribz
iūctum negocijs et eius curis iplacitum et
cōturbatōibus et indelicis atz diuicijs viuē-
tem mūdatorū dei viā indeclinabiliter p'gē
et mūdum seipm conseruare . Dñs em̄ ait
Nemo potest duobz dñis seruire . Aut em̄
vnū odio habebit et alterū diliget aut vnū
sustinebit et alterū condempnet . Nō pos-
testis deo seruire et māmone . Scribit autē
et dilect⁹ ei⁹ discipul⁹ iohānes euāgelista

et theologus in ep̄la sua sic . Nolite diligē
mūdum neq; ea que in mundo sunt . Quia
omne q̄ in mūdo est cōcupiscētia carnis ē
et cupia oculorū et ambitō sēli q̄ nō est ex
patre sed ex mūdo est . Et mūdus transiit
et concupia ei⁹ . Qui autē facit volūtatem
dei manet in eternū . Ita ergo dīni et deiffe
ri p̄res nostrī et ap̄m audietes q; per mul
tas t̄bulatōes oportet nos introire in reg
num celoꝝ festinauerūt post sanctū bap̄tis
mū imaculatā et ipollutā inc̄ruptōis ser
uare tunicam . Vnde quidā illorū et aliud
addiderūt bap̄tismū suscipe per sanguinē
dico et martīrū bap̄tismū cū et hoc noia
tur et valde p̄ciosum atq; laudabile . Sc̄dis
nāq; peccatorū nō polluitur sordib; . Ad
et dñs p̄ nobis suscipiens bap̄tismū decen
ter vocauit . Hinc ip̄ius imitatores effecti
p̄ri⁹ quidē sui discipuli et ap̄li . Deinde ve
ro et om̄is sanctorū martīrū chor⁹ cultoris
bus ydolozū regibus et tyrānis semetip̄os
p̄ noie xp̄i obiciētes om̄e genus tormēto
rum sustinuerūt videlic; bestijs p̄iecti et ig
nibus exusti atq; gladijs interempti bonāq;
confessionē confessi eursim cōsumauerūt fi
dem seruauerūt iusticieq; brauiū sunt adepti
angelis associati et xp̄i coheredes effecti sunt
Quozū virt⁹ int̄m resplenduit q; in om̄ez
fram sonus eozū exiit et in fines orbis tre

40

verba eorum . Mortuū nō tantū verba et opa
sed sanguis et ossa omī sanctitate sūt plena
Demones nanq; potēt eiciūt insanabiliū
vero languorū sanitates fide accedentibus
prestāt . Vestimēta vera et si quid aliud p̄
ciōsis ipozum appiauit corporib; creature
omī semp sunt venerāda . De quibus lon-
gus erit sermo si per singula v̄tutes eozum
referre voluerim⁹ . Postq̄ vero crudeles il-
li et atroces tyrāni mali male pierūt et p̄-
secutō q̄euit regesq; fideles p̄ v̄mūsum or-
beni regnauerūt suscipientes alij et iūtantē-
tes zelum illū et diuinū desiderū martīrum
dico et eodē amore in aīo v̄lnerati diligēte
sātagēbāt mūdā aīa; et corpus ipollutū
dño exhibere omīsq; illecebras v̄tiorū cir-
cūcidentes et ab omī pollucōe carnis et sp̄i-
ritus seip̄os emūdantes . Quā vero nō ali-
ter hoc q̄ per custodiā mandatorū xp̄i effici
posse nouēant custodiam autē mandatorū
et opatōez v̄tutum difficile in medio mūdi
aliū tumultuū fieri posse considerabāt aliā
quādā vitā pegrinā et sibimet ī solitam
ducere studuerūt et scdm̄ dīna; vocem oīa
derelinquētes videlic; p̄ntes filios amicos
cognatos diuitias atq; delicias et oīa que in
mūdo sunt odientes desecta q̄si fugiti cōdi-
erūt egentes angustiati afflictī quib; dign⁹
non erat mūdos . In solitudinib; ēr̄ antes

et in montibus et in spelūcis et cauinis terris
Ab oibus frenis delectatōibz et refrigerijs
seipos elongātes ipm etiā victum et vesti-
tum valde tenuē habētes . Ista duo nego-
ciantes ut viderēt materias viciozū radicis
ipozum cōcupias de aīo euulserūt et eozū
delentes mēozias amorē et desiderij diuino-
rum et celestij in semetipīs plantauerunt
Nohuc etiā p macratōez carne suā affligen-
tes et matres volūtate effecti ne puarentur
glia eozū qui p effusione sanguinis sui cō-
sumatū sūt sed imitatores et ipi xpi passio-
nū qntum in ipis est effecti et phennis reg-
ni principes . Sic ergo vītutibus adornati
solitariam et quietā ducebāt vitā . Alij qui
dein subdiuo absq; tecto pdurātes solis est-
tu et rigozibz frigozis et ymbz et turbu-
lātibz ventozū affligebātur . Alij vero in
gurgitibus figentes aut spelūcis aut antris latē-
tantes degebant . Sic vero vītutem vītutibus
cumulantes omni cruei cōsolatōi penitē ab-
renūciauerūt oleribus crudis et herbis aut
glandibus seu pane arido et valde sicco tran-
sibant dietā . Nō solū qualitati delectati-
onē abrenūciantes sed etiā ipi tenozū absti-
nencie ex sua pte semp aliqd addebāt . Nō
tantū de ipis vilibus et abiectis fimebant
estis ut solā viuere possent . Quidā namq;
eozum tota ebdomoda ieiuni pmanentes

dñica die cibum sumebāt . Alij vero bis i
 ebdomoda hui⁹ mēoriā habebant . Alij autē
 post duos dies vespere edebāt tñmodo mo
 dicū gustantes oꝝombusq; et vigilijs vaca
 bant . Angelozū vitā imitātes auri argen
 tiq; possessionib; emptōib; et venditōi
 bus abrenūciantes inter hoīes se esse obli
 uiscēbātur . Inuidia vero atq; supbia que
 maxime bona opera cōmitari solent in eis
 locum nō habebāt . Nā neq; qui in conū
 sione mīoz erat adūsus eū qui ampli⁹ polle
 bat inuidie cogitatōe; ullomō in semetipō
 suscipiebat . Nec rursus magnifice agen
 tem adūsus infirmiores in supbiā extolle
 bat arrogātia ut sperneret p̄ximū aut glia
 retur in sua sanctitate aut magnifice sapet
 in v̄tutibus . Nā qui plus v̄tutis habebat
 non p̄p̄is laborib; fdei gratta totū ascribe
 bat in hūilitate dep̄mens semetip̄m nichil
 oīno reputās q; agebat . Juxta qđ ait dñs
 Cum feceritis oīa que p̄cepta sūt vobis di
 cite serui inutiles sum⁹ q̄ q; debuim⁹ facere
 fecim⁹ . Illi vero nec fecisse aliūde que p̄
 cepta sūt confidebāt seip̄os sed plura sibi d̄
 esse arbitrabātur q̄ fieri oporteret . Et rur
 sus qui in cōuersatōe debiliōr erat despicient
 do se miserū clamitabat negliencie volūta
 tis non nature infirmitati q; derat iputans
 Sic ergo ali⁹ alio et oībus erāt hūiliores

Cenodoxie vero vel placendi hoibus vicium
quo esset in illis qui ideo de mundo fugerant
et desertum inhabitabant ne hoibus sed soli
deo virtutum suarum operatio nota fieret a quo
et bonorum operum retribuciones sperabant bene
scientes quod que propter vanam gloriam bona perfici
untur opera sine mercede remanent. Nam propter
laudem hominum fiunt et non propter deum. Unde
et dupliciter huiusmodi detrimentum patiuntur
corpore quidem macerantes et mercede carentes
Illi vero superne glorie inhiantes et hanc toto
corde desiderantes omnem frenam et humanam
laudem spreverunt habent autem habitacula sua
aliqui quidem in omnimodo recessu et solitudine
agonem percurrentes elongantes seipos ab ho-
minum commoratioe per totum tempus vite sue et
deo appropinquant. Quidam vero longe ab in-
vicem cellas habentes diuicis diebus ad ecclesiam
vna conveniunt et divina mysteria sumunt sac-
rificium dico intacti corporis et preciosi sanguis-
nis christi qui fidelibus in remissione peccatorum
illuminationemque et sanctificationem anime et corpo-
ris dominus donavit instructos alterutrum excel-
sibus dinorum eloquiorum et sollicitis ammonicio-
nibus occultis colluctatorum bella publicane-
tes ut nullus de hijs detineatur luctandi arte
nesciens. Demde domum unusquisque reveren-
tur melius virtutum in fauis cordium diligenter
reponentes et operantes fructum dulcissimum et

celesti mensa dignissimū . Alij vero cenobit
 alem ducūt vitā . Qui ples in sibi congre
 gati sub vno plato ab oibus differente de
 sunt omēz volūtatem suam obediencie gla
 dio occidentes et q̄si seruos empticios volū
 tarie se reputantes nō sibi metip̄is viuūt s̄
 cui p̄pter xp̄i amorē semetip̄os subdiderūt
 Familiari⁹ aut̄ est magis dicere qz nō vi
 uūt sibi viuūt vero in eis xp̄e quē sūt secuti
 oia deserentes . Hoc em̄ est mūdi successio
 volūtariū odiū et nature negatō eozū que
 supra naturā sūt desiderio . **M**ij ēgo q̄si an
 geli in t̄ra conūsantur psalmis et ympnis
 deum laudātes et cōfessores laboribz obedi
 encie appent in quibz et dñic⁹ sermo adim
 pletur . **A**it em̄ . Vbi sūt duo vel tres cōgre
 gati in noīe meo ibi sū in medio eozū . **A**
 hac mensura in noīe ip̄i⁹ congregatōez ei
 cūducentes sed p̄ duos v̄ tres indetiniatū
 nūm demōstrat . Siue em̄ pauci siue mul
 ti p̄pter nomē sanctū eius cōgregentur ar
 denter s̄uientes eius desiderio ibi hūc adesse
 credim⁹ in medio suozū suozū . **M**is exē
 plis et talibz conūsatōibz atz ordinibz t̄reni
 et lutei vitā imitati sūt celestiū in ieiunijs
 et ozombz et in vigilijs in lacrimis feruenti
 bus et in cōsolabili luctu in pegrinatōe et
 recordatōe mortis ī mansuetudine et lenita
 te in silencio labiozū in egestate et in op̄ia

in castitate et ipudicitia in humili sensu et tranquillitate in caritate perfecta erga deum et proximum penitentem pegerunt vitam quasi angeli moribus effecti. Unde de miraculis et signis et varijs virtutibus ipsos exornauit ut sonum admirande conuersationis eorum in omnem terram effudit. Et si tibi vitam omnium ipsorum per partes enarrauero qui et auctor fuisse manachite conuersationis dicitur. Authorem vero nomen fuit ei cognosces utique ex vna arbore reliquarum que eiusdem sunt generis et speciei dulcedine fructuum et quale posuit ille machore seos fundamentum. Qualem etiam structuram super edificauit et gloria meruit a saluatore ad ipsi sancti karismata. Multi vero et alij post illum simili agone decertantes filij adepti sunt coronam glorie beati istius et ter beati qui deum amando propter caritatem illius omnia despererunt. Iste uerum et luctum habuerunt diebus ac noctibus ut futuro eternam haberet consolationem humilliterauerunt se ipsos uoluntarie ut illic exaltarentur. Afflixerunt carnes suas fame et siti et vigilijs ut ibi suscipiant eos deliciae et exultationis paradisi. Tabernaculum facti sunt spiritus sancti mundicia cordis sicut scriptum est inhabitabo in eis et in ambulabo. Crucifixerunt semet ipsos mundo ut a dextris crucifixi stent in die iudicij. Decimixerunt lumbos suos in ueritate et paratas habebant semper lampadas

immortalis aduerum sponsi p̄stolantes. In:
 tellectualibz em̄ mentis oculis p̄uidebāt affi:
 due tribilem horā illam contemplationē q̄
 futurozū bonozū et eterni cruciatuſ cor eo:
 rum repletū semp erat ut phennē gl̄iaz acq̄
 renē. Facti sunt ipassibiles sicut angeli et
 nūc cū illis letantur quozū in vitā imitati
 sunt. Beati estis et ter beati qui oculis in:
 terioribz nō fallentibz cōsiderauerūt p̄ncipiū
 panitatē et humane actionis instabilitatem
 et lubricitatem et hāc abnegātes eterna sibi
 thesaurizauerūt bona et nūq̄ casuram neq̄
 morte ampittandā vitā acquisierūt. Nos
 ergo mirabiles et sanctos viros et nos de:
 spicabiles et indignū imitari satagimus nō
 q̄ p̄tingere valeam⁹ ad altitudinē celestis
 cōsūlatōis eozū sed sc̄dm posse infirme no:
 stre et misere v̄tutis eozū vitā figuram⁹ et
 habitu eozū opti sum⁹ quous opibus non
 impleam⁹. Nam ista diuina reppmissio a
 peccandi volūtate nos retrahit et ad in cor:
 ruptionē q̄ nobis indiuino baptisinate da:
 ta est nos astringit. Vnde sermones beato:
 rum illozū sequentes valde abhorrem⁹ cor:
 ruptibilia hec et mortalia v̄ite negotia in q̄
 bus nichil potest inueniri firmū neq̄ pla:
 num neq̄ in seip̄is stabile sed vanitas sūt
 oīa et afflictio spūs multas inpūcto seren:
 tea transmutatōes. Sompno em̄ et vmbra

et aura p aerē flante sūt fragīliora mīnīaqz
inest eis gratia et neqz gratia sed éroz quidē
et seductio malicie mūdi q nō diligere sed
poti⁹ odire ex corde pāpimur . Et scđm ve
ritatem odibilis iste mūdus et abhomiabi
lis . Nā qntacūqz donat amicis suis cū ira
denuo diripit ea nudatosqz omī honore et
cōfusione indutos oibusqz gūibus pgraua
tos eterne insmittat tribulatiōi . Quos mō
exaltat subito vlcima miseria hūiliat sub
dens eēs pedibz oīm inimicorū suorū . Ta
les ergo gratie ipi⁹ talia sūt et dona inimicis
est em amicorū suorū et hostis oīm qui
faciūt eius volūtatem . Discerpit crudeliter
incubentes sup se et eneruat illos qui confi
dunt in eo . Sedus posuit cum insipientibz
et pmissiones falsas eis pollicitus est ad h
m ut trahat eos ad se . Illis sibi acq̄escens
tibz ingrati⁹ ipē et fallax demonstratur nich
il eorū cōplendo q̄ pmiserat . Hodie nanqz
epulis delectabilibz eorū gulā illicet deuorā
dos inimicis cras eos totos picit . Hodie
regē constituit et cras futuris iugo suppo
nit . Hodie multis affluentem bonis cras
mendicantem reddit . Hodie coronā glie
eius viciū mponit sed cras vlcū illi⁹ in ter
ram picit . Hodie exornat collū illius splē
didis dignitatū torquibz cras hūiliat fer
reis pinctum compedibz . Amabile hūc ad

44

modicū oībus efficit odibilē vero paulo
p^o facit et abhōiabilē. Hodie letificat et
cras lamētis eū et fletib^{us} afficit. Qualē ver
ro hijs et finē ipōnit audi. Habitatores
iehenne dilectores suos p̄ficiat misēime. Ta
lem habet intencōez semp̄ taleq^{ue} p̄positum
Neq^{ue} recedentes hinc lamētatur neq^{ue} rema
nētium miseretur illos enī male seducit et
retibus suis cōcludit. Ad istos vero rurs^{us}
artem suā transferre conatur nolens aliquē
suos effugere seuos laq^{uos}. Itaq^{ue} qui tali
seruiūt duro et maligno domino et a bono
ac benigno mente p̄dita semetip̄os elongāt
et p̄ntibus inhyanit negocijs et eis tenetur
astricti et nullā futurozū habent mēoziam
sed delectatōes corpales incessanter deside
rant. Nias vero suas dimittentes fame thā
bescere et inuāabilib^{us} affici malis siles ar
bitroz esse hōi fugientis a facie furētis vni
cornis. Qui nō ferēs sonū vocis illi^{us} et tri
biliū mugitūū fortiter fugiebat ne deuorar
retur ab eo. Dū ergo velociter curreret in
magnum quōdam baratrū. Dum autē caderet
manib^{us} extensis arbustā quōdam apprelens
dit et fortiter tenuit et in base quadā pedi
bus ip̄ressis visū est sibi in pace de reliquo
fore et stabilitate. Respiciens ergo vidit
duos mures. albū quidē unū altrū vero ni
grū corrodescentes incessantē radicē arbustule

quod apprehenderat et iam prope erant ut eam ab-
scinderent. Considerans etiam ipsius baratri fun-
dum vidit draconem aspectu terribilem igne
spirantem et feralibus oculis aspicientem os quod
terribiliter apertum et deuorare eum cupien-
tem. Intuens vero rursus basem illam quod su-
pra pedes habebat firmatos contemplantus est
quorum aspidum capita de pietate prodeuicia ubi
consistebat. Eleuans autem rursum oculos vi-
dit de ramis illius arbutule exiguum mel dis-
sillans. Dimittens ergo considerare que cir-
cūdederat eum mala scilicet quomodo sursum qui
dem unicomis horribiliter insanens quere-
bat hunc deuorare. Deorsum vero amarissis-
mus draco inhypabat deglutire eum. Arbu-
scula vero quod apprehenderat pro modicum erat
excidenda pedes super lubricam et infidelē ba-
sem statuerat et tantorum ac talium malorum
oblitus seipsum dulcedini illius modici mel-
lis tradidit

Hec similitudo eorum est qui seductio-
nis peritis seculi adhaeserunt. Cuius expositio-
nem mox dicam tibi. Unicomis quidem figu-
ram tenet mortis qui semper persequitur et
comprehendere desiderat genus humanum. Sa-
tratum vero mundus est iste plenus omnibus malis
et mortiferis laqueis. Arbutula autem que
a duobus munibus incessanter incidebatur quod

appellandim? vite vni? cūq; nrm mēsurā
 est q̄ consumitur et dimminuitur p̄ horas di
 ei et noctis et incisioni paulatim appinqt
 Quatuor vero aspides de quatuor fragili
 bus et instabilib; elemētis constitutōez hui
 mani corpis significant. Quib; inordinā
 tis et cōturbatis corpis cōpago dissolui
 tur. Cū hys et igne? ille at; crudelissimus
 draco tribilem figatur ventrē inferni cupi
 ens suscipe eos qui p̄ntes delectatōes futur
 ris p̄ponūt bonis. Stilla vero mellis dul
 cedimē significat delectatōnū mūdi per quā
 seductor ille suos amicos nō sinit p̄p̄riam
 puidere salutem

Dac ergo iosaphat valde libenter se
 scepta pabola ait. Quā verus est
 iste sermo et quā bene coaptat? Ne queso
 pigriteris tales michi semp typos subro
 gare vt sciam diligenter qualis est vita no
 stra et quorū amicis suis auctoz sit malozū

Renes vero dixit. Rursus similes
 sūt amatores seculariū delectatōnū
 et qui harū dulcedine illicūtur at; futuris
 et stabilib; fluida et fragilia p̄ferūt hoi qui
 tres amicos habuit quozū quidē duos p̄re
 cordialiter et affectuose honorabat ac vehe
 menter eozū caritate afficiebatūr et vsq; ad

mortem p̄ ip̄is agonizās et piclitari deside-
rans. Adūsus vero terciū multo ferebatur
despectu neq; honore neq; decenti eū aliūde
gratificans dilectōe nisi modicā q̄ndam et
exiguā ad eū filans amicitia. Venerūt ego
die q̄dam trībiles quidā ac p̄cipue mili-
tes festinātes celeritate multa hūc ad impas-
torem ducere rationē redditurū p̄ debito
decem milia talentorū. Coartatus vero il-
le q̄rebat adiutorem ad subueniēdum sibi
in trībili rōnis positōe apud regem. Cura
rens igitur ad p̄mum suū et p̄ oībus alijs
hūm amicū dicit ei. **N**osci amice quō sem-
per aiā meam pro te posui. **N**ūc auxilia
tū indigeo detinēte me necessitate. **Q**uō
et ego michi auxiliari nūc p̄mittis. Et que
apud te reposita michi spes est dilectissime
Respondens ego illo ait. **N**on sū amic⁹
tu⁹ o homo neq; scio quis sis. **H**abes enī
alios amicos cum quib; optet me hodie le-
tari et amicos istos amodo possidebo. **P**re-
beo tamē ecce tibi ciliciola duo ut habeas
ea in via quā ambulas q̄ tamen nichil tibi
p̄derūt et nullā aliam spem a me p̄toleri.
Hec audiens ille et diffidens de auxilio q̄
sperauerat ab eo ad secūndum p̄xit amicū
Cui ait. **R**ecordare amice quāntum a me re-
cepisti honozis et gr̄e. hodie vero m̄tribula-
tō; corruēs et adūsitatē mariz; auxiliatōē

opus habeo. Quātūm igitur uales michi
 subuenire nūc mdica michi. Ille uero ait
 Nō uacat michi hodie ut tecum subeā ago
 nem. Curis etenim ego ac sollicitudinibz ar
 cūdor et intribulatōe sū. Modicū tū tecum
 pgam quous nō sis tibi pscuū et statim do
 mū reuersus pparis uacabo negotijs. Va
 cūis ego manibz homo inde reuersus et un
 diqz destitut⁹ lamētabatur seipm de uana
 spe migratorū suozū amicosū et de inutilibz
 laboribz quos p illozū sustinuit dilectiōe
 Pergit etiā ad terciū amicum de quo nūqz
 curā habuit nec sociū leticie sue aduocauit
 Et ait ad eum confuso et in terrā uultu de
 misso. Nō habeo os loquēdi ad te. Cog
 nosco em̄ diligenter qz nūquā tibi bene feci
 nec amicitabiliter erga te me habui. Sz qm
 adūstas apprehendit me durissima et nullā
 spem salutis in ceteris amicis meis reperi
 ui ad te rogans si est tibi possibile quotlibz
 auxiliū uel modicū impendē ne tardes me
 mor ignozandē mee. Tūc ille. Respondit
 ei hylari ac sereno uultu. Certe amicuū meū
 hūm cōfiteor te esse. Et modici illi⁹ benefi
 cii tui non immemor cū usura retribuā tibi
 Ne timeas ergo neqz formides. Ego omi
 pcedam te ego incunā p te apud regem et
 nō tradam te in manibz inimicosū tuozum
 Confide ergo dilectissime et ne contristeris

Tūc cōpunctus ille dicebat cum lacrimis
Neu michi qd pri⁹ lamētabor aut qd poti⁹
us plangā . Vanū affectū meū reprehendā
q̄ ingratīs et falsis exhibui amicis an amie
ciam meā plangā qz huic vero et germano
amico nullā ostendi familiaritatē.

Josaphat aut et istū cū ammiratōe sermonem
falsū expōitōez de eo requirebat

Ut ait barlaam . Pri⁹ amic⁹ utiqz
est diuiciarū possessio et amor pe
cuniarū p quibz homo multis subiacet pi
culis et plimas sustinet miseras . Veniente
vero ultimo mortis finio nichil ex oibus
illis nisi que ad sepulturā ptinent mutiles
accipit pāniculos . Sedis aut amic⁹ voca
tur vxor et filij et ceteri cognati et amici qz
rum affectui adherentes inseparabiliter tene
mur ipaz aiaz et corp⁹ ppter illozū spernen
tes amorē . Sz nullā ex eis aliq̄ utilitatem
cōsequitur in hora mortis nisi qz tūmodo
vsqz ad monumētum secū pgunt . Deinde
mor reūitentes suis vacant curis ac sollicitu
dimbz nō m⁹ obliuioni mēmoriā q̄ cor⁹
aliūde amici opientes sepulchro . Amicus
vero terci⁹ despect⁹ et grauis nō familiaris
sed exosus et q̄si aūsus iustozū opm chor⁹
est . videlicz fides spes et caritas elemosina et

humanitas et ceterorū v̄tutum cōgregatio
q̄ potest p̄cedere nos cum exim⁹ de corpe et
p̄ nobis apud deū interueniē et de inimicis
et crudelib⁹ exactorib⁹ liberare qui calūpni
am et amarā rōnis exactionē nobis cōmos
uēt ī aere nos cōprehendere temptātes. Ille
est grat⁹ amic⁹ et bon⁹ qui et modicū bo
nū opus n̄m ī memoria fert et cū vsura no
bis integru restituit .

Burfus ergo iosaphat ait . Vnde fit
tibi a dño deo tuo o sapientissime
hoim . Ille ista nanz aia: meā cōgruis et
dignis sermomb⁹ tuis . Rogo etiā ut de
pmagas michi adhuc p̄maginem vanitatis
mūdi et quō p̄ eā aliquis liber ac sine im
pedimēto trāsire valeat .

Assūpto vero sermone barlaam ait
Ciuitatē quādam didici magnam
fuisse e⁹ ciues talem habebāt antiqu⁹ cō
suetudinē ut asumerent extraneū aliquē et
ignotū hoiez nichil legum ciuitatis sue et
traditōnem penit⁹ scientē et hūc sibi regem
cōstituebāt . Qui omēz potestātē accipie
bat et suarū volūtātū pficiēdarum facultas
tem habebat vsqz ad vni⁹ aī cōplētōez . De
inde ī omni securitate eo p̄manētē deliciisqz
ac suauitatib⁹ sine vlla formidine et secum

semper p̄māsurū regnū existimante repente
surgentes cines illi contra eū regali ablata
stola nudū p̄ totam t̄entes ciuitatē exilentē
t̄nsimitebāt ad longi⁹ remotā insulam. In
qua neq; cibū inueniēs neq; vestimētum in
in fame et nuditate male atterebatur p̄ter
spem cōcessis sibi delicijs et gaudio ī tristitia
rursus p̄ter spem om̄ez et expectationē
trāsmutat⁹. Interea iuxta morū cōsuetu:
d̄mē ciniū illozū est ordinat⁹ est quidā vir
in regno qui nō exiguo mentis intellectu vi
gebat. Qui tanta ac tali ex impuisu accidē
te sibi habūdancia mox nō est dissolutus
nec ab ea raptus neq; eozū qui ante eū reg:
nauerāt et misēime eiecti fuerūt in curiam
seru⁹ est sed sollicitudinē gerebat et labora
bat nō quō se et sua bene disponeret. Dū
ergo assidua meditacōe diligencius ista p̄
tractabat cognouit per quendā sapientiss:
imū cōsiliariū suū consuetudinē ciniū et lo:
cum p̄bennis exili et quō oportet semēp̄m
custodire sine ēroze edoctus est. Nec ergo
ut agnouit et q; oportet eū post paululū
ad illā applicare insulā hoc q; caducū reg:
num et pegrinū regnū alienigenis rursus
derelinquē aptis thauris suis quozū tūc li:
berā habebat facultatē et de illis q̄ vellet fa
cē accepit pecūiarū m̄tendiez auri videlicet
et argenti ac lapidū p̄ciosozū amplissimum

pondus et fidelissimis cōmittēs famulis in
illam p̄misit ad quā ducēdus erat insulam
Peracto igitur āni termino in seditōez ōs
ciues nudū sicut illos qui añ eum fuerunt
in exiliū transmiserūt . Tūc ceteri stulti et
tempales reges male fame crustabātur . Il
le vero qui diuicias ante posuerat ibi in ha
bitācia perpetua viuens et delicias ifinitas
habens timore q̄ profus in cussio is delibz
et malignis ciuibz sapientissimo seipm bea
tifficauit concilio .

Quitatem ergo intellige vanū istum
et deceptorem mūdum . Ciues autē
principes et potestates demonū mū
di rectores tenebrarū sc̄bi hui⁹ qui illicūt
nos dulcedine voluptatū et fugerūt vt res
ruptibilia velut icorruptibili et mortālā
sicut immortalia et semp nobiscū mansura
cōsiderem⁹ . Sic ergo nobis seductis et nul
lā sollicitudinē destabilibz et eternis gerenti
bus neq; nobis ipsis aliquid in illa vita re
sōdentibz repente nobis iminet pdicō mo
tis . Tūc iam tūc nudos nos hinc maligni
et amari suscipientes tenebrarū ciues cum
quibz totū expendi⁹ ducūt nos in tram te
nebrōsam et caligenosam in terram tenebra
rum etnarū vbi non est lux neq; vita hoīm
Consiliarius autē bonus qui oīa vera nota
fecit et salutaria edocuit studia sapientē ac

prudētē regem meam estima paruitatem
qui bonā et rectā viam veni demonstrare tibi
bi introducens te in eterna et infinita bona
Tibiq; te omnia cōsulens reponere abstractū
ab ēroze mundi hui⁹ quē et ego aliquādo
infeliciter diligebam et ipius delectationi-
bus detinebar atq; iocūditatibus donec ve-
racibus mentis oculis cōsideravi quomō-
in istis oīs hoīm vita atteritur. Alijs qui-
dem venientibus alijs vero decedentibus et nul-
lis firmū statū habentibus neq; diuitibus indi-
uitijs neq; potentibus ipotentia neq; qui p-
sperantur i prosperitate sua neq; qui delicijs
affluūt in iocūditate sua neq; putantibus fir-
miter se viuere in vana sua et infirma stabi-
litate sua neq; in aliquo eorū que laudan-
tur in hac vita sed oīa similia sunt torrenti
impetu magno iprofundū maris ruētū flui-
da nāq; sic sūt oīa pīcia et temporalia. Nō
intellexi qz vniūsa ista vana et in quibus vti-
litas est nulla sic obliuioi tradūtur ppetue
et absentātur siue gliaz dicaz siue regnum
siue splendore dignitatū siue potentatum
magnitudinē siue tirānorū crudelitātē siue
qlibet talū ifuturis temporibus obtenebra-
būtur. Ex quibus cū et ego vnus sim con-
suecte nimirū mutationi subiacco et quēad-
modū mei pdecessores iocūdari pūtib⁹ nō
obmiserūt ita eris et i me. Noui em̄ q̄lit

hoies tyrānus iste ac turbulent⁹ agitāt mū-
 dus hinc de eos transferēs hos quidē de di-
 uicijs ad in opiam illos vero de paup̄tate
 ad gl̄iaz quosdā quidē subtrahēs vite . Ali-
 os vero rursus inducens nōnullos quidē
 sapientes et prudētes rep̄bās quosdā cōtu-
 meliosos scilicet et exiguos honorabiles et
 splēndidos faciēs . Alios etiā insipiētes et
 fatuos in sede collocās gl̄ie honorabilesqz
 ignoiosos et obscuros demōstrans oibz . Et
 est videndū quō gen⁹ hoim nequaqz anī fa-
 ciem ipi⁹ crudelis tyrāmidis habet statum s̄
 est sicut columba q̄ fugiēs acq̄lam v̄l acci-
 pitrē mutat se de loco ad locum nūc quidē
 huc insidens arbori inde rursus mota imer-
 git se vepribz deinde statim cauinis petrarū
 et diuisis spinarū densitatibz semēipm con-
 mittens nūq̄ tutū inuenēs refugiu inotū
 et defectōe tribulatur assidua . Sic sūt qui
 p̄nciā pdere metuentes et subipetu quidē ir-
 rationabili mis̄ime laborātes nichilqz pe-
 nit⁹ tutū v̄l firmū tenentes neqz sciētes ad
 qualē puenturi sūt finem et quo eos vana
 defert vita cui subdiderūt seipos valde mis̄e-
 liciter et mis̄ime . Mala em p̄ bonis appe-
 tūt p̄ bonitate maliciā exēcentes et ignorāt
 quis frigidus multozū et ḡuium suozū la-
 bozū susceptur⁹ sit fruct⁹ siue domestic⁹ si-
 ue alien⁹ et multociēs neqz amicus oio vel

nōt⁹ sed hostis et inimic⁹. Nec oīa et hys
filiis diiudicās in p̄torio cordis mei odiui
p̄ntem vitā q̄ inuauitatib⁹ tota cōsumitur
q̄ olim et ego deducebā tremis laboribus
addict⁹. Abiciente vero me de aīo meo hor
rum affectū et longi⁹ p̄iciente apparuerūt
michi ea q̄ veraciter sūt bona sūt idē deū tē
mere et facere ei⁹ volūtati. Hoc em̄ cog
nou cūctorū bonorū capud esse hoc et ini
cium sapientie dicitur et etiā p̄fecta sapien
tia. Nam vita est sine tristitia et sine tēpta
tione secura atq; quieta et incūbentib⁹ super
se quasi sup̄ rectissimā viā mandatoꝝ dñi
et agnoscens subtiliter nichil ei tortuosum
aut anfractuosū inesse neq; defosū vel ardu
um sed sp̄mis et tribulis carentē et tanta fa
cilem p̄mit⁹ et gratā atq; planā delectantem
quidē oculos ambulācium per eam splen
dissimis cōtemplatōib⁹ spectosos exhibens
pedes et calciās in p̄paratōe euāgelij pacis
vt secure et expedite gradiatur. Quā oīb⁹
merito p̄posui et edificare tēpi delectā aīe
mee et corruptā domū. Sic ergo me eaq;
apud me erant disponēte et defectū mentis
corrigente verba audiui cuiusdā doctoris
sapientis talia michi p̄cipientis. Exite n̄q;
qui saluari desideratis se p̄ate vos a vanita
te mūdi n̄terit em̄ figura eius q̄ntulūcumq;
et ecce nō erit. Exite n̄ declinabit nō sine

dote et mercede sed expensas ferentes eterne vite. Longam enim iturū estis viā multarū expensarū censū opus habētem et pueniētes ad etnum locū duas habētes regiones que multas in se māfiones habēt. Quarū quidem vnā ppauit de⁹ hys qui diligūt eum et eius mādata custodiūt oibus bonis plenam q̄ pmerentes in incorruptōe victuri sunt durabili atq̄ ppetua p̄hennē accepturi ī mortalitatē vbi aufugit dolor et tristicia et gemit⁹. Secūda vero regio plena est tenebris atq̄ tribulatōib⁹ et dolorib⁹ q̄ p̄ata sūt dyabolo et angelis et⁹ in qua mittentur et illi qui per opa mala hanc sibi met acquisierūt et qui incorruptibilia et eterna p̄ presentib⁹ comutarūt et se totos cibū ignis etni fecerūt. Nāc ergo vocem audiēs et v̄tatem illi⁹ recognoscens ad illā puenire habitatiōnē studui q̄ ab omī quidē dolore et tristicia libera est tanta securitate talibusq̄ bonis repleta. Quorū sciētiam nūc quidā ex pte in me est adhuc etate spūali puulo et p̄ speculū et enigmata q̄ sibi sunt videntis. Cum autē venerit q̄ pfectū est et cognoscam facie ad faciem tunc q̄ ex pte est destructur. Hās ago deo meo per ihesūm xp̄m dñm nr̄m. Nā lex spūs vite in xp̄o ihesu liberauit me a lege peccati et mortis et apuit oculos meos ut absq̄ errore viderēt q̄ p̄uidētia

carnis mors est prudentia vero spūs vita
et pax . Igitur sicut ego pñciū recognescēs
sanitatē ea pfecto odiui odio sic et te cog-
noscere et odire fideliter moneo et ut quasi
aliena et mox defitura reputes ea et auferēs
hinc oīa thesaurizes tibi metipī in seculo in
corruptibili thesaurū securū diuiciasq; inde
ficiētes ut cum pueneris egen⁹ nō sis sed
diuicias plen⁹ sicut horū tibi similia supra
depicti p̄maginē

Dicit iosaphat sem . Quō ergo pos-
sum thesauros pecuniarū et diuicis-
rum illuc p̄mittere ut securā ipōzū et incor-
ruptibile iocūditatē abiens repiam . Et qua-
liter demonstrē adūsus pñcia odiū meum et
amozē etnozū plane queso in sinua michi

Et ait barlaam . Diuiciarū quidē ad
etnum locū p̄missio mamb; sic ege-
nozū . Ait enī quidā p̄phetarū damiel sapi-
entissim⁹ regi babilonis . Propterea oze-
consiliū meum placet tibi et peccata tua ele-
mosinis redime et iniquitates tuas misera-
tiomb; egenozū . Dicit autē et saluator faci-
te vobis de māmōna iniquitatis aicos ut cū
defeceritis recipiāt vos in eterna tabernaculā
Elongum superius suis sermonē dñs de eli-
mosina et largitione pauperum facit sicut

in euāgelio dicim⁹. Sic ergo tutissime val
 de p̄mittes illuc oīa egenorū manib⁹. Quā
 ta em̄ hys feceris sibi dñs attribuēs multi
 pliciter tibi restituet. Vincit em̄ semp doz
 norū retributorib⁹ diligentes se. Hoc ergo
 modo nūc thesauros sc̄bi isti⁹ quasi furtim
 diripiendo a dño suo cui et tu misime ser
 uisti bene ex hys in futuro scriptum tibi res
 pones et ab alieno auferens tibi eūcta re :
 condēs et p̄ fluida ista ac temporalia stabilia
 atq; manēria cōpabis. Deinde deo tibi co :
 op̄ m̄te p̄uidebis instabilitatē atq; prauita :
 tem mundi et ualedicens oīb⁹ ad futura cū
 affectu multo trāsuolabis p̄tergrediēs qui
 dem in seuitia sperādis p̄eo ac stabilib⁹ m̄he
 rens et deserens tenebras cū p̄mbra mortis
 Odiēs uero mūdum et mūdi rectorē et cor
 ruptibilē carnē inimicā tibi reputās. Cur :
 uens ad lumē in marcescibile et crucem sup̄
 humora tollens seq̄ris cū indelēmabiliter
 et cum ipso gl̄ificeris et eterne uite heres
 ostendaris.

Iosaphat uero ait. Cūct⁹ ergo de
 spicere et ista assumere laboriosam
 uitā sicut dixisti sup̄ius traditio est
 antiqua ab ap̄tozū descendens doctrina an
 mō nouiter sic uobis uisum est mentis uis
 sciā quasi melius elegantib⁹ istud rē

Respondens senex ait. Non legem recentem introductam doceo te. Absit hoc a me sed ab antiquo nobis traditam. Dixit enim dominus cuidam diuiti qui interrogauit eum quomodo faciendo vitam eterna possideret et gloriantem omnia custodisse que scripta erant in lege unquam tibi dixit. Vade et quicquid habes vende et da pauperibus et habebis thesaurum in celis et veni sequere me tollens crucem. Ille vero audiens hec tristis effectus est. Erat enim diues valde. Videns eum dominus contristatum ait. Quam difficile que pecunias habent intrabunt in regnum celorum facilius enim est camelum per foramen acus transire quam diuitem intrare in regnum celorum. Hoc ergo mandatum cuius audierunt sancti et separati ab omni tali diuitiarum difficultate studuerunt ricta sua dispergentes in pauperum erogatione et diuitias sibi eternas reponentis tulerunt crucem et secuti sunt christum. Alii quidem mirifici sicut iam dixi tibi consummati alii vero hermiti et coniugates et nichil eorum que ad consummationem huius operis pertinet emiserunt. Quia datum igitur esse noueris christi regis nostri et dei quod nos ab amore temporalium rerum retrahit et eternorum participes efficit.

Qum igitur inquit iosephus sit antiqua ac necessaria huiusmodi sit philosophia que non hodie hanc multi secuntur etc.

52
anex vero ait. Multi quidē imita-
ti sūt et imitātur plimi vero pigri
remanēt et negligentes. Pauci em̄
sūt sicut ait dñs qui strictā et artā pagane
viā amplā vero et latā plures. Qui em̄ sēt
ab auaritia et voluptate malozū capiūtur
mani ac vane dediti gl̄ie ī extricabiliter ip-
sis astricti tenētur et quasi seruos semetip-
sos volūtarie venūdātes alieno dño et ex
adūso stātes ista p̄cipienti deo et vincti ab
eo tenētur. Nā em̄ q̄ semel de sua salute de-
sperat, alienasq; suas irrationabilib; laxat
cupiditatib; ubiq; fertur p̄pterea deslens p
pheta cūm sūsam stulticiā hui⁹ mōi aiab; et
adiacentis ei⁹ caliginis crassitudinē deslēs
dicebat filij hoīm vsqueq; gūi corde et que-
ritis mēdaciū. Ita et quidā n̄rōrum sa-
pientū et doctorū rōnabilis v̄r̄ cōmēs et
q̄dam a seip̄o adiciens clamabat. oib; v̄ pe-
lud de euidēi et altissima specula filij hoīm
vsqueq; gūi corde vt q̄ diligētis vanitatem
et quēitis mēdaciū. Magnū quid vitā
istam et delicias atq; mndicā gloriolā et hu-
milē potenciā et falsam p̄sperit̄ arbitran-
tes. Que nō eozū sūt q̄ videntur v̄ putāt
se habere illā. S; sūt sicut puluis agitā⁹
et ab alio ad alios ventilata traiciūtur aut
sicut fum⁹ defluenciā et sompnia illudenciā
et velud umbra iania neq; absēcia despata

nō habentib; neq; pñcia defixa possidētib;
Si ergo saluatore mādante pphetis etiam
et aplis p̄dicātib; ac sanctis oībus ope et
sermone ad v̄tutis viā rectissimā nos exho-
tam; et et si pauci p̄ hanc gradiūtur cum
ples speciosā et q̄ ad p̄dicōm ducit eligant
nō ex hoc conūsatio diuine hui⁹ admichila-
tur sapientie . Nā sicut sol ad illuatiōez oī-
bus ort⁹ sine inuidia suos radios porrigit
cūctosq; illūiari p̄mittit ita et vera sapientia
sui appetitores more solis illiat et illustrare
et splendidos oñdit . Si autē quidē clauden-
tes oculos videre ei⁹ fulgorē nolūt nō idē-
co reprehendend⁹ est sol vel a ceteris despici-
endus aut glia sui splendoris per illorū in-
bono habitū stulticiā sed illi poti⁹ se lūmi-
ne ei⁹ p̄uantes quasi ceci palpabūt pietes
et in multis cadent foueis plib; lacera-
tiones facies eorū sp̄nis . Et quēadmodū
sol in suo splendore p̄manēs illūiat reuela-
ta facie fulgorē suū specularib; eodē mō et
luz xpi splendet quidē oībus dirissime lar-
gientis suā claritatē . Participatur vero
vnusq; q; iuxta q; desiderat et appetit . Neq;
enī desse alicui volenciū se itueri sol iusticie
neq; tamē cogit sponte sua tenebras eligen-
tea sed pp̄rio vnusq; q; relinq;ur arbitrio
et p̄lectioni q̄ diu in hoc seculo est .

Iosaphat aut scissitante qd est libe-
 rum arbitriu et qd plectio. Re-
 spondit sener liberu quide arbitriu
 est aie ronalis volutas sine phibitoe cui qd
 mota ad qdcunq; voluerit siue ad bonu si-
 ue ad malu sic ab auctore concessum. Rur-
 sus liberu arbitriu est intellectualis aie mo-
 tus sui iuris. Plectio vero est consulu dei
 sideriu eoru qm nobis sut aut consiliu deside-
 rabile. Ad em piudicatu est ex consilio tes-
 nem? elegentes. Consiliu vero est desideriu
 pqrrens de hys q a nobis sut facienda. Con-
 siliatur em quis si debeat rem pagé vel nō
 deinde iudicat q meli? est et vocatur iudici-
 um. Exinde appetit et amat q ex consilio
 iudicatu est et dicitur deliberato. Si em iu-
 dicat et nō affectat q iudicatu est de dile-
 git illud nō dicitur deliberato. Deinde p
 dispositione fit plectio. Nam plectio du-
 oru ppositoꝝ unū eligere plectio. Et h
 manifestu est qd consiliu est p iudiciu vel p
 electoꝝ. Et ex ipa ethymologia plectum
 quippe est unū p altero electu. Null? p
 aliqd an iudicandum est videat ne plectis
 nisi ante iudicet. Non em q videntur
 nobis ad effectū deducere cogitam?. Tunc
 plectio et plectum fit q an iudicatu est ex
 consilio qn accipit appetitū. Et sic colligi-
 tur plectoꝝ esse desideriu consulu eoru que

in nobis fuit. **N**ā qđ ante iudicātū est ex
consilio desideram⁹ p̄eligentes. Om̄e em̄ cō
siliū fit p̄pter illud qđ agendū est. Et sic an̄
om̄ez p̄lectionē cōsiliū est ante om̄ez vero
actōez p̄lectio. Idcirco nō solū actōes sed
et ea q̄ scđm intentionē p̄lectōes exhibent
et corone et tormētū iure causa fiūt. Prin
cipiū em̄ peccati et iuste actōis p̄lectio est
ex hys q̄ a nobis fuit inducta. Quorū em̄
in nobis affect⁹ fuit horū et actōes. In no
bis vero scđm v̄tutem opatōes fuit in nob
v̄tiq; et v̄tutes p̄prie nāq; in nobis fuit aia :
ta oīa et ea de quib; consiliātur. Sic p̄ li
berū arbitriū considerantib; hoīb; et ip̄m
idem p̄eligentib; quāto quis p̄legit tanto
p̄cipiat ar diuinū lumen et p̄ficiē i phie stu
dys. Differentie em̄ p̄lectionū sunt velud
quidē fontes aq̄rum de venis t̄re scaturien
tū. Alij quidē in superficie t̄re oriūtur qui
tam oero paululū p̄fundi⁹ nōnulli aut p̄
fudissime. Harū quippe aq̄rum nōnulli
quidē indefinēter fluūt et gustu dulces sunt
quāto vero de p̄fundo p̄deūt aut amare fuit
aut hūbures. Alij aut largitē fluentes alie
vero modice distillāt. Sic et in p̄lectioni
bus intellige alias quidē veloces esse et val
de feruētes qualdā vero torpentes et frigi
das et alias quidē ad bona icū habentes
nōnullas vero ad cōtrarium om̄i v̄ritate

declinātes . Ergo iuxta affectus earū et ad
actiones secūtur impetus .

Tūc ait iosaphat sem . Sūt ergo et ali
qui et ea q̄ tu p̄dicās p̄dicent aut se
lus es hodie qui ista doces et sic odibilem
p̄ntem vitam astruis

Respondens aut̄ barlaam dixit in ve
stra infelicissima regione ista necē
esse cognosco . Nā p̄ris tui tyran
nica crudelitas innum̄abilibz hos mortibus
tradidit et sategit ne penit̄ audiat in vo
bis diuine noticie p̄dicatio . In ceteris v̄o
omnibz linguis cantātur ista et gloriificā
tur a lps quidē rectissimo sermone alijs ve
ro distorto hoste n̄rarum aiarū declinare
eos a rectitudine faciente et alienis monēte
glorijis et dicta quedā scripturam aliter et
nō scdm̄ congruū sensum int̄pretari docente
Una aut̄ est veritas q̄ p̄dicata est a p̄lohis
ap̄lis et deiferis p̄ribz et in canōicis scrip̄tu
is a finibus vsqz ad fines orbis sole splendi
di⁹ choruscans cui⁹ ego p̄dicatoz et doctoꝝ
missus sum tibi .

Dixit aut̄ iosaphat ad eū . Nūquid nō
aliqd̄ ex hijs me⁹ aliqui didicē p̄ . Et
ait senex subtilit̄ et cōuenienter nichil didi
cit . Clausis em̄ mētis sensibz bonū n̄ vult su
scipe ad malū v̄o p̄cipiti ruit ip̄etu . Sed
vellē inq̄t iosaphat etiā illum ista didicisse

Ait vero senex . Apud hoies ; impossibi-
lia fuit ista apud deū oīa possibilis
fuit . Quid em̄ scis si tu saluū faci-
es p̄em tuū et modo mirabili genitorū tui
efficiaris genitoris . Audiui em̄ regē quen-
dam fuisse multū bene suū regnū dispen-
tem mansuete q̄ ac leniter erga suū se habē-
tem p̄p̄m . Hoc aut̄ solū sibi dērat qz non
habebat diuine noticie illuinationē sed ēro-
re p̄dolorū detinebatur . Ille dabat aut̄ quē-
dam consiliariū bonū et p̄fecte exornatum
tanq̄ ad deū p̄tinet pietate q̄ et omī reliq̄
v̄tutum sapientia . Qui multū ḡuabatur
et tristis erat eo qz rex in tali p̄maneret ēro-
re . Volebatqz eum quqz redargure sed ab
impetu isto reuocabatur metuens ne forte
aucto malo sibi et suis oībus fieret
et qz e p̄ oīa multis pueniebat vtilitatem
inuitari . Querbat t̄m temp̄ optunū
ut traxeret eū ad bonū . Dixit itaqz rex ad
eum . Veni et egrediamur et pambulem̄
ciuitatē si tibi forte aliq̄ vtilitatū inueniā
De ambulātibz vero eis in ciuitatem vide-
rūt lūm̄ fulgozem p̄ qddam foramē relu-
centē et hūc oculos micētes aspiciūt sub-
terraneum spec̄ habitaculū an̄ qz sedebat vir
plima degens inopia qui vili quodā ac di-
laceato amict̄ erat indumēto assistebat ei
p̄xor sua p̄matura . Quo vitreo calice in

55
manib; suscipiente dulcissimū cantādo me-
los illa iocūditatē ei exhibebat saltās et vi-
rum laudib; extollens . Tūc hy qui cca re-
gem aderāt diuici⁹ ista considerātes mirabā-
tur qm̄ tali inopia gūati qui nec domū habē-
bāt et vestimētis carebāt ita locupletā ac
securā vitā ducebāt . Tūc ait rex cōsiliario
suo . O miraculū aice qz michi et tibi nūq;
sic placuit nra vitā q̄ tantis delicijs ac tam-
ta refulget glia sicut vilis hec et miserrima
sua vitā hos stultos letificat et iocūdatur
leuis eis et suavis appns cum sit odibilis
et aspera . Optunū itaq; nact⁹ horū ptolmi-
bolos ait . Reuera o rex qualis tibi vide-
tur esse horū vitā . Qui ait . Oim q̄ aliqu
vidi amarissima et infelicissima ab hominib;
bilisq; et autēda . Tūc dixit ad eū ptolmi-
bolos . Ita ego bene scias o rex q̄ multo
ampli⁹ miseram et infelicem deputat vitā
nostram cōtemplatores ac narratores q̄
glie illi⁹ et bonorū q̄ omēs supant sensu .
Nam auro splendētia palacia nra et splen-
dida ista indumēta stercorib; et ceno fetē-
ra vidētur oculis cōtemplātū in mirabile
pulchritudinē in celis nō magis factorū tha-
bernaculorū stolesq; diuinit⁹ texte et incor-
rupibiliū dyademātū q̄ prepauit deus di-
ligentib; se . Quēadmodū em̄ desipe nobis
isti visi sūt eodem modo et eo amplius nos

qui in hoc mūdo eram⁹ et sufficiētā nobis
esse putam⁹ in ista fallā glia et inutilib⁹ de-
licijs lamētationib⁹ digni sum⁹ et lacrimis
in oculis eozū qui gustauerūt dulcedinem
bonozū et nozū. Rex aut̄ hys auditis stu-
pefact⁹ ait. Qui sūt ergo illi qui meliozē
nostrā vitā obtinēt. Omnis inq̄t p̄tōsimib⁹
les qui etna p̄ponūt tempalib⁹. Rursus
ergo rege scire cupiente que eterna ait vir
Regnū sempiternū et vitāq̄z mortū nō sub-
iacet et diuicias que nūq̄ metuūt egestatē
gaudium q̄z et leticiā totū exptem tristitie
et ḡuitatis et pacē p̄hennē liberā ab omī in-
imicitia et contētiōe. Qui ista merebun-
tur accipe beati erāt. Et hoc certissimum ē
Sine dolore em̄ et sine tristitia viuēt in eter-
na vita oīa delectabilia et iocūda q̄ sunt in
regno dei al̄ q̄ labore p̄cepturi et cū xp̄o
sine igne r̄gnaturi. Et quis dign⁹ erit ista
p̄pe vob̄ dicēte rege. Ille respondit. Oīs
qui vitā tenēt illuc ducentē facilis em̄ est in-
troit⁹ volentib⁹ t̄m. Tūc rex ait. Et que ē
via illuc p̄ouens. Respondit ei vir no-
bilis. Cognoscere solū verū deū et ih̄sum
xp̄m vnigenitū ei⁹ filiū et sanctū ac v̄rificā-
tē sp̄m. Rex igitur regalē habens intel-
lectū ait ad illū. Et qd̄ p̄hibent te haecū⁹
ista michi nota facere. Nō em̄ abiectōe et
despectu michi videtur esse ista si vera sunt

Si aut̄ ambigua studiose oportet q̄rere do-
 nec q̄ certū est inueniam⁹. Nō negligē-
 cia inq̄t vir aut mercia detentus ista tibi no-
 tificare distuli cū vera sūt et oīo indubita-
 bilia sed excellēciā metuēs tue gl̄ie ne for-
 te tibi genararē molestiā. Si ergo iusseris
 tuo famulo ut āmodo de hys aliqua reco-
 mēoret p̄ oīa tuo obsecūdabor impio. Et
 am̄ inq̄t rex nō p̄ singulos dies tm̄ sed etiā
 p̄ singulas horas horū memoriā assidue re-
 noua. Nō negligēter em̄ oportet hys at-
 tendere sed frequēt⁹ et studiōs⁹. Audiuī⁹
 namq̄ ais barlaam pie regē istū vixisse po-
 stea et trāquille p̄ntem durisse vitā nec fu-
 tura puatū esse beatitudie. Si ergo et p̄ti-
 tuo talia quis optuno suggesterit tempore
 forsitā intelliget et cognoscerit q̄ntis obsess⁹
 est malis et ab hys declinans d̄iget bonū.
 Nūc em̄ rec⁹ est vero se puans iūmie hō-
 rez sua impietatis agit tenebras.

ixit aut̄ iosaphat ad eū. De patre
 meo faciat d̄ns sicut ei plac̄t ip̄i em̄.
 sicut iam dixisti possibilia sunt om̄nia que
 apud hoīes impossibilia sūt. Ego v̄o ex
 tuis sacris sermonib⁹ p̄ncipium cognoscens
 vanitatem discere quidem penitus cogito
 et tecum reliquū vite mee ducere ne p̄pter
 temporalia ista et fluida ob eternorum et

Qui senex respondit. Si hoc feceris
 similis eris eundā iuueni sapientissi-
 mo de quo audiui qz fili⁹ fuit ditissimorū
 pentum cui pater su⁹ desponsauit filiā cui⁹
 dam nobilissimi et p̄ oībus locupletissimi
 viri nimis pulcherrimā. Oportuit autē sermo-
 nem cū puero de nuptiis et quō facere me-
 ditabatur anūctauit. Quod ille audiens
 et quasi rem malā ac nefariā respiciens relic-
 to p̄re fuga elapsus est. Ambulās autē de-
 clinauit in domū cuiusdā semis paupis p̄-
 ter estū diei semetipm̄ repausatur⁹. Tūc fi-
 lia senis ūgo q̄ erat ei vngenta sedēs ante
 ianuā p̄pabatur manib⁹ eae v̄eo suo deum
 laudare ut assidue gr̄as agens ei de p̄mo cor-
 dia. Hic autē laudes iuuenis ascultās ait
 Quid est illud tuū o mulier studiū. Cuius
 autē gr̄a cū ita sis paup̄ et tenuis q̄si pro
 quibusdā magis donis gr̄as referendo sic
 laudari datur. Quē respondēs ait ad eū
 Plebis ac sicut exigua medicina de magis
 languētib⁹ sepe liberat hoīez ita et in p̄uis
 dei donis gratiarū actio magnorū auerit
 efficitur bonorū. Ego quidē filia sū semis
 paupis gratias tamē refero deo p̄ modicis
 istis donis et benedico dñm certū qm̄ q̄ hec
 cōtulit et maiora valet dare. Et ista. Quid

de hys q̄ extrinsec⁹ sūt et nostra nō sūt ex q̄
 b⁹ neq; multa possidētib⁹ lucrū aliq̄d pro:
 venit ut nō dicā qz et sepius dampnū susti:
 nēt neq; miora accipientib⁹ accidit defmen:
 tum eandē vtriusq; viā pgentib⁹ et ad eun:
 dem pueniētib⁹ finē. Eorū vero q̄ magis
 sūt necessaria et pfectissima multa et maxia
 accepi dei dona q̄ innumabilia et inestimabi:
 lia sūt. **N**ā scdm ymaginē dei facta sūt et
 ipi⁹ noticiā habere merui et ratione pre oī:
 bus aialib⁹ sū p̄dita et ab ipō deo univata
 sū ad vitā p viscera mie ei⁹ cui⁹ et misterios:
 rum particeps esse pmerui et paradisi ianua
 apta est facile si voluero introitū michi p̄:
 bitura. Pro tantis igitur et talib⁹ donis
 que indifferēter diuites p̄cipiūt et paupes
 ut dignū est gratias agē penit⁹ est possibi:
 le. Si aut et modicā istā laudē tōe; largi:
 tori bonorū non obtulor quale excul tōe;
 habeo iuuenis itaq; eximū illi⁹ stupens u:
 tellectū eius p̄ez accersuit cui et dixit. Da
 michi prozē filiā tuā. Adamaui em̄ illam
 ppter intellectū eius ac pietatē. Tūc senex
 ait. Non licet tibi accipe paupis filiā cū
 diuitū pntum sis filius. **R**ursus aut iuue:
 nis ait Etia hanc accipiā si tamē nō nega:
 ueris michi eā. **M**obiliū quippe et diuitū
 q̄rundā filia michi fuit desponsata sed hanc
 respuens fugā m̄p. **F**iliā pro tuam ppter

pietate q̄ habet in deū et p̄clarū intellectū
adamās copulari michi eā p̄e oībus cogi
taui . Senex aut̄ dixit ad eum . Nō possū
tibi hanc dare vt ducas in domū patris tui
et ab vlnis meis sepes eā . Unica enī michi
est . Sz ego m̄qt̄ iuuenis apud vos mane
bo et v̄zaz suscipiā conūlatōez . Deinde et
splendidū deponēs vestimētum senis habi
tum postulās induit . Tūc ille senex in mē
tis tēptans eū et varijs ip̄i⁹ examians cogi
tatōez postq̄ cognouit firmamētū illi⁹ stabi
litatē et q̄ nō amore inſipientie detent⁹ pe
cūe ei⁹ filia sed pietatis amore elegit paup̄i
me viuere hāc p̄ponēs sue gl̄ie et nobilitati
tenēs p̄ manu introduxit in suū cubiculū
et ostendit ei diuitias multas ibi repositas
et inmensū pond⁹ pecuniarū quantū nō vi
deat al̄q̄m iuuenis ille et ait ad illum . Fili
x̄c oīa tibi dō eo q̄ elegisti mee fieri heres
substantie . Quā tenēs hereditatē ille oīis
sup̄gressus est gl̄iosos tre et diuites

ixit aut̄ iosaphat ad barlaam . Cōue
nienter satis et ista me t̄gīt narratio
v̄n̄ et a te ista dicta esse de me existimo . Sz
que est exaiatio p̄ quā cognoscere firmita
tem mentis mee queris .

Qui senex ait . Ego quidē exaiavi iā
et cognoui q̄ sis prudens et firme
mentis et animi vere rectissimi . Sz

qui est in sinu patris ipse enarrauit inuisibile
aut inestimabilem gloriam et magnificentiam
quis poterit trigenarum comprehendere nisi
cui ipse reuelauit quantum uult sicut prophetis
suis et apostolis reuelauit. Nos uero et ex pre-
dicatōe eorum et ipsa rerum natura iuxta quod
possibile est nobis didicimus. Dicit enim scrip-
tura. Celi enarrant gloriam dei et opera manuum
eius annuntiant firmitermentum. Et inuisi-
bilia eius a creatura mundi per ea que facta
sunt intellecta conspiciuntur sempiterna que uir-
tus et diuinitas. Sicut enim aliquis cernens
domum splendidissimam et artificiose fabricatam
cuius formam ingeniose compacta est edificatio-
nem et architectum mox considerans mirabi-
tur ita et ego de non extantibus formatus et
ad hoc quod sum adductus et si platen atque facto-
rem uidere non possum si tamen ex bene com-
pacta et mirabili fabrica mei ipsius ad notici-
am ueni sapientie eius non secundum quod est sed si-
cut potui intelligere quia non a meipso ueni
nec meipsum feci sed ille plasmauit me sicut
uoluit. In principio quidem omnis fecit cre-
aturas quarum aliquas diminutas et contri-
tas rursus meliori inuentione reformat. De-
inde subleuans hic diuino suo impio ad ali-
am transfert uitam infinitam et eternam. In nul-
lo horum possum resistere fortitudini ipsius
prouidentie nec aliquid adicere michi ipsi neque

demere siue scdm naturam seu iuxta forme
specie nec in veterata in me renouare pua ;
lens nec corrupta reintegrare. Nullus em
horu hoim aliqt potuit aliude pficere neq;
rex neq; sapiens neq; diues neq; potes neq;
aliqs alius huana pagens studia. Null⁹
em regem ait quida aut eoru qui in subli ;
mitate fut aliud habuit natiuitatis exordi ;
um. Un⁹ em oim mtroit⁹ ad vitā extulq;
fils. Ex hys ergo que cea me fut ad scien ;
cia creatoris magnificētie pduct⁹ sum. Cū
hys aut et bene cōpactam fabricā et conser ;
uationē creature toti⁹ cōsiderans et vidi qz
ipā oia scdm seipā quidē cōsultationi subia ;
rent et mutationi. Intellectualia quidem
scdm liberū arbitriū et in bono pfectū sensi ;
bilis vero iuxta genēatōez et corruptionū
augmentūq; et dēmentū et iuxta qualitātē
trāsmutacōm et localē motōez et ex hys p ;
dicant vocibus effabilib; ab increato et in ;
mutabili facta esse deo contineriq; conser ;
uari et semp puideri. Quō ego contrarie
nature ad vni⁹ mūdi cōpletōez in simul cō ;
uenerūt et indissolubiles pmanerūt nisi q
dam oipotens vrus ista cōmiscuisset et sem ;
per indissolubilia cōfluaret. Quō em ali ;
quid maneret nisi ipē voluisset. Aut qd nō
vocatū est ab eo quō seruaretur. Ait scrip ;
tura. Sicut em nauis sine gubernatore nō

potest subsistere sed mox submērgitur et do-
mus modica nūq̄ stabit sine puifore mū-
dus quō constat tanto tempe creatura sic
magna sic bona et mirabilis sine gloriofa
q̄dam et magniffica atq; mirabili guberna-
tione et sapientiffima puidētia . Ecce enim
celū q̄ntum temp⁹ habet et nō denigratum
est t̄re v̄tus nō est lassata et tanto creata tē-
pore fontes nō defierūt fluere ex quo facti
fūt mare tot et tanta suscipiēs fluia nō sup-
greditur mēsuram . Cursus solis et lune nō
mutātur ordiēs diei et noctis nō perūūtur
Ex oibus istis ineffabilis dei v̄tus et magi-
nificētia nobis declaratur testifficata a p-
phetis et aplis sed nemo digne cōsiderare
vel laudare gliaz ei⁹ poterit . Oīa namq; visi-
bilia et invisibilia ap̄tus qui xp̄m habebat
in seip̄o loquētem considerās dixit . Ex pte
cognoscim⁹ et ex pte pphetam⁹ . Cū autē ve-
nēit q̄ pfectum est euacuabitur q̄ ex pte est
Ideo stupens inestimabiles diuicias eius
ap̄te clamat . O altitudo diuiciarū sapiētie
et sciētie dei q̄ instructabilia sūt iudicia ei⁹
et inuestigabiles vie eius . Si autē ille qui
vsq; ad t̄cium raptus est celum tales emisit
voces quis filis mei oīo audebit abyssum
tantorū misteriorū non solum nō dicere s̄
nec etiā cogitare digne nisi ei ip̄e largitor
sapiētie infuderit et insipientium corrector

gratiam suā infuderit . **N**ā in manu ei⁹ et
 nos et sermones nrī oīsq; sapiēcia et disci-
 plina ab ip̄o est ip̄s em̄ dedit nobis horū q̄
 sūt sciēciam verā ut sciam⁹ dispositōez or̄b
 frarum et v̄tutes elemētōzū m̄icū et consū-
 matōez et medietatē tēporū vicissitudines p̄-
 mutaciones oīm horarū et q̄ oīa in nūo et
 mensura et pondere ordinauit . **N**ā mag⁹
 misce posse ei exhibuit semp et fortitudiez
 brachij illi⁹ quis sustinebit . Quia sicut ie-
 tus statere totus mūd⁹ in conspectu eius et
 sicut stilla rosis mane pirāsiens . Misere-
 tur vero oīm q; oīa potest et dissileat peccā-
 ta hoīm p̄pter penitēciam . **N**emiez quippe
 hoīm abhoiabitur neq; autē ad se currens
 rium . Sol⁹ bon⁹ et amator aiārū dñs be-
 nedictū sit nomē eius et laudabile et sup̄
 exaltatum in secula . Amen

Dixit autē ad eū iosaphat . Si multo
 tempore meditareris sapientissime
 q̄ten⁹ p̄p̄sitarū enodatōez questionē nob̄
 dissolueres nō meli⁹ id facere posse m̄ vido-
 ris q̄ talia dicendo q̄lia paulo ante p̄ulisti
 Auctozē em̄ cūctozū et datozē bonozū deū
 docuisti esse incōprehensibilē etiā cogitacio-
 nibz hūanis gliaz magnificētie eius sermo-
 nibz euidentissimis ostendisti et quia nō alit̄
 quis valet apprehendē nisi ip̄s de⁹ quantū

sibi placet reuelauerit ppter ea q̄ tuā valde
rōnabile sapiētiam admirat⁹ sū vehementer
Mys ego p̄termisissis dic michi beatissime
q̄d ānorū ip̄e es et i quib⁹ locis consiliariis
quosq̄ hui⁹ phie socios habes . Foriter
em̄ aīa mea ex tua pendet et nequaq̄ a te oī
tempore vite mee volo separi .

Qui senex ait . Annorum sum sicut
oppinos q̄dragintaq̄q̄ in desertis
em̄ tre senaar degens agonizates meū hēo
eos q̄ in cursu sup̄ni itinēis laborat cōiūus

Quo iquit iosaphat ista michi dicitis am
plius em̄ michi appares septuaginta ānorū
esse . Quid igitur sermo sibi v̄lc q̄druagi
ta ānorū nō videris michi in hoc verum
debere . etc

Dixit aut̄ ad eum barlaam . Si quis
dem a natiuitate ānos meos queris
discere bene hos estimasti amplius
septuaginta esse ānorū . S; nullomō a me
in mensura vite cōputātur q̄tq̄d in vanita
te mūdi expen̄si sūt . Quādo em̄ viuēbant
carne ser uēs peccatis mortu⁹ erā interiorē
hoīe . Annus igitur mortis nūq̄ vite no
minabo . Ex quo em̄ michi mūdo crucifix⁹
est et ego mūdo et deposui veterē hoīez qui
corrūpitur sc̄dm desideria ēronis non iam

viuo in carne sed viuit in me xpc . Quod
 aut viuo in fide viuo filij dei q tradidit se :
 metipm p me . Nos merito et anos vite
 et dies salutis vocabo qs cca quadraginta
 quinqz cōputo ānos scdm ordinē tibi et n̄
 scdm opinionē horū ānozū dixi nūm . Et
 tu ego talē habeto cogitatōez semp nequas
 q̄ viuere arbitrās eos qui mortui sūt qui :
 dem in bono ope viuūt aut in peccato et
 mādi rectori seruiūt deozsumqz tracti in vo
 luptatibz et desiderijs malis vitā expendunt
 sed mortuos istos esse non ambigas defūc
 tos efficacie vite . **N**ā peccatū mortē mor
 talis sapiēs quidā pulchre appellauit . **N**ic
 aut et ap̄ls . Cum serui eratis peccati liberi
 fuistis iusticie . Quē ego fructū tūc habu
 istis in illis in quibz nūc erubescitis . **N**ā
 finis illozū mors est . **N**ūc aut liberati a
 peccato serui aut facti deo habetis fructum
 v̄m in sanctificatōe finē vero vitā etnam
 Stipendia aut peccati mors gratia aut dei
 vita etna in xpo ihesu dño nostro .

Dixit itaqz iosaphat ad eum . **Q**uāquidē
 vita carnalis nō iure vita vocatur er
 go nec mors tēp̄alis mors debet appellari

Qui senex respondit . **I**ndub̄ tantre
 et de hys ita sentis nequaq̄ hanc
 temp̄alem mortē timens nec mortem ip̄at

penitus appellās . Nā si me in via mandati
torum dei ambulātem cōprehenderit transi-
tus est magis de morte ad vitā scilicet meli-
orē et pfectorē et in xpo absconditā quā de-
fiderātes assequi sancti magnū vite pntis
tediū paciebātur ppter qd ait apłus . Scim⁹
qm̄ si fratrib⁹ dom⁹ nostra hui⁹ habitatiōis
dissoluatur qd edificatiōez ex deo habeam⁹
domū nō manufactā etiam in celis . Nam
et in hoc in gemiscū habitatiōez nostram q̄
de celo est supnidui cupientes si tū vestiri
et nō nudi inueniamur . Nā et qui sum⁹
in hoc tabernaculo in gemiscū grauatī eo
qđ nolum⁹ exspoliari sed sup vestiri vt ab-
sorbeatū qđ mortale est a vita . Et iterum
Misericors inq̄t ego homo quis me liberabis
de corpore mortis hui⁹ . Et rursus . Cupio
dissolui et esse cum xpo . Propheta etiam
qm̄ veniā inquit et apparebo ante faciem dei
Quia et ego oim seruoꝝ dei mi⁹ istā tem-
poralē mortē nullomō formidē vales hinc
indubitāter ppendere quā cōtempnēs p̄ris
tui minas absq; timore ad te veni et salutis
tibi verbum anūctiaui eum diligēt noue-
rim qđ si ei in noticiā ista veniret mille me
vt possibile est ei mortib⁹ subiciet . S; ego
oibus verbū dei p̄ponēs et ip̄m desiderans
assequi neq; pauco temporalē mortē neq; tal-
li appellatione dignam ip̄az p̄sus iudico

dñico vero obediēs mādato dicentis. Nos
lite timere eos qui corp⁹ occidūt aīaz vero
non possūt occidere sed magis eū timete q̄
potest et aīaz et corpus perdere in iherennā

Ista ergo inqt iofaphat veracis vestre phie
exercitia nimis supgrediūtur naturā treno
rum vite pntis radicē⁹ inherenciū . Beati
estis vos qui tam virilē atq; constātem habe
tis volūtātē . Sz vnde et qualis tibi et hijs
qui tecum sūt in huiusmōi deserto vict⁹ vñ
etiā in dumenta et qualia veraciter queso
michi insinua .

ui barlaam ait . Vict⁹ quidē nob
est ex hijs q̄ inueniri possūt fruct⁹
videlicet arborū et herbe quas here
m⁹ desert rose irrogata celesti et p̄cepto ere
atoris obediēs p̄ quib; null⁹ nos ipugnat
vel nobiscū cōtendit plus q̄rens diripe aua
ricie causā vel lege cupiditatis . Sine inui
dia em̄ oibus adiciet illabēata esca et vltro
prepata mensā . Si vero aliūde et vicinorū
aliquis fideiū fratrū panis offerat benedic
cionē quasi diuina puidencia trāsmisū su
scim⁹ illū p̄ benedictione fideliter offerenci
um . Indumēta vero lanea et cilicina et me
latozia in veterata et aspera sūt atterencia in
firmā carnē istam idipm nanq; nobis est
oportozū estare et hyeme q̄ nullomō exq̄

induim⁹ exuere licet donec in veritatū peni-
tus corrupātur. Sic em̄ frigois et ardois
necessitatib⁹ vexati futurozū in corrupcōis
vestimētozū meremur nob̄ ip̄is opimenta

Iosaphat vero ait. Vnde igitur hoc tuū est
quo indueris vestimētum.

Respondit senex in usu illud a quo-
dam fidelium nostrū suscepi iter ad
te factur⁹. Nō em̄ cōgruebat cum
cōsuetā veste huc venire feci em̄ sicut quidā
qui habebat dilectissimū sibi cognatū capti-
uū in alienā gentē ductū et hūc volens edu-
cere deposito habitu suo et adūsariozū idus-
to abiit in regionē et multimode domesti-
cum de amara liberauit tyrānide. Eodem
mō et ego que circa te sunt agnosceus hoc
indut⁹ habitu semē diuine p̄dicatōis ī tuo
corde veni serere et de seruitute crudelissimi
mūdi rectoris liberare. Et nūc ecce diuina
v̄tute quātū ī me meū misterium cōpleui diq⁹
noticiā anūctiaui tibi ac p̄phetarū et ap̄tozū
p̄dicatōez nūctiaui ostendiq⁹ simul veracitē
et sine ēroze p̄ncipiū vanitatem et q̄ntis ac
qualibus malis mūduus est plenus crudeliz
ter seducens obediētes sibi atq⁹ multis mōis
eos illaqueans. De cetero me oportet re-
dire vnde veni quo cum puenero alieno
habitu deposito p̄prium resumam.

Rogat igitur senē iofaphat ostēdi sibi ab
eo consuetum vestimentum .

Quē barlaam exuta qua induit⁹ erat
veste forinseca apuit iofaphat vi-
sio horribilē. Erat em̄ tota carnis q̄li-
tas cōsumpta demigrata q̄ cutis ab ardoze
solis et ossibus herens et tensa ac si pellibz
subtilibz tendatur calamis laneo vero quor-
dam p̄ano discisso et valde aspero p̄unct⁹
erat a lumbis vsqz ad genua. Simuliqz hu-
ius pallio circa humeros optus erat .

Admiratus est itaqz nūmū iofaphat
hui⁹ dure labore cōsultōis et per-
seueratōis stupuit eminentiā et in gemiscēs
lacrimat⁹ est . Et ait seni . Quā me de dura
et amara seruitute dyaboli liberare me ve-
nisti finē cōgruū tuo iponēs beneficio edue-
aiāz meā de carcere isto et me tecū sumpto
eam⁹ hinc vt p̄fecte redēptus de mūdi ēroze
signū tūc suscipiā salutaris baptismatis et
socius tibi admirabilis hui⁹ phie et eximie
cōsultationis fiam . zc

Dixit autē barlaam ad eū . Simulū
capree nutriebat quidam diuitum
Que cum creuisset deserta desidera-
bat naturali tracta affectu . Egressa igitur
die q̄dam inuenit gregē capzarū pascentē
et iuncta hys cūibat per campos et siluas

Reuſa tñ ad veſperũ denuo ſũnto diluculo famulozũ negligentia exibat et ſilueſtribus aggregata capreis paſcebatur cũ eis quibz longi⁹ ad paſcendũ recedẽtibz ſubſecuta eſt et illa . Oſtri diuitis hoc ſencientes aſcendiſ equis abierũt poſt eam . Et ſua quidẽ caprea capientes et reducentes domũ de cetero exire phibuerũt . Reliquũ vero pſecuti ſũt gregẽ alias quidẽ occiderũt alias vero male diſperdiderũt . Eundẽ namq; modum timeo fieri in nobis ſi me ſubſecutus fueris . Nã et tuo conſorcio carebo et meliorũ malozũ fratribz meis auctor exiſtã . Sz hoc te vult dñs nũc quidem ſignari ſigno baptiſmatis et manẽ in regione iſta oĩezq; firmiter tenere pietatem et mandatorũ xpi opatorũ . Cum autẽ hoc auctor dederit oĩũ bonozũ tũc venies ad me et reliquũ pũtis vite ſimul habitates ducem⁹ . Cõfido vero in dño qz et in futura ſeculi conuſatõe iuncti erim⁹ et aſſociati .

Rurſus lacrimatus ioſaphat ait ad ſenem . Si dño iſta placent volũtas eius fiat . Cõſuma ergo dereliquo me diuino baptiſmate et aſſũptis a me pecunijs et veſtibz ad victum tui atq; tuozũ fratru vade in locũ conuſatõis tue i pace adeo conſuar⁹ vt me ne deſeras ſemp orando ut non excidam de ſpe mea ſed citi⁹ valeam ad

te puenire et in secura quiete a te percipere
profectus mei utilitatem

Qui barlaam ait. Xpi quidē suscipi
endi signū phibitō nulla imo cō;
gruit de cetero temetipm domino
coopante cōsumari. De hys aut que dixi
isti a pecunias michi et meis te daturum
quō erit illud ut tu paup diuitibus pbeas
elemosinā. Diuites nanqz egenis semp be
nefaciūt nō in opes locupletibz. Extremis
em oim meorum diuicior te icompabiliter ē
Sed cōfido in miseratōibus dei et te paulo
post di tari et tūc misericors non eris.

Dixit aut iosaphat ad eum. Enuda
michi sermonē quō ultim⁹ oim tu
oru supat me in diuicijs quos in multa vi
uere in opia et nouissima tribulari egestate
Paulo em dixisti. Quō etiā paupem me
uo cās sed qn locupletabor nō miorde fore
dicis nūc etiā miorde existantem.

Barlaam respondit. Non egestate
dixi hos tribulari sed diuicijs dixi
hos habūdare indeficientibz. Nā
semp pecuniaas addere pecunijs et nō ab h
impetu frenari sed ampli⁹ hys in faciabili
ter in hyare illud extreme inopie est et vlti
ma paupitas. Pūcia vero cōtempnentis
desiderio etnozu et qsi stercoza ista estimātes

de xpm solū lucrifaciant omēs q̄ ciborū et
vestimētōrū deponētes sollicitudinē et in do
mino hanc p̄cipientes letātes vero inopia si
cut quiuis amatorū mūdi nūq̄ letatur dis
uirijs et pecunijs onerat⁹ et v̄tutum diuici
as sine inuidia cōgregātes spe q̄ indeficiens
ciū saginatos bonorū merito diciores te et
omī regno t̄reno vocaui . Deo aut̄ coopā
te accipies et ip̄e hui⁹ spūalem substātiā
q̄ diligenti⁹ seruās et ampliāre semp̄ meri
to desiderās nūq̄ poterit aliquit hui⁹ vacu
ari . Nec enī vera substātia . Tempalium
vero ī mensitas diuiciarū suos potū⁹ ledit
amicos q̄ profit̄ eis . Merito igitur exire
manū inopiam has vocaui quib⁹ amatores
celestium bonorū penit⁹ abrenūciānt eas
fugiētes sicut refugit aliquis a facie colubri
Si v̄o hostes que iam necauerūt et sub pe
dibus cōculcauerūt cōfratres mei et cōmili
tonos hūc denuo viuentem a te suscipiens
eis inferā et auctor eis bellozū ac viciozū
fiam eroq̄ p̄culdubio angel⁹ malus q̄ ab i
fit a me ut faciā . Eadē q̄ et de vestimentis
intellige . Nā exuta vetustatis corruptione
et inobediēcie vestimētis q̄ntum in ip̄is ē
depositis x̄po vero q̄si vestimēto salutis et
indumēto leticie ab eis induto quo mō cor
gam eos iterū pelliceas induere tunicas et
cōsufionis opiri amictū . Sz meos quidē

Quis nullo taliū indigē cognoscens herēti-
 vero contentos exēctio et delicias hoc re-
 putātes verissimas pecunias et vestes quas
 eis te velle p̄bere dixisti egenis tribue the-
 saurūq; tibi meīpi in futuro securū deo pro-
 curante illozūm oꝝomb; reponē. Sic enī
 magis coopantib; diuicijs ad bona vteris
 Demde et armaturā spūs assumēs et lum-
 bos in veritate habens p̄inctos indutusq;
 lorica iustitie et galea salutis assumpta pe-
 desq; i p̄paratōe euāgelij pacis calciatus et
 manu fidei assumpto clipeo et gladio spūs
 qd est verbū dei et vndiq; fortiter armatus
 atq; munit⁹ sic confidēter ad bellū contra im-
 pietatē egredere ut hac in fugā a te comūsa
 et illi⁹ p̄ncipe dyabolo i tram p̄strato vic-
 torie corona adeptā ornaberis viuifica dex-
 tra dominatoris . ꝛc

Talib; ergo dogmatib; et v̄bis salu-
 tarib; iſtruēs barlaam filiū regis
 et ad diuinū baptisimū p̄pans ie-
 iunare q; et orare ei mādans p̄ plimos dix-
 es nō deseruit ei sed frequēter ingressus to-
 tā exintegro seriē orthodoxe fidei insinuans
 et diuinū euāgelium recitās ei insup et ap̄li-
 cas ammonitōnes et p̄phetica dicta expo-
 nens . Nam vir ille a deo doctus totam in-
 ore veterē et nouā scripturā ferebat diuino
 afflat⁹ spū illuinauit eū ad verā dei noticiā

In ipsa itaque die quando baptizandus erat
intulit ei dicens. Ecce xpi debes accipe sig
naculum et luce signari vultus ei⁹ et fili⁹ dei
fieri et templum spūs sancti. Crede igitur in
pāem et filiū et spm̄ sanctū sanctā et viuiffi
cam trinitatē in trib⁹ psonis et vnā deitatē
glificādam diuisamq; in psonis et psona
rum p̄prietatib⁹ vnitā vero in substāciam
Vnū quidē cognosce deū p̄ez ingentū fili
um vnigenitū dñm n̄m ihesū xpm̄ lumen
de lumine deū verū de deo vero natū ante
oīa secula. Nā de bono p̄e bon⁹ natus ē
fili⁹ de lumine vero tanto resplenduit lumē
sempiternū et de vera vita fons viuificās p̄
dit et de v̄tute p̄is filij vire⁹ apparuit qui
est splendor glie et v̄bum substantie q̄ eat
in p̄icipio apud deū et sine inicio ē et sine
fine p̄ quē oīa facta sūt oīa v̄sibilia et in
v̄sibilia et vnū scias spm̄ sanctū ex p̄e fi
lioq; p̄cedentē deū p̄fectum et viuificantē
et sanctificatōis largitorē sue voluntatis sue
q̄ pot̄ tantis substātiū. Ita ergo adora p̄
trem et filiū et spm̄ sanctū in trib⁹ psonis i
p̄prietatib⁹ et d̄initate vna. Vna nāq; ē triū
deitas et vna eorū natura et vna substācia
vna glia vnū regnū vna v̄tus vna potestas
Cōmune autē est filio et speritui sancto de
patre esse. Proprium est autē p̄is ingeni
tum esse filij vero natiuitas spūs v̄o sancti

pcellio . Sic ista crede . Cōprehendere v̄o
 modū natiuitatis vel pcellionis nō queras
 Incomphensibilis em̄ est sed in rectitudine
 cordis accipe qz pater et fili⁹ et spūs sanct⁹
 p oia vnū sūt exceptis pprietatibus quas
 paulo ante dixi . Et qz vnigenit⁹ filius et
 v̄bum dei et de⁹ ppter nostrā salutē in terram
 ex volūtate patris et coopatione spūs sancti
 sine semine virili conceptus est in vtero v̄gi-
 nis et dei genitricis marie p spm̄ sanctū et
 ex ea nat⁹ est homo pfectus ex duabz et in
 duabz intellectualibz naturis et in vna psona
 na . Et ista indubitāter accipe et fidelitē
 crede nec velis discutere quō semetipm̄ ex
 manūit fili⁹ dei et homo fact⁹ est de v̄ginis
 li sanguine sine virili semine et sine matris
 corruptione . *¶* De em̄ edocti sum⁹ tenere di-
 uinitus nobis ex diuina scriptura tradita
 Modū ignoram⁹ nec scire valem⁹ . Cres-
 de filiū dei p viscera m̄ie sue factū hoīez om-
 nesqz suscepisse q̄ sūt humanitatis natura
 les et in euitabiles passiones . Esuriit em̄
 et sitiuit et dormiuit et larauit et in agonia
 fuit natura hūanitatis et p nobis impijs
 duce⁹ est ad mortē crucifix⁹ est mortēqz gu-
 stauit et sepult⁹ est deitate tamē impassibili
 et conūribili pmanente . *¶* Nichil em̄ oīo
 passionū ipassibili attribuim⁹ nature sed
 corpore cognoscim⁹ eū passū et sepultum

et diuina maiestate a mortuis resuscitatum
in incorruptione et ad celos ascendisse et ite-
rum cum gloria venturum iudicare viuos et
mortuos et reddere unicuique secundum opera sua
Resurgēt quippe mortui et exurgent qui in
monumentis sūt . Et quidē qui xp̄i manda-
ta seruauerūt et in recta fide persistērūt heredi-
tate possidebūt vitā eternā . Illi vero qui
in iniquitatibus et peccatis semetipsos corrupe-
rūt et a recta via declinauerūt in supplicium
ibūt eternū . **N**oli credere substantiam aliquā
mali esse aut regnū neque principium illud esse
suspicaris aut a seipso subsistere vel a deo fac-
tū sed nostrū opus hoc esse et dyaboli quod no-
stra supbia irrepserit nobis ac per liberū ar-
bitrium nos illud fecisse et propria voluntate ele-
xisse siue bonū siue malū . Cū hys confi-
tere unū baptisma et aqua et spiritu remissionē
peccatorū . Accipere et preceptōrum illibato-
rum xp̄i misteriorū et crede in veritate cor-
pus et sanguinē esse xp̄i dei nostri quod dedit
fidelibus in remissionē peccatorū . **M**ā nocte
qua tradendus erat suis discipulis et apostolis
et pro eos omnibus in se credituros dixit . **A**ccipite et manducate hoc est corpus meū quod pro
vobis tradetur in remissionē peccatorum
Similiter et calicē accipiens dedit eis dicens
Bibite ex eo omnia . **H**ic est sanguis meus
noui testamenti qui pro vobis effundetur

Hoc facite in meā cōmemoratōez. Ipse est
 enim sermo dei viu⁹ et efficac⁹ et oīa v̄tute sua
 pagens facit et conūtit diuino verbo suo
 panis et vini oblatōez in corp⁹ et sanguinē
 suū supueniēte spū sancto in sanctificatōez
 et illuinationē cū deuocione p̄cipienciū. Ad
 ora cū fide osculādo venerandā ymaginem
 dñici caractris p̄pter nos in carnati dei ver-
 bi ipm te putās creatorē te cernē in yma-
 gine sua. Reuerētia nāq; ymaginis ait q̄
 dam sanctorū ad exemplar eiusdem transi-
 ymaginis. Exemplar vero est ex quo ipa
 ymago diriuatur. Nā in ymaginē figu-
 ram intuentes mentis oculis ad verū tran-
 sūm illi⁹ aspectū cui⁹ ymago est pie adorā-
 tes p̄pter nos in carnati effigine non deum
 faciētes s; ymaginē dei in carnati osculātes
 desiderio et amore. Scip̄m. Manuunt p̄t
 nos vsq; ad formā seruī. Similiter etiam
 et figurā viuiffice et v̄nerāde crucis adora-
 do cole p̄pter eū qui in ea carne pependit
 p̄ salute generis nostri scilicet xp̄m et salua-
 torem mūdi qui dedit nobis h̄ p̄tectionē
 contra insidias dyaboli. Pauescit enim ipse
 et tremit nō sustinēs ad horā ipi⁹ v̄tute in
 hui⁹ documētis et in tali fide baptizabiris
 in cōuertibilem hūc et puris ab omī heresi
 eustodiēs vsq; ad ultimā expiratōez. Oīez
 v̄o doctrinam et totā dogmaticā vocem hui⁹

in maculate fidei contrariā abhoiāre et aliē
nationem cogita esse a deo . Aut em̄ ap̄tus
Quia et si nos vel angel⁹ de celo euāgeliza
uerit p̄ter id q̄ accepistis anathema sit . Nō
est em̄ aliud euāgelium vel alia fides p̄ter il
lam que ab ap̄tis fuit p̄dicata et p̄ sanctos
p̄res in diuisis synodis extitit cōfirmata et
ecclie catholice tradita .

Hec dicens barlaam et fidei h̄ymbolū
expositū in nicena synodo docens re
gis filiū baptizauit eū in noīe patris
et filij et spūs sancti in piscina aque q̄ erat in
parado eius venitq; super eū gratia spūs
sancti . H̄ uerfus aut ad hospitiū suū sacrā
missam celebrauit tradiditq; in tacta xp̄i
mysteria et exultabat spū . Itaq; referēs xp̄o
nostro dixit ad iosaphat . H̄
nedit⁹ de⁹ et pa . . . nostri ih̄esu xp̄i qui
sc̄m magnā misericordiā suā regenēauit
te in specie uiuā in hereditatē incorruptibi
lem et in marcescibile conseruatam in celis in
eodē xp̄o dño n̄ro per spm̄ sanctū . Hodie
nanq; liberat⁹ a peccato seru⁹ aut factus dei
pign⁹ accepisti eterne uite et tenebras deser
rens lumē induisti adoptatus in libertatem
glie filiozū dei . Quotq; em̄ recepūt eum
dedit eis potestatem filios dei fieri hys qui
credūt in noīe eius . Itaq; iam nō es seru⁹
sed fili⁹ et heres dei per xp̄m in spū sancto

Ideo hinc festina mundus et in maculatus
 ei inueniri bonum opando super fundamentum
 fidei. Fides enim sine operibus mortua est nec
 non et opera sine fide quemadmodum et antea
 memini me dixisse tibi. Deponens ergo de
 cetero omnes malitiam et omnia opera veteris hominis
 odians quod corrumpitur secundum desideria carnis
 quasi modo genitum infans rationabiliter et sine do-
 lo lac virtutum concupisce et ut eo crescas et
 puenias ad agnitionem mandatorum filii dei in
 virum perfectum in mensuram etatis plenitudinis
 christi ut non iam paruulum sensibus fluctues et cir-
 cumferaris omni vento carnis sed malitiam paru-
 uulum esto et ad bonum stabile et firmum habes-
 to sensum ut digne ambules uocatione qua
 uocatus es in custodia mandatorum domini. Re-
 pellens a te et alienas uanitates prioris con-
 uersationis quemadmodum gentes in uanitate
 sensus sui obsecuntur habentes intel-
 lectum et alienati a gloria dei subducuntur deside-
 riis et irrationabilibus motibus carnis. Tu
 uero sicut accessisti ad deum uerum et uerum ita
 ut filium lucis ambula. Fructus enim spiritus est
 in omni bonitate et iusticia et ueritate et no-
 uum quod hodie induisti hominibus ne ulterius priori
 corrumpas uetustate sed renoua de die in diem
 in iusticia et sanctitate ueritatis. Possibile
 est enim omni uolenti sicut audisti quod potestate
 deo filios dei fieri. Itaque iam non possumus

dicē q̄ impossibilis est nob̄ v̄tutum possessio
Facilis est via et plana et si stricta et arcta
vocetur p̄pter corporis maceratōez tū desiderabilis
est et recta p̄pter spem futurorū bonorum
eis qui non insipienter gradiūtur sed
diligenter attendūt q̄ sit volūtas dei et ar-
maturā illi⁹ induūt ad p̄liandū contra v̄su-
cias dyaboli et ī orōne et obsecratōe ī idip-
sum vigilātib⁹ in om̄i paciēcia et spe . Tu
ergo sicut audisti a me et dedicisti firmum
pone fūdamētum et in ip̄o habūda crescēs
et p̄ficiēs et bonā exerce miliciā habēs fidem
et bonā cōsciēciā p̄ bona testificata sectan-
do iusticiā pietatē fidē caritatē paciētiā m̄-
suetudinē ut cōsequaris etiam vitā ad q̄
vocat⁹ es . Om̄ez vera volūptatē et viciorū
libidinē nō solū opatōis effectū elonga-
re sed et cogitatōis ut ī pollutā aiā
eū deo rep̄sentat . Nō solum em̄ actōes
p̄re sed et cogitatōes corōne nob̄ seu pene
causā fiūt . In cordibus mundis habitare
xp̄m cū p̄re et spū sancto credim⁹ . Con-
trario sicut firm⁹ apes sic maligne cogitatōes
fugāt spūs sancti gratiā . Quia p̄pter dili-
gentē hoc attendendo om̄ez cogitatōez possibi-
litas ex aiā tua dele et beneplacitoz misere
cogitat⁹ tēplum tēipm faciendo spūs sanc-
ti . A cogitatōib⁹ em̄ ad effectū opatōis p̄-
uenim⁹ et om̄e opus a mēte et cogitatione

originē ducens . Paruū quidē est inicio h̄
 paulatī augmētum rapiendo magnū effici-
 tur p̄pterea nullomō tui dñari cōsuetudinē
 p̄mittas malā sed dum adhuc moderna est
 euelle de corde tuo radicē puā ne forte ex-
 orta et in pfūdo fixis radicibz mora p̄teat
 ac labore vt eradicetur indigeat . Idcirco
 em̄ semp̄ maiora peccata supueniūt nobis
 et vim inferūt aīabz nostris qz̄ mīora nō vi-
 tantur vt sūt cogitatōes male sermones in-
 cōgrui colloquia praua q̄ sollerti egent cor-
 rectōe . Sicut em̄ in corporibz q̄ modicas
 despiciūt plagas putredinē ac mortē sepius
 incurrūt . Sic et aīabz q̄ modica spernūt vi-
 cia et peccata maiora subripiūt eis crimina
 Que cum m̄habitu duxerit aīa cōtempnit
 Nā impi⁹ m̄q̄t tē in pfundū malozum
 venerit cōtempnit et reliqua
 volutabro luti lota de
 Infelix q̄ppe
 aīa malis cōsuetudibz debita nec etiā peccat-
 orū fetore sentit sed pot̄ oblectatur in ip-
 sis et gaudet quasi bonū aliq̄t maliciam de-
 putans . Que licet tandē aliūde respiscēs
 in sensum venerit labore tñ multo et fudo-
 re liberatur ab hijs q̄ pegit vltro semetip̄az
 subiciēs seruituti maligni cōsuetudis p̄pter
 qz̄ omī v̄tute elonga tēmetip̄m ab oi praua
 intencione et cogitatōe maligna et vniūsa
 viciosa cōsuetudine . Potius tēmetip̄m in

proutibus exerce inhabitum harum operationes indu-
cito. Si enim modicum laboraueris in eis et
inhabitum ducere prevalueris de reliquo sine
labore dei cooperatione proficies. Nam utuntur
habitum aie inseritur quasi naturalem cognati-
onem habes erga eam et deum cooperatorem possi-
dens in diuulsus permanet et valde stabilis
sicut cernis quod et fortitudo et prudentia ten-
porantiaque et iusticia virtutes sunt inseparabiles
Habitum enim aie sunt et qualitates et operationes
in profundo illi dimisse. Si enim passiones
malicie cum non sint in nobis naturales sed
extrinsecus adveniunt dum inhabitum venerint
vix abici possunt quanto magis virtus natura-
liter nobis inserta ab auctore et ipsum per a-
ratorum habens si modicum laborantibus radica-
ta fuerit in aia indiuulsa permanebit. Unde
quidam huiusmodi operationem narrauit quod per quod
accepti contrarietate in aia inhabitum firmiter
firmam et huiusmodi operationem impugnatam habui-
mus volui aliunde consuetudinem huiusmodi abicere
sed detinebar mente mea non permittere eam ab
assueta meditatione discere. Et cognoui
illam contristatam graviter ferentem et ad ipsam
in operibus inextinguibili inhyantem delictum et nullo
modo ad contrariam aliquam cogitationem declinare
valentem. Cum autem modicum laxarem habe-
nas velociter mox recurrebat ad suam operationem
Sic ait propheta. Quod admodum desideras

eorum ad fontes aquarum ita desiderat anima
 mea ad deum fontem viuum. Ostensum est igitur
 ex his omnibus quia in nobis est possessio virtutis
 tum et nos huius domini existimus si tamen velimus
 hanc tenere et peccatum respicere. Qui enim
 malicie seruiunt radicibus ei inhaerent quemad-
 modum superius dictum est. Tu autem de cetero libera-
 berat ab ea per viscera misericordie dei nostri et christi in-
 ducit spiritus sancti gratia totum teipsum trans-
 fer ad deum nullo quod pacto ulterius vicibus ap-
 tas ianuam sed bono odore et splendore vir-
 tutum exornando animam tuam temporibus ista sancte
 trinitatis facito et eius contemplationi omnes me-
 ritae tue virtutes adhibe. Si enim aliquis cum
 rege terreno commiscans et ei familiariter collo-
 quens beatus omnibus esse videtur merito deum
 cernere et cum eo esse ipsum quem contemplari affi-
 due quante beatitudinis est et ei
 dulcedis secumque colloquutionem et deprecationem
 et et appropinquare. Nam amore seruen-
 tissimo et corde mundissimo precando et ab-
 omni materialium quidem et terrenorum amore cor-
 penitus elongando et cum timore ac tremore
 deprecatorum suam merendo talis appropinquat deo
 et quasi facie ad faciem loquitur cum deo. Ad-
 namque ubique bonis deo nostro et donator exaudi-
 ens illos qui puro corde et sincero inuocant
 et deprecantur eum sicut ait propheta. Oculi domini
 super iustos et aures eius in preces eorum

Et ideo sancti p̄res p̄ orōnem cōiungī hō :
immē deo posse dicūt et opus angelorū hāc
vocāt futureq; leticiephēmū . Nā eā regi
nī celorū appm̄q̄tionē et cōtemplatōez sanc
te imitatis esse plus oibus alijs bonis iu:
dicant . Ad hanc vero deuotōis intencio
mentē ducit . Cōuenienter igitur phēmū
et quasi p̄ymaginatio illi⁹ beatitudis voca
tur ista . Non tñ oīs ozo talis est sed que
appellatōe ista veracit̄ est digna deū videlic;̄
habens magistrū qui tribuit ozonē deprecā
tī sup̄ oia q̄ in fra sūt subleuata et dño deo
mūde p̄ntata hanc ubimetipi sollerē acq̄re
et ad hāc agonizā p̄ficere . Sufficiens em̄
est de fra ad celos te subleuare . Nō em̄ i
p̄uide et quasi casualiter p̄fices in ea . S;̄
ab oibus nich; aīaz tuā purifica et ab om̄i
mūdum et p̄clatōe illā abluet et velud
De corde tuo etiā ir̄ indignatōez eice . Nā
hec plus oib; orōnis nostras ad deū ascen
dere p̄hibet . Qua p̄pter oib; in te peccan
tib; ex corde dimitte offensas et de elemosi
nis et miseratōib; paupū q̄ ozo alas faci
endo offer eam deo cum feruorib; lacrimis
Sic orādo poteris debere q̄ et b̄t⁹ dauid
Nūc em̄ cum rex esset et plurimis distrahe
retur sollicitudib; ab oibus tamē aīaz suā
purificans dicebat deo . Iniquitatē odio

habui et ab hoīat⁹ hī legem aut tuā dilexi
 Septies in die laudē dixi tibi super iudicia
 iusticie tue . Custodiuit aīa mea testimo-
 nia tua et dilexit ea vehementer . Appiquet
 deprecatio mea in cōspectu tuo dñe iuxta elo-
 quiū tuū da michi intellectū . Sic ergo vo-
 ciferāte dñs exaudiet et adhuc loquēte dicit
 ecce assū . Unde si talē orōnē possideris be-
 atus eris . Inpossibile est em hoīez cum tali
 deuotione orātem et obsecrātem deū nō cofi-
 tidie in bono pficere et cūctos inimici laq-
 uos p̄teruolare . Nā calefaciendo mentē sus-
 am sicut quidā sanctorū ait et aīaz resuscitās
 do et ad deū semetipm trāsferendo et ita do-
 minū suū inuocando memorq; peccatorum
 suozū et p̄ indulgētia eozū postulādo et
 et lacrimis inuentissimis exorādo ppiciū
 sibi fieri deū nō esse dubiū .
 dñe symonū et ceterozū illozū omēz de-
 ponit seclarem sollicitudinē et hūanis passi-
 onibus celsior fit et dei collocatōe potius
 mereatur . Quo quid beati⁹ aut quid sub-
 limi⁹ est . Dignū ergo te faciat dñs huius-
 mōi adipisci beatitudinē . Ecce em ostendī
 tibi viā nādatorū dñi et nō subterfugi qm
 annūciarē tibi omē consiliū dei . Et ego
 quide iam erga te misterīū meum cōpleui
 De reliquo ipse p̄cinges lūbos mentis tue
 scdm illū q̄ vocauit te sanctū et ipse sanctus

in omni consuetudine tua esto. Sancti enim esto
te quoniam et ego sanctus sum dicit dominus deus
Scribit autem et princeps apostolorum petrus. Si
patres inquit inuocatis eum qui sine acceptioe per
sonarum iudicat secundum opus uniuscuiusque cum
timore incolat vestri tempore consuetam scien
tia quia non corrupti auro vel argento re
dempti estis de vana vestra consuetudine pena
rum traditionum sed precioso sanguine quasi
agni in cotamiatum et immaculatum. Nec igitur
omnia in corde reposita sine inmissione recos
le ante mentis oculos semper habendo timorem
dei et terribile illud iudicium claritate quod iusto
rum quam accepturi sunt in illo seculo nec non
et condempnatorum peccatorum in tenebris profu
dissimis fragilitateque et vanitate in presentium
et futurorum certitate. Quia sicut caro fenum
et flos feni sicut flos feni. Exsiccatum
est fenum et flos eius. Verbum autem domini in
ternum manet. Nec cogitare semper et par
et tecum sit et illud tibi intellectum tribu
at tibi ad viamque salutis perducas te omnes vo
luntate malam longius a tua mente repellat
muniendo animam tuam signo crucis ut nichil ti
bi apparet scandalorum inaligni sed meritis
in omni perfectione virtutum futurum adipisci
infinitum et in succesibile regnum et illustra
ri lumine ac beate et viuifice trinitatis in
patre et filio et spiritu sancto gloriosissime

Talibus ergo moralibus sermonibus instruens
preciosissimus senex filium regis in suum abijit
hospitium . . .

Quoniam vero iuuenis et pedagogi frequenter
quoniam ipsi barlaam introitum ipsa
lacium cientes mirabatur . Unus
aut qui inter eos pollebat quasi fidelissimus
mihi sibi atque gratissimum rex constituerat ipse
latio filii sui zardan nomine ait ad filium regis
Nosti utique dicitur me quatenus patris tui timor
inest michi et quanta mea erga eum fides est
Ideoque me quasi famulum fidelissimum ut tibi
fui rem precepit . Nunc autem virum hunc extraneum
frequenter videns colloquenter tibi veror ne
forte sit secte christianorum aduersus quem valde hor-
rentiliter se habet mater tua . Et si hoc est mor-
tiffere condempnaturus subiacet sententia
Nunc ergo vel regem ipsum aut am-
moda ab eius celsa colloquio . Si autem illud
non vis facere eice me a facie tua ne sim rep-
rehensibilis et alium loco mei postula patris tui
huc introduce filius autem regis ait ad eum
Hoc ante oia zardan fac ingredere tu infra
cortinam et abiit ipse ad me humiliter et
et postea postea tibi quod te opteat facere . Ven-
turo itaque barlaam ad eum introduxit zarda
et post cortinam posuit eum et dixit seni . Iste
capitula in diuinam doctrinam tuam quatenus cordi
meo fuerit in figura . Et rursus itaque barlaam

multa de deo et fidel pietate pñctiua et
quò ipm solū oportet diligere ex tota men
te et custodire mādata ei⁹ cum timore piter
et amore et qz ipse factor oīm visibiliū et in
visibiliū . Cum hys et primi hoīs plas
matōez recōmemorauit datūqz sibi manda
tum et p preuaricatōe a plasmatoē condēp
natōez . Deinceps etiā bona enūauit quo
rum spernētes mādatum nosmetipos pua
mus . Et rursus memorauit trīdū quanta
post illozū āmissiōne nos miserabilē com
prehendere . Cū hys etiā nō tacuit quò cre
ator noster salutaris sollicitudinem gerens
benignitatē ipendit . Nam misit pphetas
omigēti sui i carnatōez pdicare et postea il
li⁹ descensionē in carnatōez beneficia miracu
la p nobis ingratīs passiones crucē lance
am iponantē . Et nē restauratiōne nō
strā reuocatōez nō dātū bonum . Post hec
suscepturum dignū celozū regnū repositū
malis supplicū vidēz ignē in extingui bilē
tenebras indeficētes imortale omē et quā
tācunqz aliā penā sibi metipsa peccatū serui
thaurizauerūt . Ita ptrahit et in moras
li doctrina sermonē suū cōsumatā multa qz
de mūditiā vite disputās et pñctū vanitatē
demonstrās miseriāqz eozū qui istis addicti
sūt redarguēs et ad oratōez confusus exorā
bat deum ut iosaphat non conūteretur ad

priorem errorem sed in declinabilem teneret
orthodoxe fidei confessionem immaculatam vitam
et mundam conversationem. finitaque oratione
ad hospiciam iterum abiit.

Regis atque filius zardan accersiens et
ipsum temptans dilectorem ait. Audisti
qualia michi sciatorem verborum iste
dixit seducere me vanis suis moliens persuasi-
onibus et alienare a iocunda ista delectatione et
refrigerio et extraneo seruiere deo zardan ve-
ro ait. Quid tibi visum est domine mi rex tem-
tare famulum tuum. Noui enim profundum in cor-
de tuo descendisse huius viri sermones. Nisi
enim hoc esset non utique tam libenter et mes-
santem cum eo loquereris. Nec etiam ignoramus nos
hanc predicantem. Sed ex quo pater tuus per
secutionem suam a multis christianis erexit et
ipsum hinc effugatum et filios christianos eorum.
Si vero michi beneplacitum tibi dogma eorum
apparet et duriciam animi ac laborem susci-
pere prouales dirigatur voluntas tua in bo-
num. Ego vero quid faciam. Ad huius-
modi quidem austeritatem nec etiam respi-
cere valens. Amore vero regis animo meo
in doloribus et in angustiis posito sollicitus
sum quid respondeam ei. Nam negligen-
tiam eius preceptis eius in vigilans hunc ad te
virum permisi.

Quic ait ad eum regis fili⁹. Ego qui
dem maxime tue erga me beniuole
cie nullā aliā magis cōgruam recō
pensatōez agnoscens hanc dignā tuo bene
ficio repi ut opus illud bonū manifestum
facerem tibi ut scires ad quid fact⁹ es et cre
atozem tuū qui te fecit recognosceres q̄ten⁹
derelinquendo tenebras ad lucem cūreres
morq; ut audires incōprehensibili desiderio
illā sequeris sed sicut video spes mea fefellit
me. Nam cerno te durū ad ea q̄ dicta sunt
at; stolidū Si vero ista regi patri meo ma
nifestaueris nichil aliud efficies q̄ curis at;
tristitia illi⁹ aīn replebis. Si h illi gratiā
uis ipendere nullomō vsq; ad tempus optu
num q̄tq; de hīs annūcies. *Alia quidē
ad ipm loquens in aquis. Nis est seminare
Miam in ... Multa nō troibit sapiencia*

Quāne ergo b. laam veniens de p̄fec
tione sua loquēbatur iōsaphat aūc
hui⁹ nō ferens separatōez aīo tristabatur et
lacrimis oculi ei⁹ replebātur. *Multa tunc
ei senex locut⁹ est et ut in mo. p̄maneret
in bono cōstestabatur v̄bisq; cōsolatoris
cor illi⁹ stabiliuit et ut se alacriter emittere
ret p̄cabatur s̄il et p̄dixit qz nō post longū
tempus denuo sociarentur ipi societate inse
parabili .2c*

Uic regis fili⁹ nolens ampli⁹ sem la⁹
 bores incutere et ab itinē q⁹ deside
 rabat phibere siml⁹ etiā metuēs ne
 manifesta de ipō zardan ille regi faceret et
 tormētis ipm subiceret dicit ad eū . Quo:
 māquidē visum est p⁹ spūalis et magistro:
 rum optime ac michi boni toti⁹ auctoz me
 sic derelinquere et cū mūdi vanitate adhuc
 conūsari tu vero ad spūalis quietis tue lo:
 cum vis p⁹gere vlteri⁹ te detinē et impedire
 nō audio . Vade igitur in pace adeo custos
 dit⁹ et mee miseris in sanctis o⁹onibz tuis
 memori⁹ esto p⁹ter dñm ut valeā venire ad
 te et venerādā facie tuā semper videre sed
 fac vnā peticōez meā . Qmquidē noluisti
 accipe p⁹ cōfr⁹ibz tuis suscipe saltem p⁹ te:
 mesūpo modicā aliquā pecūniā ad victū
 et vestitū . Ille autē ref⁹ et . Si p⁹ fra
 tribz meis a te q⁹q⁹ nō accepi n̄ em̄ illi mdi
 gent mūdi materias suscipe a quibz volen
 tes elongauerūt se quo michi metipī assu:
 mā q⁹ illis denegatū . Si em̄ bona esset pes
 cumarū posses illis vsqz poti⁹ q⁹ michi
 eas tradidissim . Qm̄ vero fragilem noui
 ipozū possessiōē esse neqz illos neqz meip
 sum talibz suppono laqueis . Quia vero
 in hoc obedire nō acquieuit barlaam rur
 sus scdm̄ peticōez facit iosaphat ne penitus
 ipi⁹ de⁹pcationē spernerat et in omni illum

dimitteret defectione sed relinq̄ret ei laneū
illud vestimētum et asperū palliū et tam in
mēmoziā religionis magistrī q̄ ad moni-
mētum sibi contra omēz sathane opationē
fufcipet a se aliud p̄ ip̄o vt utiqz a me da-
tum inq̄t cernens meā semp in mēmoziā fer-
ras humilitatem .

Senex vero ait . Vetus quidē ac fasti-
sum tibi dare et nouū vestimentum
accipe nō decet ne modici laboris
mei retributionē in hac vita recipiam . Ve-
aūt tuā deuotionē nō amputē vetera et que
nichil a meis differāt q̄rantur cilicicola et il-
la fufcipiā . **Q**uesita sūt igitur et data sunt
sem . Cui⁹ iofaphat et ip̄e indumētum fu-
fciens vehementer gaudēbat oī purpura
et coccinea preciof⁹ illud mēo-
pabilis existimā . **S**anc⁹ barlaam p̄
paululū discessur⁹ . **S**anc⁹ barlaam p̄
adhibuit dicens . **H**ec dilectissime et fili
dulcissime que p̄ euāgeliū genui sc̄ito cui
militas regi et apud que confessiones tuas
deposuisti . **O**ptet ergo vt has istas cus-
todias et milicie deuot⁹ cōple . **Q**ntacūqz
pmisisti in carta cōfessionis oim . nō p̄nti
celesti exercitu et testificāte necnō et deser-
bente confessiones tuas quas si custodieris
beatus eris . **N**ichil igitur p̄ncium deo et
ip̄i p̄feras bonis . **Q**uid em̄ sic tribile est

75
in hac vita quō ē iehenna ignis eterni ardē
tis nec p̄sus lucē habentis. cruātis et nūq̄
deficientis. Quid aut̄ rursus mūdi bonoꝝ
rum taliter letificat sicut de⁹ idē ip̄e diligē
tibi se donat⁹. Cui⁹ pulchritudo quidē in
effabilis potēcia vero in expugnabilis et
gl̄ia sempit̄na cui⁹ bona aiacis suis reposi
ta oībus visibilib⁹ incompabiliter sup̄ emi
nēt que oculus nō vidit nec auris audiuit
nec in cor hoīs ascenderūt quozū heres fore
merear̄is dei manu potentis̄sima cōseruat⁹
Tūc filius regis lacrimis p̄sus merore et
luctu detinebatur a patre tā amabili et ma
gistro optimo dereliqui nō sufferens aiebat

Quis mihi pater vicē tuā supplebit
aut ubi talis pastorē et
tis aiarum repertā. **Q**uoque vice tui amoris
solacium capiā. Ecce nūc hūc et aposto
tam deo recōciliasti et in illij et heredis ordi
ne constituisti et qui pierā et ērauerā et oī
bestie exposit⁹ et deo deuorādum me requi
sisti et eis q̄ nōauerāt dei ouib⁹ copulasti
et ostendisti michi cōpendiosam viam edu
cens me de tenebris et umbra mortis et pe
des meos trāfferens de lubrica et mortiffe
ra et distorta atq̄ praua via magnozū m̄ et
mirabiliū factus es auctor bonozū quozū
nullus sufficiet sermo excellenciam referre

magnorū et ipse ppter me puū efficietis p-
ficeps dei bonorū et q mee idē gratiarum
actioni compleat dñs qui solus vincit do-
norū retribucionib; diligentes se .

Sarlaam itaq; lamēt atōez illi? ampu-
tare volēs surrexit et in orōne nās
eleuatis manib; suis ad celum dixit . Deus
pater dñi nostri ihesu xp̄i qui illuminasti q̄
obscura pri⁹ erant et visibilē istam et inuisi-
bilem creaturā de nichilo fecisti et tuū plas-
ma ad te conuēisti et non pmissisti nos post
insipientiā nr̄az abire gratias agim⁹ tue v-
tutē et sapientiē dño nr̄o ihesu xp̄o p q̄ et
scl̄a fecisti nosq; q̄ ceciderat; resuscitasti et
delinquenti; peccata dimisisti erantes res-
duntē; redenti; mortuos uiuisti;
casti p̄toso filii; sanguine . Te ergo in-
uoco et unigenitū tuū et sanctissimū
tuū sp̄m respice sup; hanc rōnabilē ouem
tuā accedētem p me magnū ad sacrificiū
tuū et sanctifica amplē; tua virtute
et gratia et conūte vineā illi tuo sancto plā-
tatā sp̄ū et da ei ferre fructū iudicis confor-
ta illā disponendo in ea testamētū tuū et
eripe eam a dyabolo sapientiā boni sp̄s
tui . Doce illum facere volūtatem tuam et
auxiliū tuū ne auferas ab eo . Dignare eū
mecū in digno famulo tuo etnorū bonorū

tuorum heredem fieri quoniam benedictus es et gloriosus in secula domine. Consumata ego oratione consuetus osculatus est filium iam celestis patris patrem et salutem in precando exijt de palatio perbat gaudens et gratias agens deo qui prosperam fecit viam illius in bonum.

Iosaphat postquam barlaam egressus in orationem semetipsum dedit et lacrimis feruentissimis dicebat. Deus in adiutorium meum intende domine ad adiuvandum me festina. Quoniam tibi derelictus est pauper pupillo tu eris adiutor. Respire in me et misere mei quoniam omnis vis saluos fieri et ad agnitionem veritatis venire. Saluum me fac et conforta indignum ut ambulem per viam mandatorum tuorum quoniam quidem ergo debile sum et infirmus et non faciendum bonum in sufficientem sed tu me potens saluum fac. Quia quod visibilia et invisibilia tu sustines et sustines. Ne dimittas me propter voluntates carnis malas ambulare sed tuam deum facere voluntatem et confua me ieterna et beata vita tua patris et filij et spiritus sancti consubstantialis et indivisa deitas te invococo et te glorifico. Te enim laudat unius creatura et te glorifico: cant intellectuales et corporalium virtutes in secula. Amen. etc.

Ex tunc itaque iofaphat omni custodia
attendebat fibimetipi puritate aie
pitir et corporis vigilanti seruans
in abstinencia viuens et oꝛombꝫ totis nocti
bus . Diei naꝫqꝫ septiꝫ ptem amputabat eo
rum qui secū erant cōmoratōe pꝫeditꝫ . Ifie
bat aliūde ei et regis ad illū aduentu et eiꝫ
ad ipm regem vocatio . Sed noꝫ ei qꝫ de
erat diei supplebat in oꝛombꝫ et lacrimis
vsqꝫ ad auroꝫ eō pꝫuerante et deum inuo
cante . Vnde pꝫheticꝫ ille sermo in eo cōple
batur . in noctibꝫ extollite manꝫ vꝫas i sanc
ta et benedicite dominum .

Bardan vero ille talem illius sententia
conūlatōeꝫ tristitia replebatur cuꝫ
risqꝫ malis in aie agitꝫ nesciebat
qualiter eaderet ad quꝫ finē puenire possit
Et tunc in domū suam
abijt et egrotat . Vt aut in noticiā
illud regi puenit illū p illo mīstrare filio
dixit . Ipse saluē bardan sollicitudinem
gerēs medicum ei mīstratꝫ pbatissimū et mul
tum curatōis studiū ei mīstratꝫ ipendere . Ode
dicus itaqꝫ sciens qꝫ bardan sic regi carus
erat vigilanter ei intendebat . Qui cum de
illo certꝫ agnouisset regi pꝫinꝫ dicit dicens .
Ego quidē nullius infirmitatis cām
in hoīe isto inuenire valeo . Existio tamen
qꝫ defectione quādā obsessus sic infirmetur

Rex autē hys auditis suspicatus est graviter
 ei filiū indignatum fuisse et huius rei gratia
 cōtristatū zardan ab eo discessisse . Discere
 autē rem volens mādavit illi qz crastina die
 inquit ad te visendū veniam ut que tibi ac
 cidit egritudinē cognoscā . Tūc zardan hoc
 audito nūcio sumo diluculo induēs se ves
 timēto suo pgit ad regē . Et ingressus ad
 oravit eum sup tram . Rex autē ait . Quae
 vim tibi scripsi intulisti ut venires ad me
 Nam ipse volebā te visitare amicitia q̄ erga
 te habeo oibus demonstrare . Cui ipse ait
 mea o rex infirmitas nō est de hys que so
 lent oibus cōtingere egritudibz s; ex tristitia
 et angustia aie et corde dolente cōdoluit
 et corpus . Stulticia magna est cū ita sim
 si nō ad tuū vtpote serū venissē . Non enim
 sed tuum regnū exprobrari et fatigari vsqz ad
 me famulum tuū . Rex ergo scissitante q̄
 defectionis tue est causa respondit zardan
 Magnū michi imminet et maximis ego dig
 nus sum tormētis multarūqz etiam mortu
 reus existo q̄ tuis p̄ceptis negligenter ob
 audiēs tristite tibi multe causa paulo ante
 effectus sunt . Iterū rex interrogavit . Et q̄
 est ista negligēcia vel quis est timor q̄ cir
 cūdedit te . Respondit ille . Circa dñm
 meū filiū tuū negligēciā vigilavi . Nam
 quidā malign⁹ hō et magus veniens locut⁹

est ei que ad sectā xpianorū ptinet. Deidē
narrat minutati regi ea q̄ filio ei⁹ a sene dic
ta hūt et cū q̄nta delectacōe et desiderio idem
fili⁹ sermonē suscepit et quō tot⁹ xpi effec
tus est insuper et senis vocabulū significat
barlaam hūc vocari dicens. Audierat autē
pri⁹ rex de barlaam et de sūma abstinētia
eius. Ut autē in aures ista puenerūt regis
mox conturbatus est et obriguit repletus qz
est furore et mentis insania agitabatur. Fe
citqz accerhri statim arachim quēdam noie
qui secūdus erat a rege et prim⁹ ei in oib⁹
consilijs aderat simul etiā astrologice artis
sciencia nimīū pollebat. Cui ad se vocato
rex qz sibi contigerat cū defensione multa
et ai desitū de narrat. Ille ergo conturba
tionē illi⁹ cōfusiōnē nimī cōsiderans ait
O rex noli turbare te contristari. Nō em̄
despero me posse curare ei qz volo sed cer
te certi⁹ cognosce qd ipm̄ negaturū illi⁹
seductoris doctrinā et se consensurū volū
tati. Ille ergo sermonē arachis regem
aiēqz et reddidit. Dinde ergo negocij me
ditatōez et cōsideratōez se totū contulit
Et ait. Ante oia rex illud facia. Malgi
num barlaam cōprehendere festinem⁹. Et
si hūc consequi poterim⁹ nostra intencione
nō priuabimur neqz a spe nostra decedemus
Sed idem ipē aut verbis psuasozibus aut

diuisis tormetorum generibus coactus etiam nolens
 confitebitur falsa et erronea se dixisse et
 diuini mei filii tui ad sequendum patrem
 dogma suadebit. Si vero illum comprehendere
 nequerimus alium ego cognosco senem heremi-
 tam solitarium nachoz vocatur sive barlaam
 pro omnia quae non est facile dinoscere illum barlaam
 non esse. Sed iste de nostra secta est et magister
 meum in litterarum eruditione fuit. Nunc ego
 allocutur abibo nocte cum itaque ei per fingi
 la notificabo. Deinde captum esse barlaam
 divulgantes huic exhibebimus qui et barlaam
 semetipsum noxiabit et dogmata christianorum
 meum se simulabit. Qui post multam disputa-
 tionem quasi responsione deficiens potenter
 superabitur. Cum vero regis filius viderit quia
 barlaam quidem victus erit nostris vel victores
 victoribus omnino palmam dabit. Hincque tuum
 regnum timebit et tibi quae grata sunt fa-
 cere non tardabit. Conuictus in super et ille
 qui personam barlaam simulabit et errasse se
 metipsum confitebitur. Deus igitur auditus
 rex gaudens est nimis et optimum repisse
 arachum consilium arbitratum est. Vane etenim
 spei incubebat. Quia vero barlaam nouiter
 discessisse cognouerat apprehendere eum
 festinabat infidiatoribus igitur et lanceariis
 missis plures exitus viarum occupauit. Vnam
 vero christi omibus metuebat ipse ascensus

quis indeclinabili tenens celeri⁹ p̄occupatē
eū p̄culdubio sperabat. In totis vero sex
diebus laborās vane fatigatus est. Deīda
īpe quidē in quodā regaliū palaciozū in vil
la posito restans arachim cum militibz non
paucis vsqz ad sennaratidē heremū ad inq̄
sitōez barlaam direxit p̄ueniēs itaqz ille ad
locum om̄s vicinos cōturbauit. Quibz nō
vidisse se virū asserentibz ad deserta īpe p̄i
ceps pios venaturus exiit multoqz heremi
transmisso spacio montes circūdedit et val
les in vias et per p̄rupta q̄dam pedibus et
manibz reptando cū turba q̄ secum erat ad
crepidinē montis cuiusdā p̄uenit sup̄ quā
stans videt subīpo monte cunā heremita
rum ambulante et statim p̄cepto p̄cipis
om̄e sup̄ eos vnanimē irzuūt. Ali⁹ aliū
curibus p̄ueniēs contendētes et p̄ueniētes
circūdederūt eos quasi canes m̄lti aut bestie
quedā feroces inhumane et tenent viros
īpe et habitu v̄nōs et signa heremitice
conūfātōis ferentes p̄clit et hos trahentes
exhibēt p̄ncipi nō tūc inuātes oīo nec q̄t
q̄ p̄uidū aut triste ostendētes v̄l p̄nūciānt
tes. Ille vero q̄ p̄cedebat eis sicut abbas
perā portabat laneā plenā reliquijs quozū
dam sanctorū patrū. Considerās vero īpos
arachis postq̄ nō vidit barlaam agnosce
bat quippe eū contristat⁹ est valde et dixit

ab eos . Vbi est érone⁹ ille q̄ filiū regis se
 duxit . Tūc ille qui perā gestabat respon-
 dit . Nō est inter nos absit . Ifugit em̄ nos
 xpi gratia repulsus sed ī vobis habitatōes
 habet . Ait princeps . Cognoscis ergo illū
 Etiā inq̄t heremita . Noui seductore dicitū
 qui est dyabol⁹ qui ī medio vestri habitat
 et apud vos latitat et ibi pcuratur . Prins
 ceps aut̄ dixit . De barlaam ego te requisī
 ui et discere cupiens vbi sit interrogavi te
 Monachus aut̄ dixit . Et cur aliud p̄ alio
 locu⁹ de illo q̄ seduxit filiū regis inrogati
 onē intulisti . Si em̄ barlaam q̄ ris optebat
 vsiq̄ dicere . Vbi est qui de érose conūtū
 et liberauit filiū regis . Ille em̄ frater noster
 est et sancte conūlationis sed ex mltis iam
 dieb⁹ nō vidi⁹ eū . Et ait princeps habita-
 culū michi illi⁹ ostende heremita respondit
 Si videre vos volum⁹ vsiq̄ in occurū
 vestrū exisset . Nobis vto nō licet cellam
 illi⁹ vobis demonstrare . Furore igitur sup
 hoc repletus princeps dixit ad eū iracunde
 piter et ferociter eam respiciens . Extranea
 quidem morte vos interficiā nisi continuo
 barlaam exhaoueritis michi . Et quid inq̄t
 heremita iudicialiū cernis q̄ tenaciter amā-
 tes p̄ntem tīmeam⁹ vitā āmittere et a te in-
 tentā formidem⁹ mortē . Poti⁹ em̄ tibi gra-
 cias cōfitebimur si nos v̄tutum amatores

presenti subduxeris vite. Non mediocriter
enim finis nostri timemus incertitudinem igno-
rantes quomodo illum finem consecuri ne voluntatis
lubricum vel temptatorem dyabolica prelectionis
statum putat aut talia facere aut sapere quod quod
deo promissum suadeat. Unde vos adipisci
quod speratis penitus desperantes ne tardetis facere
quod estis facturi. Neque enim a deo dilecti fra-
tris nostri habitaculum scientes demonstrabi-
mus neque aliqua alia vos latencia monasteria
perdemus. Sic mortem effugere pessimum iudi-
camus optimum vero nobis erit si moriamur
furdores virtutis patrum et nunc strenuitatis sag-
uinem deo offerentes ita confidenter loquentes
non sustinens miser sed aduersus fortitudinem
prudencie celeritate commotus multas eis im-
positas plagas et tormenta quorum magnanimitas
et fortitudo etiam tyranno digne miraculo
vise sunt. Ut autem per multos cruciatus sua-
dere non potuit aliquis eorum cellam bar-
laam sibi vellet ostendere assumens istos
ad regem iubet resos et ceteros gestantes etiam
peram reliquiarum. Post dies non modicos ve-
nerunt ad regem cui arabis illis nota fe-
cit omnia. Demum putat eos ante faciem regis
atrociter furentis. Quos cum vidisset furore
succensus est et furiose sibi cedi illos in mi-
sericordiam iubet. Postquam autem vidit eos cru-
deliter plagis lacerosos vix a morte respirans

infamia quiescere cedentes iubet. Et ait ad
 illos. Cur ossa ista defüctorum circüfertis
 Si ego illos amantes ossa eorü baiulatis
 hac hora ponā et vos cum ipis vt desidera-
 tos adepti grates nobis exinde referatis. Di-
 uine illi⁹ cohortis princeps et magister p-
 nichilo regis mias cōputās ac si nichil tri-
 ste contigisset ei libera voce et sereno vultu
 et habitantē in se significās gratiā ait. Ossa
 ista mūda et sancta circüferi⁹. o rex illozum
 representātes amorē q̄rum fuit mirabiliū viro-
 rü et exercitiij eorü adeo dilecte conūsatiōis
 immēziā nosmetipos reducētes requiē q̄
 speculantes et delicias in quib; modo conū-
 santur. Nos quidē beatificam⁹ et inuicem
 nosmetipos exhortamur et eorü sequi vesti-
 giā satagimus. Insuper et mortis nobis
 metipis assidue memoriā pintam⁹ valde
 valem existentem et ad sancte cōuersationis
 agones deuotius erigenē et sanctificatōez
 nobis horū tactu hauriē. Rufus autē rex
 ait. Si utilis est mēis memoria sicut di-
 citis cur nō in corporū vōzum ossibus h⁹
 accipitis mēia pprijs vestris et paulop⁹
 corūpendi in alijs istis et iam corruptis
 assumitis. Tūc monach⁹ ait. Cum ego q̄
 dem causas quiq; fuisse dixerim cur sancto-
 rum reliquias circüferam⁹ ad vitā eorū re-
 spondēdo subsanare videris. S; luce clari⁹

nosti q̄ ossa mortuorū mortis exhibēt meo-
riam viventibz . Et qm̄ ista sic esse cogno-
scis et i carne tua ossa tibi mortē significāt
cur nō et ip̄e paulop̄ ventura memor mor-
tis bene que tua sūt disponis sed oibus q̄
dem tuā aīaz tradidisti impietatis violenterqz
et in inorditer inficis seruos dei qui in n̄li-
to te ledūt neqz p̄ncipiū aliquid tecū diuidūt
aut auferre contendūt . Cui rex inq̄t . Osa
lo suo p̄p̄os seducitis et monetis vt a de-
lectationibz seculi discedant et p̄ dulcedine
vite et desiderantissima quiete cōcupiscencia
et voluptate durā et sordidā istam ac mise-
rā eligere cōsultōnem cogitis et deorū ho-
norē ihesu deferendū esse p̄dicatis . Ne ego
v̄m sequētes erozem p̄p̄i desertā tram dere-
linquāt et a p̄mis dys recedētes alieno ser-
uiant tormentis vos et mortibz subicē equū
iudicauī . Cui n̄ sach⁹ ait . Si om̄s p̄ci-
cipari honorū vite desideras cur nō oibus
equaliter largiris delicias atz diuicias sed
multo p̄libus inopia laborātibz tu q̄ eorū
sūt diripiēs tuis apponis . Non ergo pro
multorū sollicit⁹ es salute sed tuā ipugnas
carnē materiā p̄parans v̄miū cōuorsatōi p̄-
terea et oim̄ abnegās deū eos q̄ nō sunt
deos appellas totius sceleris in ventores vt
tu sedm̄ imitatōez eorū luxuriādo et scele-
ra exercēdo imitator appellari deorū tuorū

valeas. Qualia namq; dii vestri egerūt cur
 nō et obedientes eis hoīes agent. Erō ē igitur
 magno ēras o rex. Metuis em̄ ne aliq̄s
 de pl̄is suadeam⁹ nobis cōsencientes disce
 dere de manu tua et oīa cōtinenti offeramus
 manui. Vis em̄ multos esse qui tue fuiāt
 avaritiē ut ip̄i quidē miseri sint tuo vero q̄
 eorum sunt lucro pueniant. Quēadmodū
 aliquis canes nufens et accipitres venandi
 gnaros ante captiōē quidē blandiri eis vi
 detur cum aut venatōis aliq̄d cōprehenderit
 violenter de ore ip̄orum q̄ captum est extra
 hit. Sic et tu multos habere volens reddi
 tus tibi et vectigalia atq; censū de fra et ma
 ri afferentes dicit quidē ip̄orū sollicitudiez
 te gerē salutis pditorē; vero eis p̄paras eter
 nam ante oīes p̄culdubio timēti p̄i ut solū
 mō tibi q̄si stercozū et scem̄ inutilitatis fluz
 ant diuiciē letargiā patiens tenebras p̄ luc
 mine appbas. Sz euigila de graui somp
 no isto et api clausos oculos tuos et vide
 ubiq; splendētē gl̄us dei nostri gl̄iaz et
 tu aliq̄n tēp̄m seruā illi⁹ facito. Intelligite
 em̄ insipientes in pp̄lo et stulti aliq̄n sapite
 Intelligite ergo qz nō est de⁹ sicut deus n̄
 et nō est gl̄us nisi in ip̄o. Tūc rex ait. Ab
 hac tua stulta nugatitate quiescens barlaā
 illico ostende michi aut expieris tormētōrū
 genū quozum nūq̄ expienciam accepisti

Sapientissim⁹ ergo et cōstantissim⁹ heremi-
ta et celestis amator phie nullomō minas
ill⁹ formidabat sed intrepid⁹ pmanēs di-
cebat. Non ea q̄ tu ipas facere o rex iussi-
sum⁹ sed p̄cepta dñi dei nostri qui sobrietate
tem nos docuit et a p̄nitib⁹ delectatōib⁹ et de-
siderijs abstinē et fortitudinē exēcere et oīez
tribulatōez p iusticia sustinē. Quāta ergo
nobis pro pietate deteriora intuleris tanto
p̄stanti⁹ beneficiū exhibebis. Fac igitur q̄
vis. Nobis em̄ extra q̄ cōuenit agere aliq̄t
nō est cōgruū nec vllō peccato dabim⁹ as-
sensum. Nō aut̄ hoc puū putes esse pecca-
tum si cōfratrem nr̄m et cōmilitonē in tuas
tradideri⁹ man⁹. S; de nobis hāc derisionē
nr̄q̄ facis etiā si innūabilib⁹ nos sberceris
mortib⁹. **N**ō em̄ ita debiles sum⁹ ut formi-
dine tormētōrum tuorū nr̄az pdam⁹ phiaz
et indignū aliq̄d agam⁹ dina lege. Quid
p̄la. Quodeūq; nostri tormētōrū gen⁹ exhi-
be nobis em̄ viuere p̄ius est et mori p̄ co-
lucrū optimū. Sup̄ nō ergo furore sue-
census tyrānus iussit diuisis quidem corū
abscindi linguas erui vero oculos man⁹q;
simul ac pedes detruēari. Data igitur s̄ma
apparitores quidē circūstantes a victores
in hūane et in mīordis sūmitates mēbrozū
detruēcabāt et linguas quidē corū vniceinis
detrahentes crudeliter abscidebāt oculos v̄eo

ferreis unguibus eruebant pedes et manus se
 curibus abscedebant. Beati igitur illi et omni
 reuerentia digni animo constanti quasi ad epulas
 inuitati viriliter accedebant ad tormenta muic
 semetipsos exortantes et ad mortem propter
 christum sine timore accedentes. In talibus ergo
 et tam duris tormentis perseverantes sacri heremi
 te aias suas illi domino tradiderunt decem et sep
 tem numerum perficientes. Manifestum est ergo
 quod rectorem passionum primo animo sicut quidam non nostrorum
 ait. Agones referentes cuiusdam senioris
 sacerdotis septem iuuenum matre conscientie
 te agonizantium per patris legibus. Quorum
 perseverantie et magnitudine isti similes exi
 terunt admirandi preses et supne iherusalem
 ciues heredes.

Dys ita pie confirmatis. Porphyrio co
 hilario suo arachi dixit. Primo ir
 rito facto ad secundum respice consilium
 et nachor illum accersire. Arachis itaque in
 tempesta nocte illi hospitem adijt. Nam inde
 fertis habitavit dominationum vacans artibus
 Tunc omnibus eius consiliarioz ad inuentioibz
 referatis ad regem summo diluculo redijt et
 equitibus. Quo ipso rursus postulatis et ac
 ceptis ad perscrutandum barlaam egredi simu
 lauit. Creuiti vero et deserta circueunti appa
 ret vir quidam de valle quadam egrediens il
 loz ad persequendum eum precipiente consecutus

tum veloci⁹ et cōprehēdētes ad se adducūt
Illo vero scīssitante et quis esset et cui⁹ p^o
fessionis et quis vocaretur. Ille quidē xp̄i
anum semetip̄m vocauit barlaam vero no
mīauit sicut doct⁹ fuit. Gaudio itaq; reple
tus arachis sicut apparebat hoc assūpto ce
leri⁹ ad regem reuētur et iussus ad regem
intrare. Et ait rex in audiencia oīm. Tu
es demonis ipator barlaam. respondit ille
dei opator sum et nō demonū. Noli ergo
malū dicē michi. Oultas em̄ michi grati
as agere debes qz filiū tuū deū tolere docui
et ab omī ēroze liberaui et vero recōciliaui
deo et oī v̄tutum sp̄e adoznatū reddidi illū
Rursus autē rex quasi irat⁹ ait. Iustum est
set equidē vt sermonis p̄ter et respōsionis
tibi facultate sublatā absq; vlla infrogatio
ne morti tradideris sed suffero te p̄pter natu
ralem michi hūanitatē vsq; ad cōstitutam
diem. Perscrutabor nāq; de te et siquidem
obedieris michi in obediencia dign⁹ eris sin
autē male p̄bis. Sic autē arachi illū tra
didit custodiri diligentissimē te mandās. Se
quēti igitur die surgens inde ad suū rediit
palatiū. Et auditū est esse barlaam p̄uēt⁹ qz
fama vsq; ad regis filiū. Qd̄ cum audisset
vehemēter aīo doluit et nullo mō a lacrimis
abstinere potuit. Gemib; etiā et lamenta
tionib; deum exorabat et in auxiliū senā

inuocabat eum . **N**ō despectit vero illū nec
 diuti⁹ pmisit affligi benign⁹ ac misericors
 deus . Presto nanq; est oibus inuocantib⁹
 eū in die tribulatōis et cognoscit eos qui
 colūt illū . Qui et iuueni p visionē noctur
 nam notifficat et fortitudinē illi inmittit et
 ad pietatis cōfortat agonē et fiduciā pstat
 gaudioq; plenū et cōfidentia et lumie dul
 cissimo paulo an cōtristatū et doloē plenū
 cor suū repit . Rex aut ista sic pagens et
 ita cōsiderās gratulabatur bene puidisse ex
 istimās et arachi imensas reddebat gratias
 Sed mentita est iniquitas sibi sicut sanct⁹ da
 uid ait . Et iusticia vincit iniquitatē pfectius
 ipaz delectura et memoriā illi⁹ disperditura
 cū sonitu put insequentib⁹ fino declarabit

Quod est duos aut dies pgit rex ad pala
 cium filij sui . Et hūc in occursum
 ei⁹ egressū nō osculat⁹ est pater vt solebat
 sed i dignato et quasi irato filis ingressus
 est regale cubicul⁹ et mess⁹ sedit . Deinde
 filiū aduocane ait . **F**ili mi q est ista fama
 que auribus meis insonuit et defectionib⁹
 aīaz meā cōburit . **N**ull⁹ em hoim tanto
 fuit repl.⁹ aliqñ gaudio in filij natiuitate
 put arbitroz quāto ego in tua neq; rursus
 cōtristatū esse puto sicut tu me nūc intristi
 dam deposuisti et meā in honorasti caniciō

lumē q̄ abstulisti oculoꝝ meoꝝ et meoꝝ
vires excidisti neruoꝝ . Timor em̄ quē tū
mebā de te euenit michi et qd̄ verebar acci
dit michi et factus sum in derisum inimicis
meis et in delusionē . In disciplinata mēte
et infantili cōsilio seductoꝝ verba ob audi
ens et cōsiliū male sapienciū meo p̄ferens
consilio et nostroꝝ deoꝝ cultū dereliquēs
aliēo fuisti deo . Quae fili hec fecisti sic . Et
quē sperabā cū oī m̄erire et educare custo
dia et senectutis habere baculū et fortitudi
nem regisq; successoꝝ optimū derelinquē
ea q̄ inimicoꝝ et hostiū sūt n̄ erubuisti m̄
ostendere in me . An nō oportebat te mihi
amplius obedire et mea sequi dogmata q̄
dolosi et putridi senis obaudire fatuitati et
stultiloquijs amarā tibi p̄ dulci suggerētī
vitā et p̄ amātissimis delicijs durā et aspe
ram p̄gere viā q̄ filiꝝ marie ambulare p̄ce
pit . Nō timuisti etiā maximoꝝ deoꝝ me
dignatoꝝ ne fulmie te perficiāt aut hyatu
fre absorbeāt qui tanta nobis bona fecerūt
vt diuicijs et potētia et opadente regni nos
ornaret et gentes inuāas nobis subicerent
et te p̄ter spē p̄ oratoꝝ meā et deꝓrationē
nasci facerent et dulcissimo isto p̄cipari
lumie concederēt hostes cōtempnēs atq; despi
ciens crucifixo adhaesisti seductꝝ manibꝝ ver
bis famuloꝝ illius qui nescio q̄e fabulose

dicunt futura secula et mortuorum corpus re
 surrectione delirant et alia plurima ad seducti
 onem stultorum introducentes. Sed nunc fili
 hunc michi patri tuo acquiesce et longe ab
 istis deliramentis secedendo peni et sacrificia
 dya pns et mansuetis centum thuros si for
 te liba in eis eos placare poterim? ut venia
 tibi offensionis prebeant. Nam potentes sunt
 et fortes et tam ad faciendum quam ad inferenda
 supplicia. Et tibi dictorum exemplum nos esse
 possumus qui eorum misericordia ad hunc participatum
 perveni. Ideoque grata illis servicia rependi
 eorum cultoribus honores et eis sacrificare com
 temporibus tormeta exhibentes. Multa ergo
 talia vaniloqua rege percurrente et nostra
 quidem iridente ac respiciente ydola vera esse
 rente atque laudante videns sanctissimus iuvenis
 quia non oporteret iam rem in angulo et in
 occulto sed super candelabrum et in excelso por
 ni ut manifesta fiat omnibus confidentia simul
 ac constantia repletus ait. etc.

Quod circa me actum est domine per nunquam
 negabo. Tenebras effugi ad lumen
 cucurri errorem deserui veritatem acqui
 eui et demonibus abrenuntiaui christoque federatus
 sum dei patris et filio et verbo per quem totum quod est
 factum est qui et homines de limo terre formavit
 et vitam et flatum indidit et in paradiso deli
 ciarum posuit consulari. Prevaricante vero

mandatū illi⁹ et mortī addictū potestatiq;
dyaboli rectoris tenebrarū subditū non de
seruit sed oīa faciendo et ad antiquū hono
rem volens eum reducere totū factor crea
tūre et nostri genēis auctor homo fact⁹ est
et ppter nos de v̄gine sancta natus in tra cū
hoib; conūsat⁹ est et p nobis indignis et
ingratis famulis suis dñs mortē suscepit
et mortē crucis q̄ten⁹ solueretur peccatū di
uinū et prima cōdempnatio destrueretur et
celozū pte rursus nobis panderetur. Illuc
em̄ et nr̄az eleuauit et in throno glie collo
cauit regnūq; p̄henne diligentib; se donas
uit et bona meliora verbo et auditu cōtulit
Ipe est em̄ fortis et solus potens rex regū
et dñs dñamū cui⁹ ipium inexpugnabile
et potētia inestimabilis solus sanctus et in
sanctis requiescens cū patre et spiritu sanc
to glorificand⁹ in cui⁹ noīe baptizat⁹ sum
et cōfiteor et glorifico v̄nū deū in trib; p̄so
nis cōsubstantialē in cr̄eātū et imortalē eter
num et inestimabilē i cr̄eātū scriptū et in cor
poralē ipassibilē et incommūtibilē imutabilē
et infinitū fontem bonitatis et equitatis et
lucis eterne oīm creaturarū visibilib; et i
visibiliū factorē cōtinētemq; oīa et conser
uātem oīm puīsozē tenētem oīa et regentē
Neq; em̄ factū est aliquid eozū que sunt si
ne illo nec absq; illi⁹ p̄uidētia consistere

quippiam valet. Ipse enim vita omnium stabilitas
 creatorum et illuminatio omnimodo dulcedo
 et auiditas in factabilis et omnium desiderabilis
 unum summa. Derelinque ergo sic bonum sic sa-
 pientem sic potentem deum et demonibus in mu-
 dis et omnium scelerum auctoribus seruire et pro-
 furdis et mutis cultum exhibere quod nunquam fu-
 erunt aliquid nec futura sunt quante esset utique
 pater insipientie atque stulticie. Quoniam enim audi-
 ta est aliqua loquela aut sermo ab ipsis. Quoniam
 vel per uerba responsionem exorantibus se dederunt
 Quoniam ambulauerunt aut sensum aliquem osten-
 derunt. Neque enim stantes sessionis aliunde res-
 cordati sunt neque sedentes surgere uisi sunt
 Quorum turpitudine et fetore atque in sensuali-
 tate necnon et in eis operancium et illa uos
 seducendum demonum fragilitatem et infirmitatem
 a viro sancto discens et eorum malitiam conspu-
 ens et perfecto odio odies eo uiuenti et uero
 deo adhesi et illi seruam usque ad finem uite mee
 et ut in manu eius ueniret spiritus meus. Igitur
 cum tam in enarrabilibus bonis michi occurre-
 ribus gaudere quidem quod de malignorum spiritus
 tuum fuitate demonum liberatus et de dura capti-
 uitate reductus essem et lumine uultus domini
 illustratus dolebam tamen quod animam meam dimidiam per-
 didissem eo quod tu dominus et pater meus talium
 essem princeps bonorum. Sed consideras tue per-
 tinaciam voluntatis continebam in memetipso

tristitiam nolens te ad iracundiam puocare de
um vero incessanter exorabat ut traheret te ad
se et de longinquo reuocaret exilio cuius tu
auctor tibi metipsum heu michi fugitiuus es fac
tus pietatis et malicie miser tuus et impieta
tis. Quomodo vero tu ipse opera in manifestum quod
circa me erant adduxisti perfectionem mei ascult
ta consilij. Non violabo fedus quod coposui
cum christo non pro illum qui me redemit de serui
tute pretioso suo sanguine et si milies me op
trat mori pro eo. De me igitur sic certus
factus noli frustra laborare quoniam nunquam me
poteris a bona confessione reuocare. Sicut
enim tibi impossibile est reli altitudinem manu
tangere aut marinum siccare pelagus in efficac
vriusque coartatus est iste et mutilis sic et illud
esse cognosce. Si ergo ipso meo acquiescere
volueris consilio christo reconciliaberis et quod si
per mentem humanam sunt experientiam accipies
bonorum sortisque adinuicem erimus sicut nature
ita et fidei aut a tua. Recedam bene scias filia
scire et deo meo seruiam. munda conscientia

Bes igitur ut audiuit hec omnia statim
comotus est et furor incomprensibi
bili arreptus iracunde ei loquabatur et amarissimi
me dentibus frendens et furioso sermone ait. Et
quis horum michi auctor est malorum nisi ego
ipse qui sic te disposui et talia tibi feci quia

null⁹ aliūde patrū fecit filio suo. Qua pp̄
 prauitas tue volūtatis et cōtinencia ipuden
 ter effrenata adūsus capud meū isamire fe
 cit. Merito igitur in tua natiuitate astro
 logi dixerūt te malignū fore virū ac pessi
 mū arrogātemq; et inobediētem. Nūc ve
 ro si meo nō obaudieris cōsilio et a mea di
 scesseris filiatōe pro p̄re inimic⁹ effect⁹ illa
 faciā tibi q̄ nec etiā hostib; aliq; ostendit.

U tūc iosaphat respondit. Cur rex ita
 succensus qm̄ ego talium p̄iceps
 effect⁹ sum bonorū tristaris. Et quis vni
 q; pater in filij felicitate cōtristat⁹ apperuit
 Aut quō pater iam talis et nō ut inimicus
 reputabitur. Nō ēgo p̄re de reliquo voc
 cabo te s; discedā a te sicut aliquis fugit a
 serpente si cognouēo te inuidere saluti mse
 et ad p̄ditioēz me coartari vis lenta manu
 Quod si contra me tyrannice et hostiliter
 egeris sicut et dixisti quid aliud lucraberis
 nisi qd̄ p̄re tyrāny et homicida dū taxat
 vocaberis. Et quia facti⁹ est tibi acq̄le ve
 stigia in sequi et p̄ ipm̄ aerem volitare quā
 q̄ in xp̄o est fidē meā mutare et quā ei con
 fessus sum bonā cōfessionem p̄tere ab hoc
 conatu quiesce. S; poti⁹ intellige pater et
 albuginē at; caliginē d̄ mentis oculis tuis
 exerce vt cernē valeas dei mei splēdidissimū

lumen et ip̄o aliūde illustrari dulcissimo lu-
mine isto merearis . Quare em̄ totus dedi-
t̄ es carnis passionib; et voluptatib; et res-
pect̄ nō est in te . Sc̄ito qz ois caro fenū
et ois gl̄ia hois vt flos fem̄ . Ex siccatū est
fenū et flos ei⁹ decidit . Verbū aut̄ dñi mei
qz euāgelizatū est oib; manet ī et̄num . Cur
ergo sic insane tenes ac defendis more ver-
naliū flozū marcescēdam et pituram gl̄iaz
atq; abhoiandas fetidasq; delicias et ventris
et sub ventre imūdiſſimas passionēs q̄ ad
temp⁹ quidē delectāt sensus stultozū postea
vero amariores felle faciūt retributiones
Quāquidē vmbre ip̄e et sompna vana per-
trāsibūt vite in dolore vero phenni ignis ī
extinguibilis et obscuri cōcludētur horum
amatores et iniquitatis oparij vbi v̄mis eos
nō dormiēs sine fine cōmedit et ignis alli-
due et in extinguitur in secula exuret nul-
lum exitū habituros cum quib; heu michi
et ip̄e cōclusus et atrocissime cruciatus mul-
tum quidē conscia malozū cōsiliozū multū
vero requires p̄ntes dies et meozū verbo-
rum sed vtilitas penitētie nō erit . Nam in
inferno confesio et p̄nia nō est sed p̄ns tē-
pus opacionis est futurū vero retributōis
erit . Si em̄ p̄ntes iocūditates nō pditioni
subiceret et fluxui sed phennic forent p̄man-
furi cū v̄mis suis nec sic opteret xpi domis

et ceteris bonis ista p̄ferre. Quanto em̄ sol
 nocte p̄fuda splendidior est et lucidior tan
 to et eo ampli⁹ bona p̄missa diligentib⁹ de
 um om̄i freno regno et gl̄ia gl̄osiora sunt
 et magnificentiora. Et oio cōuenit maio:
 ra minorib⁹ ante ferre. Quō vero et fluxui
 oia et corruptibilitati subiacent et quasi vi
 sio et sompniū et umbra p̄tereūt peunt et
 aure poti⁹ est credendū nō statim et nauis
 pontū p̄ter labentis vestigijs q̄ hoim̄ p̄spe
 ritatib⁹. Quāte em̄ impudētie vel poti⁹ ve
 cordie et ipudencie corruptibilia et mortua
 ha infirma et fragilia incorruptibilib⁹ p̄fer
 re et ceteris imortahib⁹ et infinitis et tempali
 horū refrigerio in successibili puari bono
 rum illozū refectione. **Nō** intelligis ista p̄
 Cur nō p̄trāsibis trāseūcia et adhaerebis p̄
 manētib⁹. **Nō** p̄feres habitatozē in colatui
 lucē tenebris eternā vitam ombre mortis.
Nō dissoluēda fluidis. **Nō** fugies a durā
 ra seruitute mali rectoris nequissimi in quā
 dyaboli et bono atq̄ temētī et multū miorz
 bi nō recōciliaberis dño. An nō a multoz
 rum discedens et falsozū deozū fuitute vni
 seruiēs vero et viuētī deo. **Nā** et si peccasti
 ei diuinijs blasphemādo eiusq̄ famulos dis
 ris tormētis p̄miendo suscipiet te tamē pro
 culdubio qz benign⁹ est si conūtaris ad il
 lum et oim̄ tuozū imemor eris delictozum

Nō em̄ vult mortē peccatoris sed vt conū-
tatur et viuat . Qui de in enarrabili altitu-
dine descēdens ad inq̄nītōez nōstri qui er-
rauēam⁹ cruce[m] flagella mortē pro nobis
sustinuit et suo nos p̄cioso sanguine rede-
mit venūdatus sub peccato ip̄i gl̄ia et laus
in secula . Amen zc

Rex autē stupefact⁹ est p̄ter et ira fe-
pletus tam intellectū pueri et ōbis
quib⁹ contradici non valebat q̄ et
ex hoc q̄ nō dimiserat filius eius q̄tq̄ q̄ ad
deorū derogationē ptinē potuerit sed totā
eorū subsannauerit et derisit vitā . Sermo-
nis tamē claritatē ob efnā tenebrarū crassi-
tudinē nō p̄cepit et punire illū aut mali ali-
quid de illo disponē p̄pter naturalē amorē
non potuit . Perūtēre se illū minis posse
oīno desperabat et isup metuebat ne si am-
plius moueret erga illū sermonē illo fidus
cialiter acturo ampliori furoē succēderetur
et cogeretur aliqd mali irrogare ei . Cum
ira igitur surgēs discessit et dixit . Vtinam
nūq̄ nat⁹ esses vel in lucē istā p̄cessisses tab-
futur⁹ blasphemator deorū et paterne spre-
tor aītie amonicionis . Sz nō in finem in-
victos subsannabis deos nec in longum
gaudēbūt adūsarij aut horū p̄ualebūt ma-
l̄ficta . Nisi em̄ obediens fueris michi et
dys gratus extiteris multis p̄uis et varijs

afflictū tormētis male te iſterficiam nō sicut
filium te tractās sed quasi hostem quendā
et appollatam .

Dee patre mināte et cū ira discedente
i suū cubiculū fili⁹ ingress⁹ ad su
um adiutorem oculos eleuans ora
uit . Dñe de⁹ de pfūdo cordis cla
maui dulcis spes et vera pmissio tu refugū
um ad te cōfugiētiū vide contricionē cor
dis mei p̄picio et mansueto oculo et ne de
relinquas me et neq; despicias me neq; di
scedas a me sed scdm verā pmissionē tuā
adesto michi indigno famulo tuo . Te enī
cognoſco et cōfiteor factorē et p̄uisorē ois
creature . Ipe ergo me conforta ut in ista
bona cōfessione p̄manē vsq; in finem vite
mee . Respice in me et misere mei et assiste
michi de vniūsa me dyabolica illesū seruās
opatione . Respice rex in flāmata est enī
fortiter aīa mea tuo desiderio et amoē et ex
arſit quasi inſit ardoris in iaquoso te deside
rās fontē immortalitatis . Ne tradas bestiis
aīaz confitentē tibi et aīaz paupis tui ne ob
liuiscaris in finē . S; concede michi pecca
tori in oī vita mea p̄ tuo noīe et confessio
ne oīa pati et totū meīpm sacrificare . Te
enī vires subministrante et infirmi fortes offi
ciūtur qz tu sol⁹ es adiutor i supabiē et de⁹
misericors quē benedicis oomnis creatura

glorificandum in secula . Amen . Sic orā
do diuinā sensit cōsolatōez in cor suū descen
disse et constancia repletus pseuerauit tota
nocte in orōne .

Rex aut̄ arachi amico nota faciens de
puro et durā illi⁹ ptinatiā et imu
tabilē significans volūtātē . Cōfi
liū ab ea accepit cum eo amabilē potius et
suauē esse faciendā q̄ seua et asperā colloca
cionē blandicijs sperans penit⁹ esse trahens
dum . Venit igitur rex sequēti die ad filiū
Et sedens ppinquus aduocauit eū deinde cir
cūplectēs osculatur eū māsuete subingredis
ens et lenit̄ et fili dulcissime dicēdo et amā
tissime honora tui caniciē p̄ris et meā audi
endo deprecātōez accedens offē sacrificia dijs
Si em̄ clemētēs illos habebis et longitūdi
nem dierū glieq; oīs et regni et oīm bono
rū p̄cipationē accipies ab ip̄is . Michiq;
p̄ri tuo eris grat⁹ per totam vitā et oībus
hoībus venerandus at; laudabilis . Patri
em̄ obaudire magnā laus est et maxime in
bono et erga deos dilectōe . Cur ergo fili
visum est tibi q̄ volens de bona declinando
via contrariā ambulare p̄leget aut ignorā
tia et inexp̄iēcia boni pdicōi meip̄m dedi
S; si volentē me putas utilitati p̄ferre ma
lū et vite p̄ferre mortē multum michi vide
ris fili a recto deuiare iudicio . An nō vides

quanto labori et fatigationi meipm trado
 expeditoibz cont inimicos vñ alijs qbusoã
 rei publice utilitatibz vacans famē etiam et
 sitim itinēis pedū fatigatōez et in fra nuda
 rubationem qñ necessitas incūbit sustineo
 Diuiciarū aut atz pecuniarū tantus michi
 cōtemp⁹ mest atz despect⁹ vt sepe nūo satis
 pdige oia p̄m p̄uarā palatij tui euacuaue
 rim vt edificarē maxima tēpla deozū et me
 is exēcitijs largiter dispensaueri thesauros
 pecuniarū. Cū igitur tante sim p̄iceps lar
 gitatis et laborū et pseuerancie si gallileo
 rum cognouissem sectam meliōrē nr̄a esse
 quō illā omi studio et festinatōe nō app
 hendissem cūcta deserēdo et spernēdo causa
 salutis mee. Si aut ignorātiā meā et in
 expienciā boni reprehendis attendo q̄ntas
 sept⁹ noctes in sompnes duxi q̄stione aliq̄
 p̄posita et sepe nō multū necessaria nō tamō
 indulgebam m̄metip̄i penit⁹ requiē pulc̄p̄
 questionis aptam et cōgruentissimā inueni
 rem solucione. Si ergo harū rerū tempa
 liū nec m̄mū aliqd despectui habui sed oia
 diligēt ad v̄ilitatē vniūsozū inuestigau
 intantū q̄ in p̄scrutacione atz sc̄ia etiā ineffa
 biliū que sub sole sunt sicut arbitroz nulli
 scōs fieri quō conseq̄ns est et diuina q̄ co
 li et venerari optet despicienda iudicare et
 non oī studio oī v̄tute tota aīa et tota mētē

ad eorū vacaueri inq̄sitionē ut inuenirent
verā et cōpetentissimā . Nā et q̄sui labori
oh̄ plurimas noctes et dies in hys expen
dens multosq; sapientes et eruditos ad illū
cōsiliū cōuocauī nōnullis etiā xp̄ianorum
sepi⁹ locut⁹ sum et viuaci conq̄sitōe et expi
entissima p̄scrutacione inuenta est a me ip̄a
via veritatis q̄ a sapientib; tā rōnabilitate
q̄ intellectu p̄dicitis testificata est qz nō est
alia nisi p̄ q̄ hodie ābulam⁹ maximis d̄ys
seruientes et dulcissimā vitā atq; iocūdā te
nētes oib; hoib; ab ip̄is distributā que
delectacōe et leticia plena est . Quā galliles
orū p̄ncipes et pontiffices ipudenter reput
lerūt qui et dulce lumē illud et iocūditates
om̄s quas ad refrigerium nobis d̄ys largiti
sūt spe cuiusdā alteri⁹ incerte vite sponte re
iciūt nesciētes quid dicūt vel de quib; affir
māt . Tu autē fili līe p̄ri tuo acquiesce di
ligenti et verissima p̄scrutatōe idubitanter
bonū inuenienti . Ecce em̄ on̄sū est quia
neq; volens neq; ignorancie mō detorzi a
bono sed inueni et accipi desidero etiā et te
nō recorditer ērare sed me sequi . Verere
igitur p̄re; tuū . An nescis quale bonū est
p̄ri obedire et eum in oib; letificare sicut
econtrario q̄ testabile est et malignū p̄rem
eracerbare et ip̄i⁹ mādāta p̄ nichilo cōpu
tare . Ad quos em̄ hoc fecerūt male pierūt

cum quibus tu fili non aueris sed pater letiss
cas adipiscaris bona omnia et heres fias mee
benedictionis et regni .

Drudantissim⁹ v⁹o et vere nobilis iu
uenis p⁹is supflua locut⁹oe et st⁹ta
opposit⁹oe audita et agnita tortuosi
draconis v⁹ucia quo adex tris pedib⁹ illius
pauit laqueu cape deifficam aiaz artificiose
t⁹ptans et ad p⁹ositum i⁹pedire braui⁹ d⁹ni
ante oculos posuit p⁹ceptu non veni mittere
pacem dicentis sed gladium . Veni enim se
pare filiu a p⁹re suo et filia a matre sua . Et
qm qui diligit p⁹ez aut matre plus q⁹ me n⁹
et me dign⁹ . Et quicuq⁹ negauerit me co
ram hoib⁹ negabo eu et ego cora p⁹re meo
qui est in celis . Nec cogitando et diuino
timore aiaz erudiendo desiderioq⁹ et amore
confortando salomonis illud verbu nimu
gaude⁹ assumpsit dicentis . Temp⁹ amadi
et temp⁹ odiendi t⁹pus belli et t⁹pus pacis
Et primu quide in metem oras illud dauis
sicum dixit . Misere mei deus misere mei
qm in te cofidit aia mea . Et in umbra ala
ru tuaru sperabo donec transeat iniquitas
Clamabo ad deu altissimu deu qui benefecit
michi et cetera psalmi . Deinde dixit ad regē
Procurare p⁹ez et illi⁹ obedire p⁹ceptis cla
ritate q⁹ et amicitia ministrare ois nos edoret
d⁹na naturalē nob hui⁹ mori inserens amosē

Quādo vōo penitū affect⁹ et amicitia ip̄az
aiā; fert ad piculū et ab auctore remouet
abscedere hāc penitus iubemur et nullomō
obedire debere sepantib⁹ nos adeo sed odiē
istos et autere etiam si pater sit q̄ execrabilia
p̄cepit et si mater vel rex et si vite ip̄i⁹ dñs
Nā p̄pter affectū patnum deū pdere ip̄ossi-
bile michi est. Quā p̄pter noli tibi metip̄i
laborē incutere v̄l michi sed potius crede et
vivo et vero vtrūq; seruiam⁹ deo. Quē em̄
nūc colis pdola sūt manuū opa hoīm flatu
carenčia et surda nichil penit⁹ aliud q̄ solā
pditōez et cructat⁹ et nos se se colent ib⁹ ex-
hibencia. Si vero illud facere nolueris fac
de me q̄ tibi videtur. Seru⁹ em̄ sum xp̄i et
neq; blanditijs neq; tormētis ab illi⁹ disce
dam caritate sicut in antriorib⁹ dixi tibi in
medio ponēs hui⁹ nomē dñi et firmissime
verbū astruēs. Quia vero neq; volens dixi
te male agē neq; ignorātia a bono declinaē
sed multa et laboriosa inquisitōe hoc cog-
nouisti veraciter bonū esse pdolis seruire et
libidib⁹ passionū affigi malū quidē te erit
dustria agē nolo dicē. At multa tibi circū
fusa est caligo ignorācie et quasi in tenebris
palpādo ambulās penit⁹ nō videns lumis
v̄l modicū quelibet radiū. Vnde rectitudie
pdita p̄ p̄cipicia mala et de vera erabū dus
nō recte graderis. Hoc et ego indubitanē

scio et te pater cognoscere volo. Ideo tristes
 blas pro lumine tenes et mortem pro vita ap-
 probas putas tibi bene consultum esse et vili-
 ter puidisse. Sed non est ita. Neque quae solis
 opes sunt sed statue demonum omnes illorum execra-
 bilem cultum intrinsecus habentes neque quam vo-
 cans dulcem et iocundam vitam delectatione ac
 leticia putas repleri. Huiusmodi est nature
 sed potius abhominabilis habetur ista secundum
 veritatis sermonem et execranda. Temporalis
 enim gula lenit et postea amariores felle facit
 retribuciones sicut magister ait et acutiores
 res gladio accipit. Et quomodo tibi huius
 narrabo mala. Enumerabo ea et super harenam
 multiplicabuntur. Nam enim est dyaboli pres-
 sions vita optata ab hominibus voluptate vel de-
 scenda per quam seductos ad periculum pertrahit in-
 ferni. Sed a domino meo promissa bona quae tu in
 certe vite specie nominasti vera sunt et mutabilia
 finem necesse est corruptio non subiacent. Ser-
 mo non est qui referre magnitudinem gloriae illius
 et delectationis valeat gaudij quod ineffabili-
 lis et leticie plenissimus. Omnis enim sicut ipse cer-
 nis morimur et non est homo qui viuet et non
 videbit mortem. Rursus autem resurrexerit
 sumus quoniam venit dominus noster ihesus christus filius
 dei in maiestate ineffabili et virtute tribu-
 lus rex regum et dominus dominantium cui omne genu-
 flectetur caelestium terrestrium et infernorum et unum

tremorem tunc incuciet ut ipse etiam celestes deus
tes timeant. **A**stabunt vero ei cum tremore
milia milium et decies centena milia angelorum
et archangelorum et cuncta timore et tremore
erunt plena. **U**nus autem archangelorum tuba ca
net et motus celum in voluetur sicut liber terra
autem disrupta emittet corpora hominum quacunque fue
runt ex quo adam primus homo factus est usque
ad diem illam. **E**t tunc omnes a seculo mortui in
ictu oculi vivi astabunt tribunali immortalis
domini et unusquisque redditus est ratione operum
suorum. **T**unc iusti fulgebunt sicut sol qui cre
diderunt in patrem et filium et spiritum sanctum et in
operibus bonis fuerunt partem vitam. **Q**uoniam
vero tibi enarrabo qualem illic tunc suscepturi
sunt gloriae. **N**am et si solis compararem claritatem
splendorem eorum et fulguri choruscanti nichil
splendore illo dignum referam. **O**culus enim non
vidit et auris non audiuit nec in cor hominis
ascendit quae praeparavit deus diligentibus se in reg
no celorum in luce inaccessibili in gloria ines
tabili et infinita. **E**t iusti quidem tali adipe
scentur bono talisque beatitudinem. **I**lli autem qui
verum deum negaverunt plasmatores et creatores
ignorantes demones vero voluptates quae van
ne huius vite amaverunt et more peccatorum in
sceno viciorum voluntati sunt et totius nequam se
stinam aias suas fecerunt stabunt nudi et miseris
et sordibus et defecti et habitu et re ipsa obprobrium

facti omni creature. Cuncta enim que egerunt in
 verbo in ope in cogitatione aut faciem illorum
 venient. Deinde post confusionem illam dis-
 rissimam et opprobrium illud intollerabile precipi-
 tabuntur in ignem inextinguibilem et tetricum
 in tenebras exteriores ubi erit fletus et stridor
 dancium et omnis immortalis comedit car-
 nes eorum. Nec est pars eorum et hereditas in
 his pro secula sine fine cruciabantur eo quod bo-
 na de deo promissa despicientes propter tempo-
 ralem peccati voluptatem et damnatorum etiam
 elegerunt pro istis. Itaque pro ineffabili quidem
 gaudio adipiscendo et inestimabili gloria per-
 fruenda ut lucem cum angelis et bono dulcissi-
 mo domino cum fiducia assistere mereamur. Ama-
 rissima vero et infinita tormenta et execrabi-
 lem illam confusionem possumus evadere dignum
 est non enim pecunias sed corpora et ipsas animas in-
 pendere. Quis enim ita vecors est et absque sen-
 su qui potius non velit mille sustinere tempo-
 rales mortes ut ab eterna liberatus et infinita
 morte vitam possideat beatam et immortalem et lu-
 ce resplendeat individue trinitatis.

His auditis rex sermonibus et infir-
 mitate atque stabilitate pueri confide-
 deras quod neque benedictionibus delinqueret ser-
 moni obedire noluerit neque penarum minus
 mirabatur quidem in persuasionem verbi et accu-
 sationibus eius responsionibus et arguebatur

a propria conscia vera dicere illū et iusta. Sed
retinebatur a mala cōsuetudine et exusu cō-
firmatis i eo vicijs a quibz quasi chamo et
freno cōstringebatur nō pmissus lucē cer-
nere veritatis. Vnde oimodā obliuionem
sermonis faciēs detinebatur veteri intencio-
ne p̄meditatū a se cū arachi cōsiliū ad effec-
tum pducē volēs. Et ait puēo. Optabit
te quidē fili meis obedire p̄ceptis in oībus
Sed qm̄ dur⁹ existens et inobediēs ita for-
titer resistis michi tuā poti⁹ q̄ meā cupiēs
facē volūtātē. Veni ut postposita p̄tūcia
et vana cōtūcione ambo p̄ter cedam⁹ ve-
ritatē. Et qm̄ barlaam qui te seduxit ferro
vincit⁹ apud me tenetur cōgregabo eccliaz
magnā et om̄s nostros et gallileos in vni
cōuocabo p̄ones q̄ manifeste clamare p̄cis-
piā ut null⁹ xp̄ianozū metuat sed om̄s sine
timore cōueniant et sic qui cōsiderabimus
deliberatōe et aut suadentes nos cum vestro
barlaam assequimi q̄ optatis vel suasi a no-
bis vltronea volūtate p̄ceptis nostris obedi-
re cōsentite.

Prudens vero iuuenis p̄ visionē di-
uinit⁹ sibi demōstrantā precognita
regis fictione ait. Volūtās dñi fiat
et sic quēadmodū iussisti. Ip̄e em̄ bonus
dñs et de⁹ p̄stet ne a veritate deuiē⁹. Nam
in ip̄o confidit aīa mea et ip̄e miserebitur

mei . Tūc iubet rex om̄s cōgregari ydola
 tras videlic; et xp̄ianos litteris quidē ubiq;
 transmissis p̄comib; que p̄mūsas ciuitates
 et villas clamātib; ut null⁹ xp̄ianorū time;
 at se aliq̄t mali q; nō sperat passurū sed se
 cure om̄s p̄ tribus et cognatōes in vnū cō
 ueniāt ad spontaneā et nō coactā veritatis
 cōquisitōez futurā cum p̄cipite suo et duce
 barlaam . Similit̄ vero pontiffices et cul
 tores ydolorū et sapientes caldeorū et mīdo
 rum qui in toto regno illi⁹ et p̄cipatu rez
 piri poterūt cōuocauit et quosdā augures
 et magos et diuinos . Cōuenit itaq; ad re
 gem multitudo magna de sua execrāda seci
 ta xp̄ianorū vero vn⁹ inuentus est solus in
 auxiliū ueniens illi⁹ qui putabatur esse bar
 laam noīe barachias . Alij nanq; fidelium
 mortui erant ab insania p̄cipū qui p̄cui
 tates erant occisi . Alij vero in speluncis et
 in montib; latitabāt timore iminētium ma
 lignorū nōnulli timebāt nimas regis et n̄
 audebāt in ap̄to pere h̄ noctnī erāt dei cul
 tores latenter xp̄o seruiētes et nequaq; con
 fidenter agentes . Ille aut̄ solus cum esset
 foris animo ad agonem p̄cessit veritatis

Presidente igitur rege i tribunali ex
 celso et eleuato consedē sibi filium
 iussit. Ille v̄o ob p̄is reuerētiā et honore

hoc noluit facē sed in trān ppe illum sedis
Miserūt aut eruditi sapiētia q̄ de⁹ stultam
fecit quozū inhiēns cor ērauit sicut dicit
ap̄lus . Putātes se esse sapientes stulti fac
ti sūt et in mutauerūt glia; in corruptibilis
dei in similitudinē mortuozū hoīm et q̄drū
pedū et serpeniū . Hys vero cōuenērūt ser
monē facere adūsus filiū regis et eos qui se
cum erāt et cōpleta est in eis illa pabola q̄
adūsus leonē caprea pugnam inyt . Ille
nāq; altissimū posuit refugiū suū et in um
bra alarū illi⁹ sperauit . At illi in p̄cipib;
cōfidebāt sc̄li hui⁹ destruendis ac p̄cipe te
nebrarū cui semetip̄os miserabiliter et infer
liciter subdiderūt . Adducitur ergo nachoz
simulās se barlaam esse . Et quidē q̄ erant
circa regem talem habebant intencionē sed
sapiens p̄uidencia desuper ordinabat alia
Assistentib; itaq; oib; hys ait rex rethori :
bus suis et philosophis imo ppli seducto
rib; et stultis corde . Ecce certamen nobis
adiacet et agonum magnitudo . De duob;
enī alterū fiet vobis hodie . Aut vestra tenē
tes ērare barlaam et eos qui cū eo sunt red
arguetes et glia; maximā et honorē a nob
et ab oī senatu cōsequimī et coronis victo
rie coronabimī v̄l sepati cum oī cōfusione
pessime morti trademī et omīa v̄a p̄plo da
būtur et ut oīo deleatur mēoria v̄a de fra

Corpa etiā vestra bestijs ad deuorandū et fi-
 lios vestros plenni cōdempnando seruituti
 Nihil itaq; dictis a rege fili⁹ ill⁹ q; ait . Ju-
 diciū tuū hodie iusū iudicasti o rex . Cor-
 roborēt dñs hāc volūtātē tuā . Sz et ego
 eadem dico magistro meo . Et conūsus ad-
 nachoz dixit . Nostī o harlaam in quali me-
 glia inuenisti et delicijs . Sz verbis pluri-
 mis suafisti michi vt a paternis quidē disce-
 derem legib; et morib; et ignato seruirem
 deo . In effabilium quorūdam et etnozū
 bonozū pmissionib; thendo mētem meam
 ad sequēda dogmata et meū exacerbando
 dñm et patrē . Nōuit ergo quasi in lance
 existima te metipm stare . Nā si piceris imi-
 nētem luctā vera esse dogmata tua ostendes
 q̄ me docuisti éroneosq; redargues qui con-
 tra nos hodie dimicaturi sūt et tu gloriifica-
 beris pl⁹ oibus qui aliūde fuerūt et p̄dica-
 tor veritatis vocaberis . Ego q; in tua per-
 manebo doctrina et xp̄o seruiā vsq; ad finē
 vite mee . Si vero supat⁹ sui veritate cōfu-
 sionis michi hodie auctor extiteris statim
 cōtumeliā meā vīdicabo i te manib; meis
 cor tuū et linguā tuā extrahens canib; que
 ad deuorādum ista cetero corpe tuo tradam
 vt discāt om̄s p te ne p̄sumāt filios regum
 in érozem mittere . Nihil auditis nachoz ser-
 monib; tristis effectus est valde et delectus

videns semetipsum decessisse in foueam quam fecit
et laqueo quem abscondit esse comprehensum et
gladium suum in cor eius esse ingressum. Aduersus
tens ergo in semetipso cognouit sibi melius
esse regis filio adhaerere et partem illius defendere
quam quatenus euaderet preparatum sibi periculum
Sciebat enim quoniam erat ei facillimum tormentis
se tradere si vel modicum illum exacerbaret
Totum tamen fiebat ex diuina prouidentia sa-
pienter etiam per aduersarios nostra tuente.

Quoniam ad uerba utriusque uenerunt cultores
scilicet dolorum et nachor quem admo-
dum ille barlaam qui sub balach ali-
quam maledicem israel proferat sed e contrario
multis philosophis restitit. Sedente itaque
rege in throno suo cõsedente quoque filio sicut iam
diximus assiterunt et insipientes rethores qui
quasi gladium linguas suas exaceruerunt ad de-
structionem ueritatis. In quibus impletum est
illud quod scriptum est. Concepit dolor et pe-
perit iniquitatem. Cõuenerunt et innumerabiles
populi ad spectaculum huius certaminis ut discerent
quae per uictoria possideretur. Tunc unus rethor sa-
pientior omnium dixit ad nachor. Tu es bar-
laam qui impudenter sic et in uerecunde deus no-
stris contumeliam et omnem dedecus inferis et dilec-
tissimum regis filium in erozem induxisti et cru-
cifixus seruire docuisti. Cui nachor respon-
dit. Ego sum barlaam qui deos quidem tuos

sicut dixisti despicio filiū autē regis nō in eroze
 nisi sed ab éroze liberaui et vero recōs
 filiaui deo . Et rethor ait . Cū eximij et mi
 rabiles viri qui omēz sapiencie artē inuene
 rūt deos excelsos et imortales illos noiaues
 rūt et qui cūcti in tra fuerūt et sunt reges et
 glōsi et nobiles eos adorauerit et coluerit
 quō tu linguā adūsus eos cōmoues et oīo
 sibilare audes talia . Que autē assertio est
 hos deos nō esse sed crucifixū . Suscipiēs
 ergo nachor rethorē quidē illū nullomō re
 sponsione iudicauit esse indignū . Manu
 autē multitudini silenciū indicens et apiens
 os suū sicut asina barlaam q̄ nō p̄posuēat
 dicē illa locutus est et ait ad regem . Ego
 rex puidēcia dei veni in mūdum et confide
 rans celum tram mare solē et lunā et cetera
 admirat⁹ sui ornatū eozū . Cernēs autē mū
 dum et q̄ in ea sūt oīa quia scdm necessitas
 tem mouentur intellexi mouētē et tenentē
 eē deū . Omē em mouēs forcior est moto et
 tenēs forcior est tento . Ip̄m ergo dico esse
 deū q̄ cōstituit oīa et tenz q̄ sine incio ē et si
 ne fine imortalis eē⁹ nullo egens supior
 oibus passioibz et diminutōibz . i . ira obz
 liuione ignozātia et ceteris . Per ip̄m vōo
 oīa sunt cōstituta nō indiget sacrificio et li
 bamie nec aliquo cūctorū apparētū . Om̄s
 vero illo indigent hys ita de deo prolatis

sicut p̄misse me de se dicē veniam⁹ et ad ge-
nus hoim̄ q̄ten⁹ videam⁹ qui eorū p̄ticipes
sint veritatis et qui ērozis . Manifestū est
nobis o rex quia tria genera sūt in hoc mū-
do quorū sūt apud vos qui dicātur deorū
adoratoēs et iudeis et xp̄iani . Ip̄i aut rur-
sus qui multos colūt deos ī tria diuidūtur
genēa caldeos videlicet et grecos et egiptios
Nā istī fuerūt p̄cipes et magistri ceteris
gen̄tib⁹ in multorū deorū cultu et adoratiōe
Videam⁹ igitur horū qui sint p̄ticeps veri-
tatis et qui ērozis . Chaldei namq; nescien-
tes deū ērauerūt post elemēta et ceperūt co-
lere creaturam vt poti⁹ q̄ suam creatorem
Quorū et ymagines quasdā facientes no-
m̄iauerūt figurā celi et t̄re maris solis et lu-
ne et ceterorū elemētorū et lumiarū . Et
cōdudentes in tēplis adorauerūt deos vocā-
tes eos quos seruāt diligenter ne rapiātur
a furib⁹ et nō intellexerūt qz om̄e q̄ seruat
mai⁹ est fuato et faciens mai⁹ est facto . Si
enī in validi sūt dy eorū circa suā salutem
quō alijs saluatōez exhibebūt . Errore igitur
magno ērauerūt chaldei colētes statuas
mortuas et inutiles et mirari satis nequeo
o rex quō qui dicūtur p̄h̄i eorum nullomō
intellexerūt qz et ip̄a elemēta corruptibilia
sūt et subdita necessitati quō statue q̄ facte
sūt ad honorē illozū dy existūt . Veniamus

26

o res ad ipsa elementa ut ostendamus de eis
quod non sunt deus sed corruptibilia et mutabilia
de nichilo creata precepto dei quod est incorrupti-
bilis et immutabilis et invisibilis. Ipse enim
cuncta cernit et quemadmodum vult imittat et
transponit. Quid ergo dico de elementis

Qui putat celum esse deum errant. Nam
videmus ipsum esse volubile et secundum
necessitatem motum et ex multis constitutum
propter quod cosmos vocatur. Cosmos autem fa-
brica est alicuius artificis. Quod autem fabrica-
tum est incitium habet et finem. Mouetur autem
celum cum suis luminaribus secundum necessitatem
Nam astra ordine et spacio feruntur de signo
in signum et nunc quidem occubunt nunc autem ori-
untur et secundum tempora iter pergunt ut perficiant
estatem et hyemem sicut ordinatum est eis a deo
et pertranseunt proprios terminos secundum evitabilem
nature necessitatem cum celesti ordinatu. Unde
manifestum est non esse celum deum sed opus dei

Qui autem putat terram esse deam erraverunt
Videmus enim illam ab hominibus cotum-
meliam patientem et dominacioni eorum subiacentem
defossam et conspersam et mutilam factam. Nam
si igne torreatur efficitur mortua sicut vide-
mus quod de testa nichil oritur. Insuper et si
paulo amplius infundatur corrumpitur et

ip̄a et fruct⁹ ei⁹ . Cōculcatur aut̄ ab hoib⁹
et ceteris aīalib⁹ sanguine infectozū inq̄na-
tur effoditur impletur mortuozū tēcha fit
Hys itaq; se habētib⁹ nō sequitur trān et
se deam sed opus dei ad vtilitatem hominū

Qui aut̄ putāt aq̄ esse deū ērauerunt
Nā et ip̄a ad vsum hoīm facta est
et dñationi subiacet illozū polluitur corrū-
pitur et imutatur calefcit et tingitur colo-
ribus frigore cōgelatur et cruozib⁹ inq̄-
natur et ad cūctorum sordiuū ablutōez assu-
mitur . Idcirco ip̄osibile est aquā esse deā
sed opus dei . zc

Ili vero qui arbitrātur ignē esse deum ērant
Nā ignis fact⁹ est ad vsum hoīm et subia-
cet illozū dñatōi circūfertur de loco ad locū
et accenditur ad elisandas et assandas car-
nes diūsas adhuc aut̄ et mortuozū corpa
cōburenda . Multis etiā modis corrūpitur
ab hoibus et extinguuntur ppter q̄ non est
cōgruū ignē deū estimatz sed opus dei .

Qui aut̄ credūt ventozū flatū esse deum
ērant . Manifestū est qz seruit ali⁹ et
gratia hoīm prepar⁹ est a deo ad conductū
naviū et ad ventilatōez segetū et ad ceteras
hoīm vtilitates scđm p̄ceptum dei . Qua p̄-
ter non est equū ventozū flatum esse deum
sed opus dei .

Oprimantes vero solem esse deū erant
 Videm⁹ em̄ illū agitātū scđm̄ ne-
 cessitatem et volubilē et trāslatum
 de signo in signū occūbētem et oriētem cale-
 faciētem pullulātia plantaria ad vsū hoīm
 insup et diuisionē habentē cū ceteris astris
 et multo miōrem celo existētam et defectum
 luis paciētem et nullā in se potētiam haben-
 tem . Qua ppter nō existimes solem deum
 esse sed opus dei .

Qui aut̄ putant lunā esse deā errant
 Videm⁹ em̄ illā scđm̄ necessitatem
 motam et conūtibilē et translata
 de signo in signū occūbentēq; et resurgētē
 ad vtilitatē hoīm et miōrem esse solē crescē-
 temq; et dimmutam et ecliphim paciētem
 Ideoq; non debem⁹ lunā putare esse deum
 sed opus dei .

Oui aut̄ putāt hoīez esse deū erant . Vi-
 dem⁹ quippe illū esse motū scđm̄ neces-
 sitatē et enutritū ac senescētē etiā se nolen-
 te . Et aliūde quidē letatur et aliūde trista-
 tur . Indiget cito potu et vestitu . Est et ira-
 cūdus et inuid⁹ et auid⁹ et penitēs et miō-
 ratios multas habens . Corrūpitur etiā
 multis modis ab elemētis et aialib; v̄l imi-
 nente sibi morte . Non cōuenit ergo ho-
 mīe esse deū sed opus dei . Errore igitur
 magno ērauerūt chaldei p⁹ oppiones suas

Colūt corruptibilia elementa et mortuas
statuas et nō sentiūt ista deos facientes.

Ueniam⁹ itaq; ad grecos vt videam⁹
q̄t forte de deo sentiāt . Greci nāq;
dicentes se esse sapientes stulti faci-
ti sūt deteri⁹ chaldeis introducētes plurimos
deos factos esse alios quidē masculos alios
vero femias oim viciozū cūctarūq; aucto-
res iniquitatū . Vnde ridicula et fatua et iū-
pia induxerūt greci o rex verba . Eos qui
nō sūt deos appellātes scōm maligna desi-
deria sua vt aduocatos istos et patres nos
habentes sue nequicie adulterentur rapiant
occidant et oīa mala faciānt . Si em̄ op̄ il-
lorū talia fecerūt quō et idē ipi eadē nō fa-
cient . Ex hys igitur ērozū adinuētioibz
accidit hoibz bella habere frequēta et occisi-
ones et amaras captiuitates . Vnde sūmū
quēq; deozū suozū si voluerim⁹ sūoē ptāsi-
re plurimā intueberis eozū maliciā . Indu-
citur em̄ ab eis ab oībus saturn⁹ et huic sa-
cificāt filios suos . Qui genuit filios mē-
tos de rea et insaniens cōmedit eos . Nūc
aūt iouē abscessisse sibi virilia et picisse ea
in mare vnde ven⁹ fabulose dicitur fuisse
nata . Alligās vero suū p̄ez iupiter piciss
in tartarū . Cernis ērozem et luxuriā quē in-
ducūt adūsus deum suum . Cōuenit ergo
deum esse vinctū et desertum . O insipientia

Quis mentem sanam habentiū hec dixerit
 Secundus inducitur iupiter q̄ ferūt regem
 esse aliorum deorū et transmutatū fuisse in
 aialia ut cū mortalibz mulieribz adulteria
 cōmitteret . Inducūt em̄ hūc trāsformatū
 in thaurū ppter europā et in aurū ppter da
 nen et in agnū ppter lidam et in satirū pp̄
 antiopen et in fulmē ppter semelen . Et ita
 genuisse ex hys filios multos liberū videli
 cet et fitū et āphionē et herculē et appollinē
 et arthemia et pseū castoreqz et pollucē et
 helenā et minoā et radamantim et sarpidoz
 nā et nouē filias quas appellauerūt musas
 Deinde inducūt de ganimedē . Cōtingit er
 go o rex hoibus imitari hec oia ut fiant ad
 vterū et masculozū cōcubitoēs et aliorū ma
 lozum operū patatores scdm̄ imitatōez dei
 sui . Quo creditur deū esse adulterū aut so
 domitā v̄l parricidā . Cū hoc vero et vulca
 nū quēdam inducūt deū esse et istū claudū
 et tenētē malleū et forcipes et ferrariā artē
 exēcentē vict⁹ gratia . Ergo egenus erat qz
 cōuenit deū esse nec claudū . Deinde mercu
 riū inducūt deū esse cupidū et furem et aua
 rum et magū et v̄spellē et sermonū mispre
 tem . Sed nō cōuenit deū esse talē . Ascle
 piūm etiā inducūt eē deū medicū et potio
 nes conficientem et amplastra cōponentem
 victus gratia indigenciam em̄ paciebatur

Novissime vero flumie ictus a jove ppter
danie lacedemonij filiu interfijt. Si ego ascle-
pi⁹ de⁹ est et fulmie ict⁹ nō valuit sibimet:
ipi auxiliari quō alijs auxiliabitur. Mars
aut inducitur deus esse belligeratoz et zeloz
tes cupidus ouiu et aliarū q̄rundā rerum
Novissime vero adulterio ppetrato cū ve-
nere ligatū esse ferūt a puulo cupidine et
vulcano. Quō deus ergo erat cupidus et
belligeratoz et vince⁹ et adul⁹. Machū vō
inducūt deū esse nocturnas agentē festiuita-
tes et ingim ebrietatis et euellentē vxores
primozū et furiosū et fugitiuū. Novissime
aut tytannis occisus est. Si ego bach⁹ oc-
cisus est et nō potuit semetipm̄ adiuuare
qui et ebriosus fuit et furiosus et fugitiuus
quō erat deus. Mercuriū vero inducūt ebr-
iosum fuisse et insanū et suos occidisse et ad
vlumū igne cōsumptū misisse. Sed quō de-
us erat ebriosus et misectoꝝ filioꝝ et cōbul-
tus. Aut q̄ ratione alios adiuuabit qui si-
bimetipi auxiliū p̄bere nō potuit. Appolli-
nē q̄ inducūt deū esse zelotē insuper arcū et
pharetrā gestātem. Aliūde vero citharam
et tybiā et diuinātem hoibus mercedis gra-
tia. Ergo indigebat. S; nō cōuenit deum
indigentē esse et zelotē et citharistam. Dy-
anā vero inducūt sorozē illi⁹ fuisse venera-
tricē et arcū habuisse cum pharetra et hanc

99

erare in motibus sola cum cambis ut capere
ceruū aut caprea. Quō ego erit de ea tab
mulier venatrix et p montes vagabūda cū
cambis. Venerē aut dicūt etiā deā esse ad e
ulterā. Nam aliūde habuit mechā martē
aliūde vero anchisen et aliūde adomidē cui⁹
et mortē deflet qrens amasiū suū. Quā di
cūt etiā ad infernū descendisse ut redimēt
adomidē a p serpina. Vidisti dñe maiore
hac demētiam deū inducere adulterantem et
lamentantem atq; flentē. Adomidē etiā indu
cūt deū esse venatorē et hūc violenter mor
tuū esse ab apro plagatū et nō potuisse aux
iliari miserie sue. Quō ego omēs sollicitu
dinē habebit mechus et venator atq; biotha
nat⁹. Nec oīa et multa plura turpiora et
malignū inducūt greci o rex de dys suis q
neq; dicē cōgruit neq; i memoriā oīo defer
re. Unde sumētes omēs occasiōes a dys suis
ppetrāt omēs iniquitatem et luxuriā et impieta
tem polluentes tram et aerem acib; prauis
suis. Egīptij vero sceleratōres et solidioēs
hys exsistentes deteri⁹ oīb; gentib; ērauerūt
Nō eīm cōtenti fuerūt chaldeorū et grecorū
cultib; sed insup et bruta aīalia induxerūt
deos esse trena videlic; et aq̄tilia et arbores
et germinācia et cōtaminati sūt omī insania
et luxuriā deteri⁹ oībus gentib; q̄ sunt i ter
ra. Nā in pācipio colebāt isin habentem;

eūdem et fratrem et maritū osirim qui infectus
fuit a germano suo typhone et iō fugit isis
cū oro filio suo in bibulū syrie quēdo oris-
sim et amarissime lamētando donec creuit
orus et interfecit typhonē . Itaque neque isis
potuit adiuuare suū fratrem et maritū neque osi-
ris occisus a typhone valuit subuenire sibi
metip̄i neque typhon fr̄icida p̄ditus ab oro
et iside quirit se a morte eruere . Et cū in
huiusmodi felicitatibus vixisse et occubuisse
sint cogniti dy tñ a stultis egiptijs fuisse ex-
stimati sūt . Qui neque hijs cōtenti vel ceteris
culubꝝ gencium etiā muta et bruta animā-
lia induxerūt deos esse . Nam quidā illorū
coluerūt ouē quidā vero hircū . Alij vero
vitulū et porcū nōnulli vero coruū et acci-
pitrē et vulurē et aqlam . Alij v̄o cocodrillū
qui v̄o cattū et canē et lupum et simi-
am et draconē et aspidē . Et alij cepe et al-
liū et spinas et ceteras creaturas . Et non
intlexerūt miseri de hys omnibus quod nichil
agere p̄ualet . Vidētes enī deos suos cōmes-
tos et infectos ab alijs hoībus et cōcrema-
tos et putrefactos nō intellexerunt de ip̄is
quod nō sūt dy . Errore igitur magno errauerūt
egiptij chaldei et greci tales introducētes
deos et statuas eorū erigētes et adorātes
fūrda et in sensibilia ydola . Et miror
quō vidētes deos suos ab artificibꝝ factos

et dolatos et detrucatos et p̄ vetustate tem-
 poris cōsumptos et dissolutos et cōflatos
 nō sapuerūt de ip̄is quia nō sunt dy. Qui
 em̄ de sua salute nichil agere potuerūt quō
 hoīm puidenciā habebūt. S; poete eorum
 et philosophi chaldeorū scilicet et grecorū
 et egipciorū volentes poematibus suis et
 scriptis venerari deos suos maiorē cōfusio-
 nem eorū et dedec⁹ detexerūt et nuda oibus
 exposuerūt. Si em̄ corp⁹ hoīs cū de mul-
 tis cōstet p̄tib; nō reieit tñ aliqd̄ mēbrozū
 suozū s; ēga oīa membra in discissam vni-
 tatem seruās sibi incipi cōsonat quō in na-
 tura dei pugna et discordia tanta est. Si
 em̄ vna natura deozū esset nō deberet de⁹ de
 os psequi nec occidere nec affligē. Si autē
 dy a dys infectati sūt et occisi et rapti et ful-
 mie icti iā nō vna natura est sed volūtates
 diuise om̄s q̄ maligne. Itaq; null⁹ ex eis
 de⁹ est. Manifestū est igitur o rex ērozē eē
 om̄ez de dys fisiologiā. Quō autē nō intel-
 lererūt phi et rationabiles grecorum quō
 asictiores legum a suis legib; iudicātur. Si
 em̄ leges sūt eorū qui inique ogerūt. i. inter
 se hoicidia et veneficia et adulteria et furta
 et arsenochicias si bene fecerūt. Ille leges
 igitur iniuste sunt aduersos deos cernentes
 Nūc autē leges iuste sūt et bone bona lau-
 dantes et mala fieri phibentes. Opera autē

ipozū deozū iniqua iniq̄ igitur sūt dy eozū
et rei mortis vniūsozū impij q̄ tales deos
inducūt. Nā et si fabulose de ip̄is sunt hi
Noie nichil sūt nisi tantūmō verba. Si er
go pbice iam nō dy sunt qz ista fecerunt et
passi sūt. Si ēgo allegorice fabule sūt et n̄
aliud aliqd̄. Ostensum est ergo o rex om̄s
illos multozū deozū cultus ērozis opera et
p̄ditōis esse. Nō cōuenit em̄ deos noiare
visibiles et nō videntes sed inuisiblē et oīa
videntē cūctorūqz creatorē optet deum colē

Veniam⁹ ergo o rex et ad iudeos vt vi
deā⁹ qd̄ sentiat et ip̄i d̄ deo. Ndy nāqz
ēxistentes de stirpe abraham ysaac et iacob
habitauerūt in egipto. Eduxit aut̄ illos de⁹
inde in manu forti et brachio excelso p̄ mo
isen legis latozē ipozū et p̄digijs multis et
signis notā fecit illis v̄tutem suam. Sz in
grati et ip̄i extiterūt et p̄fidi. Nam sepius
dys gētium fuierūt et missos ad se p̄phas
et iustos mēfecerūt. Deinde postq̄ cōplacu
it filio dei vt veniret in fram negantes eum
tradiderūt pylato p̄fidi romanozū et cruci
fixerūt eū imemores beneficiozū eius et in
nūabiliū miraculozū q̄ in ter eos opat⁹ est
et pierūt p̄pria iniquitate. Colūt etiā nūc de
um solum oīpotentem sed non secundum
sciaz. Nam xp̄m negant filium dei et sūt
similes gentibz licet appiquare aliquomō

veritati videantur a quo seipos elongauerunt. **I**sta de iudeis dicta sufficiant.

Xpiam aut a xpo dicuntur. Sic enim filius dei altissimi vocatur. Qui de celo descendens propter salutem hominum de spiritu sancto et maria uirgine natus absque virili semine et salua matris integritate carne suscepit et hominibus apparuit ut a multorum deorum errore ipsos reuocaret. Qui mirabili sua dispensatione per crucem morte gustata spontanea voluntate post tres dies resurgens per quadraginta dies cum eis conuersatus celos ascendit. Cuius gratia aduentus ex ipsa sancta euangelica scriptura licet tibi si placet rex agnoscere. Vbi inuenies quod duodecim habuit discipulos qui post eius in celum reditum exierunt in omnes orbis punctiones et ducuerunt illius magnificentiam quemadmodum unus ex eis circueiuit nostras regiones dogmata predicans veritatis. Unde qui adhuc ministrant iusticie predicant illorum christiani vocantur. Et hi sunt qui super omnes gentes terre inueniunt veritatem Cognoscunt enim deum creatorem et auctorem omnium in filio unigenito et in spiritu sancto. Et alium deum propter istum non colunt. Hinc mundata ipsius domini nostri ihesu christi cordibus exarata et ista custodiunt et futuri vite seculi. Non adulterantur non fornicantur non falsum testimonium dicunt non concupiscunt aliena

Honorat patres et matres et proximos amat ius-
ta iudicat et queque nolunt sibi fieri non facit
ut alijs. Innocentes se obsecrat et amicos se-
ipsum facit inimicis benefacere studet mitis
fuit et mansuetus. Ab omni copula iniusta et
ab omni in mundicia abstinent viduam non
spernunt orphanum non contristat. Qui habet
non habenti libenter tribuit. Peregrinum si
viderint subtectum introducunt et gaudent in
eo quasi in fratre vero. Non enim secundum carnem
fratres seipsum vocant sed secundum animam. Parati
sunt pro christo animas ponere. Nam precepta illius fir-
miter custodiunt sancte et iuste viuentes sicut
deus eis precepit. Etiam agentes et omni hora
in omni cibo et potu et ceteris bonis veraciter
enim hec est via veritatis quam ambulantes per eam
in regnum producit eternum promissum a christo in
futura vita. Et ut noueris rex quia non a
me ipso dico scripturas intuens christianorum
inuenies nichil extra veritatem me dicere. Me-
ne igitur intellexit filius tuus et iuste edoctus
est seruire deo viuere et salutem ab eo in futu-
ro seculo adipisci mereatur. Magna enim et
mirabilia sunt que a christianis dicuntur et audi-
untur. Non autem hominum verba locuntur sed dei.
Relique vero gentes erant et semetipsas de-
cipiunt. Ambulantes enim in tenebris et in pi-
gunt in seipsum quasi ebrii. Attende ad te sermo
meus o rex a veritate in mente mea pronuntiat.

Qua ppter quiescāt stulti sapientes tui adu-
sum xpm vana loqui. Expedi vobis deū
creatorē colere et in corruptibilia illi⁹ auri-
bus p̄cipe verba vt cōdempnationē euaden-
tes et tormenta vite in extinguibilis heres
esse moramini .

Quod autē p̄trāhuit ista nachor rex quidē
furore concitabatur. Rethores ve-
ro illius et sacerdotes p̄dolorū murti-
stabant nō valentes contradicē nisi q̄ infie-
ma quedā et nulli⁹ momētī ōbula mufita-
bant. Ifili⁹ autē regis exultabat spū et leta-
būda facie glorificabat deū qui inuitt tran-
sitū dedit confidentib⁹ in se. Nā p̄ hostem
inimicū veritatis veritatē defendit et érozis
p̄iceps aduocat⁹ recti sermonis m̄ratus est
Ilex quidem quāuis atrociter irat⁹ fuisset
nachor nil tamē in eum exercē mali potuit
eo q̄ corā oībus iusserat ei vt fiducialiter
et sine vllō timore ageret p̄ xp̄iamis. Oul-
tū tñ ip̄e cōtradicens sub inferebat p̄ enig-
mata vt cederet instancie disputādi vt pate-
retur se vinci a rethorib⁹. Sed nachor mē-
to magis cōualesebat dissoluēs oīms p̄pos-
itōes eorū et fillogisimos et redarguēs per-
suasionem érozis. Protracta vero vsq̄ ad
vesperam disputatōe iussit rex dissolui con-
filiū quasi sequētī die rursus de hys tracta-
turus .

Huius autem regis ait. Sicut in principio iustum precepisti iudicium fieri Domine iusticiam sibi ipone de duobus alterum faciendo aut meum magistrum pmitte manere mecum nocte ista ut simul conferamus de his que opus est cras respondere adversariis nostris. Tu autem denuo tuos tecum assumens congrua vobis medicamini putaverit aut tuis in promissis accipe meum ad tripm. Si vero utriusque fuerint apud te meum quidem erit in tribulatione et timore tui vero in gaudio futuri sunt et requie. Et hoc non videtur michi esse iustum iudicium sed violentiam esse patris et federis pervaricationem. Supatus demum reverentia sermonis sui philosophis et sacerdotibus penes se retentis nachor concessit filio spe adhuc in illo retinens et servaturum que promiserat arbitrans.

Abijt igitur regis filius ad palacium suum quasi quandam olimpiacam victoriam de adversariis reportans habens secum nachor. Quem singulariter advocans ait ad illum. Ne putaveris me ignorare quis sis. Scio enim diligenter te non esse sanctum barlaam sed nachor astrologum. Sed miror quomodo visum est vobis tale simulare proceris sim et tante cecitatis me putare esse ut meridia die lupum pro ove suscipere. Sed bene sermo cantatur quia cor fatui vana cogitabit

Cogitatio igitur v̄a inanis et cōsiliū istud
 vanū fuit et oīno fatuū sed opus q̄ opa-
 tus es oī intellectu plenū est. Ideo gaude
 nachoz et exulta. Plurimas tibi grates re-
 fero q̄ defensor hodie veritatis fact⁹ es et n̄
 cōtaminasti labia tua pollutis sermōib⁹ et
 dolosa simulatōe sed potius illa purificasti
 ab in q̄nationib⁹ ērozē falsorū deozū redar-
 guendo et veritatem xp̄ianozū dogmatū as-
 serendo. Ego autē sategi te ducē mecū dua-
 bus de canis ne videlicet rex seozū suscipi-
 ens tormētis addiceret eo q̄ nō placita sibi
 pnūciasti et vt gr̄az hāc q̄ hodie opat⁹ es
 tibi recōpensare. S; q̄ est retributio. Ita
 scilicet vt ostendā tibi declinare a via mala
 et lubrica p̄ quā actenus incesisti et ambu-
 les p̄ rectā et salutarē semitā q̄ nō ignoran-
 ter sed scient̄ et sponte male agendo effugi-
 sti baratris et p̄cipitijs teipm̄ committendo
 Intellige ergo nachoz intellectualis existēs
 et p̄ oībus solū desidera xp̄m et apud ipm̄
 absconditā vitam lucreris fluxa ista et cor-
 ruptibilia despiciens. Nō em̄ p̄ oīe viues
 sc̄m sed cū sis mortalis discedes hinc post
 modicū sicut et oīs alij qui aīns nos fue-
 rūt et vt tibi si graue peccati on⁹ bauilās ie-
 ris illuc ubi iudiciū iustū et retributio ius-
 ta operū est et non abieceris prius illud
 cum facilis eius sit depositio. Nachoz vero

cōpunct⁹ aīo in verbis illis ait. **B**enedixisti
rex benedixisti noui eū et ego verū et qui
non mentitur deū p̄ q̄z oīa facta sūt et futurū
iudiciū scīo q̄z ex multis scripturis hoc
audiui sed mala cōsuetudo et veteris in oles
uitas ērozis oculos cecauit cordis mei et te
nebras p̄fūdas asperlit cogitatōbus meis
Nūc aut in verbo tuo velamētum obscuris
tatis reiciēs ad lumē curro vultus dñi forsi
t. m̄ miserebitur mei et ianuā p̄mē aperiet
seruo neq̄ apostate licet impossibile videa
tur michi remissionē peccatorū meorū que
arena maris grauiora sunt posse adipisci q̄
scīentē ignorantē peccauī ab infancia vsq̄
ad hanc etatē. **N**ec vt audiuit regis fili⁹
mox spū sancto ī flāmat⁹ intrī sec⁹ in corda
cōcaluit et cogitatōez nachoz ad desperatōez
inclinatā releuare cepit et ad stabilitatē sī
dei xp̄i erigere dicēs. **N**ulla o nachoz nul
la sit tibi in hoc dubitatio. **S**criptū est eū
possibile est deo et de lapidibz istis excitare
filios abrahe. **Q**uidā aliud q̄ hoc est sicut
pater ait barlaā de desperatis et oībus detē
tis inīqtatibz posse saluari et suos fieri xp̄i
qui p̄pter suā benignitatis emmēciam
oībus ad se cōuersis celestē apuit ianuam
nullo salutis denegans introitū sed miseri
cordit̄ penitentes recipit. **N**ā iō et prima
et t̄rcia et sexta et nona et vndecima hora

equalis oibus merces redditur sicut sacrū
 refert euāgelīū . Itaq; licet acten⁹ in peccat
 tis senueris si flagranti corde accesseris eo
 rum qui a iuuetute pond⁹ diei et est⁹ porta
 uerūt cōsortio dign⁹ efficieris. Nec et alia
 multa de pīna locut⁹ sanctissim⁹ iuuenis in
 malis in veterato nachoz et pollicit⁹ remis
 sionē peccatorū pmittensq; xpm fore ppici
 um et plimis exemplis certifficās q; patus
 est semp ad suscipiendā penitēciam langu
 dam illi⁹ aīaz velud quibusdā medelis reso
 cilans plenū restituit sanitatē . At em̄ con
 festim nachoz ad illū . Tu quidē o nobilit
 sime aīa piter et corpe bene instructus hys
 mirabilib; misterijs pseuera in bona cōfessi
 one vsq; in finē et null⁹ modus vel temp⁹
 hanc de tuo corde amputet . Ego vero con
 tinuo vadā salutē meā querē et p penitēciā
 deū placae q; irrite aui . Nō em̄ regis vltē
 ri⁹ videbo faciē si tu tantūmō volueris . He
 tus igitur vehemēter effect⁹ est fili⁹ regis et
 ḡtanter verbū suscipiens cōplexat⁹ eū oscu
 latur et attentissime p eo ozone fusa et con
 mendās eum deo emisit de palatio . Egres
 sus aut nachoz cōpūctus est corde pfūdissi
 mā currendo viā quasi ceru⁹ puenit ad hēre
 mū et monachi cui⁹dam sacerdotali honoē
 p̄diti spelūcam attigit ubi ille absconditus
 latitabat ppter regis timorē . Cui humilitē

prostratus abluit pedes lacrimis imitatus matrem
terram de euangelio et diuinum postulabat bap-
tismum. Sacerdos igitur cum diuina plenus
esset gratia intellexit illud diuinitus fieri et
continuo sicut mos erat catechizans eum et instru-
ens diebus non modicis demum baptizauit eum
in nomine patris et filii et spiritus sancti. Mansit
itaque nachoz cum eo penitentiam agens de peccatis
suis et benedicens deum qui non uult aliquem
perire sed omnem conuersionem expectat et peniten-
tiam benigne suscipit. Mane autem discessu na-
choz cognito rex decidit ab spe quam retinebat
in illo. Videns autem suos sapientes et impu-
dentes rethores ita facile superatos in defectu
erat maximo. Et illos quidem contumeliosis plu-
rimis et dedecore affectos quosdam et neruis
ueluximenter flagellatos nonnullos oculis or-
batus eiecit a facie sua. Ipse autem partem cogi-
noscere cepit falsorum deorum infirmitatem licet
perfecte lumen christi respicere tunc noluerit. Nam
circumfusa caligine spissa nebula adhuc cordis
illius uelabantur oculi. Verumptamen sacerdos
iam non honorabat neque festiuitates agebat
et libamina non exhibebat ydolis sed uacillan-
tem utrobique mentem gestabat hinc quidem in-
firmitates recognoscens deorum suorum in de-
uero certitudine atque diligentiam formidans
euangelice conuersionis. Sed radicitus te-
nebatur malignis moribus. Ueluximenter enim

voluptatibus seruiebat corporis et oīo vicij
 moē captiui inhiabat ebat? sicut ait ysaias
 sed nō a vīno s; quasi chamo prauē cōsuetu
 dimis trahabatur . Sic ergo rege cū duab;
 luctatē cogitatōib; nobilissimū eius filius
 et vere iperialē possidēs aiā; in suo quiesce
 bat palatio nature sue strenuitatē ornatūq;
 at; pfectū opib; cūctis representās . Theat
 nanq; et cursus equorū et venatōis medita
 ciones et omnia iuuetutis mania studia et se
 ductōes q̄ sūt iprudenciū aiarū illecebre pro
 nichilo cōputabātur ab eo sed oīo xpi mā
 datis instruebatur et ipm faciebat vulneratā
 gestans aiā; et? amore ipm; desiderās vē
 desiderabilē qui est tota dulcedo et in facias
 bilis suauitas . In mēoziam vero redigens
 magistrū barlaam et illi? speculans vitam
 amore illi? liq̄sibat . Et vt ipm aliūde vi
 dere posset sollicitudinē gerebat assiduam
 et sermonē illi? in corde circūferebat indefi
 nētē sicut ligno q; plantatū est sec? decurs?
 aq̄rum irrigatū assidue et speciosos fructus
 afferens dño . Multas em aiās eripuit de
 pncipatu dyaboli et xpo saluādas obtulit
 Plurimi em ad ipm venientes verba hau
 riebāt salutaria . vnde nō pauci ēroze dere
 licito veritatis viam in declinabilē tenebant
 Nonnulli etiā secularib; abrenūciantes here
 miticā subibāt palestrā . Ipse aut oīomib;

vacabat et ieiunijs et frequenter emittebat
hanc vocē dicens . Dñe dñe rex meus cui
ego credidi ad quē ego cōfugi et ab errore
sum liberat⁹ cōcede mercedē dignam famulo
tuo barlaam qui michi ad te reducto mīra-
uit viā et veritatē et vitam et p̄a michi ut
citi⁹ videā in corpore angelū illū quo mūd⁹
nō est dign⁹ et cū ip̄o pagam reliquū vite
mee et p̄ vestigiā cōuersatōis illi⁹ incedens
placeam tibi dño deo .

Sed in tēpus illud solemnitas erat
futura Rorū deorum celebratissima in
die ciuitate illa . Solebat autē rex
intēresse festiuitati et sacrificiorū largitate
hanc exornare . Unde metuebant tēplozū
pōtiffices cernētēs eum negligentē circa cul-
tū corū et tepide se habentē ne forte ex toto
subtraherz p̄ntiam suā a tēplis et priuarētur
ip̄i regali munificencia que dabatur eis et
ceteris oblationibz . Surgentes ita aduent
antrū in vastissima positū heremo obi habi-
tauit quidā vir magicis vacans artibz et
pdolorū acērim⁹ defensor thēdas noīe quē
rex honorabat manifice et amicū tolebat
et magistrū dicēs p̄ ip̄i⁹ diuinatōes ad aug-
mentū et p̄fectū puenisse ad suū regnū . Ut
ergo sordidi sacerdotes puenērūt ad illum
hūc ī auxiliū suū cōuocant et facta regis
deozūq; hesitatōez manifestā faciunt et q̄ha

filius regis egerit q̄liter et nachoz adūsus
 eos publice cōcionatus sit et qz nisi ip̄e inq̄
 ūt veneris nobis auxiliatur⁹ tota spes n̄ra
 defect cūctiqz deozū cultus pierūt . Tu em̄
 nobis solus es in adūsis cōsolatio et in te
 sp̄e n̄raz pomim⁹ . Surgit ergo theodas cū
 p̄nti sibi dyabolica malicia et cōtra veritas
 tem armatur multos malignozū spiritūū
 vocās q̄s ad mala faciēda mouerat p̄mp
 tīssimos et quibz ille mīstris semper vteba
 tur et cū hys p̄ficiscitur ad regem . Ut autē
 nūciat⁹ est regi aduētus ei⁹ et intrauit vir
 gam quidē oliue baiulās melote vero p̄re
 cinct⁹ surrexit rex de sede sua et p̄cedens oba
 uiam illi osculat⁹ est eū et allata sede iuxta
 se sedere fecit . Tūc theodas ait regi . Rex
 mefnum viue maximozū deozū benignita
 te p̄fectus . Audiui em̄ te certamē magnum
 egisse adūsus gallileos et splendidissimo
 victorie dyadēate esse coronatū . Ideoqz v̄ei
 vt letabūdam solēpnitatem sibi celebremus
 iuuenesqz pulchērīmos et decoras v̄gīnes
 imortalibz sacrificem⁹ d̄ys thaurosqz centū
 et aīalia plurīma hys offeram⁹ vt habeam⁹
 eos et deinceps adiutores iuictos et p̄ oīez
 vitā n̄raz placabiles . Adhuc rex ait . Nō
 vici⁹ o senior nō vici⁹ sed debiliter poti⁹ su
 pati sum⁹ . Nā qui p̄ nobis putātur esse
 subito contra nos facti sunt et bachātem et

amētem et infirmā nrā; inueniētes adtem p̄
sus hanc deiecerūt . Nūc ergo si qua tibi
v̄tus adest et fortitudo ad auxiliandū dispo
site secte nrā et rursus erigendā ānuncia m̄
Tūc theodas tales dedit regi responsiones
Gallileorū quidē cogressiōes et vaniloqa
noli rex formidare . Nā quid sūt q̄ dicun
tur ab eis adūsus viros rōnabiles et sapiē
tes . Que si michi obuiauerit multo facili
us deiciētur q̄ foliū q̄ a v̄eto motū corruiē
Neq; eim̄ ante faciē meā venire sustinebūt
ne dū et sermonē meū cōferre et interrogati
ōes et oppositiōes facere . Sz vt illud p̄posi
tum certamē et totū q̄d̄cūq; voluerim⁹ recte
nobis eueniat et sc̄dm̄ v̄osū res nobis p̄ce
dat exorna solempnitatē hanc celebrimā
et pietatē deorū quasi quedā arma forcia i
due et bene tibi erit . Sic gloriabatur po
tens in malicia tota die meditans iniquitatē
sicut ait dauid et coopatione malignorum
spirituū ex toto regē fecit obliuisci verba sa
lutarīa q̄ cor illi⁹ aliquātulū tetigerāt et ad
cōsuetā penit⁹ reuocauit . Vnde l̄re regales
vb̄iq; mox trāsmisse sunt et vt conuenirent
oīns ad execrandā solēpnitatē deorū . Tūc
videres cōfluētes in p̄titudines p̄lorū oues
et boues et diūsa adducētum aialia . Oib;⁹
itaq; cōgregatis surgens rex cum seductore
theoda ad templū adyt thauris ad sacrificiū

107
adductis centū viginti et alijs multis aialz
bus et celebrabant pphanā solempnitatem
adeo q; resonar; quidē ciuitas a vocib; beu-
torum aialiū et ipse aer polluētur mdoē sa-
crificiorū . Mys itaq; cōsumatis et nequi-
cie spiritib; valde glouificantib; sup victo-
ria theode et gratias ei referentib; tēplozum
sacerdotib; . Rex iterū ad paliciū redijt et
ait theode . Ecce sicut iulxisti totū ipendim;
studium exornatōe solēpnitatis et sacrificio-
rum liberalitate . Jam ēgo tēpus est ut p-
missā adimpleas et filium meū qui a nris dia-
scellit culeib; ab ēroze xpianozū liberes et
elemētib; dys recōcilies . Ego em̄ omēz ar-
tem et man⁹ agitās nullā morbi hui⁹ muez-
ni curatōez sed oibus poctozē ipi⁹ repi vo-
lūtatem . Si mansuete cū agressus sum et
leniter nec sic mentē illi⁹ attendētem michi
vidi . Si vero austeritate vsus sum et con-
tumelijs ad supbiā magis et pūnatā decli-
nātem considerau . Tue derelinquo sapien-
cie q; michi cōtigit in fortunium committo
Si ergo ab hoc liberat⁹ p te rursus videro
filiiū meū dys seruiētē et delectatōib; vo-
luptuose vite hui⁹ et regni seruētē . Natuā
tibi erigens aureā sicut dys sacrificabo illi
et ab oibus honorari faciā te per infinita
tēpora . Theodas igitur aurē attente incli-
nans maligno et ab illo edoctus cōsiliū

malū et eximabile lingua illi⁹ et os effect⁹
ait ad regem . Si recuperare tuū vis filium
et vanā illi⁹ p̄niciē illi⁹ deponē inueni artē
cui nō p̄ualebit resistere sed facile molestet
rīgida ei⁹ cogitatio sicut cera a facie ignis
Rex autē vanum sic sup̄ vacue se iactans
tem cernēs ad delectationē mox et alacritate
tem transposit⁹ est sperans ipudicā illam et
audacem linguā circūuenire posse filij mei
a deo doctā et sapiā plenā aīaz . Et discere vo
lens q̄ esset ars illa inrogauit eum . Tūc
Theodas quasi nouaculā acutā p̄parat malī
ciam et dirū cōdit veneficiū et cōtemplatur
sophisma artificiosū et a maligno suggestio
nem et ait . Cūctis o rex assistentibus filio
tuo et mīstrātibus longe ab eo remotis mu
lieres decoras et valde speciosas et ornatas
introduci p̄cipe ut sint cū eo assidue et mis
mistrent ei cōsulentur et moventur cum eo
Ego autē despiratibus vnū qui ad huiusmōi
michi ordinati sūt imittens ei forci⁹ libidi
nis ignē succendā et postq̄ coierit ip̄e cum
vna sola talium mulierū nisi oīa concesserit
tibi p̄ voto despicabilis ero tibi et de reliq̄
mutū et supplicijs dign⁹ . Nichil em̄ ut fa
cies mulierū abducere et seducere inuenim
cogitationes p̄ualet et audi narratōez meo
sermoni testificantem .

Quidā rex filios mares habere non
 poterat. Vnde vehemēter tristis ēat
 et in felicitatē hoc esse non modicā
 estimabat. Qui cū hui⁹ mōi esset anxietati
 bus nascitur ei fili⁹. Et sup hoc gauisus
 est gaudio magno. Dixerūt aut ei pitissi-
 mi medicorū qz si infra decē ānos solem vel
 ignē viderit oīo lūie puabitur hoc enī oca-
 lozū illi⁹ positio inuocabat. Rex itaqz ut
 audiuit talia fertur spelūcam in quadā pe-
 tra excidisse et ibi filiū cū nutricibz inclusis-
 se vt nullomō vsqz ad cōpletionē decem an-
 norū lucis claritatē videret. In initis aut de-
 cem ānis de antro puē educitur nullū mūdi
 aliū rerū p visum habens noticiā. Tūc iu-
 bet rex sibi oīa scdm gen⁹ exhiberi et osten-
 di ei viros quidē in vno loco alibi vōo mu-
 lieres hic aurū et argentū ibi margaritas
 et lapides p̄ciosos splēoidas vestes et orna-
 mēta cūrus speciosos cū equis regalibz fre-
 na aurea habentibz et purpura cooptos et
 asselloēs armatos et armēta boū et greges
 ouīū. Et vt breuiter dicā oīa scdm ordinē
 et gen⁹ ostenderūt puero. Inrogante vero
 ipō quid horū vnūqzqz vocaretur regis mi-
 stri vni⁹ cui⁹qz appellatōez indicauerūt. Cū
 aut mulierū nomē discere anxie q̄reret fer-
 tur spatari⁹ regis ludēdo dixisse demones
 eas ēē q̄ seducūt hoies. Cor aut puēi illarū

desiderio plus q̄ ceteris rebz anhelabat. Oñ
sis igitur sibi oibz ad regem reduxerūt eum
Tūc interrogat rex filiū quid ampli⁹ amarz
ex oibus q̄ viderat. Quid inq̄t patr̄ aliud
nisi demones illos qui seducūt hoīes. Nul
lius enī eozūqz n̄ hodie demōrata sūt sicut il
larū amicitia exarsit cor meū et aīa mea. Et
miratus est rex ille in verbo pueri. Et vide
q̄ tyrannica res est amor mulieris. Et tu
igitur nō putes alit̄ supare te posse filium
tuū nisi hoc mō. Suscipit verbū rex liben
ter et adducūtur ei p̄lecte puelle decore et
valde speciose q̄s et ornatu illustrat splen
dido vt ampli⁹ ad captiuādū puerū sint cū
donee. Famulos quidem et mīstros pueri
oīes eiecit de palatio illas vero in loco eo
rum cōstituit. Itaqz ip̄e assidēt ei circūplec
tūt ad exerrādum suū coitū alliciūt oī gestu
et verbis inuitātes ad libidīnē. Nō habe
bat aliū ad quē respicēt aut cōmiseretur v̄l
loq̄retur. Ip̄e namqz erant et oīa. Et ista
quidē rex faciebat. Theoda vero rurs⁹ ad
illā malignā spelūcam suam redijt et liberos
suos respiciēs per quos talia opari poterat
vnū malignozū accēhuit et ad bellandum
contra xp̄i militē trāsmisit ignorās miser q̄
lem derisionē habebat sustinē et quāta con
fusione repleti cū tota sua cohorte dyaboli
ca. Malignus vero spūs alios q̄ neq̄ozes

se secum assumēs demones cubiculū adyt
 fortissimi iuuenis et irruit in eum vehemen
 tissimū carnis succēdēs caminū . Et malig
 nus quidē intrinsec⁹ inflāmabat facie quiz
 dem pulchérime sed aīa turpissime puelle
 exteri⁹ dirū libidis excitabāt ardorē . Quā
 da vero illa aīa dyaboli suggestiones sentiē
 ens et bellū cēnens malarū cogitacōez sup
 se forziter veniēs turbabatur et solutōez tan
 ti mali quēbat inuenire mūdūq; seipm ex
 hibere xpo nesceno viciozū macular; illam
 sanctā stolam quā baptismatis illū induit
 gratis . Quoz ergo amori libidinoso diuini
 amorē opposuit et in mēoziam reduxit
 seipm illi⁹ pulchérime et ineffabilis glorie
 xpi sponsi mūdarū aīarum et nuptiarū de
 quib; miszime eicientur qui nuptialē pol
 luerūt tunicā ligatis manib; et pedib; in te
 nebras exteriores . Hoc cogitās et lacrimis
 pfusus pcutiebat pectus suū vt malignas
 inde cogitacōes effugaret . Deinde surgēs
 et man⁹ in celum eleuans flagrantissimis la
 crimis et gemitib; deū inuocabat ad auxili
 um et dicebat . Dñe deus oīpotens miseri
 coris et misator spes desperatozū et desitu
 tozū adiutorū recordaē meī indignū serui
 tui in hac hora et ppicio oculo respice et li
 bera a gladio demoniaco aīaz meā et de ma
 nu canis vnicā meā et ne sinas me incidere

in manus inimicorum meorum non super gaudeat
michi qui oderunt me. Ne derelinquas me
corrumpi iniquitatibus et iniquitate corporis meum
quod castum tibi exhibere promisi. Te enim deside-
ro et te adoro patrem et filium et spiritum sanctum et
nunc et semper et in secula seculorum. amen. Et cum
dixisset amen diuinam sensit consolationem; celsus
super se venientem statim maligne discesserunt
cogitationes. Ipse vero usque mane in oratione
persistit et agnitis machinationibus dyaboli ce-
pit corpus suum amplius affligere fame et siti et
alia contritione. Totis namque noctibus stabat
super pedes suos sibi metipsum reducens ad me-
moriam que promiserat deo et describens in animo
Hinc iustorum splendorem et inde malorum ie-
hennam commemorans assidue ne ociosam et su-
am vanam hostis inueniens animam cogitationes
illi malas facile aspergeret et mentis munditi-
am pollueret. Undique igitur hostis desitit-
us est et omnino desperans seipsum taliter posse
strenuum deicere iuuenem aliam vadit durissimum
hostis inuenire seductorem. Et cum semper ma-
lignus sit ad nocendum et ad ledendum callidus
nunc multo attentius satagebat nichil emittens
quatenus ad effectum produceret quam sibi a theoda in-
iuncta fuerant et tale rursus conficit benefici-
um. Nam ingressus est vnam iuenculam illa-
rum quam cunctis erat formosior et regis fuerat
filia quam captiua de sua alienata est patria et regi

auēniē quasi quoddā mun⁹ eximiū fuit ob
 lata .hanc eo q̄ esset pulchērīma ad lapsū
 et supplātationē filij pater trāsmiserat eāq;
 seductor ut dictū est ingressus sermones ei
 suggerit intellectū atq; prudēciā sonātes illi
 us intencionis . Omnia em̄ ad maliciā p̄tinē
 cia machinamēta facile et cito malign⁹ in
 uenit . Deinde regis filio ad dextrā corruēs
 cōpassionis caritatē erga puellā immittit ei
 quasi obtentu intellect⁹ et ornamēti mentis
 illi⁹ quia esset in genua et de regali genere
 patria etiā sua et glia esset priuata . Cum
 hys cogitatōes submittit ei ut liberaret eā
 ab ydolis et xp̄ianā faceret . S; hec omnia
 fraudes erant vsuti draconis . Sic em̄ aim
 suū disponēs regis fili⁹ et nullā cogitatōez
 sordidā v̄l amorē viciorū ternēs in seip̄o er
 ga puellā cōmotum nisi tamē mīaz et comi
 passionē tā captiuitatis illi⁹ q̄ aīe pdicōis
 Nequaq̄ hanc rem putabat esse dyaboliz
 cam seductōez . Nā dyabolus cum sit auc
 tor tenebrarū aliūde in angulū lucis se trāf
 format . Ut ergo loqui cepit puelle regis
 filius et diuine noticiē sibi verba p̄ferre di
 cens . O mulier cognosce viuētē in secula
 deū et noli hoc ēroze ydolorū corrūpi sed
 dñm ih̄sū xp̄m intellige auctorem esse oim
 rerū et beata eris desponsata imortali spon
 so. Multa q̄ talia dicēte illo mox malign⁹

spūs suggerit mulieri ut seductōis expans
dat recia et ad peccati foueam trahat deo di
lectā aiaz illā quēadmodū primū hoiez des
cepit p euam et a beata et immortalī vita et
adeo sepans a paradiso etiā in hui⁹ vite exi
liū p̄cipitauit . Ut em̄ audiuit puella verba
illa oī plena sapiētia stulta ex̄ns nō intellex
it sed tales dedit responsiones ceu lingua et
os dyaboli facta et ait . Si mee salutis dñe
mi sollicitudinē geris et cupis deo tuo me
offerre et humilē aiaz meam saluā facere fac
et ip̄e vnā petitiōnē meā et oib⁹ statū p̄mis
dys abrenūciās tuo adherebo deo vsq; ad
finem vite mee seruitura ei . Et mercedē re
cipies p mea saluatōe et ad deū cōmisiōne
Tunc eo in̄rogante . Que est postulatiō
tua o mulier . Illa habitū et gestū et ocu
los et totam semetip̄az ad libidinē trāsfor
mās inquit . Cōiungere m̄i nuptiarū copū
la et ego p̄ceptis tuis gaudēs obediā . Cui
ille . Inaniter o mulier talē michi p̄tendis
durā petitiōez . Ego em̄ licet for̄iter tue sol
licitudinē gerā salutis et de p̄fundo p̄dicōis
desiderē te extrahere in̄gnare tamē corp⁹ me
um per turpem cōmixtiōnē michi graue est
et oīo impossibile . Illa autē cōtemplās totā
illā viā et inungēs quāē in̄qt talia faris tu
omī replete sapiētia . Ut quid pollutā rem
et turpem vocasti cōmixtiōnē . Nō em̄ et

ego expers sum scie xpianoru libroru sed
 voluia multa legi in patria mea multosq;
 xpianos mecu colloquetes audiui. **N**one
 scriptu in quoda libroru vrozū honorabi-
 les nupcie et thorus imaculat. Et melius
 est nuberi qua vei. Et q de9 coiurrit ho no
 sepat. An non oms antiquo iustos patri
 archas scilicet et pphetas vrozēs habuisse
 scripture vze. **N**one petrū illū quē pim
 cipē apkozū dicitis fuisse coiugē scriptum
 est habuisse. Quibz igitur auctoribz stul-
 tus nupcias pollutōez debes appellare. Val-
 de michi videris a veritate dogmatū vestro-
 rum érare. Cui ille respondit. Etia muliē
 sic se habet ista queadmodū dixisti. **N**am
 pmittitur volentibz vrozēs ducē sed nō eis
 qui semel pmiserūt xpo vginatē illebatā
 seruare. Ego em ex quo lauacro purifficas
 tus sum diuini baptis matis a iuuetutis et
 ignoracie mee delictis mūdum meipm ser-
 uare xpo sposponidi. Et q rōne q deo pro-
 misi violare potero. Et illa rursus ait. Sic
 et ista tua volūtas queadmodum pposuisti
Ahā vero mimā qndam et fere nullā perici-
 onē meā pfice si vis saluā facere aiaz meam
 Concūbe mecum hae nocte tantū et tua me
 pfrui patere pulchritudine nec nō et ipse sac-
 ciare decoē et pmitto tibi q sumo diluculo
 xpiana fia et ab oi abrenūciem cultu deozū

Et erit tibi non solū indulgentia p dispensatione ista insup munerū retribucio p salute mea adeo tuo . **N**ā gaudiū fit in celo sup vno peccatore penitentiā agente . Si ergo fit gaudiū in celo ppter conūsiōnē peccatoris auctori conūsiōnis in me mēces magna debetur . Etā ita est et penit⁹ indubitabile . **N**ōne plurimi et p̄ncipes religionis v̄re ap̄li sc̄dm dispensatōez egerūt p̄ter untes nonnūq̄ min⁹ ppter mai⁹ mandatū **N**ōne paul⁹ dicitur circūcidisse thymotheum ppter meliōrē dispensatōez . Et licet execrabilis sit xp̄ianis circūcisio tū ille nō respuit hanc facē . Et multa talia in scripturis tuis inuenies . Si ēgo sc̄dm veritatem queris saluare aīaz meā modicū illud meū comple desiderū . Et ego quidē tibi p̄fecta copula nupciarū cōiungi postulans qm̄ illud tibi minime desiderabile est vltorius te nō cogā que tibi placita sūt tū factura . Ergo et ip̄e ne oīo me exereris sed acq̄escendo michi sel̄ in hoc saluab̄ me a sup̄sticioso pdolorū cultu liberans et tu deinceps q̄ tibi visa fuerint faciēs oī tēpore vite tue . Sic locuta est . **N**ā et hebebat narratōrē cui et aures adhibebat ip̄a oculte . Et scripturarū exp̄ientissim⁹ est et totius malicie auctor et magister dyabol⁹ . **N**ec igitur dicēs et blādiens reciaq; et laq̄os a dextris et a sinistris

circūplicans turē aie illi⁹ cōmouēre cepit
 rigoreq; deponē ppositi illi⁹ et deliberatōez
 mittibūdā efficē . Scīator aut malicie et
 iustozū inimic⁹ vacillās illi⁹ cor cōsiderans
 gaudio magno replet⁹ est et qui secū vene
 rant nequicie spūs mox aduocat vociffrat
 Videtis quō puella ista cōcussit quē nos nō
 potuim⁹ cōmouē . Venite ergo fortiter ir
 ruam⁹ in eū . Aliud em̄ temp⁹ nō muemē
 m⁹ ita cōgruū ad cōplendā volūtatem illi
 us qui misit nos . Nec locut⁹ versi pellis et
 oī dolo plen⁹ cū suis canib; vnanimis ag
 grediūtur militē xpī oīm; illi⁹ aie vītes
 conturbāt et dirū amorē puelle suggeren
 tes ignē vehemētissimū concupie succende
 rūt in eum . Cernēs aut ille seipm fortiter
 inflāmatū et ad peccādum captiuatū et cor
 gitatōes suas puelle salutē et addeū cōuersi
 onem q̄si hamo escā pposite actōi circūposi
 tas et occultātes et hostis submissiōnes idē
 nō esse peccatū p salute aie sel mulierī mis
 seri i gemiscens defectōs aie pessūdare mox
 semetipm ad orōnē cōuertit et flumīa lacri
 marū ex oculis largīter pfūdēns clamabat
 ad deū qui saluos facit sperātes in se . In te
 dñe speravi nō cōfundar inefnum . Neq;
 irideāt me inimici mei tua p̄tectum dextera
 sed adesto michi in hac hora et sedm volun
 tatē tuam dirige viam meā vt glorifficetur

nōmē sanctum tuū et glorioſū et tribile in
me famulo tuo qui es benedictus in ſecula
Amen .

Quod plurimas vero horas cum lacris
mis orās et multas genuſlectionēs
faciēs collocauit ſemetipm in pauis
mēto et ſopozat⁹ paululū videt ſemetipm a
quibusdā tribilib⁹ rāptū et loca q̄ nūq̄ vi
derat p̄ranſeūtē et ad q̄ddam p̄ductum
maximū p̄ratū decoris florib⁹ et bene redolē
tib⁹ exornatū ubi arbozes quidē cernit oige
nas et variis fructib⁹ extraneis quibusdā et
mirabilib⁹ foliaq⁹ arborū dulce ſonū redde
bant aura q̄dam grata agitata et inſaciabilē
lem et gratiſſimū odorem emittebāt ſedeſq⁹
poſite erant de mūditiſſimō auro et lapidi
bus p̄cioſis fabrice nimirū ſplendore redde
tes . Et lecti lucidi p̄tioſiſſimis ſtrameis q̄
decore ſuo omēz narratōez ſupant . Aquē
etiā p̄ter fluūt lipidiffime ipos leiſſicātes
oculo . Permirabile vero iſtū et maximū
campū tribiles illi ducētes illū ī ciuitatem
introduxerūt ineffabili fulgore ſplendentem
Et auro quidē obrizo muri erant et de lapi
dibus quos null⁹ aliūde vidit p̄pugnacu
la altiffima . O quis illi⁹ referre p̄ualet cui
tatis decore et claritatē lux aut deſup inſuſa
radys ſuis omīs plateas ipi⁹ illuſtrat . Et
etheret q̄dē exercit⁹ ſplēdidi in ea cōſtantur

canticū cantantes qđ auris mortalis nūq̄
 audiuit . Et vocē audiuit dicentē . Nec est
 reſes iuſtorū iſta eſt leticia eorū qui placu
 erūt dño . Inde deniq; educētes illū reuerē
 diſſimi viri illi repedabāt . Qui iocūditate
 illa et gaudio tor⁹ pfuſus . ne puetis me ai
 ebat ne puetis me rogo ineffabili gaudio
 iſto ſed concedite m̄ i vno p̄clare ciuitatis
 hui⁹ angulo conūſari . Illi autē dicebant
 Impoſſibile eſt nūc te hic eſſe . S; labore
 multo et ſudoē venies huc ſi tamē tibimet
 vi inferre poteris . Hys dictis et maxi
 mū illū campum rurfus tranſeūtes ad loca
 deduxerūt tenebroſa et omī ſeditate et tristi
 cia et tribulatōe et turbine plena . Vbi for
 nar eſtuabat ignis ſuccenſus et vniū gen⁹
 at; ſerpenciū ibi erat inter flāmas viuens et
 aīas cruciās . Et vox audita eſt dicēs . Iſte
 locus eſt peccatorū . Iſta ſūt tormēta eorū
 qui p̄auis actib; et turpib; ſemetipos pol
 luūt . poſtea eduxerūt eū inde hy qui illum
 introduxerāt ſtatiq; in ſemetipō reuſus tre
 mebūd⁹ erat tor⁹ fluiāq; lacrimarū decūre
 bant ex oculis ei⁹ . Ois autē pulchritudo ili
 lius ipudice puelle et ceterarū ſetidior ſter
 core at; putredine ei videbatur . Voluens
 autē in aio eorū q̄ viderat meorā deſiderio
 bonorū et timore malorum ſuper lectum
 infirmus decubuit nequaq; ſurgere valens

Mūciatur ego regi egritudo filij. Cui p^o
q̄ venit interrogat quidē qd̄ acciderat. Ille
aut̄ refert ei p̄ ordinē q̄ viderat et ait. Viq̄
laqueū pedibz meis p̄parasti et deicere aīaz
meā voluisti. Nisi em̄ dñs adiuuisset me
paulom^o in inferno habitasset aīa mea. S;̄
q̄ bonus israhel deus rectis corde. Qui et
meā eripuit hūilitatē de medio catulorū lex
onū dormiui conturbat^o. S;̄ visitauit me
ex alto deus salutaris me^o et ostendit michi
qualibz puauerūt se bonis qui eū puocāt
ad iracūdiā q̄liumq; tormētorum penas su-
stinebūt. Et nūc o p̄ qm̄ aures tuas obtu-
rasti ne audiēs vocē meā bona suggerētem
saltem me ne phibeas p̄ viam tuā rectā ince-
dere. Hoc em̄ desidio hoc ambio idem ab
oībus frenis liberari et ad loca pergere vbi
barlaam xp̄i famul^o habitat et cum eo resi-
duū p̄ntis vite mee tēpus expendere. Si
aut̄ vi retinē volueris videbis me repente
tristitia et angustia mori. Et neq; tu p̄ de
reliquo vocaberis neq; filiū me vltim^o ha-
bebis. Iterū ergo defeci^o apprehendit rex
gē rursus tedet eū vite sue et male comūsus
ad semetip̄m in suū abiit palatiū. Athoda
vero qui missi fuerāt nequicie sp̄s adūsus
sanctū puerū redētes ad eum confusi deieci-
tionē confitētur et licet sint mēdatissimi tū
casum sue deiectionis apte retulerūt. Ille

aūt sic ait . Vos infirmi et miseri quō ab vno puero estis supati. Tūc maligni spūs diuina v̄tute cōpulsi in lucē licet inuiti veritatem p̄tulerūt dicētes . Nō valui⁹ sustinē nec oīo respicē xp̄i v̄tute et vexillū passio nis eius qd̄ cruce vocant. Illo em̄ signo rediui⁹ enēuati fugientes q̄ exulsi om̄s aeris principes et rectores tenebrarū . Nam prius q̄ p̄fecte eo signaretur iuuenis iste super eum irruētes fatif turbauim⁹ eum . Ut aut̄ xp̄m inuocauit in auxiliū et signo crucis armavit semetip̄m nos p̄secuc⁹ est cum ira et p̄hdiū sibi met tutissimū pokuit . Odeditantes ego iuenim⁹ instrumētum p̄ q̄ et p̄thoplasto locut⁹ est aliūde princeps nostē et eū supauit . S; nūc p̄ nichilo reputati sum⁹ a puēo isto et irrita facta est spes q̄ habuim⁹ de illo . Nā inuocat⁹ xp̄us in auxilium ignis sup̄ ne ire nos inflāmauit et in fugam conūtut et ā modo nō audem⁹ appi⁹ quare ei . Sic ergo maligni spūs apte nota fecerūt theode que facta fuerant .

Bex aut̄ vndiq; destitut⁹ . Theodam iterū aduocat cui et dicit . Omnia q̄ nos docuisti o sapientissime cōplentes nullam vtilitatē consecuti sum⁹ . Nūc aut̄ si q̄ alia ars residua est et illi⁹ exp̄ienciā capiamus forte inueniem⁹ aliq̄ mali solutionem

Petente vero theoda ad colloquū venire
filij mane rex secū assumēs eū ad visitandū
pgit filiū . Et sedens rex loqui cepit expro
bās et cōprehendēs de inobediētia sua e pri
naci volūtate . Illo vero denuo confirman
te et nichil pponendū esse xpī caritati cla
mante pcedens in medū theodas ait . Quid
cognouisti o iosaphat in immortalibus dys
nostris qz ab eorū cultu discessisti et patrem
tuū regem ita ad iracūdiā puocasti odibil
fact⁹ omī pplo . Nōne ab ipīs tibi prestī
ta est vita . Nōne et ipī exhibuerūt te pī
ōzōne ei⁹ ex audita et sterilitatis eū vincu
lo liberauerūt . Plura aut vaniloqa et inu
tiles nugacitates in malis in veterat⁹ ppo
nens et filogismos cōsumes de p̄dicatōne
euangeliij volēs istū deridere ydolorū vero
dogmata defendere . Modicū sustinēs supm
regis fili⁹ et vrbis illi⁹ cui⁹ q̄ fixit dñs et
nō homo ait ad theodā . Audi ērozis pfun
ditas et palpabiliū tenebrarū fetoz babilo
nium semē thalamaice turris cōstruendū
ples ppf q̄ mūd⁹ confusus est vaniloq̄ et
mifzime senex . Cui⁹ et igne fulguē cōcre
mata nēapolis leniorib⁹ scelerib⁹ opata ē
Cur deridere conaris salutis p̄dicatōez p q̄
ērabūdi viā inuenerūt p quā pditī et male
captiuati reuocati sūt . Quid meli⁹ est dic
michi deo seruire omnipotentī cum filio suo

vniuerso et spūi sancto deo in creato et im-
 mortali principio et fonte bonorū cui⁹ im-
 pium inestimabile et glia in cōprehensibilē
 cui astāt milia milium ac decies centenamilia
 angelorū et celestium ordinū et pleni sūt celi
 et tra glia ei⁹ per quē omnia de nichilo facta
 sūt per quē omnia gubernātur et cōtinētur
 et puidencia illi⁹ regūtur quā demonib⁹ p-
 ditis et in aiatis ydolis q̄rum glia et laus
 adulterium est pueorū corruptio et cetera im-
 pietatis opa q̄ de v̄is dys scripta sūt in in-
 stitucionib⁹ supstitionis v̄re . **N**ō erubesci-
 tis miseri et ignis in extingubilis sib⁹ sibi
 tudo generis chaldaici nō cōfundimī mo-
 tuas statuas adorantes imanus hūane opa
Napidē em̄ dolātes v̄l lignū cedentes deum
 appellatis . Deinde meliorē de armētis thau-
 rū tollentes vel aliud qd̄ occūrerit detentissi-
 mū de aialib⁹ mortuo delubro sacrificatis
Stulte p̄ciosius est tuo ydolo aial qd̄ offer-
 tur ei . **N**ā ydolū hō fecit aial deus creauit
Et ideo longe te ratōnali intellectualib⁹ est
 irrationale aial . **N**ā illud cognoscit nutris-
 entē se tu vero deū ignoras p̄ quē de nich-
 ilo factus es p̄ quē viuus et conseruaris et
 appellas deū quē paulo .m̄ vidisti ferro ce-
 sum et igne conflatū et malleis p̄ductū quē
 argento et auro circūtexisti et de tra eleuās
 in alto collocasti . Deinde corruēs in fram

miserū lapidē miserioꝝ illo' adoras et nō deū
um sed opa manuū tuarū mortua et in aīa
ta . Immo neq; mortuū utiq; est iustū vo-
cari ydolum . Quō em̄ mortuū est q̄ nūq̄
vixit . S; q̄dam nouū opteret inueniri si-
bi nomē tanta fatuitate dignū . Nā lapi-
deꝝ puluis efficitur ligneꝝ corrūpitur eneꝝ
fuscatur aureus et argenteꝝ cōflatur . Nec
hoc solū sed etiā distrahūtur dy tui aly mo-
dico aly p̄cio multo . Nō em̄ diuinitas in
eis est . Deū em̄ quis emit . Deū quis ven-
dit . Quō deus vocatur qui nō mouetur
An nō cernis qm̄quidē stans nūq̄ sedet se-
dens vero nūq̄ surgit . Erubescere stulte et
manū pone sup os tuū fatue talia laudās
Nā a veritate alienatꝝ es mēdacibꝝq; figu-
ris seductꝝ statuas fingens et opibus ma-
nuū tuarū dei nomē iponēs . Cuigila in fe-
licissime et intellige qz antiquioꝝ es tu deo
à te facto . ista plime sūt insanie . Confidis
em̄ temetipm̄ cū sis homo deum facere . Et
quō potest hoc fieri . Itaq; nō deū facis sed
effigine hoīs vel alicuiꝝ aialis linguā non
habētē neq; guttur neq; cerebrum nec ali-
quō interiꝝ . Itaq; neq; hoīs similitudo neq;
aialis s; omnino quiddā inutile et vanitate
plenū . Cur ergo insensibilibus adularis
Cur ī motis et inutilibus affides . Nisi em̄
ars fuisset cesoꝝis lapidū vel architecti aut

ferarij deū utiq; nō habuisses . Nisi custo
 des affiderent utiq; deū tuū pderes . Quē
 em̄ sepi⁹ v̄bs p̄p̄osa insipienter p̄catur ut
 deum ut ab eo custodiatur hunc custodes
 pauci affident ne a furib; rapiatur . Et si q̄
 dem aure⁹ v̄l argente⁹ fuerit sollerē custodi
 etur si vero lapide⁹ aut lute⁹ v̄l alteri⁹ cui⁹
 libet vilioris materie semetipsum custodiet
 forsitan robustior est lute⁹ apud vos au
 reo . Nō est igitur cōgruū vos insipientes
 et cecos et sine intellectu iustos subsannare
 sed poti⁹ vosmetip̄os deslere . Amēric̄ quip
 pe nō pietatis sūt opa v̄ra . Nā studiohis
 bellozū militaris aspectus sibe ydolorū eri
 gens vocauit marte; . Ali⁹ aut̄ mulierum
 cōcup̄ia succensus viciū suū deum fecit quē
 vocauit vener; . Ille aut̄ p̄pter suā violenci
 am finxit ydolū q; vocauit bachū . Simili
 ter et aliozū malozū cōcupiscētes suozū vici
 orum statuerūt ydola . Nam possessiones
 suas inuocauerūt et ideo in delubris suis i
 pudice fiūt ab eis saltationes et luxuriosa
 cātica resonāt et furiosi in ipetu fiūt . Quis
 aut̄ horū p̄ ordinē abhorrabilē edic; actionē
 Quis sustinebit illozū ēpitudines referēdo
 os suū inq̄nari . Sz omnibus manifesta sūt
 et si nos taceam⁹ . Illi tui cult⁹ sūt o theo
 da statuis in sensibilib; . Nec me suades ad
 orāē hęc me colere . Tue veracit̄ iste malicie

et stulte voluntatis tale cōsiliū . Sed similes
illis fiant tu et omnes qui confidunt in eis
Ego vero deo meo fuiam et illi sacrificia :
bo totū meipm deo creatori et puifori vni
ūforūm p dñm nrm ihesum xpm spem no
stram per quē accessū habem⁹ ad p̄ez lumi
nū in spū sancto p quē redēpti sum⁹ de ama
ra seruitute in sanguine ei⁹ . Nisi enī humi
liasset semetipm vsq; ad formā serui nūq̄
nos filiorū adoptione digni essem⁹ . Hu
miliatus est ergo ppter nos nō rapinā ar
bitrat⁹ est esse se equalē deo . Nam q̄ erat
pmanfite et q̄ nō erat asūpsit . Locutus est
hoib; ascendit in crucē carne sua posit⁹ est
in sepulchro trib; dieb; descendit ad infer
num eduxit eos quos vinctos tenebat seu⁹
mundi rector venūdatos sub peccato resur
rexit die scia ascendit in celū inde venturus
est iudicāe viuos et mortuos . Que igitur
sibi ex hys lesio facta est q̄ sublannaē vide
ris . Nōne cernis solē istū qd et q̄ntis trāf
mittit radium suū locis inhonestis et sord
dis et quāta corpora respicit fetida at; puten
cia . Nāq; sibi aliq; ex hys puenit macu
la . Nōne pot⁹ sordida et fetida at; sanie
decurrente deficiat attingit tenebrosa vero
illinat et ille illesus cō et intactus ab omī
macula pmanet . Quid vero ignis . Non
ne frigidū ferrū et m̄grū suscipiēs in seipō

117
flāmigerū totū atq; ignitū efficit. **N**ūquid
recipit ferrī proprietates. **N**ūquid celo fer-
ro malleis et contuso patitur aliqd ignis
aut lesionē nullomō sustinet. **S**i ergo crea-
turas istas corruptibiles nichil ex societate
viliozū pati constat qua rōne o stulte et la-
pidei cordis apprehendere psumis dices qz
fili⁹ et verbū dei nullomō discedens a pēna
glia sed deus exns pro salute hoīm suscepit
corp⁹ humanū vt hoies picipes diuine et
intelligibilē nature faceret et de inferno edu-
ceret substāciam nrāz et celesti glia donaret
vt principē tenebrarū seculi hui⁹ assūptiōe
carnis illiciens subiceret et gen⁹ nostrū ab
illi⁹ tyrānde liberaret. **V**nde et in passibi-
lis sustinet passionem crucis duas naturas
manifestās suas. **N**ā vt homo crucifigitur
sed sicut de⁹ solē obscurat cōmouit trāz et
multa qui dormierāt suscitauit corpa sanc-
torū de monumentis. **R**ursus vt homo mo-
ritur sed sicut de⁹ resurgit spoliās infernum
Ideo clamat ppheta infern⁹ letat⁹ est obui-
ans tibi deorsū. **N**am exultabat hoiez pu-
tans se suscipe infirmū sed in deū incidit et
manis subito effect⁹ est et captiu⁹. **S**urgit
igitur sicut deus et redyt in celū vnde nūq̄
discessit et naturā nrāz prius despiciabilē et
oibus inferiorē ingrātā et i honoratā oibz
superiorem fecit et in throno glie collocauit

Igitur q̄ ip̄i deo verbo huic facta est lesio
q̄ blasphemare nō desinis . Quid pulchri-
us ista cōfiteri et talē colere deū bonū ac be-
nignū qui mādat iusticiā cōtinētiā impat-
mudicā iubet mīaz docz fidē exhibet pacem
p̄dicat ip̄a veritas noiatur et ē ip̄a caritas
ip̄a bonitas . Hūc meli⁹ est colore q̄ deos
tuos nepharios et viciosos turpes piter ac-
tibz et noībus . De vobis lapidibz durio-
res et irrationabilibz rōnabiliores filij per-
diciōis tenebrarū heredes . Hēat⁹ v̄eo ego
et om̄s xp̄iani deum habētes bonū et benign-
num . Mā qui et seruiūt et si modico teni-
pore in hoc seculo mala sustinēt sed imoz-
talē retributiōis fructū vindemiabūt in reg-
no phenni et diuina beatitudine .

Dixit aut̄ ad eū theodas . Ecce mā-
festum est quia n̄az sectā multi et
magnī sapientes et narratoēs tam v̄tute q̄
sciencia mirabiles tradiderūt et om̄s reges
fre et potentes ceu bonā et nichil falsitatis
habētem suscepūt . Gallileozū vero rusti-
ci quidā paupesq; et viles hoīes p̄dicauer-
rūt et ip̄i pauci nūo nec duodenariū super-
grediētes . Quō ego paucorū et ignobiliū
atq; rusticorū p̄dicatio p̄ponēda est m̄ltorū
et magnorū sapiēcia tāta splēdenciū iditōi
Que ē aut̄ assercō v̄ea dicē et illos mēiri

Bartus ego regis filius respondit. Fos-
 sitan theoda a finibus romanis litteram au-
 diens et sine intellectu permanens vel
 potius aspidibus obturans aures ne audias vocem
 in cantancium. Unde igitur propheta ait de te
 Si mutaueris. Ethiops pelle sua et pardus
 varietatem suam et tu poteris benefacere cum didis-
 ceris mala. Stulte et ecce quomodo non reducias
 te in sensum veritatis. Hoc enim ipse quod a multi-
 tudinis quidem sapientia admirandis vniuersi cultus
 laudati sunt et a multis regibus defensi. Pre-
 dicatio vero euangelii a paucis et ignobili-
 bus viris predicata est ostendit diuini cultus
 nostri virtutem et vniuersorum malignorum dogma-
 tum infirmitatem et extirpationem. Nam vestra
 licet et aduocatos habuerit sapientes et des-
 fensores fortissimos tamen extinguuntur et de-
 bilitantur. Nostra vero nullo humano fulta
 auxilio lucet splendidiora sole et mundi ob-
 stinent plenitudinem. Si enim a rethoribus et
 philosophis exposita fuisset fides nostra re-
 ges et petentes habuisset coopatores merito
 diceres humana virtute totum fieri. Nunc autem
 cernens a piscatoribus quidam vilibus sanctum con-
 positum euangelium ab omnibus vero tyrannis
 persecutum et postea orbem impleuisse vniuersum
 Nam in omnes terras exiit sonus eorum et in fi-
 nes orbis ire verba eorum. Quid dicere potes
 aliud quam diuinam quendam esse et irrefragabilem

ututem p salute hoim semetipm astruente
Qua ego assertoz reqris in sensate mentiri
quide tuos vera aut dice nostros hys que
dicta sut potioze . Si em no deliramenta es
sent et mendatia oia tua nuq tantā obtine
cia ab hoibz fortitudinē et defensionē sic es
sent immuta et infirmata . Vidi em inquit
impiū sup exaltatū et eleuatū sicut cedros
libani . Et trāsiui et ecce nō erat q̄siui eum
et nō est inuētus loc⁹ ei⁹ . De vobis ista dix
it ppheta pugnatoribz pdolatrie . Modicū
em q̄ntulūcunqz et nō iuenitur locus v̄z
Sed sicut deficit fum⁹ deficiens et quēad
modū liquecit cera a facie ignis sic pibis
De euāgelica vero et diuina noticia inquit
dñs . Celum et tra trāsiūt verba aut mea
nō trāsiūt dicit dñs . Et iterū psalmo gra
phus ait . Inicio tu dñe fram sūdasti et ope
ra manuū tuarū sūt celi . Ipi pibūt tu aut
pmanebis et om̄s sicut vestimentū veteras
cent . Et sicut optoz iū mutabis eos et mu
tabūtur tu aut idē ipe es et am̄i tui nō defici
ent . Et quide diuini p̄cones aduētus xpi
sapiētesqz orbis p̄dicatores om̄s traxerūt
de pfūdo ērozis quos nūc infelix et v̄ ser
uus peccati despicias . Nam ipi resp̄duerūt
signis et pdigijs et varijs virtutibz velut
sol in mundo cecis lumē donantes surdis
auditum et claudis gressum mortuis vitam

exhibentes. Nam umbre illorū sole om̄s
 languores hoīm curabant demones quos
 vos timetis quasi deos nō solū ab hoīm ex
 pellebāt corporib; sed etiā ab ip̄o exturba
 uerūt mūdo crucis signo p̄ q̄ om̄ez p̄dide
 rūt magina et om̄ia veneficia in efficacia eē
 fecerūt. Et illi quidē hūaz ita sanātes infir
 mitatē xp̄i v̄tute et creaturā totā renouan
 tes ceu veritatis p̄tones merito admirabi
 les videbātur omnibus recta sapientibus
 Quid ergo potes d̄re de sapientib; tuis et
 rethorib; quozū stultā fecit de⁹ sapienciam
 Ifautores dyaboli quid memoria dignū
 reliquerūt seculo. Quid potes dicē de ip̄is
 nisi irrationabilitatē et turpitudinē et artē
 vanā ornatu verborū scenū cōtegentē feten
 tissime sue secte. S; et ip̄ozū poetarū quis
 cūq; v̄si sunt aliquomō a multa respuisse
 insania qd̄ verius est dixerūt q; h; dicūtur
 dy hoīes fuerūt et eo q̄ quidā illozū ediffi
 cauerūt ciuitates et regiōes gubernauerūt
 v̄l qd̄libet aliud egregiū facin⁹ scdm̄ sc̄lm̄
 fecerūt érantēs hoīes deos eos vocauerunt
 Nam in inicio seruth ille dicitur p̄dola rei
 perisse. In antiquis nāq; tēporib; quisq; a
 v̄l fortitudinis seu amicitie sue alic⁹ alteri⁹
 industrie opus mēoria dignū oñdisset Na
 mis fertur et p̄maginib; fuisse honoratus
 p̄ea v̄eo hoīes p̄decessorū suozū ignorātes

intencionē q̄ p̄pter memoriā solam eis qui
aliud fecerunt laudabile statuas et ymagi-
nes erexerūt. Paulatim erantes dyabolica
seducti v̄sucia q̄si imortales deos fides sibi
mortales et corruptibiles hoies adorauerunt
et sacrificia et libamina eis obtulerunt cer-
tumq̄ demonibz in ydolis habitantibz ad se
honorē et sacrificia trahentibz. Nā illi eis
qui nō pbauerūt deū habere in noticiā per-
suaserūt se deos credi duabz ex canis vt illi
quidē in appellatione ista glorificarentur
Delectantur em̄ nimirū supbia et arrogan-
cia pleni quasi dy honorari vt eos quos se-
durerūt ip̄repatum sibi p̄trahant ignē. Vn̄
om̄ez illos docuerūt impietate ac turpitudi-
nem vt suo subderet dicōi. Ad hanc igitur
eminēciā malozū pueniētes hoies obtine-
brati mente vnusq̄sq̄ sui vicij et p̄prie con-
cupiscencie erexit statuā et deū noiauit ab-
homiabiles ēroze abhoiabiliores impietate
eorū quos adorauerūt effecti donec veniēs
dñs puiscera mie sue liberauit nos qui cre-
dim⁹ in eū de maligno hoste et p̄dito ēroze
et docuit verā dei noticiā. Nō est em̄ salus
nisi in ip̄o et nō est alius deus neq̄ in celo
neq̄ in tra nisi ip̄e sol⁹ om̄i factor oia ptās
verbo v̄tutis. Verbo em̄ dei celi firmati sūt
et sp̄ū oris eius ois v̄tus eozū. Et oia per
ip̄m facta sūt et sine ip̄o factum est nichil.

Quodas aut hys auditis sermōnibus
 quia sermo plen⁹ erat diuine sapiē-
 cie quasi tonitruū fragore cōsterna-
 tas sine voce obstupuit. Sero aut et vix
 sensit suā miserā. Tetigit aut obtenebratos
 cordis illi⁹ oculis sermo salutaris. Oultū
 igitur de priorib⁹ actib⁹ suis p̄maz gerens
 et ydolorū érozē cōdempnās ad lumē veritatis
 cucurrit. Et ex illo tempore ita a ma-
 ligna cōuersatione discessit et tantū seipm
 execrandis vicijs et magicis artib⁹ hostem
 exhibuit q̄ntū m̄ hoc temp⁹ éga illū amici-
 ciam habuit. Tunc em̄ in medio consiliij
 stās rege p̄fidēte magna voce clamauit. Vē
 rex spūs dei habitat i filio tuo veracis victi-
 sum⁹ et nullā ultra responsionē habem⁹ v̄
 resistere hys que ab eo dicta sunt p̄ualem⁹
 Vē magn⁹ est de⁹ cristianoꝝ magna fides
 eozū magna misteria. Conūsus égo ad fi-
 liū regis ait. Dic michi o illuata aia susci-
 piet me x̄pus si discedēs a mal⁹ actib⁹ meis
 cōuertero me ad ipm.

Suscipiet aut nō qlitercūq; sed si-
 cut filiū qui de longinq; reūsus est regione
 idem de via iniquitatum conūsus est obuiam
 exiuit et hūc apprehendēs osculat⁹ est et pec-
 cati cōfusione sublata mox eū veste induit

salutari et stola splēdidissima circūdedit mī
sicāq; supnis v̄tutib; leticiā et sollēpnitatē
p cōuersione p̄dite ouis exhibuit . Nam
ipe dñs ait gaudiū fieri in celo super vno
peccatore p̄maz agente . Et iterū dicit . Nō
venī vocare iustos sed peccatores ad p̄maz
Deinde et per p̄phetā . Viuo ego dicit dñs
nolo mortē impy sed vt cōuertatur de via
sua mala et viuat . Cōuersione cōuertimī de
via v̄za mala et q̄re morientī dom⁹ israhel
Iniquitas em̄ iniqui nō nocebit ei inq̄cunq;
die conūsus fuerit ab impietate sua et fece-
rit iusticiā et in p̄ceptis meis ambulauerit
vita viuet et nō morietur . Oia peccata illi
us q̄ peccauit non recordabūtur q̄ iudicia
iusticie fecit in ipis viuet . Et rursus p̄ aliū
p̄phetā clamat . Lauamī mūdi estote auferi-
te malū cōgītacōm v̄zarum ab oculis meis
quiescite agere p̄se discite benefacere . Et
si fuerit peccata v̄za sicut feniū q̄si nix deal-
babūtur . Et si fuerit rubra q̄si v̄micul⁹ ve-
lud lana alba erūt . Talibus ego p̄positis
adeo p̄missiōib; hys qui ad eū cōuertūtur
noli hesitare o homo neq; ambigas s; veni
ad xpm̄ benignū deū n̄m et illuminare et fa-
cies tua nō cōfundetur . Vox em̄ ut descē-
deris in piscina diuini baptismatis oīs cō-
fusio vetēis hoīs et tota sarcia multozū pec-
catorū sepelietur in aq; et in nichilū defluēt

Juuenis vero tu inde et ab omi forde mundus exibis nullā maculā vlt rugam peccati deferens tecū . Et de reliquo vitis erit vt conserues tibi metīpi ibi adeptā emūdatiōne p viscera misericordie dei nostri .

Alexodas igitur instructus sermonibus hys exist cōtinuo et execrabile illō antrū repetens et sue magice artis libros assumēs velud totius auctores malicie et misteriorū demoniacorū thesauros igne cōbussit . Deinde vero spelūcā adyt sacra-
tissimi illius viri ad quē nachos venit et de narrat oia puluerē sup caput suū aspergēs graueq; gemitus emittens et abluens semet ipm lacrimis p ordinē etiā sem execrandas suas referēs actōes . Ille vero dū ad saluā das aias et de fraudulēti diaconis faucibus rapiēdas artificiosus esset in cantat illū verbis salutaribus pmittit peccatorū remissionē et ppiū fore spondet iudicē . Deinde cathyzans eū ieiunare multis diebus p hys q deliquerat mādauit lacrimisq; et gemitibus deum p illo exorans .

Hys itaq; pactis rex vndiq; destitutus vehemēter tristis erat et plurimā cōmotionē in aīo ferebat . Cōuocans aut rursus qtd de cōsilio habebat diligent pquirebat ab eis quid de reliquo suo faceret filio . Multa aut cōsilia multis

supponētibus arachis ille sup⁹ mēorat⁹ illu
strior ducatu et p̄mus consilij existens ait
regi . Quid optebat rex filio tuo facere et
nō fecim⁹ suadendo ei sequi nostra dogma:
ta et nostris seruire dys . Sed ut video ad
īpossibilia nitimur . Nā ex natura inest ei
vel forte ex foto contencio ista atz duricia
Igitur si ip̄m tormētis tradere volueris et
cruciatibz tu hostis eris nature et patr̄ nō
vocaberis et illū āmittes p̄ x̄po mōra cupi
entem . Restat igitur istud ad faciendū . i
ut diuidas ei regnū et in pte que ei cōtige
rit eū regnāre p̄mitte . Et siquidē rerū ne
gocia et cura secularium traxerint eū ad uo
lūm laborē sequendū et vitā ex sentēcia no
bis pueniet res . Nā mores fortiter in aia
roborati facile delire non possent . Et ideo
suasione poss⁹ q̄ vi sūt transmūtandi . Si
aut̄ in secta p̄manserit xp̄ianorū hoc ip̄m
nō amisisse te filiū erit defectionis magnū
solaciū . Hoc arachi dicente om̄s laudauē
rūt suscipientes consiliū . Consentit itaqz et
rex sic illa disponi .

Hanc aut̄ facto et accersito rex filio
ait ei . Ille michi vltim⁹ iam ad te
sermo est fili cui nisi confestim ob
audieris et saltē in hoc cor meū recreaueris
nō ultra bene scias ptem tibi . Ille aut̄ scis
sit ante q̄ virtus est verbi quō quidē inquit

multū laborās in obediētem te ad oīa repi
 ut acq̄scesceres sermonibz meis veni iā regnū
 diuidēs in vna pte te esse et regnare faciā
 et erit tibi āmodo licitū quātūq; desideras
 p̄gere viam . Cognoscēs aut̄ illa diuina ve
 raciter aīa et illud ad lapsum sue deliberaci
 omis p̄ponē regem tamē obedire cōsentit
 ut ip̄i man⁹ euaderet et desideratā sibi viā
 ambularet . Suspiciēs aut̄ regi ait . Ego
 quidē desiderabā diuinū illum querē virū
 qui michi viā ostendit salutis ut oībus ab
 renūciādo frenis cū ip̄o residuū vite mee ex
 penderet . S; qm̄ me pater nō pmittis ut
 desiderata pagam in hoc obediā tibi . Nā
 in quibz nō iacet manifesta p̄dicio et adeo
 alienacō bonū est patri obedire . Rex igi
 tur maximo replet⁹ gaudio diuidit statim
 in duas ptes vniūsam sibi p̄acētē p̄mici
 am ordiat filiū regē ordiat dyademate et
 oī hūc regali illustrās gl̄ia i designatū sibi
 dirigit regnū cum splendido cōmittatu et
 decenti obsequio . Principibz aut̄ et duabz
 magistrat⁹ et satrapis p̄cipit omīq; volenti
 abire cum filio suo rege et ciuitatē q̄ndam
 magnā et p̄bosam cōstituit ei in caput reg
 ni et oīa tribuit q̄ erāt cōgruēcia regi . Tūc
 iam iosaphat regni potestate p̄cepta cū per
 uenit ad ciuitatem in qua regnatur⁹ erat
 dñice quidē passionis signū idē xpi crucem

Venerandā in ōna quaq; vrbis turriū posu
it . **T**empla vero ydolorū et de lubrica instā
cius insequēs destruxit et vsq; ad fūdāmēta
diruit et ip̄a etiā fūdāmēta effodit nullas
impietatis reliquias derelinquēs . In medio
aut ciuitatis templū magnū et speciosū dño
x̄po edificat et p̄cepit mltitudini vt ibi fre
quēter cōueniāt ad exhibendū deo cultū p̄
sanctę crucis adoratorē . Tūc in mediū an
ōis ip̄e p̄cedit et intentissime se tradit ora
cionī . Om̄s aut qui sub ip̄i⁹ erant potesta
te admonet obsecrat oīa facit ip̄en⁹ q̄ten⁹
a sup̄sticioso demonum éroze sopet eos et
x̄po recōciliet . Deceptorē oñdit ydolatrię
et p̄dicatiōē insinuat euangelij dei verbi
descensionē docet et miracula p̄dicat aduē
tum eius passiōē nōstificat crucis per quā
saluati sum⁹ resurrectionis v̄tutem ad celos
ascensionē metuendā cū hys denūciat diē
fr̄ibile illi⁹ seculi aduētus repositaq; fidei
bus bona et susceptura peccatorēs supplicia
Hec om̄ia suauib; morib; et mellifluis p̄
transit sermonib; . Nō em̄ tantū eminēcia
potestatis et regali munificēcia ambiebat
venēabilis esse et metuēdus q̄ntum humili
tate et māfuetudine . Et eo amplius trahē
bat om̄s ad seip̄m quo erat quidē opibus
mirabilis māfuetus et modestus moribus
Vnde potestas hūilitate et mansuetudine

magis sibi adiunctis coopatoribus omnibus obedire suis facile persuasit sermonibus. Itaque sic in brevi tempore cunctus sibi subiectus populus ciues scilicet et rusticole diuinis illius edocti sermonibus ut abnegaret quidem multorum deorum errorem et abrupentur ab ydolorum sacrificijs et abhoiarionibus recteque iungeretur fidei et eius certissimis doctrinis christo reconciliareretur. Omnes qui in montibus et speluncis propter timorem patris illius inclusi fuerant sacerdotes scilicet et monachi et episcoporum pauci egressi de abditiis suis ad eum gaudentes veniebant. Ipse autem eos qui propter christum in talibus deciderant malis et tribulationibus obueia exiundo honorifice suscipiebat et in suum introducebat palatium pedes lauans capita abluens et omnino eos procurans. Deinde nouiter a se edificata ecclesiam dedicat et quendam episcopum qui multa propter fidem christi passus fuerat mala et sui episcopatus amiserat sedem archiepiscopum in hac constituit virum sanctum et ecclesiasticis institutionibus eruditum zeloque diuino feruentem. Piscinam autem confestim precepit baptizari eos qui ad christum conuersi fuerunt iubet. Et baptizantur principes populi et quot indiguitate erant deinde milites et reliqua turba. Et baptizati non tamen animarum recipiebant sanitatem sed etiam quantumque languoribus fuerant grauati corporibus et febribus vexati omnia deponentes animam purificati

corpore roborati a dino fonte egrediebatur
curatioe adepta aiaru sibi et corpū . Hic et
confluebant ad regē iosaphat undiq; multū
dies pietate ab eo discē q̄rentes et oia quis
de subūtebant tēpla ydolorū . Collebantur
vō om̄s diuicie et repositę i phais pecunie
Sacra autē deo tēpla edificabatur et diuiciis
as illas eis et p̄ciosā vestimēta et thesauros
rex iosaphat repositus d̄ execrabili et supflua
illa materia op̄ faciēs bonū et vtile . De tē-
plis vō illis ac delubris i q̄b; p̄ciō conūsa
batur sordidi demones p̄secutione atrocissi-
ma pollebatur et miserā q̄ eis sup venerat
in multorū audiētia vociferando flebant
Et liberata est tota regio illa a tētrima eorū
rum seductione luceq; fulgebat immaculate
fidei xpianorū . Igitur et rex bonū oībus
se p̄bebat exēplū et multos ad fidez inflā-
mabat intēcionē et accendebat . Qualib;
enī potestas conformatur talib; sibi semp
subiect⁹ pplus inhyat et ambit illa in qui-
bus principē gaudere sentit . Hic deo cor-
opante pietas crescebat in eis et cōforta-
batur quō rex immūdati xp̄i et ip̄i⁹ dilec-
tione p̄fect⁹ erat dispensator q̄ verbi gratie
existens et multarū gubernator aiarū ad p̄-
tum dei existens eas p̄ducēdo . Sciebat enī
hoc ante om̄ia regis opus esse vt hoies do-
ceat deum timere et iusticiā seruare . Quod

et faciebat semetipm regendo et voluptates
 corporis domando subiectosq; suos admo-
 nendo sicut gubernator oprim⁹ sollerter r^q
 tatis tenēs gubernacula. Nec em̄ vir regis
 diffinico est voluptates regere et tenere q^d
 ille faciebat. De parētum vero nobilitate
 et regali glia q̄ merat ei nullomō extolle-
 batur sciens qz lutum habem⁹ generis pri-
 mū pntē et de ipius massa sum⁹ diuites et
 paupes. In pfundo vero hūilitatis mentē
 semp depmebat et futuē beatitudis memoz
 aduenā quidē seipm hic reputabat. Illa
 autē agnoscebat ppria esse q̄ adeptur⁹ foret
 postq̄ de hac vita migraret. Quo vōo be-
 ne ista disposuerat et om̄s qui sub illi⁹ erāt
 dicōne ab antiquo liberans eroze paterna-
 rū tradicionū, fecit seruos illi⁹ qui redemit
 nos de maligna seruitute p̄cioso sanguine
 suo scōm meditatur op⁹ mie v̄tutem. Pu-
 dicitia nempe et iusticia iam pri⁹ adeptus
 fuerat et diademate pudicitie coronatus et
 ppura iustie cooptus ppendebat deniq; ter-
 renatis diuiciarū instabilitatē fluminalium
 aquarū imitari cursū. Qua ppē ibi studuit
 eas reponere vbi neq; erugo neq; tinea de-
 molitur et vbi fures nō effodiūt neq; furā-
 tur. Et cepit om̄s pecunias paupibz distri-
 bure nullomō parcens eis. Sciebat em̄ q^d
 magnā potestatē assumens datorē potencie

secūdum v̄tutem debet imitari . In hoc autē
maxime deū imitabatur si nichil estimaue-
rit m̄ia p̄ciosi⁹ . Sup̄ aurū ergo et lapidē
p̄ciosū m̄ie diuicias sibi met aggerebat . Et
hic letabatur spe future quietis et ibi iocū-
dabatur exp̄ienciā sperate beatitudis . Hic
p̄scrutabatur ab eo carcēs et qui in metal-
lis erant cōclusi et qui a creditoribz erāt sof-
focati et oia oībus largiter ministrabat . Pa-
ter erat orphanorū et viduarū pater amabi-
lis et benign⁹ sibi metip̄i putans beneficiū
ip̄endere cū aliorū miseretur . Nam diues
erat muneribz et vere regalis aio . Oībus
dabat liberaliter indigētibz multiplices spe-
rans p̄ hys recūpensatōes in tempore opū
retributōis . Vbiqz autē hui⁹ mōi illi⁹ fama
in breui crebrescē vnūqz ad eū quasi quodā
odore vnguenti tracti p̄ singulos dies cōflue-
bant et p̄ ora oīm volitabat . Nam timor
et coactio m̄ime trahēbat pplm sed desiderii
et ad ip̄m ex corde v̄ra dilectio q̄ ex deo
et eius pulch̄rīma cōsolatione ais oīm
erat insita . Tūc et illi qui patri eius erant
subditi et potius adherēbāt cunctū ērorem
abiciētes veritatē euangelizabāt . Et dom⁹
quidem iosaphat crescebat et cōfortabatur
dom⁹ autē auēnie minuebatur et infirmaba-
tur quēadmodū de dauid et saul regnorū
narrat hystoria .

Ita rex auēnie cōsiderās et vix atq; serō in sen-
sum rediēs suozū recognouit factorū infir-
mitatē deozū et vanā seductōez et iterū pri-
mos cōsiliū cōuocans in lucē pfert a se me-
ditata . Oībus aut eadē cōfirmatib; visitat-
uerat em̄ eos oziēs ex alto salutaris exaudi-
ta ozone famuli sui iosaphat visū est regi
manifesta facere filio . Scribit igitur sequē-
ti die eplam iosaphat cōtinentē hūc modū

Bex auēnie dilectissio filio iosaphat
beneualē . Cogitacōes plurime fili
kīne meā subintrātes aīaz crudeliter cōtur-
bant . Nam nra oīa cernēs deficiēcia quē
admodū sum⁹ deficit . Que vere sunt secte
xpianozū sup solē resplendēcia sensu vera eē
que michi semp a te dicebātur . Et qz tene-
bre nos pfūde peccatorū et impietatis opue-
rūt vt hic vsq; neq; ad veritatē respicē nec
auctozē vniūsozū valerem⁹ recognoscē sed
et lucē sic splendida p te nobis oīsam ocu-
los claudētes videre nolui⁹ . Multa quidem
tibi mala oīdim⁹ infelicisq; heu et xpiano-
rū nō paucos occidi⁹ qui coopante sibi in-
expugnabili vīute roboratī p mortē adūl-
nraz crudelitātē dimicauerūt . Nūc autem
crassā illā nebulā de nostris auferētes oculē
lucē quā licz modicā veritatis cernim⁹ et
piorum nobis pīnaz submitrat malozum

Sed et hanc lucem nubes alia male desperati-
onis inter polas obtenebrae temptat multi-
tudinem opponens meorum malorum. Et quia
abhorribilis iam ego sum christo et non sufficien-
dus sicut apostata et hostis illius factus. Quid
ergo ad ista dulcissime fili dicas ipse manus
festa michi citius facito et quid oportet me
facere tuum patrem edoce et ad noticiam rei que
expe dit me pertrahere.

Hanc epistolam iosaphat suscipiens et que
in eo continebatur legendo pertransi-
ens gaudio simul et admiratione re-
plebatur. Quorum ingressus in suum cubiculum
ante dominicam ymaginem in faciem corruit et la-
crimis frangi irrigans gratias egit domino humiliter
et confitens et labia exultationis mouens ymp-
num dixit. Exaltabo te deus meus rex et bene-
dicam nomini tuo in seculum et in seculum seculi. Mag-
nus es domine et laudabilis nimis et magni-
tudinis tue non est finis. Et quis loquitur po-
tencias tuas qui conuertisti petram in stagna
aquarum et rupem in fontes aquarum. Ecce enim
rupis ista et petra durissimum videlicet cor
patris mei te uolente quasi cera factum est molle
Nam et possibile est tibi et de lapidibus
istis suscitare filios abrahe. Gratias tibi ago
domine amator hominum deus meus quia pacie-
nter sustinisti et pacie-
nter sustinens excessus nostros et
hactenus nos impunitos dimisisti. Nos enim

digni eram⁹ oli picij a facte tua et exēplū fī
 eri i sc̄lo isto sicut penthapolim habitātes
 facinēosi fuerūt igne et sulphure combusti
 sunt . Sed in mēsa tua pacia modicē effusa
 sup nos . Gr̄as tibi ago hūilis ego et in:
 dign⁹ et si nō sum sufficiēs ad gl̄ificandā
 bonitatē tuā et deprecor iestimabiles tuas
 miseratōes . Dñe ihesu fili et sermo musi:
 bilis p̄ris qui oīa verbo deducis et volūtas
 te cōrines qui positus sup lignū ligasti for
 tem et sub illo ligatis et̄nam dedisti liberta
 tem ip̄e nūc extēde manū tuā inuisibilē et
 oīm liberatricē et p̄fecte libera seruū tuū pas
 trē meū de seua illa captiuitate dyaboli et
 oīde ei efficacissime qz tu es qui semp̄ vn⁹
 de⁹ ver⁹ et rex sol⁹ et̄nus et immortal . Vide
 cōtriciōez cordis mei ppicio et misericordi
 oculo et sc̄dm̄ v̄rā p̄missionē tuam adesto
 michi cognoscenti et cōfidenti factorē et pro
 uisorē toti⁹ nature influe etiā in me salētē
 aquā et detur michi sermo in ap̄cione oris
 mei et sensus bene fūdat⁹ in te sumo angur
 lari lapide ut valeā inutilis famulus tuus
 annūciare meo genitori sicut ap̄ misterii
 dispensaciōis tue et separe eū tua v̄tute ab
 ēroze vano malignozū demonū et ad te du
 cere deū et dñm̄ qui nō vis mortem nr̄am
 sed expectas conūsiōnē et p̄niā; q̄ es gl̄io
 sus in secula seculozū . Amen .

Sic orauit et certitudinē accipiens cō
sequendi a deo q̄ desiderabat et in
mia xpi cōsiliū tollēs se inde cum
regali officio ad regnū patris sui venire p̄
perabat. Ut aut̄ p̄i annūciat⁹ est aduētus
filij sui egreditur cōfestim obuiam illi circū
plectitur oscularur maximū fecit gaudium
et celebrē festiuitatē pagit in aduentu eius
Quid plura. post hec p̄ter v̄ singulariter
cōfident. Et quis dicit q̄ disseruit fili⁹ p̄i
et cum q̄nta ph̄ia. Sed q̄ alia nisi q̄ sibi a
spū sancto fuerūt ministrata per quē piscati
fūt piscatores totū mūdum et illecebrati sa
pientib⁹ sapienciozes ostensi fūt. Hui⁹ gra
cia et ip̄e illustrat⁹ locut⁹ est p̄i illuminās
eū lūie sciētie. Et em̄ p̄i⁹ multū laborauit
ut traheret eū a sup̄sticioso ēroze quid nō di
cens quid nō faciēs ut abducēt eum sed in
an̄is caritū psallebat q̄ in aure m̄ime au
diētis dicebat. Qū aut̄ respexit dñs ad hu
militatē serui sui iosaphat et deprecatōz ei⁹
exaudiuit clausam ianuam cordis p̄is sui
mor apuit. Volūtatem em̄ inq̄ timēcium
se faciet et deprecatōz eozū exaudiet facile q̄
dicebantur a filio rex intellexit. Ita q̄ dei
gratia optuno pacto tēpore quo insurgere
deberet adūsus victoriā malignozū spiritus
um qui dñati p̄i⁹ fuerāt aie p̄is sui et de
ēroze ydolorū p̄fecte liberare eum salutare

utro apte notificare verbū in celis viuenti
 deo reconciliari a principio sermonē repetens
 annūciavit ei q̄ nesciebat magna et mirabi-
 lia et auribz cordis nō audierat. Multa q̄
 dem ei d̄ deo locut⁹ est et fidei pietatē oñdit
 q̄ nō est ali⁹ de⁹ in celo sursum neq; in ira de-
 osum nisi vn⁹ de⁹ p̄ et fili⁹ et spūs sanct⁹
 Plurima etiā illi misteria nota fecit theolo-
 gie et de inuisibili at; visibili insinuauit crea-
 tura quō de nichilo oīa creauit et secūdiū
 ymaginē et similitudinē suā formauit hoī-
 nem et hūc libero arbitrio donās in paradiso
 posuit et oīm bonorū p̄cipari licenciam
 dedit abstinere vero ab vno solo p̄cipiens
 q̄ erat dinoscens boni et mali. Peuaricā-
 te vero mādatum de paradiso expulit. Vnde
 a familiaritatē ep̄ obtinebat apud deū elapsi-
 sum genus hūam in multos decidit errores
 seruēs peccatis et subditū morti p̄ tyrāni-
 dem dyaboli qui subditos secl̄ hoīes decipit
 eis ex toto obliuisci fecit deū et dñm et sibi
 seruire p̄suasit p̄ pdolorū execrabile cultū
 Oīa igitur duct⁹ qui nos formauit de⁹ ex
 volūtate patris et cooperatōe spūs sancti cōpla-
 uit de sancta maria v̄gine apud nos nasci
 et passibilis fact⁹ est impassibilis et mortu⁹ ē
 immortalis. Qui tertia die resurgens nos li-
 berauit a mortuis prioriq; honore et subli-
 mi gl̄ia dignos efficit. Nam subleuauit

nos secū in celum ascendēs vnde descenderat
Quē iterū venturū credimus et plasma suū
refuscitet redditurūq; vnicuiq; secūdū opa
sua hoc est electos celoꝝ regnum susceptu-
ros et ineffabilia bona malos vero etna hī-
turos tormēta .i. ignē inextinguibile tenebras
exteriores imortalē vīnē et q̄ntacūq; alia si-
bi thesaurizauerūt supplicia seruēdo pecca-
tis . Hec omnia v̄bis plinīs et habūde sibi
in esse spūs sancti gratiā testificātib; p̄trāsī-
ens deinde et inuestigabile benignitatis dei
pelagus enarrās et quō patus semp fit ad
suscipiendā p̄niā; ad se conūteciū et q; nō
est peccatū vincēs ei⁹ pietatis viscēa si tan-
tū voluerim⁹ p̄niā; agere ex multis hoc ex-
emplis et scripturarū cōfirmās testimonijs
sermoni imposuit finem .

Quāp̄ūct⁹ itaq; rex in hac adeo sapi-
encia voce magna et flagrantissimo
aīo saluatore xp̄m cōfiteatur ab omī
demonioꝝ ēroze discedēs signūq; viuiffice
crucis adorat sub aspectu om̄ et in cūctoꝝ
audiēcia deū verū p̄dicat esse dñm nostrum
ihesum xp̄m p̄ioꝝeq; suā confitetur impieta-
tem et pp̄riam adūsus cristianos crudelitas
tē et hoīcidia arguit magna porcio ad pie-
tatē efficitur vt in eo q; dictum est a paulo
ope cōpletum esse videatur . Vbi habun-
dauit iniquitas ibi et sup̄habūdauit gratia

Multa igitur sapientissimo iosaphat hys
 qui conuenerant magistratibus et satrapis et
 omni populo de deo et pietate eius fidei poran-
 ta et quasi ignea lingua nouum canticum can-
 tate spiritus sancti gratia superueniens omnes excitat
 ad glorificationem dei quasi ex una voce turbis
 clamantibus . magnus deus christianorum . Non est
 alius deus propter dominum nostrum ihesum christum cum patre
 et spiritu sancto glorificandum . zelo itaque diuino
 succensus rex auerſe insurgit fortiter ad-
 uersus ydola que erant in palacio suo ex auro
 et argento facta et in paucum ea picit . De
 inde per minute diuidens egenis distribuens per
 ficium sibi de inutilibus faciens . Postea cum
 filio ydolorum templa et de lubra omnia instan-
 ter usque ad ipsa subruit fundamenta . Sacra
 autem deo oratoria in loco ipsorum edificat
 Non solum autem in ciuitate sed etiam in uniuersa
 regione miro studio eadem perficiunt maligni
 vero spiritus qui habitabant in delubris euilas-
 tes pellebantur et in expugnabilem dei nostri
 esse virtutem tremantes confitebantur . Ois autem
 in circuitu regio et vicinorum gentium multi-
 tudinis ad piam fidem christi currebant . Tunc supra
 iam dicto episcopo ueniente chateyzatur rex auer-
 ſe et diuino proficitur baptismo in nomine
 patris et filii et spiritus sancti et iosaphat cum de
 diuino fonte suscepit et carnali genitori spiri-
 ritualis regenerationis auctor effectus est

¶ Nam celestis patris filius erat et fructus diuine radiis sanctissimus radice illa clamante Ego sum vitis vos palmites. Ita renatus rex per aquam et spiritum sanctum letabatur gaudio ineffabili. Cum quo et tota ciuitas et in circuitu regio uniuersa diuinum meruit baptismum percipere et filii lucis effecti sunt qui prius erant tenebre. Cuncti autem languores et omnes demoniacae calamitates perculsa credentibus expulsa est. Perfecti autem et sani omnes aiaibus et corporibus erant. Et prima alia miracula ad confirmationem fidei peracta sunt. Ecclesie reedificabantur et episcopi qui absconsi erant propter timorem exhibebant et suas recipiebant ecclesias et alii de sacerdotibus et monachis ordinabantur ad pascendum gregem christi. Rex quidem auertente illa priore illa infelici conuersatione derelicta et penitentia agens de his que fecerat totum quidem regale principatum filio tradidit. Ipse autem apud seipsum solitariam vitam deducens pulueremque semper capiti aspergens gressus gemitus emittebat lacrimis semetipsum abluendo solus soli ubique penitentia colloquebatur indulgentiam ab postulans suarum culparum intantum vero conpunctionis et humilitatis abyssum semetipsum deposuit ut non auderet etiam dei nomen suum nominare labys et vix hoc filii exhortatione presumeret. Ita igitur bona immutatione immutatus ad virtutum deducendum pergit viam ut supergredereur

pietate priorū iniquitatū ignorābant. Per
 quatuos vero ānos ita viuēs in p̄ma et la-
 crimis et omī v̄tute in egritudine decidit de
 qua et mortu⁹ est. Quē et finis ei⁹ appin-
 uit cepit timere et terribē ī memoriā reducens
 mala que fecerat. Josaphat autē verba con-
 solatōis alleuiabat tristitiā et formidīnē q̄
 sibi cōrigerat dicens. Quare tristis es pa-
 ter et quare tēmetipm conturbas. Spera in
 deo et cōfiteri ei qui est spes oīm finū tra-
 re et in mari longe sicut scriptū est p̄ p̄phe-
 tam dicentem. Flauamū mūdi estote auferte
 malū cogitationū v̄zarū ab oculis meis di-
 scite bene facere. Et si fuerint peccata v̄ra
 sicut feniū q̄si nix dealbabūtur. Si vero
 sicut coccinū vt lana dealbabo. Noli ego
 pater timere noli dubitare. Nō vincūt em̄
 peccata conūtenū se ad deū inestimabilem
 illi⁹ bonitatē ip̄a quippe sub mensura fune
 et nūo q̄ntacūq; sūt. Illa v̄o immensa est
 et inuisibilis. Non em̄ potest q̄ subiacet
 nūo imensum supare. Talib; cōsolatorijs
 v̄bis incātans ip̄i animā bone spei efficit
 Deinde extēdens pater man⁹ gratias agens
 bona imp̄cabatur illi et diē benedicebat in
 qua nat⁹ fuit ip̄e dicēs. Fili dulcissime fili
 nō me⁹ sed celestis p̄ris. Quā retribuam
 tibi gr̄az q̄libus benedicā tibi benedictōib;
 Quā vero gr̄arū actionē referā deo p̄ te

Perdit⁹ em̄ erā et inuētus sum pte . Mortu⁹ erā peccatis et reuixi inimic⁹ dei et apostata fui et recōciliat⁹ sum . Quid ergo retribuā tibi p hys oibus . De⁹ est qui dignās est qui dignas tibi reddat retributōes . Sic locutus est et frequēt^r osculabatur filiū dilectum . Deinde orauit dicens . In man⁹ tuas benignissime de⁹ cōmēdo spm̄ meum et ita in p̄mā dñō aīaz redidit .

Unc fili⁹ eius iosaphat lacrimis hō : nozās p̄ez mortuū exequias dignas illi exhibēs posuit corp⁹ ei⁹ in monūmēto inter viros sanctos non tamen regali opuit vestimēto sed p̄m̄e texit alicio . Stās aut sup mōumētum manib⁹ in celū eluatis et flumina lacrimarū ex oculis deducens orauit ad dñm dicens : Deus gratias ago tibi rex glie sol⁹ potens et immortalis qz nō desperisti de p̄catōez meā et lacrimas meas nō spreuisti qm̄ cōplacuit tibi ut istū seruū tuū p̄ez meū cōuerteres ab inīqtatibus et ad tēp̄m traheres saluatore^m vniuersorum sepans qz a supstitōe ydolorū dignum fecisti ut cognosceret te verū deū et amato^rem hoim . Et nūc de⁹ inuestigabilis et in mente bonitatis colloca eū in loco refrige^rij et in loco quietis ubi lux splendet vultus tui et ne mēneris inīqtatum illi⁹ antiqrum sed scdm multā mīaz tuā dele cyrographū

peccatorū ei⁹ et cartā illi⁹ scinde criminum
 et sanctos tuos pacifica et q̄s igne et gla-
 dio interimit et p̄cipe illis ne contra eū irā
 teneāt . Oia tibi possibilia sūt oīm dñe nisi
 hoc solū nō misereri eorū qui nō conūtun-
 tur ad te hoc est tibi ipossibile . Nam miā
 tua effusa est sup̄ oīs et saluas muocātes
 te dñe ihesu xpe qz decet te omnis gloria in
 secula seculorum . Amen .

Tales oīnes et deprecationes obtulit
 dño in totis septē dieb; nullomō
 a monumento surgens imemor peni-
 tus tibi et pot⁹ nec quieti sompni princeps
 sed lacrimis pavimentū rigabat gemitib;qz
 inenarrabilib; orādo deū pulsabat . Octava
 autē die palaciū regressus cūctas diuitias et
 pecunias indigētib; distribuit ita ut iam
 null⁹ relinq̄retur inopiā paciētisū . In pau-
 cis ergo dieb; hui⁹ mōi pficiēs n̄sterium
 et oīs thesauros euacuās q̄ten⁹ int̄curū p̄
 angustā ptā nō ipediret pond⁹ pecuniarū
 q̄daaginta dies obit⁹ p̄is memoriā ei per-
 ficiens cōuocat oīs p̄ncipes et militari
 p̄ncipos baltheo et urbani ppli nō paucos
 sedensqz p̄o tribunali ait in audiēcia oīm
 Ecce sicut videtis . rex auēnie pater me⁹ q̄si
 vnus de paupibus mortu⁹ est et neqz diui-
 cie neqz regalis gl̄ia neqz dilect⁹ ego eius
 filius neqz aliquis de ceteris amicis suis et

cognatis adiuuare illū p̄ualuerūt et in eui-
tabilē sentēciā p̄terire sed abijt ad illa iusta
iudicia rationē redditur⁹ conūlationis p̄n-
tis vite d̄ oibus nullū ducēs secū adiutore
nisi tantū q̄ egit opa q̄liacūq; sint. Idip̄m
et oibus hūanam sortit⁹ naturā contingere
constat nec aliter. Nunc ergo audite me
amici et fratres p̄plus em̄ et hereditas sanc-
ta quos redemit xp̄us p̄cioso sanguine suo et
de antiquo ēroze et seruitute adūsarij eruit
Ipi nolitis inter vos conūlationē meā quō
ex quo xp̄m cognoui et seru⁹ eius esse me
rui odio habens oīa ip̄m cōcupiui solum
Et istud michi erat desiderabile vt a strepi-
tu vite et vana cōturbatione subtrahendo
me solus soli vacarē et in silencio et quiete
aī seruiret dño deo. Sz inpleuit me p̄cia
mei obstinacio et mandatū honorari p̄cipi-
ens genitorē. Vñ dei gratia et coopatione
nō frustra laboraui nec in vanū tales dies
expendi. Nā illū xp̄o reconciliaui et vos
oēs hūc solū cognoscē deū verū et dñm oim
docui. Nō aut̄ hoc ego feci sed gratia dei
mecū q̄ et me desup̄siciozo ēroze et d̄ fuitu-
te ydolorū eripuit et vos p̄plm̄ meū d̄ seua
captiuitate liberauit. Jam ergo tēpus est
vt de cetero cōpleā q̄ p̄misi deo opa. Tem-
pus em̄ cūdi quo ip̄e deducet me et reddā
vota mea que voui ei. Nunc ergo vos

cōsiderate quēcūq; velit̄s p̄esse vobis et reg
 nare . Jam em̄ p̄fecti estis in volūtate dñi
 et nichil vos latet p̄ceptorū eius in istis am
 bulate nō declinat̄es ad dextram v̄l ad sim
 stram et de^o pacis erit vobiscū . Nec vt au
 diuit p̄p̄tus ille et virozū cōgregatō tumē
 tus illico et plancet⁹ et vocis maxima cōfus
 fio fit flentib; oibus et lamētantib; suā dei
 solatōez . Talia lamētantes et cū lamētatio
 nib; etiā sacramētis obtestatur se nō eū dis
 misur⁹ aliq̄ten⁹ sed cōprehensuros et disces
 dere penit⁹ nō cōcessuros . Jā vociferante
 p̄p̄to et oibus p̄ncipib; rex sedare turbam
 volens silencio ipato se obedire p̄misit ob
 stinatōi . Contristatos tamē et tristitie sig
 na in vultu ferētis domū remisit . Ip̄e aut̄
 vnū de p̄ncipib; qui erat ei car⁹ p̄re oib; et
 p̄pter fidei pietatē et pudicitie vite animi
 rand⁹ barachiā noie quē et supi⁹ sermo d̄
 monstravit ante nachoz barlaam simulans
 cū philosophis disputavit qui solus p̄atus
 fuit secum astare et decertare adūsus illos
 zelo diuino succensus in corde singularit̄e
 assumens leniter alloq̄batur et dulciter fla
 gitabat vt regnū suscipet et cū timore dei
 p̄p̄m illi⁹ reget q̄tenus ip̄e desideratā a se
 viam p̄geret . Vt aut̄ illū negantē vidit et
 oio respuentē et dicentē . O rex q̄ iniustū
 est iudiciū tuū q̄q; non scdm mūdātū tuū

est sermo. Si enim diligē primū tuū sicut te
ipm qua ratōe vnus q̄ ipse deponē festinas
michi conaris iponere. Nā si bonū est re-
gnare ipse q̄ bonum est tene si aut illud est
aie scandalū atz offendiculū cur michi im-
ponis illudere me vis supplantare. P̄ q̄
talia dicentē et asserētē vidit a colloquio
cessauit. Et ecce in tempesta nocte ep̄la; qui
dem scripsit ad pplm multā referta phia et
omēz pietatē p̄nūctiantē quō debent in do-
gloriarī et qualē vitā et offerre q̄les q̄ p̄mp
nos et quas gratiarū actiones. Deinde nō
aliū q̄ barachiā p̄cepit in regalē p̄ncipa-
tum eū assumere. Et in suo cubiculo cartā
in qua ep̄la erat scripta derelinq̄ns clam oī
bus de palacio egreditur. S; penit̄ latere
nō potuit. Nā sumo diluculo hoc auditū
est et turbatōez rep̄tinam et luctū pplis ex-
hibuit. Qui celeritate multa ad inquisitio-
nem ei⁹ egrediūtur p̄ripe fugā ei oīo satā-
gentes. Vnde nec in vanū cessit eis studiū
Ut enim om̄s p̄occupauerūt vias cunctosq̄
montes circūdederūt et in vias circuiuerunt
valles ī torrēte quodā hūc inuenerūt ma-
nus ī celū extensas habētē et oīonē sexte
celebrante hore. Vidētes aut eū pfusi sūt
lacrimis rogantes et discessionē in p̄peran-
tes. Ille autem ait. Cur frustra laborastis
Non enim ultra me regem habere valetis

Plurima vero illoꝝ cōstric⁹ instāmeta reū
 titur ad palaciū . Et cōgregatis oib⁹ suū
 declarauit consiliū . Deinde etiā iuramento
 confirmat sermonē q̄ nec vna cū ip̄is die
 de reliquo factur⁹ esset . Ego em̄ inquit
 misteriu meū in vobis impleui et nichil dimi
 si neq³ subterfugi subtiliū q̄n anūctiare vo
 bis et docerē testificans oibus fidem dñi
 nostri ihesu xp̄i et p̄nie viā oñdes . Et nūc
 ecce ego p̄go viā q̄ ex longo iam tempore
 desiderauit et ampli⁹ nō videbitis faciē meā
 vos oīs p̄pter q̄ testificor vobis hodie se
 cūdum diuinū apl̄m q̄ ego mūdus sum a
 sanguine oīm v̄m . Nō em̄ subterfugi q̄n
 anūctiare vobis om̄e consiliū dei . Nec au
 dientes et intencionis ei⁹ firmitatē scientes
 quō a p̄posito suo nō valerent eū p̄hibere
 merebant quidē desolatōez suā nō poterant
 aut oīno ip̄i suadere . Tūc rex barachiam
 illū quē et supior sermo monstrauit appre
 hendēs dixit . Fratres hūc vobis ordino re
 gem . Illo vero fortiter adūsus negociū
 reluctantē inuitū atq³ nolētē in regali p̄m
 eipatu constituit . Dyadema capiti ei⁹ im
 posuit anulu inq³ regalē dedit in manu ei⁹
 et stans contra orientē oꝝoꝝ p̄ eo fudit ad
 dñm in conūctibile sibi in deū fidē seruari et
 indeclinabile scđm mādatum xp̄i inuenire
 viam . Oravit etiā p̄ oī grege et hereditate

petijtq; eis auxiliū a dño et salutem et om̄e
p̄cūq; eis expediret ad vtilitatē disp̄sandū
Ita oratōne sancta conūsus dixit barachie
Ecce tibi frat̄ mando sicut aliqñ ap̄ls testif
ficatus est. Attende tibi et omni gregi in q̄
te spiritus sanctus posuit regem ad regēdū
pp̄lm dñi quem acq̄siuit sanguine suo. Et
sicut añ me cognouisti deū ei seruisti ei mū
da conscia sic et modo ampliori studio pla
cere satage illi. Nam quāto maiore a dño
adeptus es principatum tanto paucioris ex
actōnis debitor existis. Et ideo retribue bñ
factori debitum gr̄arū accionis. sac̄ta illius
custodiendo mūdāta et ab omni declinādo
via que ducit ad pdicōnem. Si em̄ in nau
gantib; qñ quidē nauta fallit modicā remis
gus infert lesionem qñ vero gubernator to
cius efficit nauis pdicōnē sic et in regibus
Si quis principū delinquit non tm̄ pp̄lo
quantū sibi metip̄i nocet. Si vero rex ipse
omnis opatur conuersacionis detrimentū.
Et ideo maximas sustinebis penas si quid
vtilium spreueris. Qua p̄pter cum multa
diligencia custodi tr̄ipm̄ in bono cunctam
erosam habendo voluntatē ad peccatū te tra
hentē. Nit em̄ ap̄ls. Pacē sectamī cū oib;
et sanctimonia sine qua nemo videbit deū.
Ecclesie attende humanarū rerū quō currit
contrarioq; mō et vano fert ip̄as et cūfert.

Et in istarū veloci p mutatonē immutabis
 lem serua piā cogitatōnē . Nam variari
 rerū mutatonē mentis i cōstantis ē iudiciū
 Tu aut fixus esto in bono et oīo stabilis .
 Ne extollaris ppter tempalē gloriā in anī
 timore sed expiata cogitatōne ignobilitatē
 tue nature considera breuitatēq; et in certi
 tudinē istius vite et carnū mortē copulatā .
 Et ista cogitans in supbie non in cides for
 ueam sed timebis deum verū et celestē regē
 et vere beatus eris . Beati em̄ inquit omēs
 qui timent dñm qui ābulant in vijs ei⁹ . Et
 beatus vir q̄ timet dñm in mandatis ei⁹ vor
 let nimis . Que vere an̄ omnia debes seruaē
 mandata . Beati misericordes qñ ipi mise
 ricordia consequentur . Et estote misericor
 des sicut pater vester celestis . Hoc em̄ man
 datum an̄ omnia debent seruare qui in ma
 iori sūt principatu locati . Et certe maximā
 potestatē accipiens datorē potestatis iuxta
 possibilitatē debz mirari . In hoc aut maxie
 deum immitabitur si nichil iudicauerit q̄
 misereri p̄ciosi⁹ . S; et obedientē nichil ita
 ad amicitia det p̄trabit sicut bñficiente grā
 indigentibus exhibita . Nā ppter timorem
 sancta elemosina adulatōni est cōpanda sic
 to honoris noīe sibi attendentes decipiens
 et non sponte subditū resilire facit t̄pis oc
 cassione repta vinculis v̄s amicitie astrict⁹ .

firmā habet ad id q̄ tenetur affectōez idcirco
ro benificus esto indigentibz et ap̄i aures
paupibz ut inuenias auditū dei tibi refera
tum . Quales em̄ nostris cōseruis erim⁹ ta
lem circa nos inueniem⁹ dñm . Et sicut au
dierim⁹ audiri merebimur et sicut videbi⁹
videbimur a diuino et oīa cernēte oculo in
feram⁹ igitur misero miāz ut p̄ simili filiez
accipiam⁹ . Sed et aliud audi mandatum
cōsiste primo . Dimittite et dimittetur vo
bis . Et si nō dimiseritis hoībz peccata eo
rum neqz vobz dimietet pater vester celestis
delicta vestra . Qua p̄pter malicie mēoziam
nō retinebis adūsus peccātra . Sz veniens
postulans delictozū tuozū indulge et ip̄e ni
te peccantibz qm̄ remissioni recōpensatur
remissio et adūsus conseruos nostros reco
ciliatio . Dñice ire sit sedacio . Et rursus du
ricia nostra erga peccātes irremissibilia no
bis facit nr̄a peccāmia sicut audis qui mē
tum passus est debitor talētozū erga proximū
in miā sibi met̄ adactū reuocans hui⁹ modi
debitū . p̄pter q̄ diligenter nobis cōsideram
dū est ne nos filia paciamur s̄ dimittam⁹
om̄e debitū et om̄ez irā ex corde eiciam⁹ vt
et nobz dimittātur delicta nostra . In oībz
aūe et an̄ oīa bonū custodi depositū piam
videlicet fidei ratio nē q̄ didicisti et oīs ziza
mia heresis nō pullulet in nobis sed mūdū

et sine dolo semē confusa diuinū ut mulet
 plicem fructū dño recōsignes qñ venerit ra:
 tionē ponē cum vno qz nrm et reddere vni
 cuiqz. Juxta opa sua qñ iusti quidē fulge:
 bnt sicut sol peccatores vero tenebre opient
 et eterna cōfusio. Et nūc fratres cōmendo
 vos deo qui vos potest edificare et dare vo
 bis hereditatē in sanctificatis oibus. Et
 hęc dicēs positis genibz suis cum lacrimis
 rursus orauit. Et cōuersus osculat⁹ est bar
 rachiā quē regē ordinauerat et om̄s p̄nci
 pes. Tūc iā fūduntur lacrimē veraciter ex
 corde. Circūstantes em̄ eum vniūsi quasi
 aie illozū ex illius penderet aīa et sine illo
 nuilomō viuē possent quid nō cōpassione
 dignū dixerūt. Quali lamētatione excellē
 etiam dereliquerūt. Osculabātur et amplex
 abātur reuertēcie obliuionē doloris passio
 fecerat. De nob clamabāt ab hęc infelicissi
 ma miseria dū illū vocabant p̄ez saluatore
 benefactore. Per te inqunt deū cognouī⁹
 ab ērozē liberati sim⁹ et ab oibz mal requi
 em iuenim⁹. Quid ergo erit nobis p⁹ tuū
 discessum. Que nos mala nō apprehendēt
 Talia dicētes pectora p̄uiciebāt et q̄ cōpre:
 hendarāt eos deslebāt in fortuna. Ille autē
 in sermonibz consolatoris plurimas gētus
 illozū cōpescuit cum eis se spū futurū pro:
 mittens qz corpore id iam esset impossibile

Talia dicēs oībus vidētibz egreditur de pa-
lacio . Cū quo mox oīs exierūt pmitten-
tes se ad ciuitatē nō reūfuros et nec etiā
oculis eam ampli⁹ se visuros . Ut autē extra
ciuitatē facti sūt qz sermone blando ab illo
nolebāt discedere increpatōe a vulsi sunt et
inuiti reūtebātur et frequēter eis cōuertenti-
bus oculos et in itineribz pedibz offendēti-
bus . Quidā autē feruētiores merētes a lon-
ge seqbantur cū quousqz nox supueniens
sepauit eos ab inuicem .

Egredisbatur ergo d̄ regno suo for-
tis ille iuuenis gaudēs velud qn̄ d̄
longo exilio in suā aliqs reuertēs
p̄riaz letus ambulat et erat indutus extrin-
secus quidē consuetis vestibz intrinsecus v̄o
lanceo panno illo qz barlaam sibi dederat
Noctē itaqz illa in domūcula cui⁹dam pau-
pis hospitāz vestimētis suis exut⁹ ea pau-
peri tradidit ultimā istā elemosinā pficiens
Et sic tā illi⁹ q̄ multozū aliozū paupum
oīomibz pcuratorē sui deū acq̄rens et ip̄ius
gratiā et auxiliū q̄si vestimētum salutis et in-
dumētum leticie sibi met circumponēs ad hos
remitticā egressus est viā nō panē secum de-
ferens nō aquā nō aliud aliqt ad cibū p̄ti-
nēs nō vestimēto indut⁹ alio nisi duro p̄-
no illo tm̄ cui⁹ pauloante mēozia fecimus
Desiderio em̄ quodā incredibili et amore

diuino vulnerat^o aia immortalis regis xpi
 oino erat desiderati extra se factus totus ei⁹
 liquefact⁹ amore. Fortis em iquit ut mors
 dilectō . Huiusmodi ipe a diuina caritate
 suscepit ebrietatē ita exarserat sicut scdm p^r
 phetam dicentē. Quēadmodū desiderat cer
 uis ad fontes aquarū ita desiderat aia mea
 ad te deus fontē viuū. Et quēadmodū vul
 nerata tali dilectione aia clamat in canticis
 cānticozū. Vulnerata caritate ego sum . Et
 alibi. Oūde michi faciē tuā et fac me audire
 vocē tuā. Vox em tua dulcis et facies tua de
 cora . Huius ineffabilis pulchritudinis xpi
 amorem velud ignē i corde suscipiens apos
 stolorū echorus et martirum ppli omnia sp
 nebant que videntur omnē sez vitam tpalē
 Oīlle tormētōzū et morciū species subibāt
 amantes diuinam pulchritudinem et circa
 nos dei verbi cogitantes dilectōnem . Hūc
 ignē et bon⁹ iste nobilis quidē corpore no
 bilior vero et regalior anima in seipō susci
 piens omnia simul terrena despiciēbat oēs qz
 conculcabat corpis voluptates. Spnebat
 diuitias et gloriā et ab hominibz honorem
 Deponebat diadema et purpurā aranearia
 tela et fragilia ista cogitans. Ad oīa vero
 lahoriosa et tristia heremitice vite pmpius
 semetipm exhibuit clamans . Adhesit xpe
 meus adhesit anima mea post te me suscepit

dextera tua . Et ita incōuertibiliter ingres-
sus est vastitatē heremi et q̄si onē quodā et
grau cathena deposita rerū tēporaliū confu-
sione letabatur spū et desideratum intuens
xp̄m clamabat ad deū quasi p̄ntem et vocē
audientis dicentis . Nonna mūdi hui⁹ dñe
nō videat ocul⁹ me⁹ neq; oleuetur āmodo
mens mea p̄nti vanitate sed imple oculos
meos lacrimis spiritalib; dirige gress⁹ me-
os et oñde m̄ famulū tuū barlaam . Ostēde
michi eum qui salutis tua gracia auctor fac-
tus est ut heremitice vite hui⁹ p̄ ip̄ius dili-
genciā additā exēcitiū ne pugnādi ip̄ericiā
ab inimico supplāter . Da m̄ dñe viam in-
uenire p̄ q̄ veniā ad te q̄ vulnerata est aīa
mea amore tuo et te ficio fontē vite et salua-
tis . Nec voluebat apud semetip̄m semper
et deo dicebat p̄ oꝝe; et et cōtemplatōe; al-
tissimā iñte; et ita ip̄ensi⁹ iter suū pagebat
ad chorū sanctorū puenire saragēa ubi bar-
laam degebat . Edebat vero herbas que p̄
heremū nascebātur . Nichil em̄ aliud dese-
rebat secū ut dictū est nisi solū corp⁹ suum
et p̄anum quo optus erat . S; et cibum q̄-
dem mediocrē et puū de herbis sumebat aq̄
vero oīno penuriā paciebatur in iacuosa et
arida existente heremo illa . Itaq; iam circa
merediē sole ardēte vehementer iter agente
vehemēcius estuabat siti estu pseuerante et

vltima affligebatur miseria . Sed vincebat
 desideriu naturā et sitis qua deum siciebat
 flāmam vorabat sitis aque . Inuid⁹ vero
 et osor hoim dyabol⁹ nō sufferēs i iuvene
 tale cernē ppositū et sic feruentissimā in deo
 dilectōez plurimas ei p heremum excitauit
 tēptationes . Submittēs ei regalis glorie
 sue mēoziam et dudū astantis ei splendidis
 firmi obsequij aīcorūq; et cognatorū at; coz
 etaneorū et qz cūctorū aīe ex ipi⁹ pfiēbā
 sur aīa et alia vite refrigeria . Deinde aspe
 ritatē conūsātōis pponebat ei et plurimos
 illi⁹ sudores cozpis qz infirmitatē incōsuetu
 dinē ei⁹ in miseria tali et tēporis longitudo
 nem pntis qz sitis necessitate et nusq; sperā
 dam cōsolacionē tanti laboris vl finē . Et
 oīo excitauit ei puluerē cogitatōnū in mē
 te quēadmodū scriptū est de magno antho
 nio . Ut aut vidit semetipm inimic⁹ debile
 contra illi⁹ ppositū xpm em ipm cogitans
 et illi⁹ desiderio succēsus spe q bona cōforta
 tus et fide stabilis p nichilo illi⁹ si imisio
 nes reputabat erubuit . Tūc a prima con
 gressione decidēs alterā pgit viam . Multe
 eīn eius malicie semite et fantasmatib; va
 riis eūtere tēptabat et in formidimē mittere
 Aliqn vero gladiū adductū tenēs in silpe
 sup eum ei pcuttere minabatur nisi statim
 retro conūderetur . Alia vice diuersarum

bestiarū formās assumebat frendens adūsus
eum dirissimū edēs mugitū et sonitū . Des
inde in draconē et aspidē et basiliscū trans
formabatur . Non^o vero ille et fortissim^o
athleta intrepid^o erat aīo reu qui altissimū
sibi in etiāpi refugium posuit . O ente vero vi
gilans et malignū subsannās dicebat . Non
latet me o seductor quis sis q̄ michi ista ex
citas qui et ab inicio cōtra gen^o hoim talia
es fabricat^o . Et semp malign^o es et ledere
nūq̄ cessas . Et aptū tibi habitū et famili
arissimū hoc ipm est bestias et serpentes im
mitari bestialitatē consilij tui ac prauidatē
venenūq; et lesionem intencionis tue demō
strans . Cur ergo ad impossibilia conaris
mixime . Ex quo em cognoui tue esse ne
quicie machinamenta ista et trozes michi
nulla de te cura fuit . Dñs michi adiutor ē
et ego despiciam inimicos meos . Et super
aspidē et basiliscū ambulabo et cōculcabo
leonē et draconē v̄tute xp̄i confortat^o . Cō
fūdantur et reuerātur om̄s inimici mei aū
tantur et erubescāt valde velociter . Nec di
cens et signū crucis impinens arma in ex
pugnabilia oia dyaboli fantasmata absen
tauit . Cū em bestie et serpentes sicut deficit
fum^o defecerūt et sicut liquefcit cera a facie
ignis sic pierūt . Ip̄e vero xp̄i v̄tute mu
nit^o ambulabat gaudens et gr̄as agēs deo

S; et bestie plurime et varie et serpen-
 at; draconū diūsa genera q̄ herem⁹ ille nu-
 erit obuiācia illi nō iam fantastice sed i ve-
 ritate apparuerūt. Quo circa timore quidē
 erat plena via et labore. Ipse vero utraq;
 spernebat aio timorē quidē dilectōe ut ait
 scriptura foras mittente laborē vero amoē
 alleuiate. Ita ēgo multis et varijs in com-
 modis ac miserijs fatigat⁹ dieb; nō modis
 cis tandē puenit ad heremū illā semiaritice
 fre in qua barlaam habitabat ubi et aquā
 inueniens flāmam fisis extinxit.

Ansit aut iosaphat duobus ānis in
 tegris p heremi illi⁹ vastitatē vaga
 būdus et nō inueniebat barlaam
 deo et in hoc fortitudinē animi eius et cogi-
 tacōis stabilitate pbante. Et erat ibi sub
 diuo sole exustus p diem et frigore p noc-
 tem cōgelatus et incessantē qrens velud alis
 quē thesaurū p̄ciosum venerandum senent
 Plurimas vero sustinuit tēptatōes et pug-
 nas malozū spiritūū et multos labores her-
 barū idigēcia quib; in cibū utebatur qz et
 ista cum sicca herem⁹ eēt rarissimas ferebat
 Sed amore dñi inflāmata adamātina aia
 illa et in victa facil⁹ sustinebat tristitia ista
 q̄ voluptates ideoq; supno nō fuit priua-
 tus adiutorio s; scdm multitudinē dolorū
 ipius et laborem a desiderato xpo fiebant

consolator nocte letificans aiaz. Cōpletis
vero duobus ānis iosaphat quidē incessan-
ter circuibat q̄rens desideratū et rogabat
deum lacrimarū flumīa effundēs et clamās
Ostende michi dñe viatorē tue cognicōnis
et tantorū auctorē bonorū et ne p̄pter mul-
titudinē peccatorū meorū bono tuo priues
me sed dignum me fac videre illum et eq̄
lem ei agonem consolatōnis ponere .

Tuenit autē dei gratia spelūcam vestigia se-
quens illuc ambulantiū et monachū quen-
dam reperit heremiticam viam trāsientem et
hūc flagrantissime amplexat⁹ et osculat⁹ ro-
gabat ab illo ostendi sibi barlaam habita-
culū et de seip̄o cūcta viro illi manifesta fa-
cit . Per ip̄m itaq; locū didicit habitatio-
nis quē q̄rebat puenit celētime velud quā-
do venator gnar⁹ vestigiā incūrit venatoris
et habēs alia signa ab alio sene sibi demon-
strata ambulat gaudens et spe robust⁹ si-
cut puul⁹ ex longo tempore p̄ter cupiens
videre . Quā em̄ amor qui sc̄dm deū est in
aiā distillat naturaliter multo feruencior
est atq; fortior . Stetit ēgo an̄ ostium spelū-
ce . Et pulsans dixit . Benedic pater bene-
dic . Ut autē vocē audiuit exiuit barlaam d̄
spelūca . Cognouēat p̄ sp̄m quē sc̄dm ex-
teriorē aspectū p̄fecte cognoscē non valebat

ppter mirabilem illā transfiguratoē et im-
 mutatoē qz imutat⁹ et trāfiguratus erat
 ab aspectu illo p̄rioē et decoza et iuuentute
 Nam denigrat⁹ erat a feruoē solis coma :
 et qz cernibz exesam habens faciē et oculos
 in p̄sūdum habens dimersos et cilia exusta
 habens riuus lacrimarū et multa inopie af-
 flicione . S; iosaphat cognouit spūalem
 r̄ez caracterē vult⁹ seruātem eundē . S; s̄s
 ēgo mox cont̄ orientē senex orauit gratias
 agendo deo . Et p⁹ oōnem dicto amē ap-
 prehēdētes se et osculātes feruētissimis altē-
 utrū amplexibz constringebāt et p̄ in terro
 amore sociari nō poterāt . Ut autē sufficien-
 ter osculati sūt inuicē et p̄p̄ijs nōibz se salu-
 tauerūt sedentes colloq̄bantur . Sermonē
 aut̄ incipiēs barlaam . Vñ venisti dicebat
 fili dei et heres celestis regni p̄ dñm nostrū
 ihesū xp̄m qz dilexisti quē merito desiderasti
 sup̄ omnia temporalia et corruptibilia . Et
 sicut prudēs negociator et sapiens oibus
 venditis p̄ciosissimā emisti margaritā . Et
 thesauro abscondito in agro repto manda-
 torū dñi oia dedisti nullo pcens cito p̄trāse
 si cium vt agrū illū emerēs tibi in eip̄i . Do-
 net tibi dñs p̄ temporalibz eēna p̄ corrupti-
 bilibz in corruptibilia et nō vetrascendo
 Dic ergo michi dilectissime quō huc veni-
 sti et quō p⁹ meum discessum factū est de te

et si cognouit pater tu⁹ deum aut si adhuc
vsq; in prima pseueras insipientia ac demo
nu seductoe captiuatur. Nec barlaam in
rogante iosaphat referre cepit quata p⁹ illi
us abscessum facta sint ei et quo dñs omnia
in prosperitate vñt vsq; ad pñtem eorudem
cõiuictõez. Senex aut audiens ista cū de
lectatione et miraculo p̄ gaudio lacrimat⁹
dicebat. Gloria tibi deus noster qui semp
ades et auxiliaris diligentib; te. Gloria tibi
xp̄e rex vnũsorũ et de⁹ benignissime qz cõ
placuit tibi semen q̄ in aia seiaui serui tui
iosaphat sic centesimũ referre fructũ dignũ
quidẽ te agricolam et dño nrarum aiarum
Gloria tibi pacite bone sanctissime sp̄s qz
q̄ dedisti gr̄am sanctis tuis aplis hui⁹ p̄tia
cipem dignũ fieri fecisti seruũ tuũ et in na
turas hoim multitudies a sup̄sticioso p̄p̄ni
tore liberasti et vera illuminasti dei noticia
Sic ab ambob; gr̄e deo referũtur et talia
colloquẽtib; et dei exultãtib; gr̄a sup̄uenit
vespera. Tũc ad ozõez surgentes cõsuetum
celebrarũt officiũ. Deinde cenaturi pomẽ
mensam barlaam locupletẽ sp̄ualib; plenã
epulis sensualis vero neq̄q; p̄cipẽ cõsolati
onis. Nolẽa em̄ cruda fuerunt quozũ se
nex ip̄e opator et cultor fuit et doctili pau
ci qui in ip̄o heremo inueniebãtur et silue
stres herbe. Gr̄as igitur agentes et apposita

edētes et aquā de fonte qui aderat bibentes
 et apienti manū et implenti om̄e aial denuo
 gr̄as egerūt . Rursus autē surgētes et noc-
 turnas cōplentes oꝛones spūale post oꝛoꝛ
 repetūt colloqum sermones videlicꝫ salutis
 et celesti plenas phiaz p totam secū conferē
 tes noctē donec eos mane solitarū iterū re-
 cordari oꝛonū fecit . Nāsit autē iofaphat cū
 barlaam sic pl̄imis ānis mirabilē illā et su-
 per hoīez trāsiens conūsatoꝛez et quasi patri
 huic et eruditori p oia obediēs et cōsenciēs
 omiqꝫ subiectione et humilitate se illi subit-
 ciens et ad om̄ez v̄tutis sp̄ez semetip̄m exē-
 tens optimeqꝫ instruct⁹ ad luctādum cōtra
 inq̄ssimos spūs . Nāc quidē passiones cūc-
 tas mortificauit prudētiā vero carnis sub-
 iecit spūi quasi seruū dño deliciarū et requi-
 etionis penit⁹ oblit⁹ . Sompno vero q̄si
 malo p̄cipiebat dño . Et ut simpliciter dis-
 tam tant⁹ merat ei labor conūsatoꝛis ut et
 ip̄e miraretur qui plurimos in hac expens-
 deret ānos barlaam et p̄seuerāti illi⁹ vincē-
 tur instancia . Nā tantū de illo duro et in-
 cōsolabili cibo p̄cipiebat ut solū posset vi-
 uere ne si violenter morētur mēcedes amitte-
 ret bonozū opatōis . Si autē ad vigilan-
 dum naturā subdidit q̄si in corpe⁹ aliquis
 et sine carne . Oꝛonis etiā illi et intellectua-
 lis opis ineffabile opus erat et om̄e vite

tempus in cōtemplacōis expēdebat spūali
bus et celestibz ut nec horā nec pūctum ipse
pderet oio ex quo illa in heremo habitauit
Hoc em opus monastici ordinis est nūq̄
ociosum inueniri a spūali opatione. Ad
bene obfuaui ille fortis et cōgruentissim⁹
cursoꝝ studij celestis itinēis et in extingui
lem calozē ipi⁹ custodiuit a principio vsq̄
ad finē. Ascensionē semp in corde dispo
nēs et de v̄tute in alciozē ascendēs v̄tutem de
fideriū desiderio studiū studio assidue iun
gens donec puenit ad spatā beatitudinem

Sic vero inuicē conūsantes barlaam
et iosaphat et bona cōiunctōe vni
ti extra sollicitudinē et vniūsam secularem
existentes pturbatōez purificatāq̄ mentē
possidētes et expiatam ab omni confusione
Post miltos suos p pietate laboēs q̄dam
die aduocauit senex spūalem filiū quē per
euāgelium genuit et tūc sermonē arripuit
et spūale colloquiū ita dicēs. Dilectissime
iosaphat i hac te heremo habitare optebit
Et hoc michi xp̄us orante de te pmisit an
vite mee obitū te videndū. Vidi ego sicut
desiderabā video em te mō a mūdo abstrac
tum et ab hijs q̄ in mūdo sūt conuictū v̄o
xp̄o insepabili mēte et in mēsuram puenis:
se pfectōnis plenitudis ipius. Nūc ergo

qm iam michi resolutōis temp⁹ in ianuis
 est et sociale et coetaneū desiderū esse cum
 xpo iam cōpletū est tu quidē corp⁹ meū ter
 ra opi et puluerē trade pulueri . Mane ve
 ro de cetero in hoc loco spūali adherens cō
 uersationi et mee mēoziam faciēs hūilitatis
 Timeo em̄ ne forte obscuro multitudine de
 monū aīe mee obhistat ppter multitudinē
 mearū ignozāciarū . Tu ergo fili ne metu
 as laborē cōuersatōis neq; formides longi
 tudinē temporis et v̄ficiās demonū . Sed
 horū quidē infirmitatē xpi v̄tute munit⁹ au
 dacter deride . Adūsus vero duriciā labo
 rū et temporis spaciū sic eris quasi cottidie
 hinc migratōez expectans et quasi iniciū
 tibi esse conūsatōis hāc diē et finem . Sic
 semp ea q̄ retro sunt obhūiscens et ad ea q̄
 ante te sūt extendēs scdm̄ intencōez psequē
 ad brauiū supne vocatōis dei in xpo ihesu
 Quēadmodū sanct⁹ ap̄tus iubet nō deficiā
 m⁹ dicens sed licz hys qui foris est noster
 homo corrūpatur tū hys qui int⁹ est renor
 uatur de die in diē . Nam momētaneū et
 leue tribulatōis nostre supra modū in sub
 limitate eterne gl̄ie pond⁹ opatur in nob̄
 nō cōtemplātib; nob̄ q̄ videtur sed que nō
 videtur . Que em̄ videtur temporalia sunt
 q̄ aut nō videtur eterna . Ita cogitās k̄me
 confortare et esto robustus et quasi bonus

miles contēdi regi tuo placē . Et si cogita
tiones tibi pusillanimitatis maligne in mi
serie et rigore relaxare ppositi studuerit ne
acquiescas ei? vsucijs dñicum consideras pre
ceptum . In mūdo tribulatōez habetis sed
confidite qz ego vici mūdum . Ideoqz gau
de in dño semp quia elegit te et sepauit de
mūdo et posuit ante faciē suā . Ipse aut qui
vocaui te vocatōe sua sancta inest semper
nichil sollicit? sis sed in omi ozo et obse
ratione cū grarum actione peticōes tue in
notescāt apud deū . Ipse em dixit . Non te
deseram neqz derelinquā . Sic ergo in du
ricia conūsatiōis et in pusillanimitate excē
tū tales possidēs cogitatōes letare memoz
dñi dei nr̄i . Memoz em inqt fui dñi dei et
delectat? sum . Quā aut rufus aliū deceptio
nis modū econtrio perquirē ho'is elatas
supponēs cogitatōes et gliaz multā regē qz
dimisisti et cetera q̄ in mūdo sūt salutarem
opponē sermonē quasi scutū dicentē . Cū
feceritis oīa que p̄cepta sūt vobis dicite ser
ui inutiles sum? qz qz debuim? facē nō fecis
m? . Sz et quis ex vobis valet debitū psol
uere qz debem? dño p hys qz cum diues es
set p nobis paup fact? est vt nos illi? pau
ptate dataremur et passus est impassibilis
vt nos a passionibz liberaret . Que em gr̄a
seruo filiā dño pati . Nobis em pla desūt

de passionibz ei9 . Nec meditare cogitare
emūdās et omēz altitudinem extollētē se
adūsus sciētiam dei et in captiuitatē ducentem
redige omēz sensū in obediēciam dei et
pax dei q̄ ex supat omēz sensum custodiat
cor tuum et intelligēcias tuas in xpo ihesu
domino nostro .

Dys a beato barlaā dictis riuū lacri
marū iosaphat mēsuram nō habe =
bāt sed velud de fonte multifluo
scaturientes eū totum ac trān in qua sede =
bat rigabāt . Deflens autē sepatōez vehemē
ter rogabat vt comes ei9 itinēis moriēdo
fieret et ne post se relinqret illū in hac vita
dicēs . Cur q̄ tua sūt pater tm̄ q̄ris et non
ea q̄ pximi sūt . Quō vero pfectam impleas
caritatē scdm̄ eum qui dicit . Dileges pxī =
mum tuū sicut teipm̄ . Ad requiē quidē ip̄e
p̄gens in tribulatōe ac miseria me derelin =
quis et prius q̄ bene exēcitat9 sum laboribz
conūsatōis et hostiū didicēri multimodas
cōgressiones ad monachiā me ip̄ozū expo =
ns . Et quid fiet aliud nisi p̄sternoz mul =
tīmōis illozū machinētis et moriar in aia
heu michi et eterna morte q̄ in ex partis et
formidolosis contingē constat pugnatō =
bus . S; deprecare dñm queso te vt cōm̄ ēte
me de hoc seclō assumas etiā per ip̄as spē q̄
habet recipiēdi laboris pximiū deprecare ne

vel vnā diē post tuū discessū factā in hac
vita et in vassitate h⁹ descēti obērem . Nec
iosaphat cum lacrimis dicente senex leniter
et plane respondit dicēs . Non debem⁹ fili
in cōprehensibilib⁹ iudicijs dei resistē . Ego
em̄ plimū deprecatus sum dñm ne separe :
mur ab inuicē et edoc⁹ sū a bonitate illius
quia nō est cōgruū te nūc pond⁹ deponere
carnis sed pmanere optet in exēctio donec
splendidiorē coronā tibi et componaa
Nō em̄ sufficienter adhuc decertasti ad eā
q̄ tibi p̄pata est mercedis retributionem
Sed optet te hic modicū laborare vt letus
in tres in gaudiū dñi dei tui . Ego em̄ fere
centū sum ānorū . In hac vero heremo ans
nos septuagita quiq; pegi . Tibi aut̄ licz
nō tm̄ temp⁹ sit constitutū sep̄ tamē appoz
p̄quare optet sicut iubet dñs vt cōsimil⁹
ostendaris et nichilini⁹ habeas ab eis q̄ pos
tauerūt pond⁹ diei et estus . Suscipe ego
kīne libenter q̄ a deo creata sūt . Nā ea que
īpe disposuit qs hoīm sufficit mutare . Vñ
in hys p̄seuera ei⁹ custodit⁹ grā . Vigila
aut̄ semp̄ adūsus cōtritas cogitacōes et in
mūdiciā mēis q̄si quēdam thesaurū p̄ciosū
serua ad alciore opatōez et cōtēplationē
vegetās temetipm̄ cottidie vt impleatur in
te q̄ amicis suis saluator p̄misit dicēs . Si
quis diligit me sermonē meū fruabit et p̄

meus diliget eū et ad eū veniem⁹ et māhor
 nē apud eum faciem⁹ . Nec dicēs senex et
 multo plura sanctissima illi⁹ aīa et theolo-
 ga lingua digna contristatū iosaphat aīam
 consolat⁹ est . Deinde ad quosdā trās mie-
 tit eum fratres pcul habitātes vt affēret ei
 que ad sacrā hostiā rōsecrādā erāt necessa-
 ria . Tūc contristat⁹ iosaphat valde veloci-
 ter misterīū ipleuit . Metuebat em̄ ne for-
 te se absente nature debitū barlaam soluerz
 et spm̄ dño traderet defmentūq; sibi durissi-
 mū inferret nō verba testatōria nō oꝛones
 nō benedictiones illi⁹ adeptō . Ita ego vi-
 riliter ab illo longa via pacta et allatis p
 quib; ierat offert deo sacrificiū sanctissim⁹
 barlaam . Et cōmūicans ipse tradidit et io-
 saphat in cōtaiata xpi misteria et exultant
 spū . Deinde consuetū pipientes cibū edif-
 ficatorijs verb; aīaz rursus iosaphat alebat
 dicens . Nam iam nos dilectissime fili in
 vnū cōgregat esus et mēsa in hac vita . In-
 gredior em̄ iam vniūsalē viam pꝛez meozū
 Optet ego te ēga me dilectionē p custodi-
 am inādatōrū dei et in hoc loco vsq; ad fi-
 nem pseuerāciam oñdere conūsans quēad-
 modū didicisti et edoct⁹ es memor semper
 humilis et negligentis aīe mee . Gaudio
 igitur gaude et in xpo exultatione letāe qz
 p frōis et corruptibilib; accipio eterna et

incoꝛruptibilia et q̄z appiꝛuat merces oꝛe:
rum tuozũ et mercedis retribuoz iam adest
Qui venit vinea in visere q̄z coluisti et ple
ni⁹ tibi mēcedē opis restituet. Ifidel⁹ fmo et
oī acceptōe dign⁹ sicut sanct⁹ clamat paul⁹
Nam si cōmorimur et cōiuemur. Si
sustinemus et cōregnabim⁹ in regno eter:
no et infinito luce splendentes in accessibili
et splendoē digni effecti beate et in diuīdue
trinitatis. Talia quidē barlaam vsqz ad ve
speram et per totam noctem iosaphat loq̄z
batur ineffabili dolore detento et seꝛuato:
nem nō ferenti. Nox vero illucescente die
ad eum collocutionē finēs eleuatis in celū
manibus et oculis et gratiarum actionem
referens deo ait .

Domine deus meus qui ubiqz p̄sens
es et omnia implex gratias ego tibi
quia respexisti humilitatē meam et i orthono:
doꝛa confessione et in via mandatorũ tuoꝝ
rum dignum me fecisti consummare
hui⁹ incolatus mei. Et nūc optime dñe et
misericoꝛdissime suscipe me in etna tua tha
bernacula et ne recorderis peccata que tibi
peccaui scienter et ignoranter. Custodi eti
am et hūc fidelem famulum tuum cui p̄sse
me voluisti indignum famulū tuum. Erue
eum ab oī vanitate et temptatōe adūsarij

et altiores illum facito perplexis laqueis
 quos in laqueum malignus posuit omni-
 bus qui salui fieri volunt. Disperde omni-
 potens deus omnes virtutem seductoris a fa-
 cie serui tui et da ei potestatem conculcandi
 nequissimum capud hostis animarum nostra-
 rum, Mitte ex alto gratiam sancti spiritus
 tui et corrobora illum aduersus inuisibiles
 hostes et victorie mereatur a te coronam acci-
 pere et magnificetur nomen tuum in ipso
 quia te decet laus et gloria in secula. amen
 finita oratione paterno affectu amplexatus
 iosaphat osculatus est eum in osculo sancto
 signoque crucis semetipsum signans et pedibus
 extensis ex hysterato vultu quieuit in pace
 senex et plenus dierum. 26

Tunc iosaphat corruens super eum
 fletibus atque suspirijs genitibusque
 doloris satissaciens et lacrimis corpus ab-
 lucens ac laneo pano quod dederat ei in palacio
 deuoluens decantabat psalmos per totam di-
 em et per totam noctem psallens pater et la-
 crimis venerandum beati madefaciens corpus
 Sequenti vero die sepulchrum faciens pro-
 pe speluncam et religiose valde cum summa re-
 uerencia sacram glebam defrensus in monumē-
 to deposuit spiritualementem patrem bonus ac vene-
 rabilis filius et flagranti animo ad interitissimam

se extendens orationem ait . Domine deus
meus exaudi orationē meam qua clamaui
ad te miserē mei et exaudi me quoniā te ex
toto corde meo quero . Exquisiuit te facies
mea . Ne auertas faciem tuam a me ne des
clinas in ira a seruo tuo . Adiutor me⁹ esto
ne derelinquas me neq; despicias me deus
salutaris meus . Quoniā pater me⁹ et ma
ter mea dereliquerūt me domin⁹ autē assump
sit me . legem pone michi domine in via tua
et dirige me in veritate et semita recta pp̄
inimicos meos . Ne tradideris me in ani
mas tribulācium me quoniā in te pietus
sum ex utero . De ventre matris mee deus
meus es tu ne disceris a me quoniā preter
te non est qui me adiuuet . Ecce enim in mul
titudine miserationū tuarum sp̄e posui ani
me mee gubernā vitam meā qui om̄ez crea
turam ineffabili sapientia puidencia regis
Et notam fac michi viam in qua ambulā
et saluum me fac quoniam bonus es amas
tot hominum orationibus et intercessione
famuli tui barlaam . Quia tu es deus me⁹
us et te glorificabo patrē et filium et sp̄i
ritum sanctum . Amen

Intra oratione iuxta sepulchrum
sedebat flens et sedens obdormiuit
Et vidit terribiles illos viros quos
et pri⁹ viderat venientes ad se et deducētes

in maximum illum et mirabilem campum
 deinde ad glorioſiſſimam et ſplendidiffimā
 introduxerunt ciuitatē ingrediente vero il
 lo alij obuiabant multo fulgentes luie cor
 ronas in manibus ferentes ineffabili deco
 re reſplendentes et quales hūani oculi nūq̄
 viderūt . Inſrogante vero ioſaphat cuius
 ſunt corone glorie ſplendidiffime quas cer
 no reſponderunt . Tibi quidem vna p̄pter
 multas animas quas ſaluasti p̄pata eſt
 ornanda vero nūc amplius pro exercitaci
 one heremitica q̄ pagis ſi tamen viriliter
 in hac vſq; ad finem p̄duraueris . Altera
 vero tua quidem et ip̄a ſed patri tuo opoz
 tet exhibere qui per te a via mala declinan
 do et penitentiā veraciter agendo reconci
 liatus eſt domino . Ioſaphat itaq; hoc au
 dito heſitante et meſte hoc accepit et dixit
 Quomō impoſſibile eſt michi non impar
 qui tanta ſuſtinui patrem meū adipiſci do
 num p̄pter ſolam penitēciam . Dixit hec et
 barlaam conſeſtim eſtimabat ſe videre q̄ſi
 ex̄p̄bantem ſibi et dicentem . Iſti ſunt ſer
 mones mei ioſaphat quos aliquando dice
 bam tibi quia cum p̄diues fueris nō benif
 ficus eris et ip̄e heſitabas in verbo . Nūc
 aut̄ quomō contriſtatus es de equali tibi
 honore videlicet et patri et non poſius leta
 tus es animo quia exaudita eſt tua multa

ipso oratio iosaphat autem post istos erat
semper dicere ignosce ait pater ignosce
et ubi habitas ostende michi in hac inquit
speciosa et magna ciuitate habitacione habi-
bere merui in media urbis platea luce ful-
gentem erinia . Rogare vero iterum iosaphat
barlaam se putabat ut cum induceret
in habitaculum et affectuose eum in hospis-
cio suo reciperet . Sed nodum tempus ad-
uenisse dicebat ille quo ad illa venire pos-
set tabernacula adhuc enim subiectus corpo-
ris . Si vero viriliter pseueraueris que ad-
modum mandavi tibi venies paulopost et
eisdem dignus efficiens mansiombus et ean-
dem gloriam consequeris et eodem gaudio
frueris et in eternum in simul erimus . Exita-
tus vero a sompno iosaphat luce illa et in-
effabili gloria habebat animam adhuc facia-
tam et cura multa admiratione domino gra-
darum referebat pompam . Mansit autem usque
ad finem vite sue angelicam veraciter in terra
ducens conuersionem et duriore exercitacio-
ne post transitum senis utens . Status qui-
dem sue vicefimo quinto anno terrenum des-
seruit regnum et heremiticum subijt laborem
triginta vero et quinque annis in hac heremo
donatus est . Multas prius animas ho-
minum dyabolo subripuit et deo saluandas
obtulit et in hoc perficiendo apostolicam gratiam

pmeruit . Erat autē martir voluntate . **M**ā
 cum fiducia magna xpm̄ in conspectu regū
 et tyrānorum confessus est et p̄dicator ei⁹
 magnitudinis eximi⁹ daruit . Multos etiā
 am spiritus nequicie in heremo luctando p̄
 stravit et omnes xpī superavit virtute ce
 lestisq; particeps muneris dicitur extitit et
 gracie insuper et mundum animē oculum
 ab omni terrena caligine habuit et velut
 p̄sencia futura contemplabatur et xp̄us
 erat ei p̄e omnibus xpm̄ desiderabat xpm̄
 quasi p̄sentē cernebat xpī decorem assidue
 speculabatur secundum p̄phetam dicentem
Prouidebam dominum in conspectu meo
 semper quoniā a dextris est michi ne cōmo
 uear . Et iterū . Adhesit anima mea post
 te me suscepit dextera tua . Adhesit em̄ vere
 anima illius post xpm̄ cōiunctione in dis
 solubili illi copulata . **N**on em̄ defectit a
 mirabili ista cōiunctione nec mutauit rigo
 rem p̄positis sui a principio vsq; ad finem
 equalem seruans p̄p̄ritatem a puero vsq;
 ad tantā etatem p̄m̄mo ad alciōra indies
 p̄fecit virtutē et mūdiorē p̄meruit con
 trimplacionē . Demq; tali pacta cōiunctio
 ne et ita dignam sua vocatione opationē
 retribuens ei qui se vocauit crucifigēs mū
 dum sibi et seipm̄ mundo in pace ad deum
 pacis vadit et ad deum quē desiderat semp

proficiscitur dñm et vultui domini intide et
inde presentatur . Illius q̄ glorie iam ante
promissa sibi corona exornatur et xpm cer
nere dignus efficitur et cum xpo esse me
retur xpi decoze semper exultat cui⁹ in ma
nus animā suam cōmendans in viuenciū
transmigrauit regionem vbi sonus epulāz
cium vbi letancium oīm habitacio .

Dreiosum vero corp⁹ illius quidā
vir sanctus qui habitationē non
procul ab eo fecerat qui et ad barlaam ter
illius prius ostenderat diuina quadam doc
tus reuelatione ip̄a hora dormicōnis eius
aduenit et sacris laudibus honozificans
illum lacrimasqz effundens signū ergo illū
dilectionis et omnia alia p̄ficiens que xp̄ia
nis sunt legitima in sepulchro p̄is barla
am posuit eum . Nam decebat eorum siml
esse corpora in terra quorum in celis perhen
niter erant anime iūcte . **P**recepto etiā cu
iusdam tribilis perusionē foriter in mēte
illum contestātis acquiescens heremita qui
eum sepelierat ad regnum indorum p̄gere
contendit ad regem brachiam puenit om
nia sibi manifesta d̄ beato iosaphat facit . Il
le aut non negligens illico p̄git cum mul
titudine magna et virtute et ad spelūcam p
uenit . **M**ōumentū aspicit et suplacinatus

tollit operculū et videt barlaam et iosaphat
 habentes membra secundum proprietatem spe-
 ciei vtriusq; posita et corpora nil a priore
 colore inmutata sincera v̄o et oīno integra
 cum suis indumentis. Tūc illa sanctarum
 animarum tabernacula multam odoris sua-
 uitatem emittebant nil penitus feditatis re-
 tinencia. Que rex in thecis preciosis reposita
 in suam reportauit patriam. Ut autē ad-
 aures puenit populi q̄ factum fuerat mul-
 titudo in numerabilis ex omnibus ciuitati-
 bus et in circuitu regionis ad adoranda et
 videnda beatorum illozum virozum corpo-
 ra confluebant honorifice cum ymptis et
 canticis et lampadibus ac cereis ardentib⁹
 Vnde quidam ibi congruenter satis et val-
 de ydonee dixit. luminaria circa luis filios
 et heredes. Splendide vero simul et mag-
 nifice in ecclia q̄ iosaphat ab ipis funda-
 mentis exerat deposita sunt corpora. Plus
 rinta ergo miracula et sanitates intranslati-
 one et depositione et deinceps per sanctos
 suos famulos operat⁹ est xp̄us ad laudem
 et gloriam noīis sui. Et vidit rex et omnis
 turba virtutes que per eos fiebant. Et plu-
 rime gentes que erant in circuitu infideli-
 tē lāguentes et dei ignorācia per ea q̄ ad se-
 pulchrum fiebant signa crediderūt. Et om-
 nes videntes et audientes anglicā iosaphat

conūfatorē et a puericia inestimabile eius ad
deū amorē mirabātur glorificātes in oīb;
deum qui coopatur diligentib; se et maxis
illos glorificat donis et vūtib; .zē

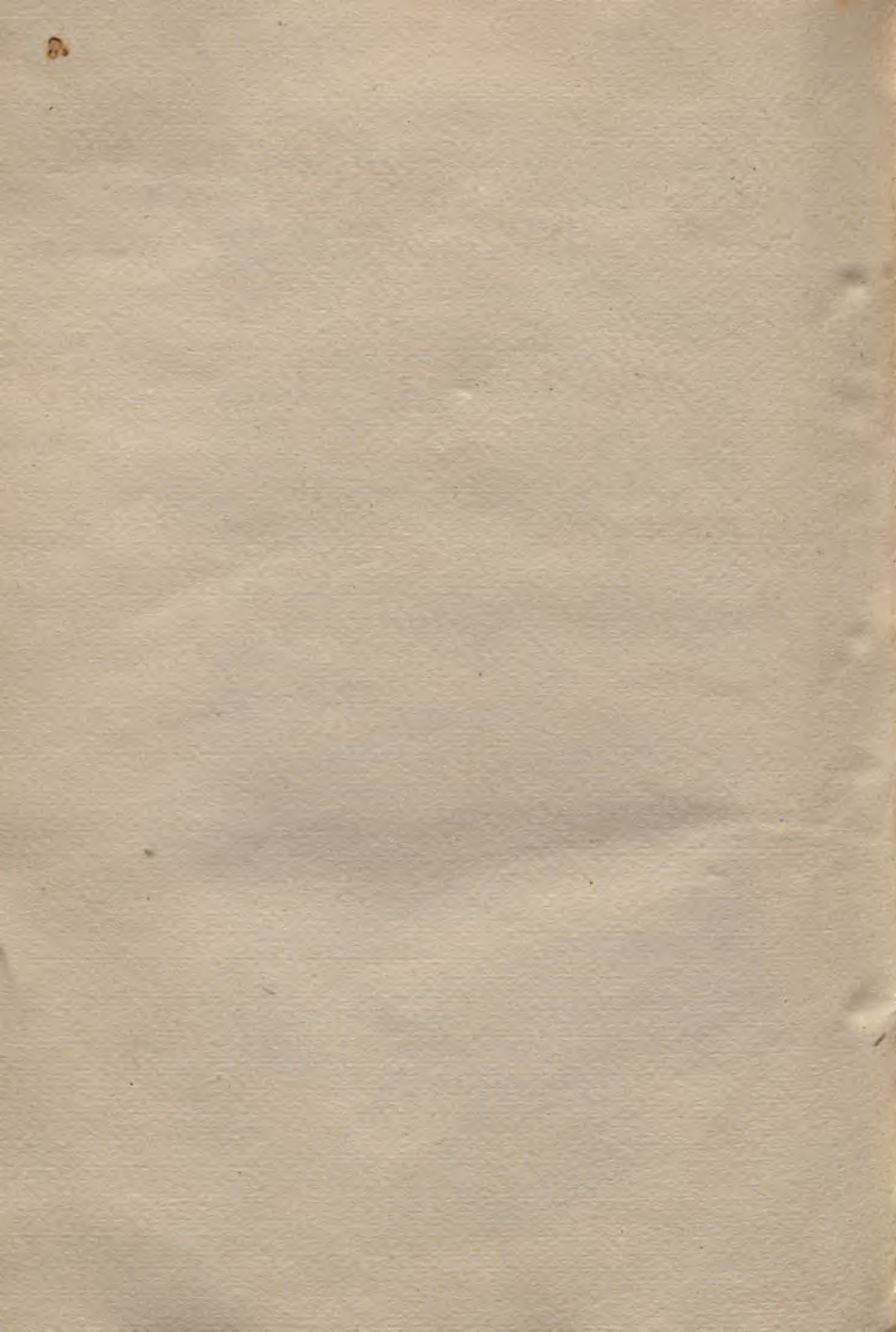
Huc vsq; finis presentis sermonis q;
secundum virtutem meam scripsi si
cut accepi a venerabilib; viris qui
veraciter illū michi tradiderūt. Contingat
igitur nobis legentib; et audiētibus vtilē
aiarum narratōz vt in parte sanctorū qui
ab inicio placuerunt dño computari merea
mur p̄cib; et incessione barlaam et iosa:
phat beatorū de quib; est narratio in xp̄o
ihesu dño nostro cui est dec⁹ honoz et impe:
riū glōia et magnificēcia cū patre et sanc:
to spiritu nūc et semper et in secula seculo
rum. Amen

Oratio

Conūsus ad te dñm deū p̄em oīpo:
tentē puro corde tibi q̄ntum potest
paruitas mea maxias atq; vberes gr̄as ago
deprecans toto aīo singulare tuā m̄ationem
vt p̄ces meas in beneplacito tuo exaudire
digneris inimicū q; a meis actib; et cogita:
tionib; tua v̄tute expelle multiplica michi
fidem m̄tem gubernā spūales cogitationes
accōde et ad beatitudiez tuā perducē dignāē
Per ih̄m xp̄m filiū tuum. Amen. zē

147

Fatta o Comico
1

